

TREČIADIENIS, 2008 M. GRUODŽIO 3 D.

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

(Posėdis pradėtas 15.00 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį, nutrauktą Europos Parlamento posėdį skelbiu atnaujintą.

2. Ankstesnio posėdžio protokolų tvirtinimas (žr. protokolą)

3. Parlamento sudėtis: (žr. protokolą)

4. Klaidų ištaisymas (Darbo tvarkos taisyklių 204a straipsnis) (žr. protokolą)

5. Pirmininko pareiškimai

Pirmininkas. – Lygiai prieš savaitę, lapkričio 26 d., Mumbajuje (Indijoje) teroristai įvykdė stulbinančių koordinuotų išpuolių. Anot Indijos vidaus reikalų ministro, dėl šių baisių išpuolių žuvo beveik 190 žmonių, 22 iš jų – užsieniečiai. Per šiuos išpuolius sužeista 200 žmonių, dar neaišku, kiek iš jų išgyvens.

Europos Parlamento vardu norėčiau pareikšti pasipiktinimą šiais siaubingais išpuoliais prieš nekaltus žmones ir giliausią užuojautą visų žuvusiųjų šeimoms.

Taip pat norėčiau visus per išpuolius sužeistus žmones ir jų šeimas patikinti, kad juos remiame ir reiškiamo jiems nuoširdžią užuojautą.

Europos Parlamentas kategoriškai smerkia šiuos teroristų išpuolius ir šiuo gedulo laikotarpiu norėtų solidarizuotis su Indija, jos gyventojais ir institucijomis. Šiandien mes visi širdyje indai.

Terorizmas – tiesioginis išpuolis prieš laisvę, žmogaus teises ir demokratiją. Terorizmas yra bandymas beatodairiška prievarta sunaikinti mūsų vertybes – vertybes, vienijančias mus Europos Sąjungoje ir valstybėse narėse.

Ponios ir ponai, jūs žinote, kad būtent per šiuos išpuolius Mumbajuje buvo Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komiteto delegacija.

Kad ir kaip gedime dėl šių tragiškų išpuolių, norėtume pareikšti džiaugsmą ir palengvėjimą, kad visi Parlamento delegacijos nariai sugrįžo saugūs ir sveiki, nes kai kurie EP delegacijos nariai per išpuolius buvo nuo jų nukentėjusiuose viešbučiuose ir jiems buvo kilęs pavojus žūti.

Sveiki visi sugrįžę į Briuselį.

Ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasveikinti šiuos Parlamento narius: delegacijai vadovavusį Ignasi Guardansą, Danielį Casparį, Bėlą Glattfelderį, Syedą Kamallą, Sajjadą Karimą, Eriką Mann, Janą Tadeuszą Masielą. Nuostabu, kad vėl visi esate čia.

(Plojimai)

Taip pat džiaugiuosi, kad su mumis vėl yra šie Europos Parlamento nariai ir ne mažiau nuoširdžiai juos sveikinu: Alberto Rodas, Christopher Ford, Levente Csaszi ir Vladymyr Dedobbeleer, frakcijų nariai Arielle Rouby ir Barbara Melis, Europos Parlamento vertėjas Vincent Capet ir du laisvai samdomi vertėjai Karen Twidle bei Michael Hill.

(Plojimai)

Mums visiems ramu, kad, svarbiausia, jūs esate sveiki ir tikiusi, kad greitai nuo šios baisios patirties atsigausite ir dvasiškai.

Ypatingą padėką ir pripažinimą reiškiu Indijos gyventojams, tiems, kurie nepaisydami nesaugios vietinės padėties jus apsaugojo ir suteikė jums pagalbą.

Taip pat dėkoju tų Europos Sąjungos valstybių narių, kurios pagal Europos Sąjungos sutarties formuluotes ir esmę parodė solidarumą ir šiuo ypatingu atveju suteikė jums pagalbą, konsulatams.

Norėčiau visiems priminti, kad visi Europos Sąjungos piliečiai, kurių kilmės šalis neturi vietos atstovybės, kaip šiuo atveju Mumbajuje, gali susisiekti su bet kurios kitos ES valstybės narės konsulatu. Tokie atvejai – tikra tvirto Europos Sąjungos gyventojų solidarumo išraiška.

(Plojimai)

Kolegos nariai, vis dėlto šiandien mūsų mintys pirmiausia skirtos Indijoje įvykusių išpuolių aukoms ir jų šeimoms. Jų žūtis ir ją lėmusios aplinkybės – nusikaltimai, nepriimtini jokiais aplinkybėmis.

Į terorizmą, nesvarbu, kur ir kas jį vykdo, turi būti reaguojama ryžtingais veiksmais ir solidarumu. Europos Sąjunga raginama kartu su tarptautine bendruomene kovoti su bet kokių formų terorizmu.

Tai darome vadovaudamiesi savo teisinės valstybės principais. Kovoti su terorizmu galima tik laikantis vertybių, kurias giname.

*

* *

Ką tik girdėjau baisią naujieną, kad mažiau nei prieš valandą Ispanijos Azpeitijos miestelyje (Baskija) nužudytas 70 m. amžiaus verslininkas Ignacio Uría Mendizabal – sakoma, kad tai padarė grupuotė ETA, tačiau tai dar nepatvirtinta.

Noriu pasmerkti šį teroristų išpuolį ir pareikšti gilų liūdesį bei nuoširdžią užuojautą I. Uríos šeimai ir draugams. Noriu pareikšti solidarumą su Ispanijos gyventojais, jų valdžios įstaigomis ir demokratinėmis institucijomis.

Mumbajaus aukoms ir Ispanijoje nužudytiems Europos Sąjungos piliečiams atminti norėčiau paprašyti atsistoti ir pagerbti žuvusiuosius.

(Parlamento nariai atsistojo tylos minutei)

*

* *

Ponios ir ponai, daugelis iš jūsų šiuo metu nešiojate mažą raudoną kaspinėlių. Praėjusysis pirmadienis, 2008 m. gruodžio 1 d., buvo 20-oji Pasaulio AIDS diena.

AIDS-ŽIV – baisi liga, kuria visame pasaulyje to nežinodami kas 24 valandas užsikrečia apie 7 000 žmonių. Blogiausia padėtis Afrikoje – ten ŽIV užsikrėtę jau 33 mln. žmonių.

Vis dėlto šiuo virusu žmonės kasdien užsikrečia ir Europoje. Remiantis oficialiais Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 1999–2006 m. Europoje patvirtinta daugiau kaip 800 000 naujų užsikrėtimo atvejų, iš jų vos mažiau kaip 270 000 – Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Bent kas dešimtas naujai užsikrėtęs asmuo yra jaunesnis nei 25 m. amžiaus. Todėl akivaizdu, kad skubiai reikia aktyviau rengti informavimo ir prevencijos kampanijas bei sudaryti galimybę savanoriškai ir anonimiškai pasitikrinti.

Turime politiškai įsipareigoti kovai su šia liga skirti daugiau išteklių ir imtis priemonių anksti ją aptikti, kuo anksčiau pradėti teikti priežiūrą ir gydymą.

Europos Parlamento vardu norėčiau tiesiogiai paprašyti valstybių narių imtis priemonių, kad nebūtų galimybių užkrėstųjų diskriminuoti ir niekinti.

(Plojimai)

6. Gauti dokumentai (žr. protokolą)

7. Žodiniai klausimai ir rašytiniai pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

8. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

9. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

10. Darbų programa

Pirmininkas. – Išdalytas galutinis šios mėnesinės sesijos darbotvarkės projektas, kurį, remdamasi Darbo tvarkos taisyklių 130–131 straipsniais, 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienio, posėdyje parengė Pirmininkų sueiga. Buvo prašoma šį projektą iš dalies pakeisti taip:

Trečiadienis

GUE/NGL frakcija ir Verts/ALE frakcija siūlo balsavimą dėl V. De Keyser pranešimo dėl Izraelio Valstybės dalyvavimo Bendrijos programose ir balsavimą dėl pasiūlymų dėl rezoliucijos ta pačia tema atidėti.

Francis Wurtz, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, mūsų prašymas grindžiamas labai aiškiu kiekvienam žinomam faktui. Pastarojo gegužės mėn. pabaigoje visoms frakcijoms atstovaujanti oficiali mūsų Parlamento delegacija nuvyko į Izraelį ir aplankė palestiniečių teritorijas, įskaitant Gazą.

Remdamiesi tuo, ką pamatė, jie vizito pabaigoje vienbalsiai patvirtino pareiškimą. Šiame pareškime teigiama:

ENFrancis Wurtz, *GUE/NGL frakcijos vardu.* „Tvirtai tikime, kad nesant rimtų geranoriškumo ženklų, dėl kurių apčiuopiamai pagerėtų padėtis, ES ir Izraelio santykius pakylėti į aukštesnį lygmenį dar ne laikas.

(FR) Nuo tada šių pastebimų ženklų nematyti, veikiau priešingai. Todėl manome, kad jeigu balsuotume už Tarybos pateiktą rekomendaciją, šiandien būtų parodytas labai blogas ženklas.

Mano frakcija siūlo atidėti šį balsavimą, kol Izraelio politikoje ir tikrovėje bus įrodymų, kad esama šių daug aptariamų ženklų, kuriuos parodyti prieš keletą mėnesių vienbalsiai ragino mūsų Parlamentui atstovaujanti delegacija.

Daniel Cohn-Bendit, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kartais turime priimti labai sudėtingus sprendimus. Manau, kad mūsų diskusijos Europoje – šiame Parlamente – apie Izraelį ir Palestiną visada labai sudėtingos.

Priimdami sprendimus turime faktiškai galvoti ir apie viziją. Būtų pražūtinga, jeigu šis Parlamentas balsuotų prieš pasiūlymą stiprinti Izraelio ir Europos Parlamento santykius. Kartoju, prieš jį balsuoti būtų pražūtinga. Vis dėlto balsuoti už jį taip pat būtų pražūtinga, nes visi žinome, kokia sudėtinga ir kebli padėtis. Buvau Izraelyje prieš 14 dienų ir pats mačiau, kad ir izraeliečiams, ir palestiniečiams baigia išsekti kantrybė. Būtų pražūtinga pasakant „ne“ didinti izraeliečių apmaudą ir ne mažiau pražūtinga pasakant „taip“ didinti palestiniečių apmaudą. Todėl būkime protingi ir balsavimą atidėkime. Atidėkime, nes dar turime kalbėtis, turime imtis veiksmų. Kartais protingiau ramiai tęsti diskusiją negu sprendimą priimti emociškai ir per greitai – tai suerzins ir nuvils arba vieną, arba kitą suinteresuotąją šalį.

Mūsų, Europos, funkcija – tarpininkauti ir turime šią funkciją išlaikyti. Dėl to siūlome šį balsavimą atidėti. Būti protingiems kartais reiškia laukti.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *PPE-DE frakcijos vardu.* – (ES) Gerb. pirmininke, šiuo klausimu turiu paminėti, kad Parlamento Užsienio reikalų komitetas, įskaitant pranešėją V. De Keyser, didele balsų dauguma balsavo už V. De Keyser pranešimą.

Kaip vakar sakėme su Užsienio reikalų komiteto atstovais susitikusiai Izraelio užsienio reikalų ministrei, suprantame itin didelį šio Parlamento susirūpinimą dėl pažeminimo ir apmaudo, kurį jaučia palestiniečiai.

Vis dėlto, gerb. pirmininke, būtent dėl šių priežasčių manome, kad Parlamentas turi pareikšti poziciją, pirmiausia patvirtindamas rezoliuciją. Galiu paskelbti, kad mano frakcija priims kairiųjų pateiktus pakeitimus santykiams sukurti. Tai – ne santykių su Izraeliu pakylėjimo į aukštesnį lygmenį, gerb. F. Wurtzai, o balsavimo už rezoliuciją, taip pat pritarimo Europos Komisijos ir 27 valstybių narių pradėtoms deryboms, kurį, remdamasis Sutartyse suteiktomis galiomis, turi duoti Europos Parlamentas, klausimas.

Būtent todėl, gerb. pirmininke, mes manome, kad Europos Parlamentas turi pareikšti tvirtą poziciją dėl taikos – taikos Artimuosiuose Rytuose – ir duoti pritarimą susitarimui dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo su Izraeliu. Todėl ši tema turi likti dabartinės plenarinės sesijos darbotvarkėje, kaip nusprendė pati frakcijų Pirmininkų sueiga.

(Parlamentas pasiūlymą patvirtino.)

Ketvirtadienis

- pakeitimų nėra

(Darbų programa patvirtinta.)

11. Oficialus pasveikinimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, man labai malonu pranešti, kad oficialioje galerijoje sėdi Jo Eminencijos Vidino metropolito Dometiano vadovaujama Bulgarijos aukšto rango dvasininkų ir pilietinės visuomenės veikėjų grupė. Mūsų svečiai dalyvaus gruodžio 4 d. čia, Europos Parlamente, vyksiančiame seminare apie kultūros įvairovę Europoje. Labai nuoširdžiai sveikinu jus visus, atvykusius į Europos Parlamentą paskutinįjį Europos kultūrų dialogo metų mėnesį. Sveiki atvykę į Europos Parlamentą.

(Plojimai)

12. Pasirengimas Europos Vadovų Tarybos susitikimui (2008 m. gruodžio 11-22 d.) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kiti klausimai – Tarybos ir Komisijos pranešimai dėl pasirengimo 2008 m. gruodžio 11–12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos Pirmininkas. – *(FR)* Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, gerb. nariai, pirmiausia gerb. pirmininke, norėčiau prie Jūsų prisidėti savo užuojauta, emocijomis, skirtomis šių barbariškų išpuolių Mumbajuje aukoms, nuo šių tragedijų nukentėjusiems Indijos gyventojams, ir pareikšti solidarumą su jais.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad pasveikinę į Roissy oro uostą atvykusį I. Guardansą visi Europos lygmeniu turime pasimokyti iš įvairių mūsų konsulatų bendradarbiavimo – pritariu Jums, gerb. pirmininke; turime neabejotinai gerinti šios srities koordinavimą Europos lygmeniu net ir prieš įkuriant bendrąją diplomatinę tarnybą.

Galiausiai norėčiau taip pat pareikšti užuojautą dėl Ispanijoje žuvusio asmens ir Tarybos vardu patvirtinti mūsų solidarumą su mūsų draugais ispanais ir Ispanijos institucijomis.

Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, gerb. nariai, būsimasis gruodžio 11–12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimas (atsiprašau, nepaminėjau Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos M. Wallström) yra itin svarbus. Jo darbotvarkė labai gausi: Lisabonos sutarties ateitis, Europos atsakas į tarptautinę ekonominę ir finansinę padėtį, kova su klimato kaita ir energetikos paketas – suplanuota aptarti visus šiuos dalykus.

Dėl Lisabonos sutarties mes palaikome ryšius su Komisija ir su mūsų draugais airiais. Airijoje per pastarąsias keletą dienų atliktas palaikomasis darbas, kuriame Jūs, gerb. pirmininke, dalyvavote atstovaudamas Europos Parlamentui. Jus šia tema jau apklausė Airijos parlamentas. Manau, kad šios grupės darbas duos trejų rezultatų.

Pirmieji rezultatai – Airijos parlamento nariai mano, kad Airija rizikuoja šiek tiek sumenkinti savo reikšmę Europos Sąjungoje ir vėliau trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu nukentės.

Antrasis elementas – jų nuomone, labai pageidautina, kad Airija ir toliau visokeriopai ir visapusiškai dalyvautų sprendžiant Europos Sąjungos reikalus.

Galiausiai, trečiasis elementas – norėdama likti Europos projekto centre, Airija turi pasiūlyti sprendimą ir pateikti atsaką į birželio 12 d. referendumo dieną išreikštą susirūpinimą.

Kaip žinote, Airijos Vyriausybė dar oficialiai nepriėmė pozicijos, iš kurios būtų matyti, ar ji pritaria šioms rekomendacijoms, ar nori jas įgyvendinti ir koku būdu. Mes palaikome ryšius ir nuo dabar iki savaitės

pabaigos juos palaikys Tarybai pirmininkaujanti valstybė, ministras pirmininkas B. Cowen ir prezidentas N. Sarkozy.

Jūs suprantate, kad negaliu kalbėti Airijos institucijų vardu. Vis dėlto jei kalbėtume apie pirmininkavimą Taryboje, labai norime padėti savo draugams airiams, suprasti galimus jų prašymus įvairiose srityse, suvokti, kokių teisinių garantijų jiems reikia, žinoma, kartu atsižvelgdami į tai, kad dvidešimt penki parlamentai šią Sutartį jau ratifikavo ir tikimės, kad 2009 m. pradžioje ratifikuos ir dvidešimt šeštasis, ir į tai, kad norime duoti aiškų ir teigiamą ženklą, kada Lisabonos sutartis iš tikrųjų įsigalios, ir gerbdami šiuos faktus. Tai – visa gairių, kurias siūlysimė ir kurias aptarsime šiame Europos Vadovų Tarybos susitikime, esmė.

Apie ekonomikos ir finansų padėtį mes šiuose rūmuose jau ne kartą diskutavome. Todėl norėčiau priminti pagrindinius aspektus, nes Europa patiria didelį ekonomikos sulėtėjimą. Susidūrę su išimtinę padėtimi turime parodyti, kad sugebame reaguoti. Turime kartu priimti sprendimus, kaip tai darėme praėjusį spalio mėn., kai reikėjo suderintomis priemonėmis reaguoti į riziką, kad sugrius visas finansų sektorius. Būtent šio įkvėpimo semdamasi pirmininkaujanti valstybė vadovaus gruodžio 11–12 d. Tarybos darbui.

Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso tai išdėstys geriau negu sugebu aš: lapkričio 26 d. Komisija priėmė pasiūlymus dėl Europos ekonomikos atkūrimo plano; juos išnagrinėjo pirmadienio „konkurencingumo“ Taryba ir Ekonomikos bei finansų ministrų taryba. Tai – koordinuota Europos reakcija į ekonomikos krizę pasinaudojant turimomis Bendrijos priemonėmis ir leidžiant valstybėms narėms imtis priemonių, tinkamiausių jų padėčiai, jas glaudžiai koordinuojant tarpusavyje ir laikantis tam tikrų principų.

Norėčiau pasakyti, kad, Tarybai pirmininkaujančios valstybės nuomone, Komisijos pasiūlymai – žingsnis teisinga linkme. Turime panaudoti ribines Bendrijos biudžeto lėšas, kai tik jų yra – kalbu apie Europos socialinį fondą, Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą ir struktūrinius fondus. Kaip siūlė Komisija, taip pat turime panaudoti daugiau Europos investicijų banko lėšų ir tikimės, kad jūsų Parlamentas visapusiškai dalyvaus naudojant Bendrijos institucijas atsakui į krizę.

Pareiga remiantis Komisijos ir kitų institucijų parengtomis prognozėmis panaudoti visas galimas priemones ūkinei veiklai ateinančiais metais remti daugiausia tenka valstybėms narėms. Komisija siūlo imtis bendrų veiksmų Bendrijos ir valstybių narių lygmeniu ir numato skirti iki 200 mlrd. EUR, t. y. 1,5 proc. Bendrijos BVP. Žinau, kad dėl šių skaičių šiek tiek nuogaustajama. Mums, kaip Tarybai pirmininkaujančiai valstybei, atrodo, kad Komisijos siūlomi veiksmai yra tinkami problemoms, su kuriomis susiduriame, spręsti ir atitinka reikiamas paskatas.

Gera žinoma, kad Bendrijos institucijos negali užtikrinti visko, nes jų priemonės ribotos, ypač biudžeto ir asignavimų požiūriu, ir ne viską galima padaryti Bendrijos lygmeniu. Nepaisant to, institucijos turi užtikrinti, kad valstybių narių ekonomikos atkūrimo veiksmai būtų nuoseklūs ir koordinuojami ir taip būtų pasiektas didžiausias galimas bendras poveikis visai ES.

Kartu su Komisija manome, kad reikia imtis tikslinių sektorinių pereinamųjų paramos priemonių. Šios priemonės turi atitikti ilgalaikius ES ir Lisabonos strategijos prioritetus ir turi būti įgyvendinamos greitai. Manome, kad prioritetiniai veiksmai turi būti skirti Europos pramoninei bazei, ypač pagrindinėms pramonės šakoms, pvz., automobilių pramonei, kuriai, kaip žinote, ekonomikos sulėtėjimas padarė labai didelę žalą. Bendradarbiaujant su Europos investicijų banku valstybėms narėms turėtų būti leidžiama teikti paramą gamintojams, kad būtų remiamos pastangos kurti naujas technologijas, ypač ekologiškus automobilius.

Kaip pabrėžė „konkurencingumo“ Taryba, taip pat turime gauti daugiau veiksmų laisvės mažosioms ir vidutinėms įmonėms remti – joms krizė padarė itin neigiamą poveikį ir joms dabar didžiausią pavojų kelia kredito apribojimai, nepamirštant kokios būklės dabar Europos finansų sektorius. Esame ryžtingai nusiteikę šiame Tarybos susitikime ir būsimuose gruodžio 11–12 d. posėdžiuose pasiekti susitarimą dėl kuo platesnio užmojo plano.

Gerb. pirmininke, diskusiją apie klimato ir energetikos paketą šiuose rūmuose surengsime rytoj. Tarybos vardu norėčiau dar kartą padėkoti Parlamentui už itin konstruktyvų požiūrį mūsų surengtame dialoge dėl energetikos ir klimato paketo. Mūsų tikslas yra ir bus iki mėnesio pabaigos pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą. Tai nėra nei pirmininkaujančios Prancūzijos tuštybės projektas, nei klausimas, ar pirmininkaujančios valstybės skrybėlėje atsiras dar viena plunksna. Problema ne ta. Problema ta, kad Europa, kartoju, turi būti pasirengusi vykdyti tarptautinius grafikus, nepamiršdama 2009 m. grafiko, ir imtis pageidaujamų iniciatyvų Poznanėje, ką tik prasidėjusioje konferencijoje, ir kitą lapkričio mėn. Kopenhagoje.

Jūsų pranešėjai tai gerai žino. Siekdamas sėkmingai užbaigti šias derybas jūsų Parlamentas dažnai ir aktyviai bendravo su Jean-Louis Borloo. Ko mes norime? Tarybai pirmininkaujančios valstybės tikslas aiškus: tiksliniai

rodikliai žinomi, o Komisijos siūlomas paketas nuoseklus. Šiuos tikslinius rodiklius ir šį nuoseklumą reikia apsaugoti. Neturime nukrypti nuo pradinių Europos Komisijos siūlytų motyvų.

Turime įtraukti du elementus: pirma, reikia būti pakankamai lankstiems tų šalių atžvilgiu, kurios, žinant jų geografinę padėtį ir ekonominę išsivystymą, turi stengtis mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ypač turiu galvoje mūsų draugus Centrinėje ir Rytų Europoje; antra, atsižvelgdami į ekonomikos krizę turime rasti lanksčių galimybių pramonės sektoriams, labiau patiriantiems šias energijos vartojimo problemas. Pagal šias gaires artimai bendradarbiaujame su Komisija ir su kitomis valstybėmis narėmis; turime visi susivienyti, kad būtų galima pasiekti konkrečių rezultatų ir priimti šį paketą iki metų pabaigos.

Taigi, gerb. pirmininke, J. M. Barroso, gerb. nariai, šis Tarybos susitikimas itin svarbus. Kai kuriose srityse – institucijų, ekonomikos ir energetikos srityse – Europa dabar kryžkelėje. Tai bus sunkus Tarybos susitikimas. Ji turi būti pajėgi sutvarkyti padėtį Europos Sąjungoje. Todėl mes Taryboje, Komisijoje ir Parlamente turime padaryti viską, ką tik galime, kad sėkmingai įgyvendintume šiuos įvairius tikslus. Žinoma, mes suvokiame, koks sunkus mūsų uždavinys.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR). Gerb. pirmininke, J. P. Jouyet, gerb. nariai, pirmiausia norėčiau pritarti Jums, gerb. H. G. Pötteringai, dėl visko, ką sakėte apie tragediją Mumbajuje, ir taip pat pasakyti, kad pritariu Jūsų požiūriui, kad Europoje reikia solidarumo dvasios ir būtina praktiškai įgyvendinti tai, kas vadintina tikruoju Europos pilietiškumu.

Manau, kad visi galėsime pasimokyti iš šių įvykių ir parodyti, kad puikios Europos pilietiškumo ir solidarumo idėjos yra tikrovė.

Gerb. pirmininke, gerb. nariai, pastaruosius keletą mėnesių Europos Sąjunga iš tikrųjų susidūrė su dideliais iššūkiais: konfliktu Gruzijoje, beprecedente finansų krize ir nelauktu nuosmikiu.

Europos Sąjunga iki šiol teisingai vertino šiuos ypatingus įvykius ir, esu visiškai įsitikinęs, elgėsi neblogai. Įgyvendinant bendrus įsipareigojimus, artimai bendradarbiaujant trims mūsų institucijoms ir, turiu pridurti, Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai pasitelkus savo energiją ir gebėjimus, aiškiai parodyta Europos plotmės nauda ir svarba. Europiečiams ir visam pasauliui parodėme, kad Europos Sąjunga buvo pasirengusi šį uždavinį įvykdyti: sugebėjo sklandžiai ir koordinuotai reaguoti ir buvo pasirengusi dirbti ranka rankon su partneriais pasaulio mastu.

Vis dėlto kalbėkime aiškiai ir būkime sąžiningi vieni kitiems: svarbiausią darbą dar reikia atlikti būsimomis savaitėmis. Mes susiduriame su daugeliu iššūkių, ypač trims svarbiausiems iššūkiams, kuriuos galima įveikti tik tuo atveju, jei trys pagrindinės Europos institucijos – Parlamentas, Taryba ir Komisija – toliau bendradarbiaus ir kiekviena atliks savo vaidmenį siekdamas bendrų tikslų: pirmiausia, imtis ryžtingų priemonių, kurios turi būti nedelsiant įgyvendintos, sudaryti sąlygas Europos ekonomikai pradėti atsigausti, reaguoti į tikrosios ekonomikos krizę; antra, parodyti, kad Europa apsirūpina ištekliais siekdama pirmauti pasaulyje mažai anglies junginių išmetančios ekonomikos srityje ir kad galime išlaikyti savo, kaip pasaulio lyderių, poziciją kovojant su klimato kaite; trečia, parengti gaires Lisabonos sutarčiai įgyvendinti.

Esu tikras, kad esama daug kitų sričių, kurias galėčiau paminėti, ypač išorės santykių srityje – šiuo požiūriu norėčiau pridurti, jog šiandien mes Komisijoje didžiuojamės, kad patvirtinome komunikatą, kuriame išdėstomi tikrosios Rytų partnerystės politikos gana plataus užmojo tikslai, bet kadangi laiko mažai, dabar visą dėmesį skirsiu trimis iššūkiams – jie, mano nuomone, yra didžiausi, kuriuos teks aptarti gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybai.

Pirmiausia aptarkime Europos ekonomikos atkūrimo planą. Per šių metų spalio mėn. prieš Europos Vadovų Tarybos susitikimą vykusias diskusijas, problemos jau turėjo antrinį poveikį, o finansų krizė plito į tikrąją ekonomiką.

Po savaitės mūsų patvirtintame komunikate Komisija pasiūlė ES lygmens politikos veiksmų planą. Sakėme, kad turime ekonominėmis priemonėmis reaguoti į finansų krizę ir kad tai reikia daryti koordinuotai. Dėl šio politikos veiksmų plano pasiektas susitarimas patvirtintas pastarajame neoficialiame Europos Vadovų Tarybos susitikime, o Parlamentas tai padarė savo praėjusio mėnesio sesijoje. Šis politikos veiksmų planas taip pat buvo įvadas į pasaulinę Didžiojo dvidešimtuko (G20) aukščiausiojo lygio susitikime apibrėžtą strategiją – jis buvo naudojamas kaip diskusijos pagrindas. Galiausiai valstybės narės šiame orientaciniame politikos veiksmų plane išdėstyto požiūriu vadovavosi apibrėždamos kiekviena savo veiksmų kursą.

Praėjusią savaitę mano paties pristatytame Europos ekonomikos atkūrimo plane ne tik nurodyti išsamūs įgyvendinamo metodai, bet ir šis koordinavimas pakylėtas į naują užmojų lygmenį.

Noriu pripažinti, kad Parlamentas savo komitete, plenarinės mėnesinės sesijos diskusijose ir ypač mano diskusijoje su Pirmininkų sueiga labai padidino ekonomikos atkūrimo plano svarbą ir norėčiau padėkoti Parlamento pirmininkui ir įvairių frakcijų pirmininkams už jų įnašą, kurį pasitelkiant ši diskusija tapo įmanoma. Įgyvendinant planą turi būti palaikomas toks pat nuolatinis dialogas, koks buvo palaikomas jį rengiant.

Siūlant skirti 200 mlrd. EUR ekonomikos pagreičiui grąžinti, dešimt išsamių prioritetų apimančiame mūsų ekonomikos atkūrimo plane parodomas Europos lygmeniu precedento neturintis bendrų veiksmų mastas. Iššūkis buvo milžiniškas, ne mažesnė ir nesėkmės rizika, nes reikėjo apibrėžti, koks plataus užmojo planas atitiktų poreikių mastą. Planas nėra grindžiamas mažiausiu bendru vardikliu, tačiau jame paisoma įvairių valstybių narių labai skirtingos biudžeto ir ekonominės padėties, nors visos valstybės narės priklauso bendrajai rinkai ir dauguma jų turi bendrą valiutą. Todėl turime pripažinti, kad tai nėra lengvas uždavinys ir kad intelektiniu ir neabejotinai politiniu požiūriu tikrai gana sunku rasti ekonominį atsaką 27 šalims, kurių pradinė padėtis tokia skirtinga.

Dėl to parengėme ne visoms šalims vienodai pritaikytą, o koordinuotą planą, grindžiamą Europoje jau turimomis priemonėmis – Stabilumo ir augimo paktu, Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategija, apibrėždami bendrus ekonomikos atkūrimo tikslus, kurių reikia siekti koordinuotai.

Dabar šį planą reikia paversti tikrove. Koordinavimo principas turi vyrauti ne tik sudarant susitarimą, bet ir jį įgyvendinant, nes neveikimo kaina nepriimtina. Galime patys tai paliudyti: darbo vietos prarandamos kasdien. Negalime laukti, kol nuosmukis taps dar didesnis ir taps rimtu sąstingiu.

Manau, kad visi matome, jog požiūris pasikeitė, nors šis pokytis dar ir netapo konkrečiais veiksmais. Visi gerai žino, kad tai nėra įprastas ekonominės veiklos nuosmukis. Mūsų padėtis visiškai kitokia, tai nėra įprastas ekonominės veiklos sumažėjimas; kartoju, mes gyvename ypatingomis aplinkybėmis ir dabar laikas veikti.

Kiekviena institucija turi vykdyti savo pareigas. Komisija savo pareigas įvykdė pristatydama šį planą ir toliau jas vykdys užtikrindama jo įgyvendinimą. Tikiuosi, kad Parlamentas nepamirš kiekvienai institucijai priminti jos įsipareigojimų. Šis ekonomikos atkūrimo planas – reikiama politinė ryžtingų ir plataus užmojo veiksmų programa. Manau, kad jis ir plataus užmojo, ir realistiškas; neverta teikti plataus užmojo pasiūlymų, kuriems patvirtinti nėra galimybių. Vis dėlto šį užmojų turime išsaugoti.

Iš šio plano matyti, kad remdamiesi svarbiausiais Stabilumo ir augimo pakte bei Lisabonos strategijoje numatytais principais sugebėjome pateikti tikrą Europos sprendimą.

Tai – didžiulė galimybė, kuria Europa turi pasinaudoti. Manau, kad tai Europai – tikras išbandymas. Išbandymas ne vien dėl ekonominio atsako, kuriam ir taip reikia daug pastangų, bet ir dėl pačios Europos idėjos. Kaip mes suvokiame Europą? Ar norime, kad Europa reaguotų į savo vidaus ir pasaulio ekonomines problemas, ar nenorime?

Bendrais veiksmais Europa gali parodyti, kad ji sugeba: užtikrinti reikiamą koordinavimą, kad kiekviena suinteresuotoji šalis galėtų visas savo jėgas panaudoti kovai; suteikti individualizuotų biudžetinių paskatų, kad būtų užtikrintas tikras poveikis ir vidutinio laikotarpio bei ilgalaikis viešųjų išlaidų perspektyvumas; užtikrinti, kad trumpalaikės priemonės būtų protingai naudojamos ilgalaikiam konkurencingumui didinti vienu šūviu nušaukiant du zuikius – trumpuoju laikotarpiu skatinimo paketu turi būti apribotas krizės poveikis namų ūkiams, darbuotojams ir įmonėms kartu palengvinant perėjimą prie mažiau energijos naudojančios ekonomikos, o vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu turi būti remiamos reformos, kad Europa taptų konkurencingesnė; turi būti užtikrinta, kad visi mūsų veiksmai atitiktų svarbiausius solidarumo ir socialinio teisingumo principus ir šiuo krizės laikotarpiu būtų skirti pažeidžiamiausių žmonių labui.

Todėl nustatėme tris aiškius prioritetus, tris ramsčius, kuriais grindžiama strategija, skirta pažeidžiamiausių visuomenės sluoksnių reikmėms tenkinti – tai svarbiausias visa apimantis prioritetas.

Dabar ne laikas veikti vien valstybių narių lygmeniu. Turime tai aiškiai pasakyti. Šią žinią noriu perduoti Europos Vadovų Tarybai ir žinau, kad Parlamentu galiu pasitikėti – jis ją pakartos. Tik Europos lygmens sprendimas bus pakankamo masto, kad būtų jaučiamas poveikis visų labui.

Parlamento parama būtina. Todėl norėčiau jūsų paprašyti išnagrinėti naujus pasiūlymus, paspartinti procedūras ir pritaikyti Europos biudžeto struktūrą. Šioje srityje irgi turime kalbėti aiškiai. Manau, kad būtų nesuderinama, jeigu dabar prašytume valstybių narių skirti daugiau lėšų iš savo biudžetų, o mes Europos lygmeniu nesugebėtume panaudoti visų turimų Bendrijos biudžeto asignavimų.

Todėl, manau, Komisija parengė gerą pasiūlymą, teigdamą, kad visi neišleisti asignavimai turėtų būti panaudoti tam tikroms programoms remti ir tam tikriems Europos veiksams pradėti – nuo tinklų jungčių, naujovių, klimatui palankių energijos šaltinių iki ekonomikos atkūrimo politikos, kurios galimybės didelės ir vidutiniu laikotarpiu. Manau, kad tai mažiausia, kas turėtų būti padaryta.

Vis dėlto pirmiausia raginu visus paaiškinti mūsų bendrapiliečiams, kaip Europos Sąjunga teikia apsaugą – ji imasi veiksmų ne valstybių vardu, o atvirkščiai – didina valstybių veiksmų efektyvumą, visų piliečių labui derindama pastangas paklausai skatinti ir pasitikėjimui atkurti.

Antrasis Europos Vadovų Tarybos darbotvarkės punktas – klimato kaita. Žinau, kiek laiko ir dėmesio šis Parlamentas skyrė klimato kaitos energetikos paketui. Jūs parodėte, kad tai tikrai vienas iš didžiausių mūsų laikmečio politinių, ekonominių ir „civilizacijos“ projektų. Vertinant šį būsimą istorinį sprendimą, kurį priimsime, paaiškės, kad jūsų parama šiam tikslui ir įnašas jam pasiekti neįkainojamas.

Nuo to laiko, kai Komisija pateikė pasiūlymus, jau praėjo beveik metai. Tuo laikotarpiu tapome didelio ekonomikos nuosmukio liudytojais. Didelių sunkumų laikotarpiu girdėjome suprantamus pramonės atstovų nuogastavimus.

Vis dėlto įsipareigojimas siekti svarbiausio tikslo nesusvyravo: šis tikslas – iki 2020 m. pasiekti tikslinius rodiklius „20/20/20“; parodyti gaires, kaip kitais metais Kopenhagoje pasiekti visuotinį susitarimą; įrodyti, kad aptardami šiuos klausimus mes kalbame ir veikiame rimtai.

Žinoma, kol Taryba ir Parlamentas pasieks galutinį susitarimą, reikia dar daug nuveikti. Taip turėtų būti. Tai – kritiniai sprendimai, darantys įtaką kiekvieno europiečio gyvenimui. Šiuos sprendimus būtina vertinti rimtai. Turime viską padaryti teisingai.

Kitą savaitę vyksiantis Europos Vadovų Tarybos susitikimas bus itin svarbus 27 valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimui pasiekti. Vis dėlto nors 27 valstybių susitarimas – reikalinga sandorio sąlyga, vien jos nepakanka. Patikėkite, niekas geriau už Komisiją nežino, kokią svarbų vaidmenį Parlamentas atlieka kaip viena iš teisės aktų leidybos institucijų. Jūs ne kartą įrodėte, kad be jūsų įnašo negalima apsieiti, ne tik užtikrinant demokratinę Europos teisės aktų pagrįstumą, bet ir jų veiksmingumą.

Jūsų darbas turi kritinę reikšmę siekiant plataus daugiapartinio, tarptautinio sutarimo dėl svarbiausių teisės aktų. Reikės, kad šį vaidmenį atliktumėte ir svarstydami klimato bei energetikos paketą. Jau daug pasiekta pastarojo laikotarpio trišaliais dialogais. Tikiu, kad kartu nueisime ir likusią kelio dalį. Tikrai manau, kad Europos Vadovų Taryboje galime ir turime pasiekti sutarimą – teigiamai vertinu labai daug dirbančios Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos, su kuria Komisija aktyviai bendradarbiauja, pastangas. Todėl iš karto po Europos Vadovų Tarybos susitikimo siūlau jo rezultatus aptarti trišaliuose dialoguose su Europos Parlamentu siekiant suderinti likusius skirtumus ir politinį susitarimą paversti teisiniais teksta.

Manau, kad galėsime darbą baigti laiku ir parodyti, kad veiksmų klimato, energetinio saugumo ir ekonomikos augimo srityse galima ir reikia padėti vieni kitiems. Tai geriausia pozicija, kurią galime pareikšti artėjant Europos Parlamento rinkimams, taip pat prieš pradedant eiti pareigas kitam Jungtinių Valstijų prezidentui ir rengiantis Kopenhagos susitikimui. Aš įsipareigoju, kad Europos Komisija nenuilstamai dirbs su jumis, kad tai taptų įmanoma.

Galiausiai, be abejonės, bus tokių, kurie teigs, kad esant dabartinei padėčiai Lisabonos sutarties aptarimas atitrauktų dėmesį nuo kitų dalykų. Jie bus neteisūs. Europos Sąjunga šiandien labiau negu kada nors anksčiau svarbi skatinant ekonominę ir socialinę jos piliečių gerovę. To, kad jai suteikiame priemonių šiam uždaviniui veiksmingiau įgyvendinti, negalima vadinti dėmesio atitraukimu. Tai – būtinybė. Šis poreikis paaiškėdavo per visas mūsų patirtas krizes.

Manau, kad Europos Sąjunga parodė didelę brandą reaguodama į neigiamus Airijos balsavimo rezultatus, juos gerbdama ir suteikdama Airijos institucijoms laiko išnagrinėti ir suprasti padėtį, laiko išsiaiškinti, kaip šiuo atveju elgtis.

Svarbiausia, Europa parodė ryžtą toliau siekti didelio laimėjimo – naujos Sutarties. Valstybės narės toliau ją ratifikuoja. Komisija, kaip ir šis Parlamentas, toliau teikia argumentus už Sutartį. Ieškodami teisingų tolesnių sprendimų, mes veikiame ne prieš Airiją, o su ja bendradarbiaujame.

Vis dar reikia, kad Sutartis skubiai įsigaliotų. Reikia gerbti 25 ją ratifikavusių valstybių narių parlamentų sprendimus. Svarbiausias Europos Vadovų Tarybos tikslas – nustatyti patikimas ateities gaires, kuriomis

remdamasi Airija irgi galėtų ratifikuoti Sutartį. Iki kitos savaitės pabaigos turime būti patvirtinę gaires, leisiančias mums išeiti iš šios aklavietės.

2008 m. į istoriją pateks kaip metai, kai Europos Sąjunga susidūrė su vienais iš sunkiausių savo iššūkių. Vis dėlto manau, kad ji parodė pakankamą ryžtą ir drąsą šiam iššūkiui įveikti. Pasinaudokime būsimosiomis savaitėmis ir tegu mūsų palikimas ateičiai būna tvirtesnė, platesnio užmojo Europa.

(Plojimai)

Joseph Daul, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, J. P. Jouyet, Komisijos Pirmininke, ponios ir ponai, kitą savaitę Europos Vadovų Taryba daugiausia nagrinės atsaką į dabartinę ekonomikos krizę priemones ir pirmiausia norėčiau pripažinti Europos Komisijos darbą. Nuo pat finansų krizės pradžios ji pateikė daug dokumentų, skirtų pasaulinei finansų struktūrai reformuoti. Mūsų teigiamai vertinamas praėjusią savaitę pateiktas ekonomikos atkūrimo planas papildė visas šias priemones ir yra tinkama priemonė reaguoti į dabartinius mūsų sunkumus.

Kaip ir Komisija, manome, kad atkūrimo planai turi būti įgyvendinami kuo greičiau, kaip ir Komisija, manome, kad sėkmės pagrindas – šių ekonomikos atkūrimo priemonių koordinavimas. Ekonomika ir socialinė sanglauda mūsų šalyse – vienas iš pagrindinių prioritetų. Be to, kad išspręstume ilgalaikes mūsų problemas, turime parodyti ryžtą ir atsakomybę. Komisijos pasiūlymuose, kuriais siekiama pasitelkti visus Europos ir valstybių narių lygmenimis turimus politinius kovos su krize švertus, įtvirtintas puikus požiūris.

Mūsų prioritetas turi būti šis: daryti viską, ką galime, kad užkirstume kelią greitam nuosmukiui. Turime atkurti vartotojų pasitikėjimą, nes tik taip galima greitai pakeisti padėtį. Man labai liūdna, kad kai kurios frakcijos šiam požiūriui nepritaria ir ketina krizę išnaudoti politiniam pranašumui įgyti. Centro dešiniųjų tikslas, mūsų tikslas – ne mėtytis šukiais, o atkurti stabilumą, ekonomikos augimą ir darbo vietas.

Mes taip pat siekiame europiečiams parodyti, ką reikia ginti bet kokia kaina – mūsų socialinės rinkos ekonomikos modelį, kurio pavydi pasaulis ir už kurį turime kovoti, nes tik juo vienu galima užtikrinti ir garantuoti mūsų socialinę sanglaudą. Jeigu būčiau kapitalistas, visi tai žinotų!

Susidūrę su krize, kai reikia imtis skubių, realistiškų ir pragmatiškų priemonių, kai kurie žmonės, siekdami paslėpti savo nuodėmes, kaltina opoziciją. Gera žinoma, kokia ši krizė rimta, bet taip pat žinome pareigą remiantis savo vertybėmis ir taikant pragmatiškų problemų sprendimo būdus imtis veiksmų, surasti tinkamą ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų pusiausvyrą.

Priemonės, kurių prireikė dabartinėms problemoms spręsti, neturi kelti pavojaus mūsų ateičiai. Todėl remiame Komisijos požiūrį, pagal kurį jos veiksmų pagrindas – Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategija. Ši strategija iš tikrųjų – geriausia mūsų socialinio modelio išsaugojimo garantija; vadovautis bet kuria kita strategija būtų neatsakinga. Vis dėlto ekonomikos atkūrimo priemonių patvirtinimas nereiškia, kad valstybės narės gali išsižadėti struktūrinių reformų, būtinų jų ekonomikai suderinti.

Ponios ir ponai, Europos Vadovų Taryba irgi daugiausia dėmesio skirs klimato ir energetikos paketui, kurį Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija visiškai teisingai laiko vienu iš savo prioritetų. Dar vyksta derybos dėl daugumos paketo dokumentų ir raginu visus derybų dalyvius padaryti viską, ką gali, kad pasiektume patenkinamą susitarimą.

Pasaulinis atšilimas – tikrovė, kurios nepakeitė nei finansų krizė, nei dabartinė ekonomikos krizė. Europos Sąjunga, patvirtindama atsakingą, dabartinei padėčiai tinkamą politinį požiūrį, turi parodyti pasaulio partneriams, kaip elgtis. Vis dėlto ji turi ir toliau kovoti su klimato kaita.

Tai, kad dėl vieno klimato kaitos ir energetikos paketo dokumento pasiekta pažangos, yra labai teigiamas ženklas ir įrodymas, kad derybose dėl šių tekstų tikrai norima judėti į priekį – aš tuo džiaugiuosi. Pripažįstu Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos, kuri susitarimui pasiekti negailėjo pastangų, ryžtą. Taip pat norėčiau, kad mūsų draugai airiai Europos Vadovų Tarybai pasiūlytų realistiškas ir plataus užmojo gaires, kuriose būtų numatytas tvarkaraštis, kada bus išeita iš institucinės aklavietės.

Ši krizė mums dar kartą rodo: Europa turi būti pajėgi sprendimus priimti veiksmingiau ir demokratiškiau. Galiausiai norėčiau padėkoti Komisijai už Rytų partnerystės projektą, kurį ji rengiasi siūlyti Tarybai.

Pirmininkas. – Jeigu dabar pasakyčiau, kad Jūs visada dirbate pavyzdinai, tai gali būti palaikyta šališkumu.

Poul Nyrup Rasmussen, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, dabar Europoje yra 17 mln. bedarbių. Jeigu nieko nedarysime, per metus Europoje jų bus jau 21 mln., o 2010 m. pradžioje – 25 mln.

Lapkričio 14 d. ši frakcija pasakė, kad turime nusistatyti aiškesnį tikslą, savaitgalį tą patį pareiškė ir Socialistų bei Socialdemokratų partija. Mes turime siekti neleisti užimtumui mažėti. Pagal šį aiškų tikslą – išlaikyti žmones dirbančius – bus apibrėžtos ir mūsų finansinės paskatos. Darbo vietų mažės, tačiau sukursime naujų, kad žmonės toliau dirbtų. Manau, kad Komisijos programoje trūksta ne krypties, o užmojo ir tikro koordinavimo.

Žinau, kad tai sudėtinga. Prašau, nesakykite, kad koordinuojama vien tik sujungiant pastangas – tą vyriausybės visada darė. Tai – ne koordinavimas. Pritariu Jūsų koordinavimo užmojui, tačiau sujunkime jėgas – šio Parlamento, Jūsų ir Tarybos Pirmininko – ir paprašykime valstybių narių vieną kartą suprasti, kiek papildomos vertės galime gauti veikdami koordinuotai. Jūs ir aš žinome, kad poveikis valstybėse narėse bus dvigubas.

Antrasis aspektas toks. Jeigu tai padarysite, gal Jūs ir Tarybos Pirmininkas galėtumėte pateikti šį klausimą savo kolegoms – valstybių ir vyriausybės vadovams Taryboje: jei norime užtikrinti esamą užimtumą, kiek išteklių mums reikia? Atlikau makroekonominius skaičiavimus, iš kurių matyti, kad turime, kaip Ispanijos vyriausybė, investuoti vieną procentą BVP ne tik kitais, bet ir 2010 bei 2011 m. Kitaip šio lygio neišlaikysime.

Kaip tai padaryti? Siūlyčiau tai: Jūs, Komisijos Pirmininke, parenkite mūsų pažangioje ekologiško ekonomikos augimo strategijoje ir Lisabonos tiksluose apibrėžtų prioritetų sąrašą, o 27 valstybės narės pasakys, kad jos dėl šio sąrašo su Jumis ir su Taryba sutinka. Tada Vokietijai, Prancūzijai, Italijai – mums visiems – parodykite, kiek papildomos vertės gauname veikdami kartu. Tada parenkite tvarkaraštį, kuriame, pvz., sakoma: jeigu sprendimus priimsite prieš Kalėdas, mes vėl susirinksime vasario mėn., prieš prasidedant pavasariui, ir įvertinsime poveikį. Tada pavasarį būsime pasirengę sudaryti antrąjį paketą, o rudenį – trečiąjį paketą. Tai bus ilgalaikės mūsų tikslų užtikrinimo strategijos dalis.

Nesakau, kad tai bus lengva. Sakau, kad pritariu Jūsų užmojui, bet nematau tikslų įgyvendinimo. Sujunkime jėgas ir tai padarykime.

Graham Watson, *ALDE frakcijos vardu*. Gerb. pirmininke, pastarąjį kartą posėdžiaudami gyrėme greitą Tarybos atsaką į finansų krizę. Vis dėlto šioje Europos Vadovų Taryboje tempas tikriausiai nebesvarbus. O turėtų būti svarbus. Mūsų ES laukiantys iššūkiai – tikri. Nuosmukis gniuždo verslą, o klimato kaita didėja dar akivaizdžiau.

Mums reikia, kad Taryba ir Komisija pripažintų tai, ką Martin Luther King vadino „įnirtinga dabarties skuba“. Vakar mūsų finansų ministrams nepavyko suvokti ekonomikos atkūrimo plano skubos. Skatinimo entuziazmas keičiasi „iš cukraus į sirupą“. Tarybai pirmininkaujanti valstybė turėtų mums pasakyti, kurios valstybės narės buvo prieš. Turime laikytis Stabilumo ir augimo pakto, išlaikyti konkurenciją, valstybės pagalbos taisykles ir įveikti Lisabonos darbotvarkės iššūkį, tačiau turime veikti greitai.

Taryba išmetamųjų anglių junginių kiekiui mažinti, žinoma, ieškos teisiškai privalomo pagrindo. Tam tikra pažanga padaryta. Ne reguliavimas ir apsunkinimas, o viršutinės ribos ir prekyba, nukrypti leidžiančios nuostatos mažiesiems teršėjams, atidumas konkrečių valstybių aplinkybėms ir slankioji teisų išmesti anglių junginius pardavimo aukcione skalė – visa tai protinga. Neprotinga bet kurios valstybės narės bandymas dėl trumpalaikių savanaudiškų interesų sužlugdyti ilgalaikį planą. Jeigu klimato kaitos klausimų nespėsime dabar, sąskaity už ją augs geometrine progresija. Pastarosios savaitės susitarimas dėl iš automobilių išmetamo CO₂ kiekio rodo, kaip lengva eiti mažiausio pasipriešinimo keliu, leisti grupiniams interesams nustelbti visuotinius. Susitarimas dėl kovos su klimato kaita kainuos, bet teks ir galimybių. Ekologiškų naujovių srityje Europa gali pirmauti pasaulyje. Laimėjimai atitenka drąsiems. Europa turi turėti drąsos įgyvendinti savo įsitikinimus.

Praėjusią savaitę airiai paskelbė turiningą pranešimą apie Lisabonos sutarties variantus. Dabar Airijos premjeras turi pateikti konkretų planą ir aiškų tolesnių veiksmų tvarkaraštį, nes Europos piliečiai nori, kad Europos Sąjunga būtų veiksmingesnė. Niekada nieko neįtikinsite labiau pasitikėti ES, jeigu ji nedirbs. O praėjusią savaitę matėme pavyzdį, kai ES nedirba. Nuo bombardavimo Mumbajuje pabėgusius šio Parlamento narius sutiko ES konsulas, kuris pareiškė, kad padės tik savo šalies piliečiams. Tai parodo, kaip skubiai reikia koordinuotos ES konsulinės apsaugos.

Mūsų ES turi ginti visus piliečius, kai tik jiems to reikia. Komisijos Pirmininkas pasakė: „skęsime arba plauksime kartu“. Kai kuriems gal labiau patiktų lūkuriuoti, bet Europa tai jau darė ir tai neveiksminga. Dabar reikia, kad Europos Vadovų Taryba imtųsi veiksmų.

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, likus savaitei iki Europos Parlamento delegacijos išvykimo į Poznanę turėtų būti įvertinta, ar tai, ką Komisija dabar kartoja, tikrai tiesa

– kad reakcija į tikrosios ekonomikos krizę ir finansų rinkų krizę susijusi su plataus užmojo klimato apsaugos strategija. Šiuo aspektu dar kartą teigiu, kad viskas, ką Komisija iki šiol pasakė šia tema, dabartinėse trišalėse derybose dėl klimato paketo nepasitvirtino. Susitarimu dėl automobilių savaitės pradžioje duotas šis ženklas: Europa tikrai pažadėjo užtikrinti plataus užmojo klimato apsaugą ir išgelbėti pasaulį. Europa nori pakeisti viską, tik ne savo automobilius. Manau, kad mes davėme labai blogą ženklą.

Tęskime apie prekybą taršos leidimais. Žinome, kad prekyba taršos leidimais – svarbiausia Europos klimato apsaugos politikos priemonė, kad aukcionas yra visa jos veikimo esmė. Dabar netgi planuojama derėtis dėl išimties energetikos pramonei ir daug energijos naudojančias pramonės šakas atleisti nuo sistemos taikymo beveik visą kitą dešimtmetį. Manau, kad likus savaitei iki kelionės į Poznanę tai bloga žinia. Bent pusę plataus užmojo pastangų mažinti išmetamą CO₂ kiekį turėtų įgyvendinti besivystančios šalys, ne pati Europa. Vis dėlto mes nenorime finansuoti šių priemonių besivystančiose šalyse.

Gerb. J. M. Barroso, norėčiau nuoširdžiai paprašyti, kad pagaliau suformuluotumėte naująją ekologinį susitarimą, apie kurį visada tiek daug kalba S. Dimas. Norėčiau pasakyti, kad manau, jog Europos Sąjungos piliečių pritarimas būtų daug didesnis ir dar didėtų, jeigu būtų įvertintos senosiose Europos Komisijos ekonominėse strategijose padarytos klaidos, taip pat klaidos dėl finansų rinkų, jeigu Jūs pripažintumėte neteisingus prieš metus padarytus vertinimus.

Tada tikriausiai žmonės patikėtų naują pradžią ir galima būtų tikėtis didesnio pritarimo Lisabonos sutarčiai. Dabar, kaip ir prieš dvi savaites Strasbūre, tikrai prašyčiau Jūsų šiuo klausimu būti sąžiningam. Ar naujas ekologinis susitarimas sudarytas, ar Jūs tikrai norite vadovautis praėjusio dešimtmečio strategijomis?

Brian Crowley, *UEN frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Tarybos Pirmininkui J. P. Jouetui ir Komisijos Pirmininkui už jų šiandienius pranešimus.

Norėčiau labai trumpai aptarti ekonomikos atkūrimo plano klausimą, nes piliečiams labiausiai rūpi, kaip mes reaguosime į mus pastaraisiais mėnesiais užgriuvusias beprecedentes pasaulines problemas, kokių priemonių imsime. Palankiai vertinu Komisijos pateiktą ekonomikos atkūrimo planą ir pasiūlymą. Jis gerai atitinka tai, ką valstybės narės jau daro ir, beje, ką jos susitarė daryti pagal koordinuojamą planą, Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai.

Jis gana unikalus ir vienas jo aspektas gana ironiškas – prireikė šios krizės, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė ateitų į mūsų klubą ir pamatytų, kad galime bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus, nors daugelį metų jie stengėsi likti nuošalyje ir formavo individualų savo kursą.

Šis aspektas geriau nei bet ką kita parodo pripažinimą, kad mes esame nepriklausomi, galime elgtis individualiai, bet kai veikiamė kartu, susitinkame ir sujungiame 27 valstybių narių didžiuosius protus, naujoves, talentą ir energiją, tomis individualiomis, jungtinėmis pastangomis tikrai galime pakeisti pasaulį. Sveikinu Komisijos Pirmininką J. M. Barroso ir Tarybos Pirmininką, kad 2008 m. leido mums, kaip Europos Sąjungai, subręsti ir kaip suaugusiems reaguoti į baisias krizes bei atsakyti į kritiką, esą Europa nesugeba reaguoti.

Su tuo susijęs antrasis punktas, kurį aptarsime Taryboje – Lisabonos sutarties klausimas. Akivaizdu, kad daugelis žmonių ne juokais susirūpinę, kaip spręsimė klausimus, likusius, kai Lisabonos sutartį ratifikavo ne visos valstybės narės. Esu gana tikras, kad Airijos vyriausybė pateiks planą, kaip viskas turėtų vykti. Tame plane tam tikrus dalykus daryti bus raginamos ir kitos valstybės narės. Šią problemą turi spręsti ne vien patys airiai. Ją turi spręsti kiekviena valstybė narė, veikdama kartu su kitomis.

Raginčiau visus narius apžvelgti Airijos valstybės parlamento *Oireachtas* specialiojo komiteto pateiktą pranešimą. Pažymėtina, kad vieninteliai tam pranešimui nepritarę žmonės buvo tie patys, kurie prieštaravo Lisabonos sutarčiai ir kiekvienai prieš ją buvusiai sutarčiai. Tai – tie patys šešėliniai veikėjai, kurie mėgsta slėptis tamsoje ir teigia, kad yra geresnis būdas, bet niekada nepasako, koks tas būdas; tai – tie patys žmonės, kurie niekada nesiūlo to, kas geriausiai atitinka Airijos ir Europos interesus, o siūlo tik tai, kas teikia nedidelę politinę naudą jiems patiems. Tikrovė tokia, kad kartu galime pasiekti didingesnių ir geresnių dalykų, tačiau tam reikia siekti kompromiso, suprasti ir toleruoti ryškėjančius skirtingus požiūrius.

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Mary Lou McDonald, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, kitą savaitę Briuselyje susitiks ES vadovai ir jeigu premjeras B. Cowan pasiūlys, kad Airijos paramą Lisabonos sutarčiai galima užsitikrinti pritariant

politinėms deklaracijoms arba raminamu tonu kalbant apie įvairius klausimus, jis smarkiai klys. Ministras pirmininkas siekė nukreipti dėmesį nuo didelio ne tik Airijos, bet ir daugelio kitų šalių gyventojų jaučiamo nepasitenkinimo kryptimi, kuria eina ES. Iš Airijoje atliktų visuomenės apklausų, net iš pačios vyriausybės atliktos neigiamo balsavimo analizės matyti žmonių susirūpinimas darbuotojų teisėmis, viešosiomis paslaugomis, militarizacija ir demokratija. Šis susirūpinimas būdingas milijonams darbuotojų ir šeimų visoje Europos Sąjungoje.

Mūsų patiriama ekonomikos krizė rodo, kad dabar labiau negu kada nors anksčiau viešąsias paslaugas ir darbuotojų teises reikia saugoti nuo nežabotų ir nereguliuojamų rinkos jėgų. Vyriausybės grumiantis su krize tampa vis aiškiau, kad Lisabonos sutartis nebetinkama. Vyriausybės iš naujo atrado poreikį valstybei kištis ir ginti visuotinį interesą, poreikį lanksčiai savo nuožiūra reaguoti į žmonių poreikius ir brangiai pasimokėti. Jos suvokė, kad rinka nėra viešpats. Ji negali pateikti visų sprendimų, o Lisabonos sutartyje būtent ir siekiama vainikuoti šį žlugusį laisvosios rinkos požiūrį, kuriuo vadovaujantis kilo tokia sumaištis.

Mums reikia naujos krypties ir tiesa ta, kad Lisabonos sutartyje jos nenumatyta. Airijos vyriausybei nepavyko perkelti diskusijos į kitas vyriausybes; ji nesugebėjo ieškoti geresnio susitarimo ne tik Airijai, bet ir visai ES. Airijos vyriausybė turėtų pasimokyti iš savo gyventojų; ji turėtų išmokti vadovauti. Ji turi nurodyti gaires. Vis dėlto pareiga spręsti, iš tikrųjų spręsti žmonių problemas tenka visiems ES vadovams.

Ciniškais politiniais manevrais ir tuščia retorika nelaimėsime airių paramos Lisabonos sutarčiai, nepašalinsime didelių Lisabonos sutarties trūkumų, o svarbiausia – nesuteiksime ES naujos reikiamos krypties. Vadovai gali rinktis. Jie gali vadovauti remdamiesi savo tautų troškimais ir nuostatomis arba gali priimti sprendimus, naudingus lobistų ir biurokratų interesams. ES vadovams sakau: nuspręskite teisingai; įsiklausykite į Airijos balsą ir jame išgirsite Prancūzijos ir Nyderlandų balsų aidus, reikalavimą reformuotis, atsinaujinti, keistis.

Hanne Dahl, IND/DEM frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, pradeda ryškėti vaizdas, kokį supuvusį kompromisą planuojama pasiekti su Airija siekiant ją priversti priimti Lisabonos sutartį. Šiame Parlamente mačiau visko – nuo manipuliavimo iki beveik nepaslėptų grasinimų, panašių į šį: „Kaip galvojate, kas praras Komisijos narių, įteigusių turėsime įgyvendinti tai, kas sakoma Nicos sutartyje – kad Komisijos narių bus mažiau negu valstybių narių“? Girdėjau iškilų nuomonės formuotojų, netgi mano pačios šalies laikraščio redaktoriaus, kalbas apie Airijos išmetimą iš Europos Sąjungos. Pirmininkų sueigoje nuspręsta Konstitucinių reikalų komitete priimto sprendimo dėl Airijos ir Lisabonos sutarties neteikti diskusijai ir balsavimui plenarinėje sesijoje. Nepaisant to, komitetas savo pirmadienio posėdyje padarė išvadą, kad Pirmininko, o tai reiškia – ir Parlamento oficialios pozicijos pagrindas bus pats sprendimas. Vis dėlto Parlamentas šiuo klausimu negali turėti bendros pozicijos.

Balsuojant dėl šio sprendimo 16 balsavo už, 6 – prieš. Tai, ypač žinant, kad Parlamente nesurengta diskusija – labai menkas pagrindas bendrai pozicijai parengti. Įžūlu, kad šiame Parlamente nepaisoma demokratijos – tame pačiame Parlamente, kuriame taip mėgstame mojuodami pirštais moralizuoti apie demokratijos neturinčias šalis ir kuriame demokratijos pirmūnus pagerbiame Sacharovo premija, kaip ją drįstame vadinti. Kelias demokratinės Europos linkme nėra supuvę kompromisai, nieko verti pažadai ir amoralūs grasinimai. Tas kelias – tai sąžininga ir atvira diskusija.

Keliose valstybėse narėse, kuriose valstybininkai išdrįso išgirsti, ką mano žmonės, atsakas buvo aiškus Konstitucijos ir Lisabonos sutarties atmetimas – neigiami balsavimo Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Airijoje rezultatai. Ko dar reikia, kad Parlamentas atsibustų ir pamatytų, kad mes visiškai praradome ryšį su savo rinkėjais. Visi mes – gaidžiukai, kurie pasipūtę gąsdina airius ir čekus. Ar jie nedrįsta susitikti su rinkėjais ir leisti jiems įvertinti šios Europos vizijos?

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, kadangi visas dėmesys šiame aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti skiriamas visus mus kamuojančiai ekonomikos krizei, gaila, kad daug laiko bus skiriama pastangoms paminti demokratiškai pareikštą Airijos rinkėjų valią.

Akivaizdu, kad nepaisoma teisėtai pareikštos mažos šalies nuomonės apie Lisabonos sutartį. Niekas nedrįstų tokio drakoniško, Mugabės metodo taikyti didelei šaliai. Tačiau stumdyti Airijos Respublikos rinkėjus Europos elitui atrodo sąžininga – jiems jų brangusis Lisabonos projektas atrodo svarbesnis negu tautinės valstybės demokratija. Tai tokia arogancija, tikras ketinimas bauginti tuos, kurie ardo jų planus, lėmusius tai, kad ES taip nutolo nuo savo gyventojų. Visa ši nemaloni istorija – tai chuliganų, ne demokratijos politika.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos Pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, frakcijų pirmininkai, gerb. nariai, pirmiausia paminėsiu, ką pasakė J. Daul, ir, kaip ir jis, norėčiau pripažinti Komisijos atliktą darbą,

ypač stiprinant finansinę struktūrą; beje, dabar esama keturių svarbiausių direktyvų, kurias per labai trumpą laiką nuo rugsėjo mėn. pateikė Komisija ir patvirtino Ekonomikos ir finansų ministrų taryba.

Joseph Daul buvo visiškai teisus pabrėždamas šį darbą ir taip pat gana teisus, pabrėždamas, kad reikia atkurti pasitikėjimą ir jį parodyti savo elgesiu. Šis pasitikėjimas atsiras, kaip nurodė keli gerb. nariai, pasiekus vienybę ir užtikrinus koordinavimą.

Norėčiau J. Daulą patikinti, aš jį gerai pažįstu ir žinau, kad jis daug arčiau socialinės rinkos ekonomikos vertybių ir tikrai nėra nežabotas kapitalistas. Norėčiau visus patikinti, kad tai paaiškėtų net ir per trumpą pokalbį su juo. Todėl norėčiau jam padėkoti ir taip pat pasakyti, kad mes tikrai inicijuojame institucines gaires ir kad mačiau jo ir jo frakcijos išdėstytą susirūpinimą šioje srityje.

Taip pat norėčiau pasakyti P. N. Rasmussenui, kad tikslas išlaikyti užimtumo lygį, žinoma, yra vienas iš svarbiausių aspektų, kuriais rūpinasi Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, ir kad mes sutinkame su P. N. Rasmusseno pastabomis dėl to, ką jis sakė ir ką pabrėžė kiti gerb. nariai, t. y. kad žinome, jog užtikrinę geresnį koordinavimą padvigubinsime ar net dar daugiau padidinsime papildomą vertę, kurią galime sukurti, taip pat sutinkame su jo pastabomis dėl metodo, kitaip tariant, dėl konkrečių projektų vykdymo, praktinių tikslų ir laikotarpio.

Taip pat norėčiau patikinti G. Watsoną, kuris laikosi itin pragmatiško ir pedantiško požiūrio; G. Watson gana teisingai pabrėžė, kad mes vis dėlto turime veikti greitai. Nemanau, kad turiu tai dar kartą sakyti Tarybos Pirmininkui, tačiau paprašysiu jo veikti dar greičiau. Nemanau, kad jis pamiršo, jog reikia imtis skubių veiksmų. Norėčiau patikinti G. Watsoną, kad skubumas niekur nedingo, mes jį gerai žinome ir panašiai, kaip sakėte Jūs, jeigu kalbėtume apie kovą su klimato kaita, taip pat kaip sakė rūmuose esanti A. Doyle ir kaip pabrėžė R. Harms, neturime aukoti ilgalaikių poreikių dėl trumpalaikių interesų ir neturime pasiduoti kai kurių asmenų savanaudiškumui užuot parodę solidarumą, ypač mūsų draugams Centrinėje ir Rytų Europoje, pirmiausia Lenkijai, Baltijos valstybėms ir kitoms valstybėms, ir šis klausimas taip pat bus aptariamas gruodžio 11–12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime.

Aš R. Harms pasakiau, kad neturime trauktis nuo šių tikslų. Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija jokia būdu neketina jų atsisakyti. Sakiau, kad Komisijos pateiktas paketas yra nuoseklus, kad jame numatyti keli tikslai, kad jie numatyti tinkamu laiku, kad tai padarė ne Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija ir kad šių tikslų reikės laikytis. Dabartinės krizės aplinkybėmis tai – moralinė būtinybė; negalime pradėti tarptautinių derybų manydami, kad visą darbą turi atlikti besivystančios šalys. Šioje srityje besivystančioms šalims irgi turime parodyti solidarumą.

Jei kalbėtume apie susitarimą, pasiektą vykdant trišalį dialogą su Europos Parlamentu, už kurį jam dėkoju, manau, kad tai – darnus susitarimas ir labai tikslus ilgalaikis automobilių srityje nustatytas tikslas; antra, įdiegta laipsniška paskatomis pagrįsta nuobaudų sistema, taip pat skirta gamintojams; trečia, ištrauktas ekologiskų naujovių skatinimas.

Finansų rinkų klausimu R. Harms priminsiu, ką sakiau pareikšdamas paramą J. Daulo dabar pabrėžtiems aspektams. Džiaugiuosi, kad B. Crowley paminėjo reikiamą koordinavimą. Suprantu, ką jis sakė apie Airijos vyriausybės pradėtas iniciatyvas. Mes artimai bendradarbiaujame ir tai labai atidžiai stebime. Galite pasitikėti Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija – kaip teigėte, ji parodys supratimą ir toleranciją.

M. L. McDonald noriu pasakyti, kad žinome Airijos rinkėjų ir socialinių aplinkybių klausimą, kad ne blogiau suprantame Airiją ir kad visame šiame procese ar mūsų su Airijos institucijomis vykdytame dialoge nėra jokių ciniškų manevrų, kiekviena suinteresuotoji šalis bando elgtis konstruktyviai, kad, kaip pabrėžė J. M. Barroso, išlaikytume kursą, kurio, kaip aiškiai parodė krizė, dar labai reikia tiek institucinių aplinkybių, tiek Lisabonos sutarties atžvilgiu.

H. Dahl noriu pasakyti, kad veiksime kartu su Airija, kuriai, žinoma, turime parodyti solidarumą, bet kiekviena suinteresuotoji šalis turi parodyti atsakomybę ir J. Allisterį tikrai įtikinti, kad šiose įvairiose srityse galime imtis efektyvių veiksmų.

Baigdamas kalbą ir atsižvelgdamas į tai, ką sakė įvairūs kalbėjusieji ir pirmininkas J. M. Barroso, sakau, jog esu labai nustebęs, kad dar taip trūksta vienybės ir kad dar labai reikia būti solidariems: solidariams koordinuojant ekonominius ir finansinius klausimus; solidariams kilus pavojui klimatui; solidariams su šalimis, patiriančiomis didžiausius sunkumus energetinio saugumo srityje; taip pat solidariams gynybos klausimais; solidariams su besivystančiomis šalimis ir pietų šalimis – kalbame apie Europos Sąjungos kryptį į Viduržemio jūros regioną; solidariams su Airija, nepamirštant pareigos rasti sprendimą ir stengtis, kad Lisabonos sutartis būtų kuo greičiau įgyvendinta; solidariams su rytų šalimis ir jų kaimynėmis, kaip nurodyta

Komisijos Rytų partnerystės iniciatyvoje, kuri, esu tikras, bus patvirtinta kitame Europos Vadovų Tarybos susitikime. Visa tai man atrodo svarbu reaguojant į mūsų dabar patiriamus iššūkius.

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – Gerb. pirmininke, kalbėdamas apie svarbiausią savo pranešimo aspektą – Europos ekonomikos atkūrimo planą, norėčiau Jums padėkoti už plačią paramą Komisijos pateiktam planui – ypač turiu mintyje J. Daulo, P. N. Rasmussen, G. Watsono, B. Crowley pranešimus – dėkoju jums visiems už paramą. Esu tikras, kad Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai – čia noriu pabrėžti Jeano-Pierre Jouyet išipareigojimą – atliekant aktyvų vaidmenį, galima pasiekti tikros pažangos.

P. N. Rasmussen kalbėjo apie užmojų ir baigdamas sakė, kad Jūs pritariate mūsų užmojų. Dėkoju jam už pastabas. Pirmiausia, sutinku, kad svarbiausias aspektas turėtų būti užimtumas. Tai visiškai suderinama su Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos tikslais. Sutinku, kad praėjus tam tikram laikui būtent pagal užimtumą galėsime įvertinti, koks veiksmingas buvo mūsų atsakas. Tai kritinis, sunkus laikas, labai daug iššūkių keliantis uždavinys. Dėl koordinavimo, Komisija galite pasitikėti: koordinavimo norime kuo daugiau ir turime tam tikrų priemonių jam įgyvendinti. Kaip teigėme savo komunikate, prašysime naujos valstybių narių konvergencijos programos, kuri turėtų būti sudaryta pagal Stabilumo ir augimo paklą, taip pat tam tikrą savo funkciją atliekame pagal Europos strategiją – Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją. Taigi turėdami kiekvienai šaliai individualiai pritaikytas Lisabonos rekomendacijas (prie šio klausimo grįšime gruodžio 18 d., iškart po Europos Vadovų Tarybos susitikimo) ir naujas stabilumo bei konvergencijos programas, būsimė tikri, kad valstybės narės taip pat koordinuos ir strategijos įgyvendinimo būdus.

Vis dėlto dabar, kaip visada, su jumis kalbėsiu tiesiai ir atvirai. Sakote, kad ją remiate. Prašome, paremkite mus, įvairias politines šeimas ir savo pačių politinę šeimą, kai kalbėsime su mūsų vyriausybės finansų ministrais. Tai labai svarbu. Jeigu norime, kad mums pavyktų, svarbu su mūsų vyriausybėmis sutarti tarptautiniais, su daugeliu suinteresuotųjų šalių susijusiais aspektais.

Svarbus būtent šis klausimas, nes, kaip žinote, valstybės narės tradiciškai labai priešinasi pačiai koordinavimo idėjai. Kai W. Kokui pateikus pranešimą persvarstėme Lisabonos strategiją, kai kurios valstybės narės visiškai atmetė pačią koordinavimo idėją. Prieš kurį laiką, artėjant šiai krizei, kai kurie labai svarbūs politikai atmetė pačią Europos plano, kuriame numatyta dar mažiau koordinavimo, idėją.

Sąžininga būtų pasakyti, kad jau pasiektas sutarimas dėl tam tikro ekonomikos atkūrimo plano koordinavimo. Vis dėlto, tiesą sakant, dar nesutarta, ar reikia, pvz., pasitelkti neišleistus Europos bendrijos biudžeto pinigus. Tai vakar aptarta Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje, bet susitarimo dar nepasiekta. Vienas svarbus susitarimas pasiektas, tačiau dėl mūsų pasiūlymo didinti Europos investicijų banko kapitalą. Pasiekta ir daugiau labai svarbių susitarimų.

Baigdamas galiu daryti išvadą, kad visi pritariame tvirtesniai bendradarbiavimui, bet, kaip žinote, tradiciškai esama pasipriešinimo. Mano politinė mintis ši: jeigu dabar, krizės akivaizdoje, nesugebame susitarti dėl didesnio koordinavimo, kada sugebėsime? Todėl savo įvadinėse pastabose sakiau, kad Europai tai – išbandymas. Europai tai išbandymas ne vien svarbių, konkrečių ekonominių atsako sąlygų požiūriu, bet ir siekiant įsitikinti, ar Europa tikrai nori, kad šis rūpestis ateityje virstų tikru koordinavimu. Tai bus Europos Komisijos pozicija, kurią pateiksiu Europos Vadovų Tarybai.

Dar vienas galutinis aspektas dėl pažangaus ekologiško ekonomikos augimo. Taip, mes tai įtraukėme į savo pasiūlymą. Dėkoju už pastabas apie jį. Pateikėme labai konkrečių pasiūlymų dėl energijos naudojimo efektyvumo, greito susidomėjimo ekologiškais produktais, švarių technologijų kūrimo automobilių ir statybos pramonei, nes norime pabrėžti vieną dalyką: ką siūlome valstybėms narėms – neleisti pinigų vien tam, kad juos išleistume.

Išlaidos vardan išlaidų nėra sprendimas. Svarbu, kad išlaidos būtų protingos: kad jomis būtų tenkinamas skubus, trumpalaikis poreikis skatinti paklausą – dėl priežasčių, kurių, manau, aptarinėti nereikia – taip pat kad šios išlaidos būtų tikra investicija į ateitį, į mūsų ekologinę darbotvarkę, kovą su klimato kaite, energijos naudojimo efektyvumą, tinklų jungtis, naujoves. Mes siūlome: trumpalaikės išlaidos neturi prieštarauti vidutinio laikotarpio ir ilgalaikėms išlaidoms. Stengsimės užtikrinti, kad šis pasiūlymas būtų patvirtintas Europos Vadovų Taryboje. Tikrai manau, kad mes dabar esame daug arčiau šio rezultato, ir tikiuosi, kad kitame Europos Vadovų Tarybos posėdyje bus istorinių sprendimų.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, džiaugiuosi dar kartą kreipdamasis į šį Parlamentą kaip neseniai išrinktas Didžiosios Britanijos konservatorių delegacijos narys. Patikinu Jus, kad rengiantis Europos Parlamento rinkimams tvirtai agituosiu už Europą, kurią mano partija nori matyti, ir labai kritiškai vertinsiu

socialistinę Europą, kurią nori matyti P. N. Rasmussen (kuris ką tik išėjo) ir jo kolegos, kaip nurodyta šią savaitę paskelbtame jų rinkimų manifeste. Jį skaitant darosi labai liūdna.

Du mano kolegos praėjusią savaitę buvo Mumbajuje su prekybos delegacija ir pateko į didelį pavojų. Norėčiau ne tik pasmerkti šiuos žiaurius išpuolius, bet ir padėkoti, ypač Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai, kuri greitai ėmėsi veiksmų ir toje delegacijoje buvusiems Europos Parlamento nariams, įskaitant mano paties kolegas britus, suteikė apsaugą.

Tarybos darbotvarkė gausi: ekonomikos ir finansų krizė, Lisabonos sutartis, klimato kaita ir BŽŪP ateitis. Dabar aptarsiu tik ekonominius klausimus. Jungtinėje Karalystėje vyriausybė pranešė apie didžiausią skolinimosi lygį mūsų istorijoje. Mūsų išdo kancleris per būsimuosius penkerius metus padvigubins valstybės skolą iki 1 trln. svarų. Jis taip pat paskelbė apie 20 mlrd. svarų paramą, 40 mlrd. svarų grįš didesnių mokesčių pavidalu. Vadinamuoju jo fiskalinių paskatų paketu bus užtikrinta, kad mūsų nuosmukis – kaip Komisija teisingai pasakė – būtų ilgiausias ir giliausias visoje ES. Toks skatinimo paketas, apie kokį skelbiama, gali būti naudingas tik šalims su patikimais valstybės finansais. Jungtinės Karalystės atveju mums užkrautas milžiniškas skolinimasis visai prognozuojamai ateičiai.

Praėjusią savaitę sužinojome išsamius svarbaus Komisijos pateikto ekonomikos atkūrimo plano aspektus. Manau, kad plane yra labai teigiamų dalykų, bet bijau, kad vien šia iniciatyva skubios problemos nebus įveiktos. Labiausiai reikėtų išsiaiškinti, kaip priversti bankus skolinti vieni kitiems, įmonėms ir paprastiems žmonėms. Planuodami, kad nedarbas didės, turime kurti pasitikėjimą, o ne palikti skolas ir didesnius mokesčius savo vaikams ir anūkams.

Jo Leinen (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, priešingai, negu T. Kirkhope, norėčiau pasakyti, kad rinkimų manifestas iš Madrido yra vilties dokumentas ir ženklas, kad būdų įveikti krizę yra ir mes turime juos visomis jėgomis remti.

Kitą savaitę vykšiančiame aukščiausiojo lygio susitikime Parlamentas remis Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją, siekiančią pagaliau gauti aiškų atsakymą dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo. Negalime eiti į Europos Parlamento rinkimus nežinodami, įsigalios ši Sutartis ar ne. Tai būtų puiki galimybė visiems Europos oponentams nederamai pasinaudoti šiais rinkimais parodomajai kovai rungtantis dėl pritarimo ar nepritarimo šiai Sutarčiai, kurią jau ratifikavo 25 valstybės. Todėl Konstitucinių reikalų komitetas parengė rezoliuciją, kurioje mus ragina kuo labiau stengtis pasiekti, kad Sutartis būtų ratifikuota, galbūt netgi prieš rinkimus. Aukščiausiojo lygio susitikime galiausiai turi būti duotas aiškus atsakymas. Tai neturi būti atidėta kitiems metams.

Gerb. pirmininke, Airijoje bus surengtas antrasis referendumas. Mūsų pranešimas „Bendravimas ir partnerystė“ – patikrinimas, ar sugebame informuoti žmones. To darbo neturime palikti Europos oponentams.

Andrew Duff (ALDE). - Gerb. pirmininke, jei kalbėtume apie sutartį, manau, kad galiausiai darome tam tikrą pažangą. Čekijos teismas ir Airijos parlamentas visapusiškai ir ryžtingai atvėsinio nacionalistų ir reakcionierių norą kėsintis į Sutartį. Ypatingame partijos *Sinn Féin* pranešime, žinoma, nuo šios pozicijos nukrypta, bet šiuo klausimu kalbu ne kaip lobistas ar biurokratas, bet kaip demokratas.

Tolesni ryžtingi žingsniai dabar priklauso nuo Čekijos parlamento ir Airijos vyriausybės. Airijos premjeras turi aiškiai išsipareigoti konkrečiu laiku surengti antrąjį referendumą, o mums reikia profesionalios kampanijos plano. Šiuo atžvilgiu Parlamentas apeliuoja į didelį Airijos gyventojų kilnumą, jų išvalgų supratingumą ir tikisi, kad jie suvoks, kokių rimtų padarinių turėtų antrą kartą pasakytas „ne“.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, Lenkija daug nuveikė, kad būtų rastas kompromisas dėl klimato kaitos paketo. Siūlėme pakeisti bazinius metus ir į balansą įtraukti miškų sugeriamą CO₂. Šiandien norime pasiūlyti sistemą, grindžiamą geriausiomis technologinėmis gairėmis ir aukciono sistemos netaikymu tam tikroms pažeidžiamoms pramonės sritims.

Ar bus žengtas kitas žingsnis, priklausys nuo Tarybai pirmininkaujančios valstybės. Jeigu jau radome sprendimą Vokietijos automobilių pramonei, kodėl negalime jo rasti Centrinės Europos šalims? Mūsų šalis negali sutikti su tariamu kompromisu, kuris tiesiog sulėtins Lenkijos pažangą aukciono sistemos linkme.

Negalime sutikti, kad spėjamų klimato kaitos tikslų būtų siekiama didesnių energijos kainų sąskaita, iškeliant elektros energijos, cemento, metalo ir stiklo gamybą už ES ribų – tokiu atveju tikslai būtų pasiekti, bet ekonomika vystytųsi lėčiau ir būtų masiškai atleidžiami darbuotojai. Su tokia padėtimi Lenkijoje nesutiks niekas. Nei vyriausybė, nei opozicija.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, moderni pasaulio ekonomika grindžiama gigantiška skolų piramide: skolinasi valstybės, bankai, bendrovės ir jų grupės. Skolos tarpusavyje susijusios. Mūsų patiriami struktūriniai ekonomikos sistemos trūkumai ir šiuo metu iškreipta rinkos ekonomikos sistema iš esmės veikia kartu su kreditavimo sistema.

Ekonomika ydingai veikia todėl, kad pinigų kūrimo sistema susieta su kreditu. Maurice Allais tai palygino su vėžiu, nenumaldomai ėdančiu kapitalistinę ekonomiką. Šioje sistemoje sudaromos sąlygos kurti realaus atitiktens neturinčią perkamąją galią. Reikia įgyvendinti dideles bankininkystės ir finansų sistemų reformas. Reikia reformuoti mokesčių sistemą ir pakeisti biržų veikimo būdą.

Dėl plano lopyti finansų krizės padarytas spragas pinigų injekcijomis – jos, matyt, skiriamos ir mano šalyje – galiu pasiūlyti jas susikisti ten, kur nešviečia mėnulis.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, tikiuosi, kad įvairių Europos Sąjungos šalių vadovai kitą savaitę atmes Komisijos pasiūlymą dėl bendro atsako į ekonomikos krizę. Centrinio lygmeniu ekologinėms investicijoms ir naujovėms išleisti 200 mlrd. EUR mokesčių mokėtojų pinigų nėra vaistas skirtingai 27 šalių ekonomikai. Centrinio lygmeniu didinti ar mažinti mokesčius ir reguliuoti biudžeto deficito ir valstybės garantijų lygį irgi nebus veiksminga. Esu tvirtai įsitikinusi, kad valstybės narės turi bendradarbiauti, bet jos kiekviena pagal savo padėtį turėtų nusistatyti konkrečias individualias priemones, o ne leisti, kad jos būtų diktuojamos iš Briuselio.

Ponios ir ponai, Taryba taip pat turėtų nustoti spausti valstybes nares užbaigti Lisabonos sutarties ratifikavimą. Ji turėtų pripažinti, kad Sutartis neperspektyvi ne dėl airių. Bijau, kad Lisabonos sutartis gali šių dienų Europą pakeisti taip, kad ji virs konfliktų, išdavystės ir susiskaidymo vieta. Taip yra todėl, kad ja suteikiamos didelės galios – teisinis vėzdas, su kuriuo galima mušti mažesnes tautas, ir tai gali lemti tik smurtą, karą ir skurdą. Taigi Lisabonos sutartis kelia pavojų Europos Sąjungos, kaip laisvės, gerovės ir taikos projekto, egzistencijai.

Karl von Wogau (PPE-DE). - (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, sunkumai evakuojant Europos piliečius iš Mumbajaus atskleidė, kad Europos Sąjungoje reikia glaudžiau koordinuoti saugumo ir gynybos klausimus. Pastaraisiais mėnesiais bendradarbiavimas su Taryba buvo labai geras. Bendradarbiavimas su Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija ir Taryba buvo labai produktyvus.

Svarbiausias įvykis neabejotinai buvo krizė Gruzijoje. Šiuo atveju Tarybai pirmininkaujanti valstybė veikė greitai. Ji susitarė dėl paliaubų ir užtikrino, kad į Gruziją laiku atvyktų stebėtojai, o Europos Sąjunga visada buvo įvykių centre. Vis dėlto ta pačia proga paaiškėjo ir trūkumų. Matėme, kad mūsų Briuselio krizių valdymo priemonės šį kartą pasiekė savo pajėgumų ribą. Gana aišku, kad turime toliau tobulinti ir Europos Sąjungos gebėjimus imtis prevencinės analizės, ir jos krizių valdymo priemones.

Kaip žinome, Europos Sąjunga dabar persvarsto saugumo strategiją ir planuoja šį darbą baigti iki šių metų pabaigos. Ši saugumo strategija pasirodė esanti vertinga. Jos principus reikia išsaugoti. Esama atskirų aspektų, kuriuos reikia iš dalies pakeisti ir labiau pritaikyti prie pastarojo metų realijų. Vis dėlto įgyvendinti saugumo strategiją dar svarbiau negu ją pritaikyti. Todėl mes Europos Parlamente prašome parengti Baltąją knygą dėl saugumo ir gynybos. Galbūt pavyzdžiu galėtų būti šia tema Prancūzijos parengta baltoji knyga, nes apie šios Baltosios knygos parengimą – Europos saugumo klausimais – reikia labai plačiai viešai diskutuoti: Europos saugumas – ne tas klausimas, kurį būtų galima spręsti už uždarų durų. Tai – visiems piliečiams svarbus klausimas.

Proinsias De Rossa (PSE). - Gerb. pirmininke, Airijoje nenumaldomai norima likti Europos reikalų centre ir užtikrinti, kad Europa galėtų imtis efektyvių ir skaidrių veiksmų valstybių narių labui. Tai ypač svarbu – svarbiau negu kada nors anksčiau – dabartinės finansų ir ekonomikos krizės aplinkybėmis.

Nepaisant to, Airijos piliečiams reikia garantijų, kad klaidinantys sakančiųjų „ne“ stovyklos teiginiai Lisabonos sutarties atžvilgiu apie Komisiją, abortus, karo prievolę, karinį neutralumą, darbuotojų teises ir viešąsias paslaugas iš tikrųjų neturi pagrindo.

Norėdami iš esmės padidinti Lisabonos sutarties ratifikavimo galimybę valstybių vadovai turi priimti sprendimą, kad išgaliojus Lisabonos sutarčiai, pasinaudojant joje nustatyta sistema bus užtikrinta, kad visos valstybės susigrąžintų teisę be apribojimų skirti Komisijos narį. Mano nuomone, vien tos teisės pratęsimo nuo 2014 iki 2019 m. nepakaks, kad Sutartis Airijoje tikrai būtų ratifikuota.

Be to, išipareigojimas į Darbuotojų komandiravimo direktyvą įtraukti socialinę išlygą dėl darbuotojų teisių, panašią į tą, kuri įtraukta į Paslaugų direktyvą, labai padėtų sušvelninti pavojus, kylančius dėl sprendimų

bylose *Laval, Viking* ir *Rüffert* – šie sprendimai Airijoje irgi kelia susirūpinimą. Raginčiau Tarybą ir Komisiją šiuos klausimus skubiai spręsti būsimajame aukščiausiojo lygio susitikime.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos ir įvairių valstybių narių priimtu antikrizinių priemonių paketu bus sunaikintas Stabilumo paktas. Džiaugiasi dėl siūlomo jo persvarstymo, tačiau svarbu užtikrinti, kad naujasis paktas greitai netaptų dar viena fikcija ir neabejotinų keblumų priežastimi.

Ar nereikėtų iš dalies keičiant Stabilumo paktą kartu persvarstyti ir narystės euro zonoje kriterijų? Kai kurios valstybės šia priemone grindžia viltis stabilizuoti valiutą – bijo, kad nepasikartotų pastarojo laikotarpio spekuliaciniai išpuoliai prieš jų valiutas. Kitas klausimas: kai pagal paktą taikomos sankcijos dėl įvairioms pramonės šakoms teikiamos pagalbos, kaip turėtume vertinti Europos Sąjungos griežtumą Lenkijos laivų statyklų atžvilgiu?

Galiausiai: ar tikrai gali būti, kad išmetamo CO₂ kiekio mažinimo srityje pasirodys neįmanoma priimti sprendimo, kuriuo būtų užtikrinama, kad Lenkijai nereikėtų importuoti pigios elektros energijos iš Ukrainos ir Rusijos?

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti Europos Komisijai už ekonomikos atkūrimo planą ir pareikšti viltį, kad jis bus naudojamas ne nevykusiems bankininkams remti ir jų užmokesčiui, bet kad juo tikrai bus remiamas verslas. Mūsų verslininkai dirba tikriausiai sunkiausiomis aplinkybėmis, nes aplink juos itin gausu biurokratijos. Taigi lygiai taip, kaip tikriname bendrosios žemės ūkio politikos patikimumą, turėtume atlikti ir direktyvų bei reglamentų patikimumą, kad įsitikintume, ar ne per daug biurokratinių kliūčių įmonėms ir ar šių reglamentų ir direktyvų įgyvendinimas valstybėse narėse netapo per daug biurokratinis. Mus iš krizės išvesti gali tik verslininkai. Todėl reikia tikrinti kiekvieną teisės aktų eilutę.

Klimato kaitos srityje tikrai remiu teiginį apie išmetamųjų teršalų politikos lankstumą, nes, pvz., mano šalis prieš kurį laiką pasiekė ir viršijo tikslinį 20 proc. atsinaujinančių šaltinių energijos naudojimo rodiklį. Nenorėčiau matyti, kaip mano šaliai, kurios ekonomikai labai reikia vystytis, keliama papildomų kliūčių.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Nors laiko požiūriu antroji metų pusė nėra idealiausia, pirmininkaudami ES prancūzai įrodė, kad ne veltui laikomi ES lyderiais ir varomąja jėga. Esu Europos Parlamento narė ketverius su puse metų. Galiu aiškiai pasakyti, kad Prancūzija aktyviausiai stengėsi spręsti visų 27 ES valstybių narių problemas.

Istorinis pokytis, kai išrinktas charizmatiškas ir labai aktyvus prezidentas N. Sarkozy, neabejotinai teigiamas. Jo sugebėjimai buvo matyti ir iš jo skubios reakcijos į Rusijos ir Gruzijos problemą. Tuo laikotarpiu prasidėjo finansų krizė, į kurią prancūzai greitai reagavo paskelbdami, kad reikia sisteminio sprendimo, reikia persvarstyti Europos Sąjungos kontrolės ir finansų sistemas, net ir pasauliniu požiūriu. Būtent pirmininkaujant Prancūzijai Europos Sąjunga įgijo aktyvios pasaulinės politikos veikėjos reputaciją, kai Prancūzijos prezidento ir Pirmininko J. M. Barroso iniciatyva buvo sušaukti Didžiojo aštuntuko (G8) ir Didžiojo dvidešimtuko (G20) aukščiausiojo lygio susitikimai.

Manau, kad būsimasis Europos Vadovų Tarybos susitikimas bus sėkmingas ir kad visos Europos institucijos veiks kartu.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Tarybos prašymu, reaguodama į Parlamento lūkesčius, Komisija parengė ir šiandien pristatė Rytų partnerystės dokumentą, kuris, kaip teigia Tarybos Pirmininkas ministras J. P. Jouyet, bus pateiktas aukščiausiojo lygio susitikime.

Noriu pasveikinti ir pagirti Komisiją už šį dokumentą. Parlamentas jau prieš kurį laiką pirmas pasiūlė ir gynė santykių su mūsų rytų kaimynais stiprinimo idėją. Reikia, kad ES gerai įsitvirtintų rytų kaimynystėje, palaikydama sinergiją su Viduržemio jūros regiono kaimynais. Siekdami stabilumo prie savo slenksčio, turime artimiausiems kaimynams suteikti apčiuopiamų perspektyvų. Todėl turėtume remti idėją išplėtoti glaudesnę partnerystę, iš esmės apimančią penkis sritis: asociacijos susitarimus, daugiašalę bendradarbiavimo sistemą, visapusišką ir išsamią laisvosios prekybos erdvę, vizų sistemos liberalizavimą, kurios galutinis rezultatas turėtų būti bevizės kelionės, ir galiausiai (bet tai ne mažiau svarbu) energetinį saugumą.

Ypač džiaugiuosi pasiūlymu padidinti Europos kaimynystės politikos rytų kryptį skirtą ES finansinę paramą. Prieš dvejus metus mes Parlamente pateikėme idėją stiprinti Europos kaimynystės politikos rytų krypties parlamentinę plotmę; mūsų pasiūlyme ketinama sukurti bendrą parlamentinę asamblėją, kurioje dalyvautų Europos Parlamento ir šešių šalių parlamentų nariai. Šis forumas mums būtų puiki platforma savo partneriams įtraukti ir jiems patiems tarpusavyje bendrauti.

Mums, Europos Sąjungai, reikia, kad aplink mus būtų draugų ir kad jie draugautų tarpusavyje. Todėl itin džiaugiuosi idėja sušaukti Euronestą – asamblėją, kuri, jeigu Komisija su ja sutiks, bus demokratinės ir parlamentinės Rytų partnerystės projektų kontrolės priemonė.

Manau, kad Rytų partnerystės projektas – ne tik nauja geresnė bendradarbiavimo forma, bet ir sustiprins Europos Sąjungą iš vidaus ir iš išorės. Plėtojant politinius ir ekonominius santykius ir pakylėjus juos į aukštesnį lygmenį sustiprės mūsų ekonomikos varomosios jėgos ir padidės politinė bei tarptautinė įtaka.

Jan Andersson (PSE). - (SV) Gerb. pirmininke, svarbiausias uždavinys, kurį kelerius ateinančius metus turės spręsti Europos politikai – apsaugoti užimtumą ir gerovę. Praėjo keletas gerų metų, bet dabar nedarbas greitai didėja. Pritariu Komisijos nuomonei, kad reikia koordinuoti pastangas ir trumpalaikius išipareigojimus bei veiksmus susieti su ilgalaikiais išipareigojimais. Taip pat remiu P. N. Rasmusseno pasiūlymą dėl aiškių tikslų užimtumui išsaugoti.

Trumpuoju laikotarpiu reikėtų stengtis, kad vartotojai pasitikėtų ekonomika. Pirmiausia turime apsaugoti blogiausias sąlygas turinčius gyventojus ir jų vartojimą.

Priimant ilgesnio laikotarpio sprendimus svarbu ne tik skatinti investicijas į ekologiškesnę infrastruktūrą ir ekologiškesnę statybą, kurios būtų padarytos bet kuriuo atveju, bet ir investicijas į už atlyginimą dirbančių darbuotojų gebėjimų vystymą, kad mūsų padėtis būtų tvirta ateityje. Turime savo Europos lygmens priemones derinti su koordinuotomis pastangomis valstybėse narėse. Negalime daryti per mažai, kaip kai kurie siūlo, nes tada rizikuosime turėti ne tik didesnę biudžeto deficitą, bet ir didesnę nedarbą, žemesnę gerovės lygį. Turime veikti greitai ir pakankamai tvirtai.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, į būsimajame Europos Vadovų Tarybos susitikime planuojamas aptarti temas įtrauktas klimato kaitos paketas.

Anglies dioksido išmetimas ir visi su vadinamuoju pasauliniu atšilimu susiję dalykai tampa jau beveik ideologija. Mes visi rūpinamės švairiu oru ir natūralia aplinka. Vis dėlto moksliniais tyrimais įrodyta, kad žmogaus poveikis klimato kaitai nežymus.

Jeigu tiesa, kad žmogaus veikla sukelia tik 4 proc. išmetamo CO₂ kiekio ir kad Europos Sąjungos dalis jame sudaro 15 proc., tai reiškia, kad mes norime išleisti šimtus milijardų eurų, kad pasaulyje išmetamas CO₂ kiekis sumažėtų mažiau nei 0,5 proc., o Indija, Kinija ir kitos šalys jį tik didina.

Sunku patikėti, kad sprendimus priimančios Europos Sąjungos atstovai nesugeba įvertinti šių padarinių. Tikriausiai neatsitiktinai kai kurios šalys, pvz., Prancūzija, savo leidimus išmesti CO₂ parduos kitiems. Šio veiksmo rezultatus galima numatyti: per trumpą laiką pardavėjai perims praktinę, *inter alia*, Lenkijos elektrinių kontrolę.

Šiomis aplinkybėmis turime iš naujo apibrėžti, ką Europoje reiškia solidarumas.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, būsimajame aukščiausiojo lygio susitikime reikės aptarti daug rimtų klausimų, vienas iš jų, ne mažiau svarbus nei kiti – koordinuotas ES atsakas į pasaulinį didelio ekonomikos nuosmukio keliamą iššūkį. Be to, kilusi didelė pasitikėjimo mūsų bankininkystės sistemomis krizė, nes jos nesugebėjo išlaikyti priimtino likvidumo lygio, reikalingo kasdienėms prekybos ir gamybos verslo operacijoms visose mūsų valstybėse narėse remti. Taigi milijonams perspektyvių darbo vietų ir tūkstančiams tvirtų verslo subjektų kyla pavojus, kaip sakoma, žlugti. Taip, atsakui į šią krizę turime sutelkti visas Europos institucijas ir, kaip teigiama Komisijos pateiktame ekonomikos atkūrimo plane, ši krizė vyksta prieš prasidedant dideliems struktūriniais pokyčiams mažai anglies junginių išmetančios ekonomikos, teikiančios naujų ekonominių galimybių ir, tiesą sakant, didelių pranašumų pirmiesiems rinkos dalyviams, linkme.

Su tuo susijusios aukščiausiojo lygio susitikimo diskusijos apie klimato ir energetikos paketą – apie jį daug diskutuosime rytoj, tad aptarsiu tik vieną aspektą. Būtina pabrėžti, kaip svarbu, kad būtų visiškai laikomasi Tarybos ir Parlamento bendro sprendimo procedūros, pabrėžti, kad bet kokią politinį susitarimą neišspręstais klausimais (klausimais laužtiniuose skliaustuose) – valstybių ir vyriausybių vadovų aptartais ir suderintais klausimais – visada sunkiai dirbanti Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija turės kompromisinių pakeitimų pavidalu pateikti būsimoms trišalėms deryboms, o Parlamentas gali jiems pritarti arba nepritarti. Mes jį patvirtinsime, bet, nors ir visiškai pritariu, kad susitarimas būtų pasiektas per pirmąjį svarstymą, žinokite, kad tai bus ne bet kokia kaina.

Dabar apie Lisabonos sutartį. Taip, mes turėjome laiko suvokti ir išnagrinėti birželio 12 d. balsavimo rezultatus, bet, ministre J. P. Jouyet, ne, mes kitų metų pradžioje Sutarties neratifikuosime ir net neturėtume bandyti to daryti, kitaip kils rizika, kad mūsų itin nepopuliari vyriausybė vėl patirs nesėkmę. Nesitikėkite sulaikęs kvapą, kad mūsų premjero gairėse – t. y., jeigu tokias gausite – bus paskelbta referendumo data. Šiandien čia sėdėjau ir klausiausi ciniškų partijos *Sinn Féin* paskaitų apie Lisabonos sutarties smulkiu šriftu parašytos dalies tekste glūdintį militarizacijos pavojų ir J. Allisterio nenuoširdaus susirūpinimo Airijos rinkėjais – tai dar keli intelektualaus nesąžiningumo, su kuriuo susiduria Airijos rinkėjai, pavyzdžiai. Vis dėlto yra ir nuoširdžiai besirūpinančių. Dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už visą jos pasiūlytą paramą su teisinėmis garantijomis ir visais patikinimais, kurių gali prireikti. Dėkoju visiems nariams ir Jums, gerb. pirmininke, už supratimą, nes mes toliau bandysime jūsų kantrybę.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, dėkoju Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už sėkmingus darbus ir linkiu jai sėkmės aukščiausiojo lygio susitikime. Pradėdama pirmininkauti ES Prancūzija nežinojo, kad prasidės pasaulinė finansų krizė ir kad ši krizė taps didžiausiu jos iššūkiu. Gerbiu Prancūzijos ir Europos Sąjungos atsaką į krizę.

Kitu klausimu, kurį planuojama aptarti aukščiausiojo lygio susitikime – klimato kaitos – džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija supranta sunkumus, kilsiančius kai kurioms valstybėms greitai atsisakant naudoti anglį elektros energijai gaminti, ir tikiuosi, kad į šiuos sunkumus ji atsižvelgs. Tai, kad pasaulio kovos su klimato kaita konferencija rengiama Poznanėje, rodo Lenkijos norą dalyvauti mažinant išmetamą anglies junginių kiekį. Vis dėlto mums reikia laiko mūsų energetikos valdymo sistemoms pakeisti ir šiuo klausimu mes tikimės visos Europos Sąjungos solidarumo.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pareikšti kitokį požiūrį. Aukščiausiojo lygio susitikimas vyks didėjančio piliečių pasitikėjimo Europos Sąjunga laikotarpiu. Daugiau kaip du trečdaliai Austrijos gyventojų – nors jie ir ne vieni – mano, kad krizę suvaldyti galime tik padedant Europos Sąjungai, tai reiškia, kartu.

Bendrosios valiutos, euro, svarba vis labiau žinoma ne tik euro zonoje, bet ir visų pirma už jos ribų. Žmonės mano, kad mes svarbūs ir pasaulyje turime galimybių tik kaip visas Europos žemynas. Norėdama sumažinti energetinę priklausomybę, įsipareigoti kovoti su klimato kaita, valdyti finansų krizę, sukurti patikimą gynybos, saugumo ir užsienio reikalų politiką, Europa turi aktyviau, ryžtingiau veikti kartu ir būti pajėgesnė imtis veiksmų.

Jeigu pasinaudosime šia galimybe, atsakingai patenkinsime piliečių lūkesčius. Raskime bendras gaires Reformų sutarčiai ratifikuoti. Reaguodami į finansų krizę sukurkime nuoseklius, veiksmingus ir profesionalius teisės aktus. Vadovaudamiesi Europos centrinio banko pavyzdžiu, susitarkime dėl Europos reguliavimų institucijų. Pavyzdžiu pasitelkdami klimato apsaugos teisės aktus parodykime, kaip atsakingai veikia socialinė rinkos ekonomika – Europos tvarkos modelis!

Turime ne tik krizę ar daugelį nebaigtų statybų. Turime ir galimybę. Pasinaudokime ja, mokykimės iš praeities klaidų. Žinojome daug, o veikėme per mažai ar per vėlai. Atėjo laikas su Europos piliečiais imtis naujos pradžios.

Umberto Pirilli (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mūsų aptariama krizė yra kaip cunamis – žiauri ir pražūtinga. Iki šiol ji sukėlė finansų rinkų griūtį ir pakenkė tikrosios ekonomikos pagrindams. Mano kuklia nuomone, numatyti bendrą ES aukščiausiojo lygio susitikimuose patikslintą 200 mlrd. EUR sumą visiškai nepakanka. Ši suma yra mažesnė negu sumos, Europos akcijų rinkose prarastos per bet kurią vieną iš tų daugelio dienų, kai biržų darbas baigdavosi dideliu minusu. Mes turime būti drąsesni, narsesni, labiau europiečiai.

Sutinkant mano frakcijai (Pirmininkas J. M. Barroso jau tiesiogiai įgaliotas tai padaryti) pritariu, kad valstybės narės naudotųsi nuosavais ištekliais, už tai turėdamos Europos obligacijų, kuriomis būtų prekiaujama rinkose. Vis dėlto jos privalės tą pačią sumą investuoti į infrastruktūrą ir politiką, skirtą socialines negandas patiriančioms ir gamybos sistemai remti. Šiomis obligacijomis, kurios bus susietos su valstybių atsargų verte, turėtų būti sukurtas pasitikėjimas ir padedama pasiekti reikiamą likvidumo lygį – 2–5 procentinius BVP punktus, kad būtų galima vykdyti politiką, kurios, kaip visi sutariame, reikia. Visa tai atliekama ne pagal Maastrichto sutartį, vadovaujantis tinkamu ekonomikos atkūrimo planu.

PIRMININKAVO: Mario MAURO*Pirmininko pavaduotojas*

Vito Bonsignore (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ši finansų krizė tikrai beprecedentė; tačiau, mano nuomone, ją buvo galima numatyti ir jos išvengti ir tai turėjo būti padaryta. Ekonomikos krizė, kaip ją pirmiau apibūdino Pirmininkas J. M. Barroso, buvo „staigi ir netikėta“. Pirmininke J. M. Barroso, leiskite nesutikti. Ekonomikos krizė buvo staigi, bet visus jos ženklus, nuo pat 2007 m. pavasarį Tarptautinio valiutos fondo pateiktų nuorodų, buvo galima pamatyti. Nepaisant to, Tarybos pirmininko ir Pirmininko J. M. Barroso vartojamos formuluotės tinkamesnės ir, mano kuklia nuomone, visiškai atitinka padėties sudėtingumą.

Sutinku su O. Karasu. Europos piliečiai žiūri į mus ir mes turime imtis veiksmų. Turiu pasakyti, kad 200 mlrd. EUR vertės Europos planas, kurį Jūs, Komisijos nary, parengėte, yra nepakankamas. Šioje srityje turime kalbėti aiškiai. Galbūt tai daugiausia, ką galėjote padaryti, bet jis nepakankamas. Manau, kad klausimas, kurį Jūs turite svarstyti – kaip šiuo išimtinio laiku tiesiogiai rinkoje pasiskolinti papildomų, atskirų išteklių.

Akimirkai taip pat paminėkime Europos centrinę banką. Ši institucija aptariama labai santūriai, bet dabar nesigilinkime, kodėl taip yra. Mano nuomone, Europos centrinis bankas rytoj vienu procentiniu punktu turėtų sumažinti palūkanų normą. Jeigu jis jas sumažins puse punkto, tai vėl nuvils rinkas. Kaip sakėte Jūs, Komisijos atstovas, ir kaip sakė visi kiti, Europos centrinio banko darbas – užtikrinti kainų stabilumą. Vis dėlto išivaizduoju, kad šį rezultatą galima pasiekti ir nekeičiant palūkanų normų pagal infliacijos indeksą; kartais reikia daugiau lankstumo ir numatyti būsimus veiksmus.

Sutinku su Pirmininku J. M. Barroso, kad išlaidas reikia riboti. Šia linkme turime eiti mes – Europos institucijos, valstybės narės ir mes patys, Europos Parlamento nariai. Galbūt turime susitelkti ir suteikti daugiau paramos dabar Komisijos rodomai drąsai.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už tai, kad ji sudėtingu pastarųjų mėnesių laikotarpiu išryškino ir išsprendė daug problemų. Vis dėlto žinome, kad galimybė veikti labai priklauso nuo Lisabonos sutarties. Matome, kad pateiktas abiejų Airijos parlamento rūmų pranešimas. Jūs, gerb. pirmininke, teigėte, kad tai labai atsakingas, toliaregiškas ir protingas pranešimas, kuriame nurodytos problemos, bet kartu ir būdai, kaip mums, europiečiams, jas kartu išspręsti.

Norėčiau paraginti Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją įsipareigoti parengti gaires, į kurias būtų galima įtraukti ir rimtai vertinti Airijos pozicijas ir susirūpinimą keliančius klausimus, neturinčius nieko bendra su Sutartimi, pvz., Komisijos narių klausimą, taip pat numatyti būdus, kaip panaikinti demokratijos trūkumus, kuriuos jie patys nori ištaisyti palaikydami geresnius Parlamento ir Airijos vyriausybės santykius. Tuo remdamiesi mes turime galimybę šią Sutartį ratifikuoti, jeigu vadovausimės Airijos parlamento gana aiškiai nurodytu kursu. Manau, kad vadovaudamiesi šiuo kursu turėtume paraginti savo draugus airius ir kad tai darydami turėtume nepamiršti tvarkaraščio, nes kitaip atsiliksime dėl rengiamų rinkimų Didžiojoje Britanijoje. Finansų krizė aiškiai rodo: vis daugiau piliečių pripažįsta, kad Europa būtina, kaip Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija įrodė Gruzijoje ir per finansų krizę.

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, šiek tiek anksčiau ministras J. P. Jouyet užsiminė apie teroristų išpuolį Mumbajuje, pareiškdamas solidarumą su Indija. Šiuo pareiškimu nuoširdžiai džiaugiuosi. Nepaisant to, šiltus žodžius reikia grįsti veiksmais. Kadangi pasaulyje masiškai daugėja nuo teroristų išpuolių žūstančių žmonių – vis dažniau kėsinamasi į nekaltus žmones iš rytų, vakarų, šiaurės ir pietų, manau, kad Taryba turėtų įtraukti šį klausimą į kitos savaitės Tarybos susitikimo darbotvarkę. Šis klausimas ne mažiau svarbus nei visi kiti, kuriuos aptariame. JAV imasi veiksmų, o Europa – ne.

Kaip sakoma, ten yra Condoleezza Rice, o kur Javier Solana? Didėja įtampa tarp dviejų branduolinių valstybių. Europa turėtų ir galėtų nuveikti daugiau, ypač atsižvelgdama į strateginės partnerystės su Indija susitarimą, kitus susitarimus ir deramais ištekliais pagrįsdama šiuose rūmuose pareikštus sentimentus, kad juos būtų galima įgyvendinti ir paversti tikrove.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Gerb. pirmininke, aukščiausiojo lygio susitikime rengiamasi apsvarstyti, kaip įgyvendinti Lisabonos sutartį. Vienas iš lemiamų būdų rasti sprendimą – kiekviena valstybė narė turėtų turėti savo Komisijos narį. Tikiuosi, kad tai bus rimtai apsvarstyta ir įgyvendinta. Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija vargu ar galėjo prieštarauti šiai idėjai remdamasi tuo, kad Komisija būtų per didelė – juk žinome, kad dabar Prancūzijos vyriausybę sudaro 37 ministrai. Teiginys, kad Komisija būtų per didelė, jeigu kiekviena valstybė narė turėtų savo Komisijos narį, niekada nebuvo tvirtas. Mano nuomone, tai suartintų valstybes

nares ir padidintų teisinį pagrįstumą, aš tikiuosi, kad žmonės suvoks šio dalyko prasmę ir atšauks ankstesnius sprendimus, tuo labiau, kad jie buvo ne visiškai racionalūs.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, nuo tos dienos, kai pasirašytas Kioto protokolai, Lenkija savo išmetamą anglies junginių kiekį sumažino 33 proc. Tuo pačiu laikotarpiu kitos Europos Sąjungos šalys jį padidino, nors jų elektros gamybos pramonė ir nėra daugiausia grindžiama anglimi. Todėl bandymas nustatyti vėlesnę datą, nuo kurios būtų matuojamas išmetamųjų teršalų lygis, negu Kioto protokolo pasirašymo data, rodo, kaip nesąžiningai sprendžiama problema.

Tuo pačiu metu mažinti finansų krizės poveikį atimant darbą iš 80 000 Lenkijos laivų statyklų darbuotojų – tikrai ypatinga idėja. Vis dar tikiuosi, kad Komisija atšauks šį sprendimą, kuris dabartinėmis sąlygomis toks neprotingas.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, atsiprašau, kad kalbu piktokai, bet galbūt taip ir turi būti. Galbūt supykau dėl kai kurių kolegų iš partijos *Sinn Féin* pateiktų pastabų apie Lisabonos sutartį.

Leiskite tiesiog pasakyti, kad Airijoje mes viską darome atvirkščiai. Tiesą sakant, nuo balsavimo dienos mes apie Lisabonos sutartį labai gerai diskutuojame. Ar tokia diskusija būtų įvykusi prieš balsavimą?! Dabar Airijoje apie tai kalbėti yra loginio pagrindo ir prasmės.

Be to, norėčiau visų plakamiems biurokratams ir lobistams pasakyti, kad jūs, ko gero – geriausias dalykas, kurį turime. Faktiškai jūs turėtumėte atsikirsti, nes juk ironiška, kad partija *Sinn Féin* kalba apie viešąsias paslaugas, kurias administruoja biurokratai, ir kartu smerkia tuos pačius šių įstaigų biurokratus.

Palauksime ir pamatysime, ką Airijos vyriausybė pasakys kitą savaitę. Ja šiuo metu visuomenė nelabai pasitiki, tad kalbėti apie kitą balsavimą, jeigu jau to norima, nėra geriausias laikas. Vis dėlto manau, kad Airijoje vyrauja sveikas protas ir žmonės dabar svarsto padėtį, į kurią patekome, žino, kad dabartinės krizės akivaizdoje turime būti Europos centre.

Richard Corbett (PSE). - Gerb. pirmininke, kadangi 25 ar 26 šalys Lisabonos sutarčiai pasakė „taip“ ir tik viena – „ne“, prašyti, kad ji savo poziciją persvarstytų, nėra nei neprotinga, nei nedemokratiška, tačiau tik tuo atveju, jeigu mes išspręsimė problemas, dėl kurių nerimaudami jie balsavo neigiamai. Tai nėra Airijos referendumo rezultatų nepaisymas; tai – reakcija į Airijos referendumo rezultatus, iškeltų nerimą keliančių klausimų suvokimas ir bandymas juos išspręsti.

Žinoma, vis dėlto reikia, kad Airija mums ir kitoms šalims pasakytų, kokie klausimai jai kelia nerimą, apibrėžtų reikalavimų, į kuriuos mes galėtume reaguoti arba bent jau dėl jų derėtis, sąrašą. Žinoma, sprendimas turi būti priimtinas visoms 27 šalims. Pageidautina, kad tai reikštų, jog nereikės iš naujo derėtis dėl visos Sutarties, o reikės tik ją išaiškinti, patikslinti ir jos įgyvendinimo būdus suderinti taip, kad jie atitiktų poreikius. Aš, pvz., esu tikras, kad tai įmanoma, bet pirmą žingsnį turi žengti Airija. Džiaugiuosi, kad Airijos parlamentas nepaliko to vyriausybei, o iniciatyvos ėmėsi pats.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE) – (RO) Gerb. pirmininke, Rumunijoje ką tik įvyko parlamento rinkimai ir galiu Jus patikinti, kad vyriausybė, kuri bus suformuota, vykdys patikimą ekonominę politiką.

Norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai ir Europos Komisijai, kad sklandžiai ir kvalifikuotai reagavo į pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės sukeltas problemas.

Norėčiau, kad priemonių pakete būtų daugiau pasakyta apie euro zonai nepriklausančias valstybes nares ir apie tai, kaip užsitikrinti likvidumą ypatingais atvejais.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Panaikinus laisvam darbuotojų judėjimui trukdančias kliūtis visiems Europos darbuotojams užtikrinamos tinkamos, padoringos darbo sąlygos ir suteikiama veiksminga priemonė kovoti su socialiniu dempingu ir mokesčių slėpimu.

Raginčiau į Europos Vadovų Tarybos darbotvarkę įtraukti specialų punktą dėl laisvo Rumunijos ir Bulgarijos darbuotojų judėjimo kliūčių panaikinimo. Manau, kad praėjus dvejiems metams nuo abiejų šalių įstojimo šio žingsnio reikia, ypač ekonomikos ir finansų krizės aplinkybėmis.

Į Europos Vadovų Tarybos darbotvarkę analogiškai reikia įtraukti energetinį saugumą ir energetikos bei klimato kaitos paketą. Kalbama ne apie tai, kad Europa turi gaminti mažiau, o apie tai, kad gamyba turi vykti ekologiškai ir efektyviai. Dėl to reikia remti dideles valstybių narių investicijas į su energetikos sektoriumi glaudžiai susijusių pramonės įrenginių modernizavimą didinant jų produktyvumą ir plėtojant transporto infrastruktūrą.

Jean-Pierre Jouyet, *Tarybos Pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. pirmininko pavaduotoja, Komisijos nary, gerb. nariai, diskusijose buvo aptarti trys svarbūs aspektai, prie kurių grįšiu, bet pirmiausia noriu padėkoti K. von Wogau ir T. Kirkhope'ui, padėkojusiems Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už tai, kas buvo padaryta dėl į Mumbajaus tragediją pakliuvusių Europos piliečių.

Mes kartu su Europos Parlamento generaliniu sekretoriatu sunkiai dirbome dėl ten buvusių jūsų atstovų ir vyriausybės pareigūnų, bet turiu pasakyti, kad, kaip jau keletą kartų pabrėžta, turime toliau stengtis per tokias krizes, pvz., žinant dabartinius Tailando įvykius šioje srityje, geriau koordinuoti konsulatų ir vietos diplomatinių tarnybų darbą. Sugebėjome tai padaryti ir turime šį darbą tęsti. Kai nusileido lėktuvas iš Mumbajaus, buvau Roissy oro uoste ir mačiau, kad užsakmuoju reisų skridusiam lėktuve buvo tų pačių vienuolikos Europos šalių piliečius turinčių asmenų.

Taip pat norėčiau priminti, ką sakė N. Gill ir K. von Wogau – Europa turi rodyti savo dalyvavimą ir turi daugiau nuveikti šalinant terorizmo pavojus tame regione ir kituose pasaulio regionuose. Tai kelia problemą, kuri nebuvo aptariama diskusijose, bet bus aptariama Europos Vadovų Taryboje – problemą dėl Europos saugumo strategijos. Siekdami pasirengti atremti teroristų pavojų, reaguoti į internetinius nusikaltimus ir naujus pavojus, turime šią strategiją pritaikyti ir atnaujinti. Taip pat Europos lygmeniu turime gerinti – džiaugiuosi, kad N. Gill pateikė šį klausimą – savo civilinių ir karinių operacijų planavimo ir vykdymo sistemas. Kaip gerai žinote, šie Europos saugumo ir gynybos politikos aspektai yra svarbūs ir Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija nori užtikrinti, kad šioje srityje galėtume daryti pažangą ir kad prieš pasibaigiant metams galėtume įtvirtinti aiškią kryptį.

Dabar grįžtu prie to, kas buvo pasakyta apie institucines problemas ir Sutartį. Išklausiu A. Doyle ir M. McGuinness kalbas, kurios buvo itin aiškos ir atsakingos. Dėkoju už jas. Taip pat klausiausi E. Broko, R. Corbetto, K. von Wogau, A. Duffo ir Jo Leinen kalbų šia tema.

Pirmiausia manau, kad darome pažangą. Darome pažangą, nes Airijos prašymus vertiname rimtai – šią pastabą skiriu A. Doyle ir M. McGuinness. Mes šiuos prašymus suprantame, suprantame Airijos parlamente susidariusią politinę padėtį ir žinome, kiek pastangų šiam sudėtingam procesui reikia. Tai aiškiai matome. Vis dėlto kiekvienas turi prisiimti atsakomybę. Turime prisiimti atsakomybę, pasiūlyti darnų sprendimą, kurį įgyvendindami galėtume judėti pirmyn ir kartu – pabrėžiu, kartu – daryti pažangą įgyvendinant Lisabonos sutartį, kai ateis tinkamas laikas, tačiau aš visiškai suprantu mūsų draugų airių tvarkaraščio apribojimus. Šių apribojimų turi būti laikomasi ir į juos atsižvelgiama – juk nustatyti ir politiniai terminai.

Jo Leinen pabrėžė šį faktą. Reikia geriau palaikyti ryšius, turėtume būti arčiau įvykių – tai darome kartu su M. Wallström, kuri šioje srityje kompetetingesnė negu aš, tačiau ir labiau stengėsi. Su jūsų Parlamentu, Taryba ir Komisija pasiekėme susitarimą dėl ryšių politikos strategijos, o M. Wallström taip pat parengė strategiją, kurią, kaip mačiau Dubline, visi šiltai sutiko. Tiesa, kad šioje srityje reikia labiau pasistengti, ryšių palaikymo srityje – taip pat.

Įvertinant viską, kas pasakyta, ypač tai, ką apie klimato ir energetikos paketą sakė mūsų draugai lenkai, akivaizdu, kad, kaip jau sakiau, siekdami tikslinių rodiklių turime atsižvelgti į konkrečią problemiškesnę energetikos struktūrą turinčių šalių padėtį. Šiuos tikslinius rodiklius turime išlaikyti. Manau, kad esama priemonių, kuriomis bus įtvirtinta lanksti tvarka, kad būtų galima atsižvelgti į konkrečią mūsų draugų lenkų padėtį ir prašymus. Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija daro viską, ką gali, kad pasiektų reikiamų kompromisų kartu išsaugodama šiuos tikslinius rodiklius, tačiau galite būti tikri, kad atsižvelgsime į konkrečias Lenkijos, kitų Centrinės ir Rytų Europos šalių bei Baltijos valstybių ypatybes ir jų prašymus energetinio saugumo srityje.

Norėčiau A. Doyle, savo kalboje irgi pabrėžusiai šį faktą, pasakyti, kad, kaip ji žino, bendro sprendimo priėmimas – vienas svarbiausių Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos rūpesčių. Taryba ir Europos Parlamentas pradėjo derybų procedūrą, trišales derybas, kuris praėjusį mėnesį buvo plėtojamas dėl padarytų didelių investicijų, ir šių trišalių derybų rezultatai, kaip A. Doyle gerai žino, praktiškai sudaro 90 proc. paketo turinio. Dabar lieka paskutinis etapas – galutinė 10 proc. problemų, kurias gerb. nariai minėjo per šią diskusiją, dalis.

Tai, kas pasakyta apie ekonomikos ir finansų krizę, mano nuomone, svarbu ir, kaip jau sakytą, Taryba ir Komisija pritaria, kad reikia skubėti. Ką norėčiau pasakyti – norėčiau padėkoti U. Pirilli už originalias idėjas dėl atsargų naudojimo, taip pat pasakyti V. Bonsignore, kad planas taip pat priklauso nuo Bendrijos priemonėse numatytų išteklių. Dirbtinai sudarant planą būtų nepaisoma Bendrijos lygmens kompetencijos sričių, esamų priemonių ir turimo biudžeto, todėl to padaryti negalima. Daugiau mes padaryti negalime.

Vis dėlto manau, kad Europos centrinis bankas reagavo gerai ir veikė tinkamai. Beje, šiuo metu tikimasi, kad bus duotas ženklas dėl palūkanų normų. Ką Europos centrinis bankas nuspręs, pamatysime. Visa tai vertintina palankiai ir daugiau pastabų apie tai neturiu.

O. Karas visiškai teisingai pabrėžė (o Austrija – puikus to pavyzdys), kad mes turime sugebėti pasinaudoti ir krizės teikiamomis galimybėmis, kad (tai jau patvirtinta ir Komisijos narys J. Almunia tai žino geriau negu aš) priklausymo Europos Sąjungai jausmas – ypač tokioje šalyje kaip Jūsų, aš buvau priblokštas – dėl ekonomikos ir finansų krizės pakito ir kad euras tapo gaire bei simboliu ir euro zonai priklausančioms, ir jai nepriklausančioms šalims; tai – labai drąsinantis faktas.

Norėčiau I. Belohorskai pasakyti, kad viskas, ką pasakėte, bus tiksliai perduota prezidentui N. Sarkozy, ir norėčiau jai padėkoti už viską, ką ji sakė apie Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją ir jos veiksmus; galiausiai norėčiau S. Wolskuiui pasakyti, kad viskas, kas susiję su mūsų kaimynais, yra svarbu ir mes Rytų partnerystės pasiūlymą – puikų Europos Komisijos parengtą pasiūlymą – aptarsime pirmadienį vyksiančiame Užsienio reikalų ministrų tarybos susitikime, „Išorės santykių“ taryboje ir, žinoma, Europos Vadovų Taryboje.

Margot Wallström, *Komisijos Pirmininko pavaduotoja*. – Gerb. pirmininke, visiems kalbėjusiesiems norėčiau padėkoti už labai konstruktyvias, temą atitinkančias ir įdomias pastabas. Iš pradžių norėčiau atsakyti į du konkrečius klausimus, o tada tikriausiai aptarsiu Lisabonos sutarties klausimą.

J. P. Jouyet jau paminėjo, o aš paminėsiu atsakydama K. von Wogau, kad Taryba patvirtins pranešimą dėl penkerių Europos saugumo strategijos metų. Prie to, ką pasakė J. P. Jouyet, pridursiu: žinoma, Lisabonos sutartis taip pat padės gerokai sustiprinti ir supaprastinti institucinę šios srities struktūrą. Tai – galimybė Tarybai apsvarstyti, kaip užtikrinti visų mūsų priemonių nuoseklumą ir karinių bei civilinių saugumo priemonių pusiausvyrą. Tai – atsakymas K. von Wogau.

Bernard Wojciechowski klausė apie Rytų partnerystę. Galime pranešti, kad šiandienos Komisijos posėdyje priėmėme pasiūlymą dėl Rytų partnerystės, kuriame numatoma geriau finansuoti veiksmus, apimančius ekonominę integraciją, judumo klausimus, socialinę ir ekonominę vystymosi politiką, bendradarbiavimo platformas, laisvąją prekybą ir studentų judumą – šiame Rytų partnerystės dokumente numatyti visi šie elementai. Džiaugiuosi, kad mes šį planą dabar aptarėme ir priėmėme.

Iš šios diskusijos matyti, kad Europos Sąjungai tai – svarbi akimirka. Diskusijoje paaiškėjo visa tvarumo koncepcija. Tvarus vystymasis reiškia, kad mes negalime įsiskolinti ir paskui prašyti būsimų kartų rasti sprendimą. Negalime taršos, atliekų, aplinkos ar klimato kaitos problemų palikti už mus spręsti būsimoms kartoms. Negalime sukurti socialinių problemų, kurias kita karta turėtų aiškintis už mus. Pati tvaraus vystymosi sąvoka reiškia, kad turime ieškoti tokių būdų savo poreikiams tenkinti, kurie nedarytų poveikio būsimoms kartoms ir nekludytų joms tenkinti savo poreikių.

Kitą mėnesį turime išspręsti tris jau plačiai žinomus, labai svarbius ir tarpusavyje susijusius klausimus: klausimą dėl Europos ekonomikos atkūrimo plano, kuriame numatyti ryžtingi ES veiksmai ateinančiais metais gali turėti tikrą poveikį Europos socialinei ir ekonominei gerovei; klausimą dėl klimato ir energetikos paketo, kurį įgyvendindama Europa pradės pirmauti pasaulyje, užsibrėždama patikimus ir pasiekiamus į mažai anglies junginių išmetančios ekonomikos ateitį orientuotus tikslus; ir klausimą dėl Lisabonos sutarties – šioje srityje turime rasti būdą, kaip Sutartį suderinti, kad europiečiai galėtų džiaugtis demokratiškesnės ir veiksmingesnės Europos Sąjungos teikiama nauda.

Visiškai pasitikiu kolegomis Komisijos nariu J. Almunia ir Komisijos nariu S. Dimasu, kurie ekonomikos atkūrimo planą – apie jį kalbėjo tiek daug jūsų – ir klimato bei energetikos paketą aptars išsamiau. Suprantu, kad tai vyks šiek tiek vėliau šiandien ir rytoj rytą, tad aš tik pateiksiu dar keletą pastabų apie Lisabonos sutartį.

Manau, kad šie du klausimai – puikus argumentas, kodėl mums reikia Lisabonos sutarties. Klimato kaitos ir ekonomikos krizės klausimams spręsti būtina Europos Sąjunga, galinti teisingus sprendimus priimti greitai, veiksmingai ir demokratiškai. Jeigu Europa, norėdama įgyvendinti šiuos esminius pokyčius, rengiasi „kilnoti svorius“, šiam darbui atlikti jai reikia tinkamų priemonių.

Šio Parlamento ir Komisijos įsipareigojimas palaikyti Lisabonos sutartį visada buvo aiškus. Norėjome, kad Europa žengtų apčiuopiamą žingsnį pirmyn, o šis tiesiogiai renkamas Parlamentas turėtų daugiau galių. Norėjome, kad piliečiai turėtų daugiau įtakos valstybių narių parlamentams, kad institucijos būtų integruotos ir būtų daugiau aiškumo, kas ką Europoje daro. Žinoma, apmaudu, kad visa tai vėluoja, bet tai neturėtų nukreipti mūsų dėmesio nuo svarbiausio tikslo – kad Lisabonos sutartis įsigaliotų. Tai reiškia, kad mes tikimės siekti visiško ratifikavimo, ir tai reiškia, kad Airijoje pasieksime pergalę.

Pati praėjusį mėnesį buvau Airijoje ir bandžiau paaiškinti, kodėl, mano nuomone, mums reikia Sutarties. Taip pat bandau suprasti, kodėl Airijos referendumo dalyviai turėjo išlygų. Tai, ką išgirdau, iš esmės atitiko mano matytus apklausų duomenis. Kai kuriais klausimais, pvz., mokesčių ir gynybos, rinkėjai turėjo abejonų, Sutartyje neturinčių realaus pagrindo. Kitais, pvz., Airijai tenkančio Komisijos nario klausimu, jie įsivaizdavo blogiausią scenarijų, koks gali įvykti įgyvendinus Sutartį. Daugelis manė, kad informacijos per mažai arba ji neaiški, ir neigiamas balsavimas buvo laikomas saugiausiu variantu.

Puikus pranešimas, kurį ką tik gavome iš Airijos parlamento specialiojo pakomitečio, yra puikus įnašas šioms abejonėms išsklaidyti, jame taip pat apibrėžiami galimi šių klausimų sprendimo variantai. Kai mane paklausė, jiems pasakiau, kad esu susidariusi įspūdį, jog Europoje esama daug geros valios padėti išsklaidyti Airijos abejonės. Komisija ketina kuo labiau stengtis bendradarbiauti su Parlamentu ir Airijos institucijomis, kad Airijoje būtų geriau informuojama apie Europą. Rengiame supratimo memorandumą, kad šį procesą su Airijos vyriausybe ir gyventojais galėtume pradėti iš karto.

Vis dėlto taip pat aiškiai pareiškiu, kad kalbėdamasi su įvairių valstybių narių atstovais susidariau įspūdį, jog nebeįmanoma dar kartą svarstyti institucinio susitarimo, trukusio septynerius ilgų ir sunkių derybų metus, kol buvo pasiektas kompromisas, ir atminti, kad 25 dabar Sutartį ratifikavusios valstybės narės, kurių daugelis anksčiau buvo ratifikavusios ir Konstituciją (dvi iš jų – referendumais), dar kartą pradėti to proceso nebeįmanoma. Artėjant Europos Parlamento rinkimams laikas nustoti kalbėti apie institucijas ir pradėti kalbėti apie piliečiams svarbią ES politiką ir kaip šiuos didelius iššūkius ir problemas įveikti.

Kitos savaitės Europos Vadovų Tarybos susitikime turėtų būti pateiktos aiškos gairės, kaip šiame procese skubiai daryti pažangą. Esu įsitikinusi, kad jos suteiks kolektyvinį impulsą, reikalingą norint pasiekti, kad Sutartis būtų galutinai ratifikuota. Mes, Komisija, stengsimės kuo geriau prie to prisidėti.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Europos Sąjungos vadovai nepriima visuotinio balsavimo rezultatų, gautų vieninteliame referendume dėl Lisabonos sutarties, kurį buvo įmanoma surengti – nes jis reikalaujamas tos valstybės konstitucijoje – ir kuriame žmonės pakartojo sprendimą „NE“, kurį Prancūzijos ir Nyderlandų gyventojai jau buvo pareiškę dėl Europos Konstitucijos. Dar kartą, vadovaujantis nedemokratišku požiūriu, iš kurio matyti, kad visiškai nepaisoma piliečių balsavimo, vėl grįžtama prie spaudimo ir šantažo siekiant priversti Airiją surengti naują referendumą arba, dar blogiau, pakeisti savo konstituciją, kad referendumų ir visuotinio balsavimo būtų išvengta. Dar kartą patvirtiname griežčiausią protestą prieš šią poziciją.

Šios politikos reikia skubiai atsakyti. Norime naujos krypties Portugalijai ir Europai, kuria pirmenybė būtų teikiama žmonėms, būtų didinama kolektyvinė gerovė ir gerbiamas gerovę kuriančiųjų orumas. Kuriant šią naują kryptį turi būti atmesta tai, ką prezidentas N. Sarkozy vadina naujos formos kapitalizmu, ir turi būti pasakyta „ne“ Ekonominės ir pinigų sąjungos politikai, kartu su jos Stabilumo paktu ir netikra Europos centrinio banko (ECB) autonomija. Vadovaujantis vadinamuoju Europos ekonomikos atkūrimo planu to nebus padaryta.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Būsimasis Europos Vadovų Tarybos susitikimas bus dar vienas nepriimtino proceso, kai primetamas jau tris kartus Europos gyventojų atmestas sutarties projektas, etapas.

Užuot gerbusios Prancūzijos, Nyderlandų ir Airijos gyventojų valią, Europos Sąjungos institucijos (Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija) parodė, kad tikrasis jos pobūdis yra nedemokratiškas – jos primygtinai reikalavo tęsti parlamentinio Sutarties projekto ratifikavimo procesą (kurio dar nebaigė tik Vokietija, Lenkija ir Čekija), visada „kaip maro“ vengdamos rengti referendumus (pvz., tokį, koks neseniai įvyko Švedijoje).

Europos stambusis verslas ir jo politikos vykdytojai – dešinieji ir socialdemokratai – nepaiso nepriklausomai ir demokratiškai pareikštos Airijos gyventojų valios, kuriuos jie siekia izoliuoti, kad galėtų geriau juos spausti, šantažuoti ir priversti surengti naują referendumą, kaip padarė ir Nicos sutarties atveju.

Toli ieškoti nereikia – prisiminkime nepriimtą 2008 m. lapkričio 17 d. EP (vadinamųjų) Konstitucinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos, kuriame jis „dar kartą pabrėžia ir patvirtina, kad pritaria Lisabonos sutarčiai“ (lyg turėtų teisę tą daryti...) ir kad kuo greičiau „būtina baigti šios sutarties ratifikavimo procesą ES valstybėse narėse“.

ES parodo savo tikrąjį veidą!

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Norėčiau priminti Tarybai ir Komisijai, kad ES yra pagrįsta tokiomis pagrindinėmis vertybėmis, kaip demokratija, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms.

Todėl aš griežtai smerkiu tai, kokia dvasia vyko pastarasis ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimas Nicoje. Pozicija, tarsi visiškai nieko neįvyko, aiškinant, kad nėra kitų alternatyvų, turėtų būti nepriimtina.

Žmogaus teisių aspekto integravimas į išorės politikos priemones ir pagarba teisei valstybei – esminiai bet kokių santykių su trečiosiomis šalimis plėtros principai.

Rusija nėra išimtis, ypač atsižvelgiant į tai, kad ji neįvykdė visų sąlygų, nustatytų susitarimais po agresijos aktų Gruzijoje.

Man nerimą kelia tai, kad ES gali prarasti pasitikėjimą, kaip rimta ir nepriklausoma tarptautinių santykių partnerė. Be to, ES dvejonės nustatyti aiškas ribas dėl šių iš anksto planuotų tarptautinių elgesio normų pažeidimų gali paskatinti panašią Rusijos agresiją ateityje.

Todėl kreipiuosi į Komisiją ir Tarybą, ragindamas iš esmės pakeisti savo poziciją elgtis taip, tarsi nieko neįvyko.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Norėčiau nurodyti naujausią Komisijos komunikatą dėl ES ekonomikos gelbėjimo plano.

Norėčiau pabrėžti tam tikrų šio plano nuostatų, ypač tų, kurios susijusios su esamo būsto ir visuomeninių pastatų energinio naudingumo didinimu, reikšmę.

Komisija paskelbė, kad ji norėtų pasiūlyti pakeitimą Struktūrinių fondų reglamentams, kuriais siekiama skatinti didesnę paramą šioms priemonėms, didinant galimybes šioje srityje.

Manau, kad itin svarbu, kad šiuo pakeitimu numatoma Europos regioninės plėtros fondo lėšas naudoti būstui gerinti ir padidinti šiuo metu numatytą 2 proc. finansavimą.

13. Būsima pasaulinė finansų rinkų sistema ir ES ekonomikos gelbėjimo plano priėmimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Sveikiname studentus iš Romos Europos universiteto, šiandien dalyvaujančius mūsų posėdyje.

Kitas klausimas – diskusijos dėl žodinio klausimo Tarybai ir Komisijai dėl būsimos pasaulinės finansų rinkos sistemos ir ES ekonomikos gelbėjimo plano (O-0124/2008 – B6-0487/2008) ir (O-0125/2008 – B6-0488/2008).

Pervenche Berès, autorė. – (FR) Gerb. pirmininke, Joaquín Almunia, Hervé Novelli, José Manuel Barroso, visiškai neseniai mums buvo pasakyta, kad atėjo laikas Komisijai paraginti valstybes nares. Mes džiaugiamės, kad jūs esate čia, Parlamente ir jei tai yra Komisijos strategija, pritariame šiai strategijai.

Daugiausia sunkumų mums šiuo metu kelia bendradarbiavimas tarp valstybių narių. Pernelyg dažnai susiduriame su tokiomis aplinkybėmis, kai tenka skubiai veikti, ir priimami įvairūs valstybių narių sprendimai, kurie vėliau pateikiami kaip Europos planas. Manome, kad norėdami geriau panaudoti savo išteklius, privalome veikti kitaip.

Įvykusiame Didžiojo dvidešimtuko susitikime aptarti ir apibrėžti būsimi tarptautinės finansinės sistemos įgyvendinimo terminai. Žvelgiant į Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadą, priimtą vakar, mane stebina vienas dalykas – tai yra tai, kad Komisijos išvadose nėra jokių įgaliojimų Komisijai. Todėl norėčiau, kad Taryba man pasakytų, kaip ji ketina įgyvendinti savo pasiūlymus, ypač kovodama su tam tikrų jursidikcijų nenoru bendradarbiauti ir apibrėžiant TVF vaidmenį kitų tarptautinių finansinių institucijų atžvilgiu.

Taip pat norėčiau, kad Taryba ir Komisija mums pasakytų, kokie yra kiti etapai, atsižvelgiant į priimtą darbotvarkę, ir kokiomis sąlygomis šiose diskusijose galėtų dalyvauti Parlamentas, nes, mano manymu, jei norime pasiekti europinės dinamikos, mūsų veiksmai privalo būti būtent tokie.

Gelbėjimo plane nustatytas 1,5 proc. tikslas. Lyginant su skaičiais, svarstytais anksčiau, tai gali būti laikoma žingsniu tinkama kryptimi. Ar to pakanka, ar iš tikrųjų turėtų būti 1,5 proc., o gal tai yra kitaip pervadintos planuotos išlaidos? Turėsime tai išsamiau išnagrinėti.

Tačiau kalbant apie patį planą, norėčiau pateikti tris pastabas. Pirmą, jei nebus tikro koordinavimo, kaip to reikalaujama Sutarties 99 straipsnio nuostatomis, kurios numato, kad valstybės narės savo ekonomikos politiką vertina kaip bendro intereso reikalą, patirsime nesėkmę. Mane stebina tai, kad net vakarykštėse Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos išvadose į tai visiškai neatsižvelgta. Ekonomikos politikos priemonių koordinavimas šiuo kritiniu etapu negali būti paprasčiausi valstybių narių ekonomikos gaivinimo planai, kuriuos iš pradžių parengė jų vyriausybės, ir įvertino Komisija. To nepakanka.

Antra, mane stebina tai, kad šiame dokumente visiškai nesvarstoma atsigavimo perspektyva, kuri, kaip man žinoma, yra nesuderinama su Sutartimi, kokia ji šiuo metu yra, tačiau taip pat nenurodoma ir šen bei ten, mano manymu, teisingai kartojama mintis dėl to, kad būtina sujungti euro zonos valstybių narių išiskolinimus.

Jei Komisija nori elgtis ryžtingai, dabar pats metas nustatyti šių diskusijų ribas. Galbūt Taryba ne iš karto pritars šiam pasiūlymui, tačiau žinant, kaip dirbama šiame Parlamente, neabejoju, kad jus parems Parlamente ir tai leis jums veikti, įgyvendinant šį tikslą.

Trečiasis klausimas – darbo vietų ir atlyginimų klausimas. Jūs ką tik minėjote, kaip svarbu kurti darbo vietas. Nepamirškite, kad tai turėtų būti kokybiškos darbo vietos, nes kitaip mums nepavyks įgyvendinti tikslų, kuriuos mes nustatėme Lisabonos strategijoje.

Pagaliau, ar galėčiau pateikti paskutinę pastabą dėl Europos investicijų banko. Jam dabar patikėta daugelis užduočių, tačiau mes privalome stebėti, kaip bankai įgyvendina šias galimybes ir priemones, kurie dabar dar kartą siūlomi, nes MVĮ naudojami bankų sistema tam, kad galėtų jomis pasinaudoti. Gerai žinome, kokia trapi yra bankų sistema, ir todėl norėčiau jūsų paprašyti atidžiai svarstyti šį klausimą, ir kviečiu jus mokytis iš savo patirties, kitaip tariant koordinuotai nustatyti viešojo sektoriaus išlaidas, kurios būtų naudojamos siekiant mūsų ilgalaikių tikslų, antraip šios viešojo sektoriaus išlaidos neturės prasmės.

Pirmininkas. – Norime pasveikinti Tarybos pirmininką Hervé Novelli, kuris, jei neklystu, buvo vienas mūsų Parlamento narių 1999 ir 2002 m.

Hervé Novelli, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, gerb. nariai, pirmiausia norėčiau atsakyti Pervenche Berès, pateikdamas trumpą apžvalgą ir trumpai apibūdindamas, kas įvyko per pastaruosius metus.

Krizė, kuri prasidėjo Jungtinėse Valstijose, kaip jums žinoma, tęsiasi toliau. Jei padėtis finansų sektoriuje, regis, stabilizavosi ir yra pagerėjimo ženklų, nors dar nenurimo, nuo šiol būtina kiek įmanoma labiau apriboti šios finansų krizės padarinius ekonomikai.

Lapkričio mėn. pradžioje paskelbta Komisijos prognozė rodo reikšmingą ekonomikos augimo Europos Sąjungoje sumažėjimą, kuris, kaip manoma, 2008 m. turėtų būti 1,4 proc., o 2007 m. jis tesudarė 2,9 proc.

2009 m., anot Komisijos, verslo veikla Europos Sąjungoje turėtų stagnuoti, esant metiniam 0,2 proc. BVP augimui. Tikimasi, kad augimas vyks pamažu ir 2010 m. vidutiniškai bus 1,1 proc. Tokią padėtį galima prognozuoti per artimiausias savaites ir mėnesius.

Finansinė padėtis – kuri, atrodo, daug geresnė negu prieš keletą mėnesių, daugiausia yra valstybių narių ir centrinių bankų, tarp jų Europos centrinio banko, ryžtingų veiksmų rezultatas, ir, kaip svarstant šį klausimą minėjo mano kolega ir draugas Jean-Pierre Jouyet, aš daugiau nebegrįšiu prie šios temos.

Euro zonos valstybių vadovai susitiko spalio 12 d. ir pirmą kartą susitarė dėl suderinto veiksmų plano, kurio principus patvirtino Europos Vadovų Taryba spalio 15 ir 16 d.

Visos valstybės narės šiuo metu patvirtino nacionalines priemones, kaip to reikalauja šio plano principai, pvz., kaip jums žinoma, per garantijų mechanizmus finansuoti bankus ir sistemas, leidžiančius didinti jų kapitalą.

Be to, ECB labai stengėsi užtikrinti rinkos likvidumą, diversifikuoti savo kvietimus dalyvauti konkurse ir išplėsti užstatų galimybes.

Manau, kad buvome solidarūs remdami valstybes nares, susidūrusias su finansiniais sunkumais. Mes tai padėjome padaryti vienai valstybei narei, Vengrijai, lapkričio mėn. pradžioje. Taip pat susitarėme dėl poreikio pakelti viršutinę ribą paskoloms, Europos Sąjungai pagal šias sąlygas nuo 12 mlrd EUR iki 25 mlrd EUR.

Manau, kad, kaip jūs, Pervenche Berès, jau minėjote, atėjo laikas iš naujo pradėti kurti mūsų ekonomiką. Valstybės narės ir Sąjunga turėtų veikti suderintai ir prisidėti siekiant platesnės reakcijos visuotiniu lygmeniu.

Kalbant apie Europos ekonomikos atsigavimą, lapkričio 26 d. Komisija ėmėsi iniciatyvos ir paskelbė komunikatą – Europos ekonomikos atkūrimo, augimo ir darbo vietų kūrimo planą. Taryba teigiamai vertina šį komunikatą ir man malonu, Pervenche Berès, kad jūs taip pat laikote tai žingsniu tinkama kryptimi.

Jei norime galutinai išspręsti šią krizę ir ypač pasidaryti išvadas iš jos, privalome analizuoti tai, kas įvyko. Finansiniai neramumai, kaip jūs žinote, prasidėjo antrinėje hipotekos paskolų rinkoje JAV. Jie laipsniškai plito, išryškindami rimtus mūsų finansų sistemos nesklaidumus.

Žvelgiant iš makroekonomikos pozicijų, ši krizė taip pat atspindi vidinės pusiausvyros stoką šeimos ūkių įsiskolinimų požiūriu ir išorės pusiausvyros stoką, ypač atsižvelgiant į dabartinį JAV deficitą. Tačiau tai yra, kaip norėčiau pabrėžti, visų pirma finansų rinkų reguliavimo krizė, kuri išryškina tai, kad netinkamai veikia tam tikrų mūsų reguliavimo ir stebėjimo sistemos

Daugelis šių aspektų jau buvo nagrinėti, rengiant veiksmų planus ir atliekant darbą Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje pirmininkaujant Prancūzijai. Tačiau šalia skubių priemonių, kurių imtasi Bendrijos lygmeniu atkurti pasitikėjimą finansų rinka ir apsaugoti indėlininkų santaupas, paremti finansų institucijas ir teikti paramą valstybėms narėms, išgyvenančioms sunkumus, svarbiausios reformos, kurių jūs, Pervenche Berès, prašote, mano nuomone, jau vyksta.

Norėčiau pritarti susitarimui, kurio pasiekta Taryboje dėl keturių direktyvų projektų, kurie būtų reikšmingi didinant finansų sektoriaus stabilumą, apsaugant vartotojus ir toliau stiprinant vidaus rinką. Tai direktyvos dėl bankų kapitalo reikalavimų, direktyva dėl indėlių garantijų sistemų, mokumo II ir direktyva dėl kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS).

Be to, vykdomas finansinių institucijų, kurios ligi šiolei nebuvo stebimos, stebėjimo darbas. Pradėtas darbas dėl Europos kredito reitingų agentūrų reglamentų, kuris, kaip tikimasi, bus baigtas 2009 m. pavasarį.

Neabejoju, kad Parlamentas yra kartu su mumis pasirengęs užtikrinti, kad šie nauji tekstai būtų priimti kiek galima greičiau. Be to, Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija ėmėsi iniciatyvos svarstyti ciklinį finansų reglamentų pobūdį, siekdama persvarstyti priežiūros ir atskaitomybės sistemą ir finansų sektoriaus lengvatas, ir svarstydamą labai svarbų vadybininkų ir rinkos prekybininkų atlyginimo už darbą klausimą. Per pastaruosius mėnesius pasiekta konkrečios pažangos dėl priežiūros Europoje: didesnės konvergencijos tarp valstybių narių priežiūros sistemų, suderintos tvarkos įgyvendinant dokumentus; tarptautinių grupių priežiūros stiprinimo, steigiant priežiūros tarybas; ir veiksmingesnės Europos priežiūros komitetų veiklos, taikant kvalifikuotos daugumos balsavimą, tobulinant sprendimų priėmimo procedūrą.

Vis dėlto, manau, šioje srityje būtini radikalesni pokyčiai, ir mes labai laukiame, kad pradėtų dirbti aukšto lygio grupė, pirmininkaujama Jacques de Larosière, kurioje taip pat bus svarstomi priežiūros, ypač investicinių fondų priežiūros klausimai.

Bet kuriuo atveju šie rezultatai ir vykstantis darbas rodo, kad Europos Sąjunga ir toliau lieka varomąja jėga tarptautiniame darbe, sprendžiant finansų krizės iššūkius. Sąjunga neabejotinai buvo varomoji jėga, reformuojant tarptautinę struktūrą, ypač didinant tarptautinių finansų institucijų gebėjimus, kuriais siekiama išvengti krizės veiksmų pasikartojimo.

Krizė labai aiškiai parodė, kad šie visuotiniai klausimai, turėtų būti sprendžiami pasauliniu lygiu. Todėl Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija ėmėsi iniciatyvos pasiūlyti Jungtinėms Valstijoms surengti tarptautinį aukščiausiojo lygio susitikimą, apimančią visas svarbiausias besivystančias šalis nustatant principus ir veiksmus, kurių reikėtų imtis atkuriant tarptautinę finansų sistemą.

Turėdama omenyje šį tikslą, Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė pateikė pasiūlymus valstybėms narėms. Šie pasiūlymai buvo svarstyti Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje, ir paskui jiems pritarė valstybių ir vyriausybių vadovai. Todėl Europa galėjo, ir manau, kad tai yra labai svarbu, kalbėti vienu balsu Vašingtono susitikime lapkričio 15 d.

Prieš Didžiojo dvidešimtuko susitikimą, Ekonomikos ir finansų reikalų tarybai teko svarbus vaidmuo apibūrinant Europos Sąjungos bendrą poziciją dėl tarptautinės finansų sistemos. Lapkričio 4 d. posėdyje ji svarstė įvairius svarbius klausimus siekdama nustatyti Europos reakciją į krizę, ir jos pasiūlymui vėliau pritarė valstybių ir vyriausybių vadovai savo neoficialiame susitikime lapkričio 7 d.

Manau, ši bendra Europos pozicija leido pasiekti reikšmingos pažangos, ypač mūsų partneriams iš JAV ir iš besivystančių šalių, remiant visuotinį augimą ir reguliuojant ir stebint pasaulio finansų rinkas, kurių pagrindiniai principai taikomi visiems suinteresuotiems dalyviams, rinkoms ir jurisdikcijoms.

Esu įsitikinęs, kad šis aukščiausiojo lygio susitikimas yra pradinis taškas peržiūrint tarptautinių finansų institucijų priemones ir išteklius. TVF turėtų būti užtikrintas platus priemonių rinkinys, kuris jam leistų lanksčiai ir greitai paremti valstybes nares. Pasaulio bankas turi sukaupti jėgas ir teikti reikalingą finansavimą besivystančioms ir neturtingoms šalims tam, kad įgalintų jas spręsti rinkos išteklių trūkumo ir didėjančių kainų klausimus.

Be to, tarptautinės finansų institucijos ne tik privalo turėti išteklių krizės atveju, jos taip pat turėtų vaidinti svarbiausią vaidmenį tam, kad jų būtų išvengta. TVF kartu su Finansų stabilumo forumu turi turėti galimybę nustatyti bet kokią finansų sistemos rizikos veiksnių arba perkaitimo galimybę ir teikti rekomendacijas dėl atitinkamų ekonomikos politikos priemonių.

Todėl Taryba nedvejodama pritaria pareiškimui, kurį pateikė Didžiojo dvidešimtuko valstybių ir vyriausybių vadovai, paskelbtam lapkričio 15 d. Dabar viskas parengta tam, kad būtų priimta bendra Europos pozicija tam, kad ši „Vašingtono deklaracija“ būtų įgyvendinta laikantis nustatytų terminų, kurie numatyti pagal būsimus tarptautinius įsipareigojimus.

Iš esmės ir jau baigdamas, gerb. pirmininke, manau kad šalia pažangos pagrindiniais klausimais, iš to galima padaryti dvi svarbias išvadas.

Europa po labai greito pasirengimo vienu balsu kalbėjo Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikime. Todėl Europa ir toliau turėtų likti varomąja jėga diskusijose dėl tarptautinės finansų sistemos pertvarkymo.

Mūsų vidaus diskusijos ir reformos, kurias mes ir toliau tęsime turėtų padėti šiam procesui, kuris dar tik prasideda.

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, Hervé Novelli, Jean-Pierre Jouyet, Pervenche Berès, ponios ir ponai, mažiau kaip prieš mėnesį Strasbūre mes aptarėme Vašingtono susitikimo rezultatus ir išvadas.

Šiandien Pervenche Berès klausia Tarybą ir Komisiją, kokių veiksmų reikėtų imtis tam, kad būtų įgyvendintos išvados, kas turėtų šių veiksmų imtis ir ką turėtų daryti šiuo klausimu kiekviena Europos institucija.

Privalau jai pasakyti, kad visiškai sutinku su tuo, kad šie sprendimai, kaip ir, pvz., tie, kuriuos nuo 2007 m. rugsėjo mėn. priėmė Ekonomikos ir finansų reikalų taryba ir Europos Vadovų Taryba, turi būti priimti greitai, atsižvelgiant į Bendrijos institucijų vaidmenį. Visos Bendrijos institucijos privalo dalyvauti ieškant bendro sutarimo taip, kad Europa galėtų laikytis bendros pozicijos visais klausimais, kuriais siekiama veiksmingiau reguliuoti finansų sistemą ir ieškant skirtingų problemų sprendimo. Taip ES ir toliau pirmaus pasaulyje teikdama pasiūlymus būsimuosiuose susitikimuose pradedant Vašingtono susitikimu.

Todėl Komisija, žinoma, šiuo požiūriu dirba toliau. Viena vertus, mums tenka atitinkamas vaidmuo J. de Larosière grupėje, kita vertus, mes kuriame savo iniciatyvas. Komisija dar vakar atnaujino šiuos pareiškimus Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje. Be to, Komisija ketina pasinaudoti savo galiomis kartu su Taryba ir Parlamentu, norėdama kiek įmanoma greičiau pasiekti reikalingų susitarimų.

Labai svarbu koordinuoti ES veiksmus ir pozicijas finansų srityje, nes mes ketiname dalyvauti visuotiniame koordinavimo procese, todėl visuotinio koordinavimo darbe Europa negali dalyvauti, turėdama keletą skirtingų pozicijų. Turime laikytis bendros pozicijos, kurios būtų oficiali Europos Sąjungos pozicija.

Dėl ekonomikos gelbėjimo ir gaivinimo plano, kuris buvo aptartas Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje vakar, ministrai susitarė, kad atsižvelgiant į ekonominę padėtį ir recesiją, turėjusią įtakos Jungtinėms Valstijoms, Japonijai, euro zonai ir kai kurių didžiųjų ES valstybių narių, nepriklausančių euro zonai, ekonomiką, itin svarbu taikyti mokesčių paskatas. Pinigų politika turėtų būti palaikoma paklausa, tačiau jai vienai negali tekti visa našta, ypač atsižvelgiant į dabartinę finansų ir kredito rinkų padėtį.

Mokesčių ir biudžeto politika taip pat turi būti siekiama skatinti ekonomiką. Komisija siūlo paskatas, kurios, kaip ji mano, esamomis sąlygomis yra būtinos ir galimos. Mes nurodėme, kiek galime prisidėti Europos lėšomis ir priemonėmis per ES biudžetą ir Europos investicijų banko ir ERPB veiklos priemones. Pripažįstu, kad kai kurie Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos nariai, deja, neįvertino mūsų pasiūlymo Tarybai ir Parlamentui lanksčiau panaudoti neišleistas lėšas, nekeičiant ES biudžeto lubų, leidžiant mums skirti 5 mlrd. EUR sumą investicijoms į infrastruktūrą ir kovai su klimato kaita Europos lygmeniu.

Deja, pasiūlymas nesulaukė bendros paramos. Vis dėlto, manome, kad jam bus pritarta. Be Europos pastangų (per ES biudžetą bei Europos investicijų banką, ir čia ministrai faktiškai sutiko didinti kapitalą, kaip siūlė

Komisija 2009 m. pabaigoje), mes taip pat prašėme valstybių narių prisidėti 170 mlrd EUR 2009 m., taikant priemones, labiausiai tinkamas didinant paklausą dabartinėmis sąlygomis.

Šiuo pasiūlymu atsižvelgiama į valstybių narių atsakomybę, nes jos formuoja biudžetą finansuojant gaivinimą per pinigų politiką. Juo taip pat atsižvelgiama į tai, kad ne visų valstybių narių galimybės veikti yra vienodos. Mes negalime prašyti Vengrijos arba Latvijos šiuo metu prisidėti tiek, kiek prisideda Vokietija arba Nyderlandai. Tai, žinoma, nėra Komisijos pozicija. Visos valstybės narės turi turėti naudos iš pakilimo ir jį lydinčio atsigavimo, tuo tarpu ne visos gali vienodai prisidėti, nes jų pirminė padėtis skirtinga. Todėl koordinavimas yra itin reikšmingas.

Koordinuodami veiksmus mes galime pasiekti, kad vienas plius vienas būtų trys. Nesant koordinavimo vienas plius vienas gali turėti neigiamą rezultatą. Tai aiškus pavyzdys, kai koordinavimas būtinas. Kai kurios valstybės neturi pakankamai galimybių veikti, tuo tarpu kitos turi nuspręsti, kaip pasinaudoti galimybėmis, kurias jos turi. Jei mes nepanaudosime kiekvienos valstybės energijos ir galimybių, visi galų gale pralaimėsime. Tai Komisija ir norėjo pasakyti vakar ministrams Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje.

Norėčiau nurodyti tris konkrečius klausimus.

Pirma, prieš tai vykusioje diskusijoje šio Parlamento narys teigė, kad Stabilumo ir augimo paktas nebegalioja. Kaip aš daugelį kartų minėjau šiame Parlamente ir dar kartą kartoju, Stabilumo ir augimo paktas tebegalioja ir jis galioja todėl, kad 2005 m. mes jį peržiūrėjome ir pasiūlėme lankstumą, kuris turi būti taikomas esant padėčiai, labai panašiai į dabartinę. Paktas galioja, nes mes jį peržiūrėjome 2005 m., ir nėra reikalo jo keisti arba kurti iš naujo. Privalome jį įgyvendinti ir jo laikytis, tačiau turime jo laikytis atsižvelgdami į apribojimus ir lankstumą, kurio biudžeto politika reikalauja tokiu metu, kaip šis.

Antra, Pervenche Berès minėjo Europos skolos vertybinius popierius. Kai kurios didžiausios valstybės atmeta šią galimybę ir net atsisako ją svarstyti. Ar nacionalinės valstybės skolos vertybiniai popieriai turėtų būti leidžiami bendrai? Kai kurios pagrindinės euro zonos valstybės atmeta šią galimybę. Vis dėlto yra ir trečia galimybė, kuriai bendrai pritarta ir kurią mes norime panaudoti. Tai – papildomas ir konkretesnis Europos investicijų banko finansavimas toms investicijoms ir priemonėms, kurios yra esminės palaikant paklausą ir maksimizuojant šių visos Europos pastangų poveikį tokiu metu, kaip dabar.

Pagaliau visiškai sutinku su Pervenche Berès raginimu kurti kokybiškas darbo vietas. Kai Komisija įtraukė į gaivinimo planą ne tik pinigines priemones, bet ir dešimt prioritetinių veiksmų skatinant protingas investicijas, mes labiausiai siekėme didesnio augimo, didesnio tvarumo ir kokybiško užimtumo, kurį užtikrintų tam tikros trumpalaikės priemonės. Šios priemonės, reikia pripažinti, gali būti trumpalaikės, ir tai yra vienas iš skatinimo reikalavimų. Vis dėlto jos nepasižymi kitomis dviem savybėmis, reikalingomis tam, kad galėtų būti laikomos kokybiška priemone išdo srityje, tai yra, kad jos leistų didinti paklausą trumpalaikiu laikotarpiu ir taip pat išplėstų mūsų ekonomikos galimybes ekonominio atsigavimo laikotarpiu, kuris neabejotinai bus vėliau.

Jean-Paul Gauzès, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, ministrai, Komisijos nary, pirmiausia, dėl klausimų norėčiau pasakyti, kad jie aiškiai rodo Parlamento norą būti informuotam ir geriau dalyvauti procesuose reformuojant finansų rinkų sistemą. Parlamentas taip pat mano, kad Europa turėtų kalbėti vienu balsu, kaip buvo sakyta.

Suderinti ir koordinuoti veiksmai, kaip buvo minėta, itin svarbūs, kad Europos ekonomika atsigautų, kaip buvo minėta. Mes pritariame Komisijos pasiūlymui sujungti visus turimus Europos ir valstybių narių politinius svertus tam, kad galėtume kovoti su krize. Iš tikrųjų dabar užduotis – atkurti pasitikėjimą tarp europiečių, kurie taip pat yra vartotojai.

Taip pat turime siekti tinkamos pusiausvyros ilgalaikiu ir trumpalaikiu laikotarpiu. Priemonės, kurių imtasi, ypač bankų sektoriuje, tinkamos kovoti su šia finansų krize: kapitalo didinimas, tarpbankinių paskolų garantijos ir paskolų garantijos. Vis dėlto turime būti budrūs, kai tenka įvertinti šių priemonių tikslą, t. y. grąžinant bankus į jų priminę padėtį užtikrinant jų likvidumą ir kreditą – trumpai tariant, siekiant finansuoti realią ekonomiką.

Būtina stiprinti EIB ir EBRD vaidmenį. Stiprinant EIB kapitalą būtina panaudoti jo rezervus. Biudžeto struktūrizavimas – taip pat žingsnis tinkama kryptimi. Vis dėlto šiuo požiūriu pats reikšmingiausias – planuojamų priemonių įgyvendinimas. Turime vengti kraštutinumų. Čia norėčiau paminėti valstybės pagalbą su bankais susijusioms programoms. Taip pat norėčiau paminėti – kaip jūs ką tik sakėte – Stabilumo ir augimo paktą. Turime suprasti, kad mūsų piliečiai, kurie šiuo krizės laikotarpiu norėtų, kad Europa spręstų šiuos klausimus, neturėtų jausti, tarsi vieną dieną Europa sako viena, o kitą dieną daro visai ką kita.

Pagaliau, ministre, reitingų agentūrų reguliavimo klausimu, kuriuo rengiau pranešimą šiam Parlamentui, mes kruopščiai dirbsime, įgyvendinant veiksmingą ir pragmatinę sistemą, kuri leistų ne tik paprasčiausiai reaguoti į dabartinę padėtį, bet leistų šioms agentūroms veikti ilgalaikiu laikotarpiu.

Poul Nyrup Rasmussen, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pritarti Komisijos nariui Joaquínui Almunia kad „vienas plius vienas“ nėra du, bet trys, kai mes tai darome kartu. Pamėginsiu tai paaiškinti savo mažajam anūkui ir jis turėtų tai suprasti, nes auga, norėdamas būti geru Europos piliečiu.

Nebekalbėsiu apie koordinavimą, nes manau, kad mano kolega Pervenche Berès labai pabrėžė klausimą, kaip ir jūs. Tik norėčiau pasakyti vieną dalyką – tai taip pat skirta valstybei narei pirmininkaujančiai Europos Sąjungai ir Tarybai – kad esama pavojaus, kad mūsų valstybės narės kol kas iš tikrųjų nesupranta finansų investicijų poreikio reikšmės. Norėčiau pateikti pavyzdį: jei mūsų tikslas yra išsaugoti dabartinį užimtumo lygį Europos Sąjungoje, turime investuoti 1 proc. daugiau BVP ne tik 2009 m. bet taip pat dar daugiau 2010 m. ir dar daugiau 2011 m. Tai matyti iš mūsų makroekonomikos skaičiavimų, apimančių visą Europos Sąjungą.

Tikiuosi, kad tai, ką darome prieš Kalėdas bus pradžia – ir man žinoma, kad Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija mano taip pat. Todėl nustatykite laikotarpį, kuris reikštų: įvertinkime poveikį prieš kitų metų pavasarį ir pavasario Tarybą. Būkime pasirengę prieš pavasario Tarybą pasiūlyti naujas finansų gaivinimo priemones. Nes bijau, kad dabartinė Komisijos prognozė – kurią ji parengė, kaip galėdama geriau – papildys nauja, kuri mums parodys, kad darbas, kurį reikia atlikti, reikalauja dar daugiau pastangų, negu buvo manyta.

Pagaliau, norėčiau kalbėti apie reguliavimą. Norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei už tai, kad ji konstatavo, kad tai yra reguliavimo krizė. Aš sutinku. Todėl esu labai nusivylęs informacija, kurią vakar gavau Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, vadovaujamame Pervenche Berès. Mes vienbalsiai pritarėme čia, Parlamente, pranešimui, kuriame teigiama, kad dėl šios reguliavimo krizės mums reikia naujų reglamentų, kurie suteiktų įgaliojimus veikti visiems finansų dalyviams be išimties – tarp jų investiciniams fondams ir privačiam kapitalui.

Vakar gavau žinutę iš Komisijos nario Charlie McCreevy, kurioje rašoma: „Kviečiame dalyvauti naujose konsultacijose dėl investicinių fondų“. Prieš dvejus metus vyko konsultacijos dėl investicinių fondų, kur daugiausia dėmesio skirta Londono sičio veikėjams. Dabar, po dvejų metų, vyksta naujos konsultacijos. Daugiau konsultacijų mums nereikia. Mums reikalingas reguliavimas. Tiksliai žinome priežastis. Charlie McCreevy vakar pasakė: „Beje, neketiname imtis jokių veiksmų dėl privataus kapitalo“. Vis dėlto jis klausia, ar privataus kapitalo lobistinės organizacijos negalėtų paprašyti laikytis elgesio kodekso tuos, kurių jis neapima.

(*Įsiterpia kitas narys*)

(FR) Ponios ir ponai, dabar mano eilė!

Norėčiau pasakyti štai ką: man reikia jūsų pagalbos – ir aš kreipiuosi į Komisijos narį Joaquíną Almunia – jūs turite suprasti, kad žmonės tiesiog nesupras, jei mes, Europos Sąjunga, nevykdysime savo pareigų visapusiškai reguliuoti finansų rinkas tam, kad užtikrintume, kad ši padėtis nepasikartotų; ir kad galime finansuoti šią plėtrą būtent taip, kaip tai apibūdino Komisijos narys Joaquín Almunia.

Iš tikrųjų prašyčiau jūsų pateikti atsakymą prieš Kalėdas tam, kad galėčiau pasakyti savo mažajam anūkui: „Nagi, pamėginkim!“.

Daniel Dăianu, ALDE frakcijos vardu. – Jei iš tikrųjų nepasieksime bendros pozicijos ES tam, kad galėtume vykdyti tikrą reformą, tinkamų visuotinių taisyklių finansų rinkose pasiekti bus labai sunku. Protingi žmonės pasakytų, kad didžiulė reguliavimo ir priežiūros nesėkmė, kartu su ryškėjančiais supaprastintos ekonominės paradigmos trūkumais suteikia neginčijamą atsakymą į tai, ką turime daryti. Tačiau kai kas vis dar mano, kad švelnūs įstatymai turėtų būti naujosios sistemos norma. Mano nuomone, jie klysta, nepaisant to, ar jie taip galvoja nuoširdžiai, ar vadovaudamiesi ribotais interesais.

Viena iš Johno Maynardo Keynes'o idėjų – kad labai nepastovūs kapitalo srautai nėra palankūs prekybai ir gerovei – įrodė savo reikšmę šioje didelėje suirutėje ir per kitas krizes, tarp jų besivystančiose rinkose. Jau dešimtmečius visame pasaulyje kartojama ši mantra: nacionalinėmis politikos priemonėmis neįmanoma daug pasiekti, nes vyriausybės veiksmai prieš pasaulio rinkas yra bejėgiai. Tačiau ar šis visuotinių finansų rinkų sudėtingumas yra Dievo duotas? Ar visuotinės rinkos, be technologinių veiksmų, taip pat nėra žmonių sprendimai nustatant finansų, prekybos ir investicijų taisykles? Tvirtinimas, kad nieko negalima padaryti su finansais, kai jie kelia bėdų, neįtikina. Galima daug padaryti reguliuojant finansų rinkos dalyvius (tarp jų

investicijų fondus ir privataus kapitalo fondus), ribojant jų įtaką, sprendžiant cikliškumo ir atskaitomybės klausimus, geriau koordinuojant politikos priemones, dirbant su reitingavimo agentūromis.

Paradigma, kuri reiškia rinkos ekonomikos priemonių, kurios nėra reguliuojamos, nuosmukį ir besiformuojanti daugiašalė pasaulio ekonomika leistų sukurti naują tarpinstitucinę finansų sistemą. Nuo pastarosios priklausys atviros pasaulio ekonominės sistemos likimas. Jeigu dabar nesiimsime teisingų žingsnių, kyla pavojus, kad tai pakenks mūsų liberalios demokratijos sistemai. Tikiuosi, kad naujoji Amerikos administracija šiuo požiūriu bus atvira. Tačiau Europoje mes taip pat turime pasinaudoti reikšmingomis šio laikotarpio galimybėmis.

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia aš iš visos širdies norėčiau pritarti Poului Nyrupui Rasmussen, kad kalbame apie visiškai naują santykį tarp valstybės ir rinkos, viso finansų pasaulio požiūriu. Manau, kad dėl to mes visi sutinkame. Taip pat, kalbant apie Charlie McCreevy, turiu pasakyti, kad dabar jam turėtų tekti mažesnis vaidmuo, negu anksčiau ir jam dabar jokiomis aplinkybėmis neturėtų būti leidžiama delsti.

Finansų rinkų griūtis parodė, kas atsitinka, kai valstybė pernelyg dvejoja ir nedrįsta taikyti taisyklių, kurias ji mano esant teisingomis.

Dar kartą norėčiau susieti dabartinį ginčą apie naująją žaliąją darbotvarkę su Europos ekonomikos gelbėjimo planu. Mano nuomone, Europos Vadovų Taryboje ir Europos Komisijoje vis dar pernelyg daug neapsisprendusių, kurie mano, kad tvarumo strategijos arba agresyvi klimato apsauga turėtų būti vykdoma darbo vietų sąskaita. Ir tos pačios jėgos, kurios stabdo veiklą čia, mūsų nuomone – mums, Žaliesiems taip pat rūpi darbo vietos – stabdo tolesnius ateities gamybos būdus ir ateities ekonomines sistemas bei produktus, o tai blokuoja kelių Europai į ateities pasaulio rinkas.

Manau, kad tai labai pavojinga, ir taip pat manau, kad silpni automobilių įstatymai, kuriuos mes šiuo metu priimame – blogas ženklas, kuris rodo mūsų neryžtingumą. Gelbėjimo planą galima iš dalies laikyti keistinu, iš dalies žaliu, tačiau iš tikrųjų jis apima tuos pačius senus dalykus.

Nemanau, kad Europai užtektų tik mažų pakeitimų. Galbūt koordinavimas gali sulaukti didesnio pritarimo, jeigu būtų parengtos išsamesnės strategijos. Viso ES biudžeto persvarstymas kitų metų pradžioje suteiktų Komisijai galimybę kilus krizėms, jas sistemingai ir suvienodintai spręsti.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai ir svečiai, aš pritariu Europos Sąjungos institucijų iniciatyvai, paskatinusiai ieškoti išeities iš finansų krizės visuotiniu lygmeniu. Vis dėlto ekonomikos reakcija į finansų krizės padarinius vadovaujantis planu, kuriuo siekiama atkurti augimą ir užimtumą Europos Sąjungoje man panašesnė į neapgalvotą improvizaciją.

Plane padėtis idealizuojama ir pamirštama, kad Europos Sąjunga yra nacionalinių valstybių grupė, kurioje kiekvienos iš jų sąlygos yra skirtingos ir kurių kiekviena turi skirtingus prioritetus ir skirtingai sprendžia ekonomines problemas ir turi skirtingus ekonominės plėtros planus. Plane nepakankamai vertinama visos, o ne tik žaliosios energetikos infrastruktūros koordinuotos plėtros reikšmė, ir kelių ir geležinkelio infrastruktūros plėtra, kaip būtina priemonė siekiant veiksmingo investicijų paskirstymo ir poreikis spręsti žemės ūkio sektoriaus finansavimo klausimą. Taip atsitiko todėl, kad be finansų krizės, pasaulis taip pat susiduria su energetikos ir maisto krize.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, nenorėčiau daug kalbėti apie išskirtinį, istorinį dabartinės krizės pobūdį. Tai minėjo visi mano kolegos nariai, ir tai labai puikiai apibūdino Poul Nyrup Rasmussen. Tik norėčiau pridurti dar tris dalykus: tai yra blogiausia kada nors apskritai buvusi ir man matyta likvidumo krizė; šiai krizei nėra nei navigacijos brėžinių, nei žemėlapių ir, trečia, mes esame įsitikinę, kad finansų krizė tebesitęsia, ir rinkos išseko.

Todėl pirmasis dalykas, kurį turime padaryti – normalizuoti finansų rinkas, ir šiuo požiūriu kalbėsiu apie Europos centrinį banką.

Šiame Parlamente jaučiama nuolanki pagarba Europos centriniam bankui. Nesu profesionalas daugelyje sričių, tarp jų ir šioje, tačiau turiu pasakyti, kad ECB privalo skubos tvarka sumažinti palūkanų normas. Perkėlimo mechanizmai tinkamai neveikia, kaip parodė spalio mėn., kai oficialus palūkanų normų sumažinimas neturėjo įtakos realioms palūkanų normoms.

Antra, būtina užtikrinti likvidumą ilgesniu, negu dabar, laikotarpiu. Esu įsitikinęs, kad tam, kad tai būtų padaryta, turi būti pakeista garantijų sistema, tačiau tai padaryti būtina. Finansų institucijos skolina pinigus ilgalaikiu laikotarpiu, ir joms ilgalaikiu laikotarpiu taip pat reikia patikimo finansavimo.

Valstybių narių bankai padeda vykdyti Centrinio banko politiką užtikrinti likvidumą, ir dėl to gali būti pradėtos taikyti valstybių narių pagalbos priemonės, iškreipiančios konkurenciją. Todėl šią sritį privalome atidžiai stebėti.

Mano trečioji ir paskutinė pastaba susijusi su tuo, kad šiuo metu biudžeto politikai tenka daug svarbesnis, kur kas didesnis vaidmuo lyginant su pinigų politika. Biudžeto politika turi išorės poveikį, ir tai reiškia, kad itin svarbus glaudus koordinavimas. Visiškai sutinku su tuo, ką sakė Komisijos narys.

Toliau aš taip pat sutinku su tuo, kad išlaidos yra svarbios, tačiau svarbiausia – protingos išlaidos aiškiems tikslams, didinant Europos ekonomikos konkurencingumą. Tai – vienintelis kelias, kaip galima suderinti mūsų biudžetą vidutinės trukmės laikotarpiu.

Sutinku kad Stabilumo ir augimo paktas vis dar galioja, ir pirmiausia Komisijos narys turėtų pasakyti mums, ką jis turi omenyje, sakydamas „remiantis standartine reikšme“. Ar tai reiškia keletą šimtųjų, keletą dešimtųjų, o gal keletą punktų? Patikėkite manimi, Komisijos nary; aš atidžiai stebiu darbą, kurį jūs dirbate tam, kad Stabilumo ir augimo paktas ir toliau galiotų. Jei jums pavyks to pasiekti, tegu Dievas jums už tai atlygins, o jei ne, tegu Dievas iš jūsų už tai pareikalaus atsakomybės.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Mes girdėjome, kaip šiandien keletą kartų buvo sakyta, kad krizė – galimybių metas, ir tai – tiesa. Jei norime pasinaudoti galimybe, kuri mums tenka, lengva nustatyti tolesnių veiksmų kryptį.

Pirma, Europos Sąjungos lygmeniu esame įsitikinę tuo, kad būtina pradėti taikyti skaidrumo mechanizmus ir reguliuoti ir stebėti finansų rinkas. Komisijos narys Charlie McCreevy neturėtų pradėti naujų konsultacijų, o Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė – analizuoti ir teikti studijų ir pasiūlymų: tereikia pažvelgti į socialistų pasiūlymus atitinkamu metu, kurių daugeliui pritarė šis Parlamentas.

Antra, tarptautiniu mastu: Europa negali būti pasyvi stebėtoja tarptautinėje arenoje. Ji turi vaidinti aktyvų vaidmenį kuriant naują tarptautinę tvarką, ir ginti naują sistemą, kuri neleistų palikti tokių spragų, kokios, pvz., šiuo metu yra mažų mokesčių šalys.

Trečia, girdėjome Komisijos pirmininką šiandien sakant, kad valstybės narės abejoja dėl to, ar reikia koordinuoti strategijas. Tiesa, kad, jei mes tiek kartų nebūtume girdėję iš Komisijos narių, kad rinkos reguliuoja pačios save, kad valstybė neturėtų kištis, ir finansų rinkos neturi įtakos augimui ir užimtumui, galbūt mums būtų pavykę pasiekti didesnio ir aktyvesnio solidarumo tarp įvairių valstybių.

Vis dėlto pasiūlymas, kuris mums pateiktas šiandien, tėra pirmoji ilgo proceso dalis, jei palygintume jį su Kinijos ir Jungtinių Valstijų programomis; juo taip pat nepakankamai aiškiai apibrėžiamas tikslas, ir šis tikslas turi būti užimtumas; pagaliau Europos programa negali būti valstybių narių darbotvarkių visuma.

Dabar atėjo laikas parodyti Europos piliečiams, kad Europa – teisių tinklas, kuris taip pat apima ir ekonomikos sritį; kad ji saugo juos per krizę, ir skatina solidarumą ir augimo ir paramos programas mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms, kurios šiuo metu negali pasinaudoti priemonėmis, skirtomis bankų sektoriui. Tai – tikroji ekonomika, ir mūsų, kaip europiečių pareiga yra parodyti Europos piliečiams, kad Europa taip pat yra čia, su jais, ir, kas svarbiausia, jų pusėje.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, man gana keista, kad pastaraisiais metais nepakako lėšų švietimui, rūpybai, naujovėms ir aplinkai, ir kad staiga pradėjo lyti milijardai. Geriausias būsimas gelbėjimo planas – tai stipri Europos rinka ir pamatuota vyriausybės parama, kuriai nebūtų eikvojamos lėšos, kuriomis galėtų pasinaudoti ateities kartos.

Asmeninių skolų krizė neturėtų būti sprendžiama didinant visuomenės išiskolinimą. Komisija turėtų tvirtai laikytis griežtų išipareigojimų pagal Stabilumo paktą dėl valstybės pagalbos, ir šiuo požiūriu pritariu Joaquín Almunia ir Neelie Kroes. Ne tik bankininkai, bet ir politikai turėtų protingai leisti piliečių pinigus. Svarbu, kad visu pajėgumu veiktų ne tik pinigų presas, bet ir Lisabonos strategija, nes ji gali būti labai naudinga.

Pvz., laisva paslaugų rinka galėtų sukurti šimtus tūkstančių naujų darbo vietų be papildomų išlaidų. Todėl stebėtina, mano nuomone, kai valstybės narės neskuba pradėti taikyti Paslaugų direktyvos. Gelbėjimo planas, skirtas mokyklų absolventams yra tiek pat sunkus, kiek ir apgautiems indėlininkams, nes be kvalifikacijų šie jaunuoliai neturi jokios padėties gyvenime.

Antraip mes turime investuoti 3 proc. mokslo tyrimams ir technologijų plėtrai, kaip buvo nuspręsta 2000 m. Pagaliau, nors pramonė niekuomet nesudarė planuotų 2 proc., jos paramai šiuo metu skiriami milijardai.

Pagaliau, atsižvelgiant į tai, kad laisvoje rinkoje reikalai gali pasisukti bloga linkme, taisyklės ir rinkos stebėtojai tikrai nėra prabanga, tačiau netgi šiomis sąlygomis to negalima palyginti su ekonominiais ir socialiniais griuvėsiais, kurie liktų pradėjus eksperimentus su valstybių narių ir socialistine ekonomika.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, nesu vienintelis, kuriam sunku pritarti šiam sprendimui Europoje priimančių asmenų susireikšminimui, kai kalbama apie finansų rinkos krizę, nes jei ES tikrai būtų veikianti demokratija, pirmiausia būtų galima kelti klausimą dėl atsakomybės, ir kaip iš viso tai galėjo atsitikti.

Paprasčiausiai netiesa, kad visi sunkumai, su kuriais susiduriame, yra panašūs į cunamio, kuris yra gamtos reiškinys. Tai – žmogaus veiklos padarinys. Esant tokiai reguliavimo aistrai, kuri apibūdina šią sąjungą, galima savęs paklausti, kodėl nesiimta veiksmų, kai bankai pastebimai peržengė valstybių narių ribas? Kodėl, nepaisant atitinkamų įspėjimų, nebuvo imtasi veiksmų, kai pradėti naudoti išvestinės finansų priemonės. Aš aiškiai prisimenu, kai apie šiuos klausimus kalbėjo Nobelio premijos laureatas Joseph Stiglitz. Tai buvo tabu. Reikėtų pradėti kaip tik čia, nes savo trūkumų pripažinimas – vienintelis būdas ieškant sprendimų ateityje.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Europos Parlamentas šiandien turi aiškiai informuoti abi šios diskusijos puses: pirmiausia apie būsimosios finansų sistemos, kurią turime sukurti, pagrindą ir, antra, apie mūsų pirminę reakciją į gaivinimo planą, kurį pasiūlė Komisija lapkričio 26 d. Dėl pirmojo – nėra abejonių, kad Komisijai visiškai aišku, kad savireguliacinio arba nereguliacinio era iš esmės baigėsi. Jei šioje Komisijoje arba net šiame Parlamente yra manančių, kad tikroji ekonomika gali veikti be jokių taisyklių, dabartiniai įvykiai parodė, kad jie klysta. Tai užėmė šiek tiek laiko, tačiau dabar mums tai aišku. Nemanau, kad reikėtų kaltinti Komisijos narį Joaquíną Almunia. Dabar naujoji ekonomikos tvarka turėtų būti pagrįsta taisyklėmis, taisyklėmis ir dar kartą taisyklėmis.

Antroji gelbėjimo plano dalis, kurią praėjusią savaitę pasiūlė Komisija, turi tam tikrų teigiamų aspektų, ir mes turime suprasti, kad Komisijai pavyko (ir aš žinau, kaip tai sunku) sutaikinti nuomonių skirtumus ir pasiūlyti vyriausybėms bendrą pagrindą tarpusavyje susijusių veiksmų sistemą. Dabar girdžiu žmones kairėje ir dešinėje, kurie sako: „norėjome, kad būtų kitaip“, „tai pernelyg brangu“ arba „mums tai nepatinka“. Tai tie patys žmonės, kurie, jei Komisija būtų nieko nedariusi, sakytų: „Komisija nieko nedarė“, „mes laukiame Komisijos projekto“. Todėl manau, kad antras dalykas, kurį turime pasakyti Komisijos nariui yra tai, kad šio paketo pagrindimas yra teisingas, jis padėtų vyriausybėms, ir tai galėtų būti gelbėjimo laivelis, kuris leistų ekonomikai išgyventi pirmosiomis krizės dienomis. Dėkoju.

Donata Gottardi (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, Europos ekonomikos gelbėjimo ir gaivinimo planas, kurį parengė Europos Sąjunga – ženklas, kurį ji siunčia savo piliečiams, ir rinkoms. Negalime nuvilti lūkesčių. Tuo metu, kai valstybės pagalba neigiamai paveiktų finansų konsolidavimą ir visuomeninės skolos lygį atsižvelgiant į esamus ir garantuojamus išteklius, gelbstint pagrindinius finansų ir pramonės dalyvius nuo akivaizdžios įtakos visuomenės finansams ir asmeninėms pajamoms, reikia koordinuoto požiūrio Europos lygmeniu, taip pat būtina kovoti su vengimu mokėti mokesčius ir mažų mokesčių šalimis. Svarbu, kad visi asignavimai ir valstybių narių planai būtų griežtai ir veiksmingai koordinuojami ir jais būtų siekiama to paties tikslo.

Man malonu, kad esama planų lanksčiai taikyti Stabilumo paktą, kuris turėtų būti tikslinis, laikinas ir tinkamas, nustatant mechanizmus, kuriais siekiama struktūrinių pokyčių, veiksmingo visuomenės lėšų perskirstymo, visuomenės išlaidų restruktūrizavimo ir investicijų augimui, kaip tai numatyta Lisabonos strategijos tikslais, ypatingą dėmesį skiriant smulkiosioms ir vidutinio dydžio įmonėms. Bendras požiūris taip pat turėtų apimti makroekonominės biudžeto politikos priemones ir darbo užmokesčio priemones ir laipsnišką mokesčių naštos mažinimą darbu ir pensijoms. Tai turėtų būti įgyvendinta per mokesčių lengvatas, persvarstant ir kompensuojant mokesčius, kuriais siekiama mažinti skurdą, ir ypač didelį skurdą, ir skatinti vartojimą ir ekonomikos augimą, reaguojant į ciklo pokyčius dabarties ekonomikos krizės sąlygomis, kurios pranašauja recesiją. Tačiau derėtų išlaikyti atsargumą, pajamų lygį ir skatinti vartojimą, daugiau dėmesio skiriant aplinkai ir socialiniam tvarumui, taip išvengiant poreikio akiai kartoti modelius ir sistemas, kurie parodė savo silpnąsias puses.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – Gerb. pirmininke, šiame gelbėjimo plane man trūksta vienintelio dalyko – nuorodos į finansų rinkas. Šių metų pradžioje, kai svarstytos išsamios ekonomikos gairės, Parlamentas pateikė pasiūlymą įtraukti į gaires finansų rinkų aspektą.

Deja, tuo metu Komisija buvo prieš šį pasiūlymą. Vis dėlto įvykių eiga parodė, kad buvome teisūs. Paraginčiau jus nekartoti šios klaidos ir susieti ekonomikos gaivinimo planą ir atnaujintą Finansinių paslaugų veiklos

planą. Jei priimtume šią strategiją, tai padėtų atspindėti realios ekonomikos poreikius modernizuojant ES finansų struktūrą ilgalaikiu laikotarpiu.

– (LT) Aš taip pat norėčiau paraginti pasižiūrėti į Jūsų pasiūlymus finansų rinkų dalyvių akimis. Šiuo metu Komisija teikia tiek daug naujų pasiūlymų, kad net mums, Parlamento nariams, sunku susigaudyti. Jie nėra labai gerai koordinuoti. Pagalvokite, kaip turi jaustis finansų rinkų institucijų vadovai ir investuotojai, kuriems tikrai sunku apsispręsti. Tokia situacija anaipol nesudaro įspūdžio, kad mūsų rinka stabili, todėl manau, kad didesnis koordinavimas būtinas.

John Purvis (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mes gana daug girdėjome apie koordinavimą, tačiau aš svarstau, ar koordinavimo pakanka, ir ar vietoje koordinavimo nereiktų pasirinkti solidarumo, nes krizė dabar yra daugiau, negu bankai, nors tai jau savaime yra gana blogai, ir tapo šalių krize. Lygiai, kaip ir koordinavimo srityje pagrįstai pereita nuo nacionalinio prie europinio ir visuotinio lygmens, galbūt dabar reikalingas didesnis solidarumas. Norėčiau paklausti Komisijos ir Tarybos, ar jos iš tikrųjų svarsto visuotinių institucijų klausimą, kaip tai konkrečiai nurodyta žodiniame klausime dėl Tarptautinio valiutos fondo arba alternatyvių institucijų, įgyvendinančių solidarumą visuotiniu pagrindu.

Mano antrasis klausimas susijęs su tuo, kokio pobūdžio finansų stimulą turėtume pasirinkti, jei nuspręstume eiti šiuo keliu. Ar tai turėtų būti pridėtinės vertės mokestis, ir ar nebūtų galima sumažinti pridėtinės vertės mokesčio dydį nuo aukšto arba vidutinio iki mažo tam tikrose srityse – ir ką šiuo klausimu darome? Ir ar nebūtų geriau, jeigu jis būtų taikomas būtent šiuo principu, o ne visur vienodai, tačiau žymiai mažiau jį sumažinus?

Reguliavimas: mes daug girdime, ypač mūsų kairiųjų pažiūrų draugus sakant, kad mums reikia vis didesnio ir didesnio reguliavimo, investicinių fondų ir privataus kapitalo, kredito reitingų agentūrų atsisakymas, ir t. t. Vis dėlto norėčiau paraginti Komisiją ir Tarybą svarstyti štai ką. Turime palaukti, privalome daug galvoti ir siekti bet kokia kaina išvengti nenumatytų padarinių. Jei naujasis reguliavimas pagrįstas – ir taip gali būti – tai turėtų būti tinkamas reguliavimas, o ne kliūtis gaivinimui arba priežastis išvengti arba atidėti šį atgaivinimą. Tam tikrais atvejais tikrai norėčiau pritarti Charlie McCreevy dėl jo pamatuotos reakcijos į problemas ir jo nesmerkti, kaip man atrodo daug mūsų kolegų norėtų padaryti.

Pagaliau viešieji finansai. Stabilumo ir augimo paktas – svarbus ir euro zonos, ir euro zonai nepriklausančioms valstybėms. Jeigu biudžetas laikinai pagrįstai viršijamas – ir tai yra didelis jeigu – jis turėtų būti laikinas, jis turėtų būti pritaikytas prie realistinio tvarkaraščio, ir jei kai kurios šalys gali sau tai leisti, o kai kurios ne, mes grįžtame prie abipusio solidarumo klausimo. Norėčiau prašyti Komisijos ir Tarybos pasakyti, kokį tvarkaraštį jie laiko realistiniu, sprendžiant šį klausimą.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mano klausimas susijęs su tuo, ką jūs manote apie Islandiją ir Vengriją, kurios norėtų įsivesti eurą kaip antrąją valiutą. Ar manote, kad tai leistų šioms šalims spręsti jų problemas?

Antrasis klausimas: ar jūs manote, kad galima pradėti naudoti rizikos įmokas išvestinėms finansinėms priemonėms, kurios paskui būtų naudojamos bankų nuosavam kapitalui stiprinti?

Mano trečiasis klausimas: ar nemanote, kad sumažintas pridėtinės vertės mokestis paskatintų importą, ypač iš Kinijos ir Indijos? Ar nebūtų protingiau mažinti mokesčius mūsų įmonėms ir darbuotojams, mokėti investicines išmokas, daugiau dėmesio skirti laipsniškam nuvertėjimui ir svarbiausia dešimt kartų padidinti mažiausios vertės turtą tam, kad būtų išvengta menamų pelnų apmokestinimo ir laikyti pinigus versle, taip leidžiant lengviau mokėti atlyginimus?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) ES ekonomikos gaivinimo planas sudaro sąlygas investicijoms, todėl juo pritariama biudžeto asignavimus didinti maždaug 200 mlrd EUR vėlesniu laikotarpiu, ką numato ekonomikos augimo ir stabilumo paktas.

Pritariu Europos centrinis banko pasirengimui mažinti palūkanų normas siekiant užtikrinti likvidumą, reikalingą tam, kad bankų sistema galėtų investuoti į realią ekonomiką.

Taip pat pritariu pasiūlymui iš dalies pakeisti finansų sistemą tam, kad per ateinančius dvejus metus būtų investuota 5 mlrd. EUR kuriant plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą ir sujungiant Europos energijos infrastruktūros objektus.

Pritariu iniciatyvai, kurios ėmėsi Europos investicijų bankas ir kai kurie valstybių narių bankai, kuria siekiama sukurti fondą 2020, skirtą energijos ir klimato kaitos veiksams ir transporto infrastruktūrai kurti.

Valstybės pagalbą galima naudoti mokslo tyrimams ir technologijų plėtrai, naujovėms, ryšių ir informacijos technologijoms, transportui ir energetikos efektyvumui remti.

Ján Hudacký (PPE-DE). - (SK) Manau, kad dvejų metų ekonomikos atkūrimo planas taps geru, kordinuotu Europos Sąjungos atsaku į ekonomikos krizę, su sąlyga, kad jis tinkamai vykdomas ir įgyvendinamas. Siūlomas finansavimas remti Sąjungos ekonomiką turėtų sukurti finansų sistemą, kurios pakaktų paskatinti valstybių narių ekonomiką siekiant tolesnio vystymosi. 30 mlrd EUR, kurie turėtų lygiomis dalimis ateiti iš Europos Sąjungos biudžeto ir Europos investicijų banko, būtų atitinkamai panaudoti kuriant žiniomis pagrįstą ekonomiką ir vidutinės ir ilgalaikės trukmės energijos veiksmingumo programą.

Kalbant apie mokesčių lengvatas, manau, kad šios priemonės turėtų likti valstybių narių rankose. Asmeniškai aš pritariu idėjai mažinti PVM tam tikriems produktams, susijusiems su energijos efektyvumu, leidžiančiu reikšmingai taupyti energiją.

Baigdamas turiu pripažinti, kad man tam tikrą susirūpinimą kelia klausimai dėl plano taikyti kiek įmanoma didesnę lankstumą, kurį leidžia peržiūrėtas Stabilumo ir augimo paktas. Tam tikros vyriausybės turi tendenciją piktnaudžiauti šiomis priemonėmis siekdamas populistinių ir grynai politinių tikslų be aiškos vystymosi koncepcijos.

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau specialiai paminėti Vokietijos kanclerę Angelą Merkel, kuri tapo naująja Europos Margaret Thatcher. Ji, kaip ir Geležinė Ledi, tiki suderintu biudžetu ir nesistengia ieškoti išeities iš finansų ir ekonomikos krizės, nepagrįstai ir beatodairiškai didinant skolinimąsi. Atvirkščiai, Britanijos ministras pirmininkas Gordonas Brownas turi didžiulį skolinimosi ir išlaidų didinimo refliacinę ekonomikos paketą, kuris jokia būdu neįleis priimti suderinto biudžeto.

Nors pritariu tam, kad būtent Britanijos bankų neapdairus skolinimas sukėlė suirutę, esant netinkamam vyriausybės reguliavimui ir priežiūrai, manau, kad ši pinigų politika – kuri, beje, yra itin neatsakinga – dabar turi būti derinama su visuomenės išlaidų mažinimu ir gerai apgalvotais planais finansuoti ją ilgalaikiu laikotarpiu. Kitaip po ekonomikai susitraukimo sulausime didžiulės infliacijos, kuri sunaikintų mūsų santaupas ir pakenktų valstybių narių ekonomikai.

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, palankiai vertinu valstybių narių narių, Tarybos ir Komisijos darbą sprendžiant šį sudėtingą klausimą. Daugelis mano kolegų jau išsamiai apibūdino, kokių veiksmų reikia. Vis dėlto šiuo metu valstybės narės neturėtų pakeisti savo įsipareigojimų besivystančioms šalims. Būtina, kad ES valstybės narės išlaikytų oficialią pagalbą vystymuisi (OPV). Manoma, kad finansų krizė gali turėti didelę įtaką humanitarinės veiklos finansavimui, kai kuriems analitikams pranašaujant, kad OPV turėtų sumažėti trečdaliu arba daugiau.

ES valstybės narės neturėtų susilpninti siekio įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslus dabar, kai norima mažinti išlaidas. Pasaulio finansų nuosmukis pabrėžė globalizuotą mūsų pasaulio prigimtį ir tarpusavio ryšius. Net jei besivystančios šalys išvengė daugelio tiesioginių finansinės krizės padarinių, atsižvelgiant į jų ribotą dalyvavimą pasaulio rinkose, ekonomistai įspėja, kad sulauksime tolesnio poveikio mažėjant pagalbos srutams ir pervedimams, tiesioginėms užsienio investicijoms ir ekonominiam augimui.

Besivystančios šalys labai nukentėtų dėl blogos padėties finansų srityje, kurios jos nesukūrė. Todėl valstybės narės turėtų stengtis išlaikyti *status quo*.

Pirmininkas. – Atsiprašau Bruno Gollnischio ir Czesława Adamo Sikierski, kurie prašė leisti kalbėti, tačiau, deja, jau gana vėlu ir todėl mes apsiribosime penkiomis kalbomis.

Hervé Novelli, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasakyti Joaquínui Almunia, kad jis teisingai minėjo, kad yra trys svarbiausi aspektai, reikšmingi užtikrinant veiksmingą gaivinimo planą.

Pirmasis – tai stiprūs veiksmai. Iš šios perspektyvos vienas su puse procento BVP yra tikslas, kuris man atrodo pakankamas, atsižvelgiant į tai, apie kokio dydžio sumas kalbama.

Kitas – skirtinga valstybių narių padėtis. Jis teisingai pabrėžė, kad ne visos valstybės, jei taip galima sakyti, ekonomikos arba biudžeto padėties požiūriu yra tose pačiose pozicijose, tačiau dėl to joms neturėtų būti daromos išimties vykdant tikrai koordinuotas pastangas. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ketina šiuo klausimu dirbti prieš kitą Europos Vadovų Tarybos susitikimą. Esu įsitikinęs, kad kaip tik taip – nors ir nežinau, kiek laiko tai užtruks – mes pagaliau galėsime atgaivinti augimą ir užimtumą.

Jeanai-Paulai Gauzès, norėčiau jums pasakyti, kad jūs teisingai pažymėjote, kad visos mūsų pastangos turėtų būti skirtos realiai ekonomikai finansuoti. Jei padedame bankams, tai tam, kad jie galėtų investuoti į ekonomiką, ir mūsų vienintelis tikslas – ir jūs buvote teisus, tai pabrėždamas – finansuoti mažąsias ir vidutinio dydžio įmones. Manau, kad vakar Taryba davė ženklą Komisijai dėl pagalbos priemonių bankams, ir aišku, kad mums reikia lanksčiai ir greitai priimti sprendimus dėl paramos, kuri gali būti teikiama bankams ir finansų institucijoms dabartinėmis sąlygomis. Manau, kad Taryba buvo išgirsta, ir norėčiau pasakyti jums, Jeanai-Paulai Gauzès, kad Taryba pritaria jūsų norui dėl reitingavimo agentūrų Europos ir, pridursiu, tarptautiniu lygmeniu, veiksmingo reguliavimo, kaip minėjo mano kolegos ir EP nariai.

Poulai Nyrupai Rasmussenai, atsakydamas jums, nors jūsų kalba buvo labiau skirta Komisijai, sutinku su jumis, kai jūs pabrėžėte, kad jokiam rinkos segmentui neturėtų būti daromos reguliavimo arba priežiūros išimties. Jeigu iš tiesų yra nors viena mintis, kurią mes privalome išgirsti, tai – tam tikrų rinkos segmentų reguliavimo trūkumas. Todėl šis reguliavimas turi būti tobulinamas ir kartais turi būti sukurtas, kai jis būtinas. Tai buvo pasakyta lapkričio 15 d. Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikime, ir Europa privalo, žinoma, dirbti siekdama šių tikslų, tarp jų ir spekuliacinių fondų srityje.

Daniel Dăianu, tiesa, kad finansų rinkų reguliavimas turėtų būti koordinuojamas tarptautiniu lygmeniu; būtent todėl Europos Sąjungos iniciatyva buvo surengtas Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimas. Manau, kad Europos, suvienytos Europos, balsas buvo lemiamas šio aukščiausiojo lygio susitikimo veiksnys, leidžiantis šiame aukščiausiojo lygio susitikime nustatyti kelių žemėlapių, užtikrinančių tarptautinės finansų sistemos reguliavimą, ir tai buvo įmanoma todėl, kad Europai pavyko veiksmingai parengti savo programą.

Rebecca Harms, kalbant tiksliai, gelbėjimo planu siūlomos ilgalaikės investicijos, galbūt ne tai, ko jums norėtusi, tačiau jame siūloma būtent tai.

Sergejau Kozlíkai, norėčiau jums pasakyti, taip, mes privalome remti žemės ūkio politiką, kaip ir kitas pagrindines Europos politikos sritis. Jūs minėjote energijos politiką; manau, kad esate teisus. Tai – prioritetai ir jie turėtų jais likti, tarp jų ir šiuo sudėtingu laikotarpiu.

José Manuel García-Margallo, Europos centrinio banko darbu, mano nuomone, teko lemiamas vaidmuo įveikiant sunkumus, su kuriais susidūrėme pastaruoju metu, ir jo pirmininkas aiškiai pasakė, kad infliacija Europoje pažabota, ir todėl jis svarsto, kaip nurodė EP nariai, naujas galimybes veiksmams pinigų politikos srityje.

Man atrodo, kad Elisa Ferreira per griežtai įvertino Europos Sąjungos reakciją. Manau kad, skirtingai nuo to, ką ji sakė, Europos Sąjunga skubiai reagavo į krizę, priimdama svarbius sprendimus per labai trumpą laiką bendradarbiaujant mūsų institucijoms – Komisijai, Tarybai ir Europos Parlamentui – ir už tai jums dėkoju.

Kalbant apie paramą MVĮ, netrukus surengsime diskusiją dėl sprendimų, kurie priimti Konkurencijos taryboje dėl Europos smulkiojo verslo akto, ir, mano manymu, šioje srityje Europa taip pat atliko savo vaidmenį dėl MVĮ finansavimo ir joms teikiamų prioritetų, taip pat ir ekonomikos sulėtėjimo laikotarpiu.

Sophia in't Veld, jūs buvote teisi, sakydama, kad trumpalaikis atsigavimas turėtų remtis ilgalaikėmis struktūrinėmis reformomis, kaip to reikalauja Lisabonos strategija. Ši strategija niekuomet nebuvo tokia reikšminga, kaip dabar, šiuo ekonomikos sulėtėjimo laikotarpiu, ir savo tolesnę kryptį turėtų igauti struktūrinės reformos.

Hansai-Peteri Martinai, išgirdau jūsų raginimą imtis bendrų veiksmų tam, kad būtų nustatyti tikrieji prioritetai.

Margaritis Schinas, taisyklės buvo, tačiau jos neveikė; įvyko būtent tai. Todėl mums reikia taisyklių, tačiau tik veiksmingų; tai neturėtų būti pernelyg didelis reguliavimas, žinoma, tačiau sistema, tinkama Europos konkurencingumui.

Donata Gottardi, norėčiau jums pasakyti, kad mes visiškai pritariame jūsų norui įveikti sukčiavimą mokesčių srityje. Be to, Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija tai paskelbė prioritetu Europos ir tarptautiniu lygmeniu. Taip pat norėčiau jums pasakyti, kad sutinku su jumis dėl jūsų labai vietoje pasakytų pastabų dėl veiksmingo ekonomikos atsigavimo.

Margarita Starkevičiūtė, sutinku, kad įprastas finansų sektoriaus sulėtėjimas – esminė Europos ekonomikos gaivinimo plano dalis, kuri turi būti vykdoma koordinuotomis pastangomis.

Johnai Purvis, sutinku, kad turime siekti didesnio solidarumo – tai svarbu. Būtent tai ir siūlome, pagrįsdami tarptautinės finansų sistemos reformą institucijų, kurios sukurtos Bretton Woods, veikla; tarp jų yra Tarptautinis valiutos fondas, visuotinė ir politiniu požiūriu teisėta institucija, ir aš manau, kad jo vaidmuo

ateityje turėtų stiprėti. Jūs minėjote PVM klausimą. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė faktiškai pritaria PVM mažinimui, ypač darbui imliems sektoriams ir tiems sektoriams, kurie neturėtų būti perkelti.

Paulai Rübiger, jūs kalbėjote ta pačia tema. PVM – priemonė, galinti – ypač jei ji sumažinta – skatinti veiklą ir ypač užimtumą, tačiau PVM mažinimas turėtų būti tik tikslinis, ir tai reiškia, kad būtina įrodyti, kad jis priimtinas. Vis dėlto diskusija šiuo klausimu, kaip žinote, vis dar nesibaigė.

Silvia Adriana Țic – manau, kad vienas svarbiausių Komisijos pasiūlymų principų dėl ekonomikos gaivinimo yra investicijos, kurios būtų ne tik realios ir laiku, bet ir ilgalaikės ir struktūrinės; todėl visiškai pritariu jums šiuo klausimu.

Jánai Hudacký, taip, Europos investicijų bankas – labai svarbi institucija, padedanti gaivinti ekonomiką, tarp jų ir įvairiomis investicijomis. Manau, šis klausimas itin svarbus. Turėsime galimybę jį svarstyti diskusijose Taryboje kitą savaitę.

Charles Tannockai, kaip ir visa Taryba, aš taip pat manau, kad mums reikalingas gaivinimas turėtų būti suderintas, tačiau galintis pakeisti kryptį, kai grįžtama prie augimo.

Baigdamas pasakysiu jums, gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kad ši diskusija ir visi jūsų klausimai buvo labai svarbūs ir įdomūs Tarybai. Jie rodo, kad mes sutariame dėl stipraus ir nuoseklaus Europos balso tarptautiniuose forumuose. Europos Parlamento parama čia yra itin svarbi. Norėčiau jums už tai padėkoti.

Mes privalome, ir aš esu įsitikinęs, visiškai persvarstyti savo požiūrį į finansų sistemą ir jos reguliavimą. Tai turi būti daroma Europos lygmeniu, tačiau taip pat atsižvelgiant į sprendimus, kurie priimami tarptautiniu lygmeniu, nes ši krizė iš tikrųjų mums parodė, kad šiandienos finansų sistema yra tarptautinė; todėl sprendimų turi būti ieškoma tarptautiniu lygmeniu, o tam turėtų padėti Europa.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. pirmininke, Hervé Novelli, ponios ir ponai, pirmiausia labai dėkoju jums už pastabas ir išvadas bei susidomėjimą, kurį parodėte, Komisijos iniciatyvomis, ypač dėl gelbėjimo plano, kurį svarstome šią popietę. Nesirengiu kartoti tai, ką tik sakė Hervé Novelli. Aš praktiškai sutinku su visomis jo pastabomis dėl to, ką sakė kalbėję nariai.

Tik norėčiau labai trumpai paliesti šešis klausimus. Pirma, sutinku su jūsų, pradedant Jean-Paul Gauzès, požiūriu, kuriuo teigiama, kad pinigų krizė yra itin sunki ir sukėlė didelių problemų, su kuriomis šiandien susiduria mūsų ekonomika. Dar vakar Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje svarstėme, kaip tobulinti kapitalo didinimo ir indėlių garantijų planus, kuriuos priėmė arba turi priimti valstybės narės. Čia kalbama apie didelius mokesčių mokėtojų pinigus: didelės lėšos skirtos bankų ir finansų institucijų operacijoms arba jų apsirūpinimui kapitalu. Dabar svarbu, kad į ekonomiką grįžtų kreditai, nes tai – pagrindinė sudėtinė tinkamo ekonomikos veikimo dalis.

Kadangi ji tinkamai neveikia, ekonominės prognozės, kurias minėjo Poul Nyrup Rasmussen, kurias pristačiau prieš mėnesį, deja, nėra prognozės, kurias pateikčiau šiandien. Todėl vakar taip pat minėjau ministrams, kad sausio 19 d. pristatysiu naujas ekonomines prognozes.

Šiuo metu Tarptautinis valiutos fondas, EBPO, ir kitos institucijos paskelbė vertinimus 2009 m., kurie nerimą kelia labiau, negu Komisijos prognozės lapkričio 3 d. Europos centrinio banko, kuris turėtų pateikti ataskaitą rytoj, prognozės taip pat niūrios.

Taip pat finansinės paslaugos turėtų būti, be abejonės, labiau reguliuojamos. Faktiškai jos jau yra labiau reguliuojamos. Tik vakar Komisijos iniciatyva Taryba, kaip prieš tai minėjo Jean-Pierre Jouyet, pareiškė savo politinę paramą mažiausiai keturioms – jei teisingai prisimenu – Komisijos iniciatyvoms dėl įvairių finansų rinkų arba paslaugų reguliavimo aspektų. Esami reglamentai turi būti pakeisti, nereguliuojamos sritys turi būti pradėtos reguliuoti ir gerinama reguliavimo kokybė ir šių taisyklių įgyvendinimo stebėjimas Europos ir visuotiniu lygiu. Svarstome šį klausimą.

Prieš pateikdami Parlamentui sprendimą dėl Mokumo II direktyvos projekto, leiskite man pasakyti, kad Tarybos reakcija ne visuomet sutampa su pačios Tarybos pareiškimais dėl to, ką būtina daryti finansų reguliavimo ir priežiūros požiūriu. Parlamentas apie tai informuotas, nes derasi su Taryba dėl šios direktyvos. Nėra sutarimo dėl to, kaip būtų geriausia koordinuoti priežiūros veiksmus draudimo sektoriuje. Turime skubiai rasti sprendimą dėl šios priežiūros Europos mastu, ir jau kalbame apie institucijų, kurios veikia visuotiniu mastu, priežiūros įstaigą.

Kalbant apie investicinius fondus mes grindžiame savo požiūrį principu, kad jų veikla turi būti reguliuojama. Taip sakėme Komisijoje, tai minėjo Taryba, ir tai buvo minėta Vašingtono susitikime.

Aukšto lygio grupė, pirmininkaujama Jacques de Larosière, svarsto šį klausimą tarp kitų veiksmų. Komisijos narys Charlie McCreevy susitiko su Ekonomikos ir pinigų politikos komitetu vakar.

Girdėjau, kai Komisijos pirmininkas šiame Parlamente per savo paskutiniuosius apsilankymus jums kartojo, kad Komisija rengiasi reguliuoti investicinius fondus, ir kad tai daryti būtina. Buvo svarstyta, koku mastu, kokiose srityse ir kokia investicinių fondų veikla turėtų būti reguliuojama reglamentais, kurie turi įtakos ne tik investiciniams fondams. Svarbus įnašas į šią diskusiją yra iš užimtumo srities ir pranešimas, parengtas šiame Parlamente Poulou Nyropo Rasmusseno iniciatyva.

Visiškai pritariu tiems iš jūsų, kurie minėjo investicijas ir poreikį susieti būtinas investicijas vidutinės trukmės ir ilgalaikėje perspektyvoje ir energetikos ir klimato kaitos paketą. Sutinku su teigiančiais, kad įgyvendinant mūsų pinigų politiką gali būti taikomos įvairios priemonės, nekeliant pavojaus Europos centrinio banko arba kitų centrinių bankų funkcijoms. Tai akivaizdu. Infliacija euro zonoje lapkričio mėn. pabaigoje, remiantis Eurostato duomenimis, buvo 2,1 proc. Tik prieš keletą mėnesių mes kalbėjome apie dvigubai didesnius infliacijos rodiklius, ir šis skirtumas šiuo metu panaudotas. Centrinis bankas susitinka čia, Briuselyje, rytoj. Nežinau, ką jis darys, tačiau girdėjau Banko pirmininko Jeano-Claude Trichet pareiškimus šia tema, ir jie yra gana aiškūs.

Kitas aspektas susijęs su Stabilumo ir augimo paktu. Paktu aiškiai nurodoma, kad viršijus 3 proc. deficito ribą, galima pradėti deficito perviršio procedūrą, išskyrus vienintelį atvejį, kai ekonominė padėtis išskirtinė, ir dabartinė ekonomikos padėtis yra išskirtinė. Kita sąlyga, taikoma kartu su pirmąja yra ta, kad pernelyg didelis deficitas turėtų būti laikinas, ir tai būtų vieni, o ne keletas metų. Trečia sąlyga, taikoma su kitomis dviem yra ta, kad perviršis neturėtų labai padidinti deficito, lyginant su nustatyta pamatine verte, ir čia, José Manuel García-Margallo – nesileidžiant į technines detales, kurios neįdomios šio Parlamento nariams, kurie daugiausia nėra profesionalai – kalbama apie keletą dešimtųjų procentinio punkto.

Pagaliau, atsakant Neil Parish ir kitiems, minėjusiems pridėtinės vertės mokesčio klausimą, Komisijos dokumentas arba planas apima įvairias priemones, kurios gali būti naudojamos vietoje mokesčių paskatų, ir viena iš jų, be abejonės, yra realių mokesčių arba, tiksliau tokių mokesčių, kaip PVM mažinimas. Vis dėlto tiesa, kad Komisija nieko neverčia to daryti. Perskaitykite planą ir pamatysite, kad nėra jokių įpareigojimų, kaip jų iš tikrųjų ir neturėtų būti. Trečias klausimas – informacija iš vakar dienos Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje vykusių derybų – yra tai, kad tik viena valstybė narė iš 27 vakar pritarė šiai priemonei, ir tai buvo ta valstybė narė, kuri ją jau pasinaudojo.

Pirmininkas. – Dėkoju jums, Komisijos nary, ypač kalbant įvairiomis temomis, pradedant matematika ir baigiant teologija.

Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Louis Grech (PSE), raštu. – Finansų krizė kelia didelius iššūkius ES ir pasaulio ekonomikai. Koordinuoti valstybių narių veiksmai buvo veiksmingi, stabilizuojant ES bankų sistemą, tačiau reikia dar daug padaryti tam, kad būtų sustabdytas krizės plitimas ekonomikoje ir apsaugoti namų ūkius, verslą ir darbo vietas. Įvairiais tarpusavio ryšiais susijusiame pasaulyje šie iššūkiai būtų galimybė ES pirmauti siekiant didinti bendrą pasaulio finansų struktūros aiškumą, socialinę atsakomybę ir nuspėjamumą.

Bet koks švelninimo priemonės turi būti priimtos laiku, išsamios ir remtis atitinkamais reguliavimo veiksmais, kuriais siekiama šalinti pagrindines krizės priežastis. Ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas naujoms finansinėms priemonėms, pvz., antrinės būsto hipotekos paskoloms ir jų išvestinėms finansinėms priemonėms, taip pat dalyviams, kurie jas platina, kaip, pvz., bankams, investiciniams fondams ir privačiam kapitalui, reguliuoti. Reikia peržiūrėti reitingavimo agentūrų verslo modelį ir jų reitingų teisinį svorį.

Gaivinimo procese turime teikti prioritetą sprendimams, kuriais siekiama apsaugoti darbo vietas, augimą ir pažeidžiamiausius gyventojų sluoksnius, skatinti ekonominę energiją ir stabilumą, taip pat užtikrinant, kad šalys, turinčios savų interesų išlaikyti *status quo* būtų laikomos nuošalyje.

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – (HU) Džiaugiuosi bendromis Europos pastangomis spręsti krizę ir iniciatyvomis, kuriomis siekiama apsaugoti ir kurti naujas darbo vietas Europoje.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad valstybės, kurių finansinė padėtis prasta, pvz., Vengrija, neturi ir negali pasinaudoti jokiais pinigų arba reikšmingomis biudžeto arba mokesčių mažinimo priemonėmis. Todėl šiose šalyse ekonominis skatinimas pirmiausia suprantamas, kaip Europos lėšų perskirstymas ir veiksmingas naudojimas, taip pat bendrojo darbo užmokesčio išlaidų mažinimas, geresnis konkurencijos reguliavimas ir administravimo išlaidų mažinimas.

Man ypač malonu, kad Komisijos narys Joaquín Almunia šiuo požiūriu remia mūsų bendras pastangas. Dėl to iniciatyvas dėl struktūrinių fondų laiku pačiomis svarbiausiomis ir tvirtai pritarti tam, kad joms būtų nedelsiant pritarta. Spartesnis didžiausių projektų tvirtinimas ir parama, teikiama kreditų MVĮ forma, padėtų skatinti paklausą.

Taip pat manau, kad mūsų pastangos tų, kuriems reikia didžiausios pagalbos, atžvilgiu vis dar tebėra nepakankamos, ir todėl prašau, kad į paramą būsto srityje būtų įtrauktas žemės planavimas ir nauja statyba. Nepakankamai išvystytuose regionuose ir gyvenvietėse yra sklypų ir gyvenviečių, netinkamų renovuoti, todėl turime skatinti modernių, veiksmingai energiją naudojančių pastatų statybą. Tai darydami prisidėsime prie Europos Sąjungos tikslų taupyti energiją ir kurti darbo vietas, taip pat padėsime tiems, kuriems ši pagalba labiausiai reikalinga.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), raštu. – (PL) Paskelbdama krizės veiksmų planą, Europos Komisija reagavo į Bendrijos veiksmų poreikį stabilizuoti ir gaivinti ekonomiką. Vis dėlto praėjus keletui dienų po vadinamojo derinimo, padarytas pareiškimas, apibrėžiantis 2009 m. Europos Sąjungos biudžetą. Biudžete krizei įveikti papildomų lėšų neskirta, ir sunku įsivaizduoti planą, siekiantį maždaug 200 mlrd. EUR, kuris biudžeto atžvilgiu būtų neutralus.

Daug laiko trukęs ginčas dėl 1 mlrd. EUR pagalbos šalims, susiduriančioms su bado pavojumi rodo, kad 27 valstybėms nebus lengva susitarti dėl papildomo finansavimo, t. y. daugiau negu 116 mlrd. EUR mokėjimų 2009 m., dėl kurių lapkričio 21 d. susitarė Europos Parlamentas ir Taryba. Todėl José Manuel Barroso planas tėra tik atskirų valstybių narių pastangų suma, kurią lydi pažadai labiau toleruoti biudžeto deficitą ir valstybės pagalbos reguliavimą.

Vis dėlto, manau, kad bet koks galimas Stabilumo ir augimo pakto sąlygų palengvinimas nėra vienintelis Europos Komisijos plano rezultatas. Taip atsitiktų, jei įvykdytume pažadą didinti įsisavinimą ir supaprastinti struktūrinius fondus, kurie turėtų veikti, kaip vietos ir įvairioms pramonės sritims skirti antikriziniai paketai 2009–2010 m. Tai pakeistų pražūtingą tendenciją didinti atotrūkį tarp įsipareigojimų ir faktiškai įsisavintų regioninės politikos lėšų.

14. Europos strategija dėl romų (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų dėl ES strategijos dėl romų.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, Taryba pripažįsta reikšmę, kurią turėjo atitinkami veiksmai, kuriais buvo siekiama gerinti romų padėtį ir stiprinti pagrindines jų teises, kaip sausio 31 d. rezoliucijoje nurodė šis Parlamentas.

Kaip jūs žinote, Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai pasiekta tikros pažangos nediskriminavimo ir įtraukties srityse, ir šiomis sąlygomis buvo galima atsižvelgti į romų padėtį, kaip ir pakete dėl socialinės darbotvarkės, kurį liepos 2 d. pristatė Komisijos narys Vladimir Špidla.

Komisijos pristatyto paketo tikslas – pagreitinti politikos priemonės kovojant su pažeidžiamiausių grupių skurdu, atskirtimi ir diskriminacija, ir, šiuo požiūriu, pasiūlymai, kuriuos pateikė Komisija ir kuriais atsižvelgiama į esamas, priemonės, padedančias užtikrinti didesnę romų gyventojų įtrauktį, yra tikrai labai puikus įnašas.

Taryba apgailestauja, kad finansiniu požiūriu valstybėms narėms nepavyko drauge susitarti dėl paketo dėl kovos su skurdu ir socialine atskirtimi. Tai taip pat norėjau pasakyti šios diskusijos proga.

Pirmasis Europos aukščiausiojo lygio susitikimas dėl romų įvyko spalio 16 d. Jam pritarė Komisijos pirmininkas ir Europos Sąjungai pirmininkaujanti Prancūzija. Priimtoje deklaracijoje pabrėžiama valstybių narių atsakomybė užtikrinant prasmingą romų įtrauktį bei asmens teisių stiprinimo ir romų organizacijų dalyvavimo reikšmę.

Antrasis aukščiausiojo lygio susitikimas lygybės klausimais įvyko 2008 m. rugsėjo 29 ir 30 d. Per šį aukščiausiojo lygio susitikimą pabrėžėme problemas, su kuriomis vis dar susiduria romai dėl švietimo, darbo vietų arba profesinio mokymo arba kitų prekių ir paslaugų prieigos, ir tai leido mums suvokti, kaip reikėtų veiksmingiau kovoti su diskriminacija, kurią patiria šie žmonės.

Taip pat labai džiaugiamės dėl to, kad Europos Sąjungoje svarstoma romų padėtis ir sieksime, kad tai būtų vienas Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros prioritetų.

Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija neseniai pateikė atitinkamas išvadas dėl specifinės romų padėties. Šios išvados bus pateiktos Užsienio reikalų ministrų tarybai ir Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybai kitą pirmadienį ir antradienį. Atsiskaitysiu už jas jūsų Užsienio reikalų komitete antradienį.

Komisija ir valstybės narės išvadose raginamos atsižvelgti į romų padėtį kuriant ir įgyvendinant politikos priemones dėl pagrindinių teisių apsaugos, politiką dėl kovos su skurdu ir diskriminacija, politikos priemones dėl lyčių lygybės ir dėl galimybių naudotis švietimo, būsto, sveikatos apsaugos, darbo vietų, tesės ir kultūros paslaugomis. Šiomis išvadomis mes raginame Komisiją ir valstybes nares nustatyti realius veiksmus 2009 ir 2010 m.

Atsižvelgiant į tai, numatyta nuostata dėl geresnio struktūrinių fondų panaudojimo. Dėl to Taryba ragina Komisiją pateikti jai pranešimą apie pažangą 2010 m., tam, kad ji galėtų tęsti diskusijas ir organizuotų atitinkamą bendravimą su romų organizacijomis.

Tai norėjau pasakyti šiam Parlamentui, gerb. pirmininke, ponios ir ponai.

Vladimír Špidla, *Komisijos narys*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmasis Europos aukščiausiojo lygio susitikimas dėl romų, įvykęs Briuselyje rugsėjo 16 d., buvo itin reikšmingas visiems šioje srityje veikiantiems partnerystės dalyviams. Jame dalyvavo daugiau kaip 500 ES institucijų, valstybių narių ir nevyriausybinių organizacijų vadovaujančių darbuotojų, ir tai atspindėjo mūsų tolesnį pasiryžimą stiprinti pastangas, susiduriant su socialine romų atskirtimi.

Jis aiškiai parodė, kad mūsų bendras tikslas turėtų būti integruoti romus į ekonominį, socialinį ir kultūrinį Europos gyvenimą ir užtikrinti visiems, tarp jų ir romams, vienodas galimybes ES. Šioje partnerystėje turėtų aktyviai dalyvauti pilietinė visuomenė. Vadinasi, romai turėtų dalyvauti siūlant, įgyvendinant ir stebint jiems skirtas politikos priemones. Todėl Komisija pritaria nevyriausybinių organizacijų įnašui į aukščiausiojo lygio susitikimą, pvz., ES romų politinės koalicijos deklaracijai. Šiais metais romų integracijos srityje pasiekta beprecedentės pažangos bendrais ES ir valstybių narių veiksmais ir bendradarbiavimu, pagrįstu abipusiu pasitikėjimu ir gera valia.

Komisijos nuomone, pagrindinės aukščiausiojo lygio susitikimo išvados: išsipareigojimas skatinti individualias romų vyrų, moterų ir vaikų teises; pripažinimas, kad ES ir valstybėms narėms tenka bendra atsakomybė remiant romų integraciją įvairiose jų veiklos srityse; pripažinimas, kad ES privalo remti valstybes nares vykdamas jų politikos priemones koordinuoti ir finansuoti struktūrinių fondų paramą; bendras sutarimas, kad būtina stiprinti jautrų kultūrinį požiūrį į romus, skatinant jų integravimą į visuomenę švietimo, užimtumo ir socialiniu požiūriu, nedidinant ir kitų visuomenės narių, kurie socialiniu požiūriu yra panašioje padėtyje, atskirties.

Aukščiausiojo lygio susitikime Komisija taip pat aiškiai leido aiškiai suprasti, kad imsis visų būtinų veiksmų, kurių gali, gerindama romų padėtį ir sieks užtikrinti, kad jie galėtų pasinaudoti pagrindinėmis teisėmis, kurias garantuoja Chartija. Komisija nedvejos ir įsikiš, jei bus pažeidžiami Bendrijos įstatymai, ir tai taip pat apima pagrindines teises.

Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso ir aš, atsižvelgdami į aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, pasiūlėme sukurti romų įtraukties platformą. Tai būtų tinkama sistema dvišaliams susitikimams aukštu lygiu taip, kad, pvz., romų integracijai būtų geriau pritaikytos priemonės, kuriomis būtų remiama sanglaudos politika ir kaimo plėtra. Be to, platforma leistų įvykdyti Komisijos pažadą didinti Bendrijos priemonių ir politikos veiksmingumą ir informuoti apie pasiektus rezultatus.

Atsižvelgdamos į birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, valstybės narės turėtų įvertinti pasiektą pažangą, didinant pastangas siekiant visiško romų integravimo. Komisija, žinoma, parems valstybes nares. Taip pat Komisija laukia Bendrųjų reikalų tarybos posėdžio gruodžio 8 d., per kurį bus aptarti pasiūlymai dėl romų integracijos.

PIRMININKAVO: Marek Maciej SIWIEC*Pirmininko pavaduotojas*

Livia Járóka, *PPE-DE frakcijos vardu.* – (HU) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ministre, ponios ir ponai, per pastaruosius metus pasiekta reikšmingos pažangos siekiant pripažinimo Europos lygmeniu, kad Europos visuomenė yra suinteresuota 10 mln. romų, gyvenančių skurde, integracija ir jų teisių įgyvendinimu.

Vis dėlto man atrodo, kad šis procesas šiuo metu sustojo. Kaip teigia Europos Parlamentas ir nevyriausybinių organizacijų, reikia profesionalios stebėsenos ir Europos bendrijos priežiūros, tačiau, nors valstybės narės Europos Sąjungai pateiktuose planuose ir nurodė savo norą integruoti romus, gyvenančius jų valstybėse, jų priimti nacionaliniai biudžetai ir rezultatai, kurių pasiekta iki šiol, nepatvirtina šių deklaracijų.

Atskiri projektai, finansuojami iš ES fondų kol kas nedavė gerų rezultatų. Europos romų, nedalyvaujančių ekonomikoje ir būsto programose, atskirtis, jų ribotos galimybės naudotis kokybiškomis švietimo paslaugomis, nerimą keliantys sveikatos rodikliai ne tik nepagerėjo, bet greičiau dar labiau pablogėjo ir toliau silpnina Europos socialinę sanglaudą.

Būtinos profesionalios pastangos, kurios yra įvairiapusiškesnės, negu iki šiol projektais pagrįsta veikla, skirtos ir romams, ir likusiai visuomenės daliai. Pagrindinė šių pastangų sėkmės sąlyga – tai, kad ateityje ES pirmininkausiančios valstybės taip pat įsipareigoję Europos Sąjungos veiksams, kuriuos parengė ES pirmininkaujanti Prancūzija.

Itin svarbu, kad būtų imtasi priemonių, kuriomis būtų siekiama didinti romų įtrauktį ir panaudoti jų ekonominius gebėjimus Europos vystymuisi. Nuo to laiko, kai buvo pradėta taikyti sanglaudos politika iki plėtros 2004 m., būta ir sėkmingų pavyzdžių, tačiau laukti dar tris dešimtmečius būtų pernelyg ilgai. Šiomis sąlygomis tokių priemonių reikia ne mažiau, kaip antikrizinių. Romų getus pavyktų išardyti tik integruojant tūkstančius jų gyventojų į darbo rinką, ir pirmiausia panaudojant naujas ir dar neišvystytas ekonomikos sritis – kaip, pvz., atsinaujinanti ir alternatyvi energija arba aplinkos apsauga – ir suteikiant jiems kokybišką integruotą švietimą.

Romų tapatybė, jų nacionalinė tapatybė, kur jie gyvena ir jų socialinė ir ekonominė tapatybė turėtų būti stiprinama vienu metu. 5 mln EUR pilotinis projektas 2009 m. biudžete užtikrina, kad mes galime kalbėti apie šį klausimą, tačiau procesas čia neturėtų sustoti. Vietoje dvišalių susitikimų mums reikia ES strategijos, kuria būtų galima sukurti naujus elementus, teisinius pagrindus ir galimas sankcijas ir taikyti piniginius mechanizmus.

Jan Marinus Wiersma, *PSE frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, visai neseniai Europos Parlamentas pabrėžtinai kalbėjo apie ilgalaikės strategijos integruojant Europos romus, reikšmę. Pastaraisiais metais tapo aišku, kad šioje srityje reikia padaryti daugiau – pirmiausia valstybėms narėms, o paskui ir Europos Sąjungai. Taryba netrukus vėl svarstys šį klausimą. Tai jau savaime rodo, kokią reikšmę mūsų vyriausybių vadovai skiria veiksmingai politikai, kovojant su romų diskriminacija ir jų socialine ir ekonomine atskirtimi.

Šis klausimas Komisijos darbotvarkėje taip pat labai svarbus. Rugsėjo mėn. ji organizavo pirmąjį aukščiausiojo lygio susitikimą romų klausimais, kuriame valstybių narių, pačios Komisijos ir ypač romų pilietinės visuomenės atstovai pasinaudojo galimybe ir pateikė rekomendacijas dėl Europos politikos dėl romų.

Kaip Europos romų strategijos dalis, aukšto lygio politinis susitikimas turėtų būti metinis renginys apžvelgiant politikos pažangą, keičiantis teigiama patirtimi, tačiau taip pat – jei tai būtina – pareiškiant kritines pastabas. Manau, kad Komisijos narys galėtų šiandien tam įsipareigoti.

Vis dėlto būtina dar daug padaryti. Todėl Europos Vadovų Taryba turi nustatyti Komisijai aiškią ir konkrečią užduotį sukurti plačią, strateginę ir ilgalaikę politinę sistemą bandant įveikti ydingą atskirties ratą, kurio sąlygomis gyvena daug Europos romų kartu.

Nėra priežasčių delsti su politikos pasiūlymais. Akivaizdu, ką reikia daryti: daugelyje studijų ir politikos rekomendacijų nurodyti įvairūs trukdžiai. Europos Parlamento rezoliucijos pateikia aiškią ir konkrečią galimų politikos iniciatyvų santrauką.

Viktória Mohácsi, *ALDE frakcijos vardu.* – (HU) Gerb. pirmininke, sausio 31 d. būtent šiame Parlamente didele balsų dauguma priėmė Parlamento rezoliuciją, prašydami Europos Komisiją sukurti ES romų strategiją. Švietimas, būstas, užimtumas ir sveikata nurodyti kaip keturios prioritetinės sritys, kurioms turėtų būti skirti materialūs ir žmogiški ištekliai.

Komisijos pareiškimas, kurį ką tik išgirdome, nelabai įtikina, ir privalau nuoširdžiai pasakyti, kad jis man priminė Rytų Europos socialistinių diktatūrų propagandinius pareiškimus. Kaip ir tuomet, taip ir šiandien girdime tik apie laimėjimus, pasiekimus ir kitokią pažangą, tuo tarpu iš tikrųjų romai gyvena stovyklose ir getuose, kasdien patiria pažeminimą, diskriminaciją ir blogiausiu atveju rasistinius išpuolius, dėl kurių maždaug 30 tūkst. romų vien tik iš Italijos klajoja po Europos Sąjungą, ieškodami vietos bent vienoje valstybėje narėje.

Gerb. pirmininke, savo rankoje laikau pirmininko pavaduotojo Jacques Barrot laišką, kurio data – lapkričio 6 d., kuriame jis užtikrina mane ir keturis mano kolegas narius, kad – cituoju – „mes esame įsitikinę, kad dėl romų strategijos glaudžiai dirbsime su Komisijos nariu Vladimiru Špidla tam, kad jis pateisintų romų nevyriausybinių organizacijų lūkesčius“. Tačiau apie strategiją nekalbama, o kalbama apie romų integracijos platformą. Kaip galima tai paaiškinti?

Kalbant apie aukščiausiojo lygio susitikimą dėl Europos romų, iš nevyriausybinių organizacijų, kurios gerokai daugiau tikėjosi iš šio istorinio aukščiausiojo lygio susitikimo, girdėjau tik kritiką, ypač dėl to, kad jos nedalyvavo rengiantis šiam susitikimui. Pasakysiu dar daugiau: dar neaišku, kaip S. Berlusconi vyriausybė informavo Europos Komisiją dėl pirštų atspaudų ėmimo rezultatų.

Daniel Cohn-Bendit, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisija, Taryba, šią diskusiją galima apibūdinti, kaip šiek tiek veidmainišką. Privalome vadinti daiktus tikraisiais vardais. Turime sunkumų su romais, ir jie pirmiausia susiję su tuo, kad daugelyje šalių jie yra vienaip ar kitaip atstumti visuomenės. Buvo minėta Italija, taip pat Čekija ir Rumunija, kuriose žinoma, kas yra tikri pogromai, rasistiniai išpuoliai.

Tokioje padėtyje Europos Sąjunga turėtų padaryti vieną dalyką – suteikti romams Europos mažumos statusą. Kitaip tariant, oficialus pripažinimas – pirmasis žingsnis kovojant su atskirtimi. Antra, vėliau turime sukurti strategiją dėl romų, kurią vis dėlto turėtų sudaryti dvi dalys. Strategija dėl romų, gyvenančių sėsliai, ir strategija dėl klajoklių romų. Klajojantys neturėtų būti jėga verčiami gyventi vietoje, o tie, kurie gyvena sėsliai, neturėtų būti priversti keliauti. Tai sudėtingas klausimas. Aš šešerius metus buvau Frankfurte atsakingas už romus ir žinau, koks sudėtingas yra su tuo susijęs kasdienis darbas.

Tačiau pagrindinis klausimas – kodėl visa, kas buvo pasakyta apie organizavimą yra taip pat teisinga: jeigu nesteigsime struktūrų, kuriose dalyvautų romų organizacijų atstovai, mūsų laukia nesėkmė, nes visuomet tėviškai kalbėsime apie jų problemas – ir jų tikslus – ir spręsimė jų problemas nedalyvaujant jiems patiems. Tarkime, kalbame apie mokyklas. Visuomet atsiras šeimų, kurios nenorės leisti savo vaikų į mokyklą, ir tokių, kurios norės, kad jų vaikai eitų į mokyklą. Todėl problemos skirtingos. Raginu liautis kalbėjus tokiomis frazėmis, kaip, pvz., „mums kelia susirūpinimą“ ir „mes turime parengti programas“ ir pan., kai žinome, kad jos neveikia.

Trumpai: pirmiausia aiškiau įsigilinkime į šį klausimą ir, antra, radikaliau integruokime į procesą romų organizacijas.

Roberta Angelilli, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visiškai pritariu Komisijos požiūriui dėl romų. Suprantu pragmatinį požiūrį, nesusaistytą jokiais politiniais ir ideologiniais įsipareigojimais, požiūrį, kurį išdėstė pirmininkas J. M. Barroso aukščiausiojo lygio susitikime, įvykusiame Briuselyje rugsėjo 16 d., – kuriuo reikalaujama, kad dalyvautų visi vadovai neišskiriant romų bendruomenės iki valdžios institucijų, tarp jų ir Europos Komisijos.

Politikos priemonės romų klausimais, be abejonės, yra valstybių narių kompetencija, tačiau gerai, kad jos pagaliau pradėtos koordinuoti Bendrijos lygiu. Būtina koordinuoti gerą patirtį ir nuolat stebėti lėšų panaudojimą. Kiek lėšų iššvaistyta per pastaruosius keletą metų? Kiek galimybių prarasta? Žvelgiant į realią padėtį ir vertinant tinkamas išimtis, tenka pasakyti, kad biudžetas, deja, yra deficitinis. Per daug lėšų nepanaudota, per daug lėšų iššvaistyta priemonėms ir projektams, nedavusiems jokių rezultatų. Jei norime apie tai rimtai kalbėti, negalima apsimesti, kad nieko neįvyko. Šiuo požiūriu mes galime tikrai pasakyti: „kas be nuodėmės, meskite į mane pirmas akmenį“. Komisija pateikė valstybėms narėms naudingą dokumentą. Dabar kiekvienas turi padaryti tai, kas nuo jų priklauso, kovodamas su bet kokiais rasizmo ir diskriminacijos formomis ir skatindamas rimtas integravimo politikos priemones trijose svarbiausiose prioritetinėse srityse: švietimo, vakcinacijos ir sveikatos apsaugos, ir profesinio rengimo bei integravimo į darbo rinką, taip pat panaudojant ir mikrokreditus.

Tačiau turėtume prašyti romų vykdyti savo įsipareigojimus. Norėčiau jums pateikti vieną pavyzdį. Privalome liautis toleravę romų šeimų tėvus, kurie verčia savo vaikus elgetauti, neleidami jiems dalyvauti lavinimo

veikloje. Išnaudojimas ir neteisėta veikla neturi būti toleruojami. Tik pasitelkę solidarumą, integraciją ir pagarbą įstatymams galime sukurti tinkamą strategiją šioms problemoms spręsti.

Giusto Catania, GUE/NGL frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, po to, kai šis Parlamentas patvirtino rezoliuciją, mes lankėmės romų stovyklose ir savo akimis matėme, kaip jie sutinka žmones ir kaip jie gyvena. Lankėmės stovyklose Romoje ir galėjome matyti, kad iš tikrųjų romams reikia specialios apsaugos, tačiau ji galima tik tuomet, jeigu dėl ES plėtros jie taptų viena didžiausių Europos Sąjungos mažumų. Turime pasiekti, kad ši mažuma bet kuriuo požiūriu ir visais aspektais būtų laikoma Europos mažuma.

Pastangos, kurių buvo imtasi per pastaruosius keletą metų Europos Sąjungoje nebuvo suderinamos ir koordinuojamos. Gerinant romų padėtį išeikvota daug pinigų, tačiau ilgalaikės naudos požiūriu pasiekta nedaug, ypač tokiose srityse, kaip švietimas, būstas ir užimtumas. Kasdien susiduriame su rasiniu diskriminavimu vietos lygiu ir įgyvendinant programas, kuriomis nesiekama integracijos. Taip pat nuolat matome policijos diskriminavimą arba net rasinius stereotipus, kuriais vadovaujasi vyriausybė, kuri norėtų registruoti romus naudodama pirštų atspaudus arba kitokius registravimo būdus. Europoje vyksta tikra kampanija, kuria siekiama susieti romų bendruomenę su nusikalstama veikla. Kiekvieną dieną iš dešinės ir iš kairės girdime politinių veikėjų įtikinėjimus, kad būtent taip ir yra.

Tikiuosi, kad Roberta Angelilli gali įtikinti savo partijos vadovą, kuris taip pat yra Italijos atstovų rūmų pirmininkas, kad romus galima integruoti, priešingai tam, ką jis yra viešai pasakęs.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, atsiprašau ankstesnio kalbėtojo, tačiau teiginys, kad pagrindinės gyvenimo su romais problemos gali būti apribotos iki diskriminacijos arba nusistatymo prieš juos gali būti politiškai laikomas teisingas, tačiau iš tikrųjų visiškai neatlaiko kritikos.

Romai atstovauja daugeliui papročių, kuriuos sunku, o gal ir neįmanoma suderinti su tais standartais, kurie iš esmės taikomi daugelyje Europos šalių. Didelis nedarbas tarp suaugusių gyventojų ir šokiruojantys romų vaikų mokyklos lankomumo rezultatai tikrai nėra visų pirma diskriminacijos rezultatas.

Praėjusią savaitę Italijos kasacinis teismas nusprendė, kad išmaldos prašymas – sudėtinė romų kultūros dalis, ir todėl negali būti draudžiamas. Svarstau, kur tai gali mus nuvesti. Aš asmeniškai norėčiau, kad būtų laikomasi pagarbaus ir humaniško, tačiau tuo pat metu nedviprasmiško požiūrio.

Kiekvienas, norintis gyventi visuomenėje, turi vadovautis jos normomis ir standartais. Elgetavimas, neužtikrinamos pagrindinės sveikatos priežiūros paslaugos vaikams arba dar blogiau – sistemingas mokyklos nelankymas mūsų visuomenei yra visiškai nepriimtinas.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, šiandienos diskusija – proceso, priimant svarbius sprendimus, dalis, todėl dar kartą pabrėžiu, kad didžiausios Europos tautinės mažumos gyvenimo sąlygas galima palyginti su sąlygomis besivystančio pasaulio šalyse. Šiuos žmones galima toliau šmeižti, teigiant, kad tai yra jų pačių kaltė, tuo tarpu jų švietimo, būsto, sveikatos ir užimtumo padėtis primena mums padėtį trečiajame pasaulyje. Be paramos, kurią būtina nedelsiant, sutelktai ir planingai pradėti teikti, šie 10–12 mln. žmonių neturi jokių galimybių ištrūkti iš skurdo ir atskirties, kuriuose jie gyvena. Tokio masto socialinė atskirtis neleidžia romams apsaugoti žmogiškojo orumo ir realizuoti vienodų galimybių.

Europa jau praleido keletą dešimtmečių, kai ji galėjo atsietai svarstyti, kad esant tokiam didžiuliui ekonominiam potencialui, tokia daugybė žmonių jos teritorijoje karta iš kartos gyvena didelės socialinės atskirties sąlygomis. Jokia ekonominė plėtra pati savaime nesuteiks galimybių tiems, kurie yra atsidūrę pačiame socialinio gyvenimo dugne.

Mūsų atsakomybė bendra, pirmiausia dėl to, kad romų padėtis naujosiose valstybėse narėse po plėtros arba šalyse kandidatėse, laukiančiose plėtros, iš esmės nepasikeitė. Nuotaikos, nukreiptos prieš romus, igauna kraštutines formas, ir turime tai pagaliau baigti. Klausimo įtraukimas į darbotvarkę nurodo, kad būtina dar daug padaryti: Komisijos narys Vladimiras Špidla, kurį papildė mano kolegos nariai išvardijo daug užduočių, kurias reikia atlikti. Suderinkime mūsų užduotis, ir ši tema bus dar kartą svarstoma Parlamente vasario mėn.

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Ponios ir ponai, aš, kaip Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pagalbinis pranešėjas norėčiau pritarti Komisijos ir pranešėjo darbui taip kruopščiai siekiant teigiamo nacionalinių mažumų klausimo sprendimo Europos Sąjungoje. Bijau, kad diskusija parodė, kad Viktória Mohácsi arba Daniel Cohn-Bendit netinkamai suprato Komisijos nario Vladimiro Špidlos žodžius, kurie buvo arba blogai išversti, arba netinkamai suprasti. Esu iš Čekijos – šalies, kuri neretai ir mano nuomone, visiškai nepelnytai kritikuota šiomis aplinkybėmis ir kuri turi didelę patirtį sprendžiant šį klausimą. Remdamasis tuo, norėčiau pabrėžti keturis klausimus. Sutinku su Komisija, kad problema gali būti išspręsta tik kiek galint labiau susiejant

regionų, valstybių narių ir Europos struktūras. Antra, sutinku su nuomone, kad šiuo metu turime pakankamai priemonių įgyvendinti integracijos politikos priemones. Trečia, norėčiau pareikšti, kad aš iš esmės sutinku su Komisijos ir kai kurių savo kolegų narių iš EP nuomone, kad sėkmingi sprendimai taip pat priklauso nuo bendradarbiavimo su pačių romų mažuma.

Adrian Severin (PSE). - Gerb. pirmininke, romai – visos Europos etninė ir kultūrinė bendruomenė, susidurianti su didžiuliais socialiniais ir ekonominiais sunkumais. Šiuos sunkumus turėtų spręsti pirmiausia Europos Sąjunga, įgyvendindama atitinkamą bendrą politiką, kuriai reikia tinkamo teisinio pagrindo.

Negalime tikrove paversti sumanymo dėl romų nacionalinės pilietybės, jei romai atsisako tapti vienos ar kitos valstybės piliečiais. Romai – Europos piliečiai be nacionalinio projekto. Todėl modeliai, paprastai taikomi nacionalinėms mažumoms, nacionalinės valstybės lygmeniu neveikia. Romų socialinė ir kultūrinė integracija – viršvalstybinis klausimas, todėl jis yra pirmiausia ir labiausia Europos Sąjungos atsakomybė.

Žinoma, valstybėms narėms taip pat tenka atsakomybė dėl romų nediskriminavimo, socialinės įtraukties ir teigiamų vietos priemonių. Tačiau ši atsakomybė turėtų būti laikoma papildoma. Kai Komisija pabrėžia, kad pagrindinė atsakomybė tenka valstybėms narėms, ji faktiškai atsisako vykdyti savo įprastus įpareigojimus ir grįžta prie modelio, kuris įrodė esąs neveiksmingas.

Privalome nustatyti, turime sukurti Europos viešąją erdvę romams, mechanizmą veiksmingam romų dalyvavimui, kurdami ir įgyvendindami atitinkamas politikos priemones. Be šito mums iš tikrųjų nepavyks išspręsti šios problemos. Negalime turėti tikros strategijos.

Katalin Lévai (PSE). - (HU) Nepaisant to, kad Europos institucijos parodė savo įsipareigojimą gerbti Europos vertybes ir pagrindines teises ir kovoti su diskriminacija, tikrasis romų integracijos poveikslas Europoje kelia nerimą. Dauguma romų Europoje gyvena prastomis sąlygomis, o sunkumai, su kuriais jie susiduria metų metais nesikeičia; svarbiausia iš jų yra socialinė atskirtis, užimtumo trūkumas, mokyklų segregacija ir daugybė kliūčių, su kuriomis susiduria romų moterys.

Ekonomikos krizės laikais Europoje lengva ieškoti atpirkimo ožio, ypač jei jis yra labiausiai pažeidžiama visuomenės socialinė grupė; iš čia vis dažniau pasitaikantis smurtas prieš romus, nukreiptas prieš nekaltus žmones, kuriems šie išpuoliai ne kartą turėjo lemtingų padarinių.

Panašioje padėtyje svarbiausia ne rinkti pirštų atspaudus diskriminuojant pagal etninę priklausomybę arba formuoti įstatymų įgyvendinimo tarnybas arba milicijas, kurių veiksmais siekiama bauginimais sukelti baimę doriems žmonėms. Geriausias sprendimas būtų Europos romų strategija penkiose srityse: švietimo, užimtumo, būsto ir aktyvaus romų dalyvavimo visuomenės gyvenime. Be šios Europos romų politikos negali būti ir valstybių narių romų politikos.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Europos Sąjunga įsipareigojusi priimti strategiją dėl romų, nors valstybės narės taip pat turėtų būti aktyvesnės šioje srityje. Aš gyvenu Slovakijos regione, kur romai sudaro maždaug 10 proc. gyventojų. Dėl to esu labai artimai susipažinusi su jų specifine padėtimi socialiniu požiūriu. Pagrindinė atsakomybė tenka vietos savivaldos atstovams, kurie dažnai palikti vieni spręsti labai sudėtingus klausimus, susijusius pirmiausia su užimtumu, kuris pirmiausia yra romų žemo išsilavinimo padarinys.

Jei norime ieškoti suderintų sprendimų, turime visų pirma į dialogą įtraukti romų mažumos atstovus, kurie yra artimai susipažinę su šios bendruomenės problemomis. Tik tuomet mūsų sprendimai galės būti veiksmingi. Europos Socialinis fondas – pagrindinė priemonė integruojant žmones į darbo rinką. Kreipiuosi į valstybes nares, prašydama užtikrinti, kad pernelyg didelės administravimo kliūtys neatgrasintų NVO ir vietos savivaldos vyriausybių nuo noro siekti Europos Socialinio fondo finansavimo projektams, kurie leistų veiksmingai spręsti romų klausimą.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Iš principo pritariu Komisijos pozicijai. Nepaisant dažnai svarstomo klausimo dėl romų mums vis dar nepavyko rasti tinkamiausių sprendimų, kurie leistų juos tvariai integruoti į visuomenę. Manau, tai tinka visoms valstybėms narėms. Taip yra todėl, kad ši problema siejama su etniniu jos pobūdžiu. Taip atsitiko, nes visas socialines romų problemas ir jų priežastis priskyrėme etninei grupei. Turime keisti požiūrį. Taip, didžioji romų dalis gyvena skurde ir neturi būsto arba švietimo prieigos, vis dėlto šios problemos būdingos ne tik jiems. Šios socialinės problemos nagrinėjamos kaip viena atskira etninė problema reiškia atvirą diskriminaciją. Dėl to jų integracija tapo dar sudėtingesnė, o jų problemas spręsti pasidarė dar sunkiau. Todėl svarbu, kad įgyvendintume politiką, siekdami apsaugoti individualias teises ir turėtume pagrindinę priemonę – subsidijavimą.

Bulgarijoje susiduriame su dideliais sunkumais, kuriuos siejame su šia etnine grupe ir tai privertė mus pradėti veiksmus rengiant pamatų programą spręsti socialinėms sąlygoms, sukeliančioms romų etninę diskriminaciją. Siūlome keistis nuomonėmis dėl svarbiausių pamatų programos sudėtinių dalių su kitomis valstybėmis narėmis, kurioms šis klausimas taip pat yra vienas svarbiausių.

Elly de Groen-Kouwenhoven (Verts/ALE). - (NL) Mano nuomone, esama panašumų tarp romų klausimo ir rasinio klausimo Jungtinėse Valstijose. Šis klausimas sėkmingai išspręstas JAV – bent iš dalies – ir pasiekta didelės pažangos, kurią akivaizdžiai rodo Baracko Obamos pergalė, tačiau Europoje padėtis tebėra skandalinga.

Kodėl visi pritarėme šiai rezoliucijai plenariniame posėdyje sausio mėn.? Tam buvo priežasčių. Rezoliucijoje nurodyta, kad, be kitų dalykų, pritariame romų padaliniui Komisijoje, Europos romų strategijai, bendram požiūriui, apimančiam bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir Komisijos, ir „romų romams“ metodui, kurį sukūrė ESBO (Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacija). Iš to nieko neišėjo, išskyrus galbūt aukščiausio lygio susitikimą, kur būta dar daugiau kalbų.

Galiu jums pasakyti, kad romų bendruomenė, su kuria man teko dešimt metų glaudžiai bendradarbiauti, labai nusivylusi rezultatais. Komisijos narys Vladimirai Špidla, gaila, tačiau negaliu entziastingai atsiliepti apie jūsų platformą, kuri būtų dar vienas diskusijų forumas, nors ir aukštu lygiu, rengiant dvišalius susitikimus. Kalbų daug. Tačiau mums labiausiai reikia veiksmų.

Neseniai skaičiau straipsnį, kuris prasidėjo žodžiais: mūsų laukia kruvinos skerdynės. Kai kuriose Europos valstybėse budi uniformuoti patruliai, provokuojantys romus. Ar tai reiškia, kad lauksime tol, kol taip, kaip Italijoje ištisos stovyklos paskęs liepsnose?

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau atsiprašyti Parlamento ir pirmininko už tai, kad pavėlavau, ypač, kai aš visuomet raginu savo frakcijos kolegas būti punktualiais. Todėl jaučiuosi dvigubai nepatogiai.

Norėčiau pasakyti štai ką. Klausiausi Jeano-Pierre Jouyet ir Komisijos nario. Mes visiškai pritariame tikslams, tačiau būtina paskubinti, griežčiau pareikalausti iš Europos Sąjungos valstybių narių – ir taip pat kandidačių ir galimų kandidačių – vykdyti savo įsipareigojimus.

Apie tai, kas neseniai įvyko Belgrade ir kitose šalyse, pvz., ir taip pat Europos Sąjungoje, jau buvo kalbėta. Skandalinga, kad šiandien vis dar kalbame apie romų stovyklas. Todėl skubiai prašyčiau Tarybos ir Komisijos atstovo išpėti ir paraginti valstybes nares pagaliau pradėti aktyviau įgyvendinti joms keliamas užduotis. Padėtis nėra tokia gera, kaip kartais čia bandoma vaizduoti.

Labai dėkoju Danieliui Marcu Cohn-Benditui už toleranciją ir tai, kad leido man kalbėti.

Pirmininkas. – Šiam posėdžiui pirmininkauju aš, o ne Daniel Cohn-Bendit. Mes ką tik perėjome prie procedūros „prašau žodžio“. Todėl jums buvo leista kalbėti, todėl čia nėra jokių privilegijų.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. - (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti, kad Tarybai ši diskusija labai svarbi. Tai, ką aš supratau, kaip pabrėžė daugelis iš jūsų, romai, kaip grupė patiria didelę atskirtį ir yra socialiai pažeidžiami dėl skurdo, diskriminacijos ir rasistinių išpuolių. Tai, kas buvo sakyta, kaip jūs minėjote, deja, yra tiesa.

Kaip teisingai pasakė Adrian Severin, Daniel Marc Cohn-Bendit ir Viktoría Mohácsi, visiškai aišku, kad neturime skatinti nepamatuoto optimizmo, ir tai, kad strategiją bus itin sunku įgyvendinti. Kaip jūs nurodėte, privalome atskirti sėsluosius romus ir tuos, kurie ir toliau klajoja. Tai nėra tas pat: jų papročiai ir gyvenimo sąlygos nėra vienodos. Tai iš tikrųjų kasdieniame darbe gali būti labai sunku, jei norėtume jiems padėti. Neturime pasiduoti naiviam optimizmui: mums reikia ryžtingų veiksmų, ir aš turiu jums pasakyti, Adrianai Severinai, kad tai, kad darbą šioje srityje pradėjo Rumunija, taip pat geras ženklas, ir labai svarbu, kad Taryba ėmėsi spręsti šį klausimą jūsų šalies iniciatyva.

Mano nuomone, turime žinoti, kad mūsų laukia ilgas kelias: mes, kaip ir jūs, turime tai aiškiai suprasti. Manau, kad vienintelis galimas atsakas yra, kaip jau buvo sakyta, kurti struktūras ir susivienijimus. Bandome tai daryti, tačiau iš tikrųjų tai labai sudėtinga.

Antra, jūs taip pat pabrėžėte, kad itin svarbu taikyti Europos požiūrį, ir ne tik todėl, kad tai tarptautinė, o ne valstybių narių problema. Nors taip pat akivaizdu, – ir aš tai sakau Komisijai ir atsakydamas į pastabas, kurios buvo pateiktos – kad mes turime aiškiai suprasti, kad valstybėms narėms taip pat tenka atsakomybė. Galime tik imtis teisinių iniciatyvų Europos lygmeniu, jeigu jos atitinka kompetenciją, kuri Sąjungai šiandien numatyta

pagal Sutartis. Mes privalome – atsakydamas Roberta Angelilli ir Livia Járóka – taip pat imtis realių veiksmų ir valstybių narių lygiu.

Todėl apibendrinamas manau, kad šiais metais mes vis labiau įsitikinome, koks aktualus šis klausimas – net, jei, kaip jūs pripažinsite, tai vyko pernelyg lėtai. Nesu tikras, ar turime įgyvendinti visa, kas buvo sakyta ir kokių pagrindu remdamiesi galime tai padaryti, sprendžiant mažumų klausimą. Be to, savo darbą turėtų tęsti Taryba ir turėtų būti sustiprinti valstybių narių veiksmai ir priemonės, nes dabartinė padėtis nehumaniška ir nepriimtina. Vis dėlto taip pat turime pripažinti, kad iš tikrųjų šį klausimą spręsti bus labai sudėtinga. Labai dėkoju jums už pastabas.

Vladimír Špidla, *Komisijos narys*. – (CS) Ponios ir ponai, Komisija mano, kad romų padėtis etiniu ir politiniu požiūriu labai sudėtinga ir, žinoma, yra pasirengusi daryti viską, kad prisidėtų prie darnaus požiūrio ir stiprintų sinergiją Europos lygmeniu ir valstybių narių politikos priemonių lygmeniu, siekdama, kad valstybės narės daugiau dėmesio skirtų priemonėms, skatinančioms romų įtrauktį, o ne priemonėms, kurios dar labiau didina atskirtį. Komisija norėtų, kad valstybės narės spręstų šį kultūriškai opų klausimą, atsižvelgdamos į specialius romų poreikius, suteikdamos jiems galimybę integruotis į visuomenę, ir užtikrindamos jiems švietimo, darbo rinkos ir būsto prieigą. Vis dėlto Komisija negali atstovauti valstybėms narėms šioje srityje, nes tai būtų ne neveiksminga ir nesąžininga.

Ponios ir ponai, akivaizdu, kad turime dvigubai sustiprinti savo pastangas, nepaisydami to, kad vis dar esame toli nuo tikslo, nors matyti, kad reikalai pajudėjo, nes pirmasis Europos forumas jau pats savaime reiškia pokyčius. Tai, kad Europos Sąjunga pasiryžusi spręsti romų klausimą ir tai, kad šis klausimas bus nuolat sprendžiamas aukščiausiu lygiu taip pat reiškia pokyčius. Jei parengsime platformą dėl romų, ir ji veiksmingai veiks, tai bus veiksmingas pagrindas, leidžiantis mums stebėti įvykius, teikti pasiūlymus ir geriau negu iki šiol koordinuoti politikos priemones. Ponios ir ponai, norėčiau grįžti į savo kalbos pradžią. Komisijos nuomone, romų klausimą etiniu ir politiniu požiūriu būtina spręsti nedelsiant, ir ji yra pasirengusi padaryti tai, ką leidžia jos gebėjimai ir galios.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), *raštu*. – (RO) Turime pripažinti, kad integruojant romus nebuvo pasiekta reikalingos pažangos nuo to laiko, kai Komisija pirmą kartą pateikė savo kreipimąsi šiuo klausimu 2005 m.

Pirmasis žingsnis šia kryptimi – sukurti politiką, kuria būtų skatinamas romų švietimas. Šią politiką turėtų vykdyti ne tik valstybė, bet taip pat ir nevyriausybinės organizacijos, kurių pagrindinis tikslas – ne diskriminacijos atvejų nustatymas, bet etninių grupių švietimas. Tuo siekiama priversti vykdyti savo įsipareigojimus ne tik valdžios institucijas, bet ir romų bendruomenes.

Neretai nedarbą, su kuriuo susiduria romai lemia jų neraštingumas, švietimo arba profesinių kvalifikacijų trūkumas, jau nekalbant apie informavimo trūkumą.

Šios etninės grupės švietimo reforma gali vykti trimis kryptimis: mažinant neraštingumą, užtikrinant mokymą ir profesijos pasirinkimą ir tolesnį darbą. Šia reforma turėtų būti atsižvelgiama ir į romų kultūrą ir tradicijas, susiejant švietimo sistemą su Europos kultūros ir civilizacijos vertybėmis.

Kviečiu Komisiją parengti bendrą planą integruojant romus Europos lygmeniu ir stiprinant bendradarbiavimą tarp esamų tarpvyriausybinių ir NVO projektų. Tai taip pat apima projektus, kuriuose dalyvauja švietimo institucijų atstovai. Jais turėtų būti siekiama didinti galimybes užtikrinti kokybišką švietimą taip, kad jis taptų pagrindiniu Bendrijos politikos priemonių tikslu.

15. Izraelio Valstybės dalyvavimas Bendrijos programose – Izraelio Valstybės dalyvavimas Bendrijos programose (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

- Veronique De Keyser pranešimo (A6-0436/2008) Užsienio reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, steigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Izraelio valstybės asociaciją, Protokolo, dėl Europos Bendrijos ir Izraelio valstybės pamatinio susitarimo dėl Izraelio valstybės dalyvavimo Bendrijos programose bendrųjų principų (05471/2008 – C6-0180/2008 – 2007/0241(AVC)); ir

- Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos pareiškimų dėl Izraelio valstybės dalyvavimo Bendrijos programose.

Véronique De Keyser, *pranešėja*. – (FR) Gerb. pirmininke, per plenarinį pasėdį prašėme atidėti balsavimą, aš tuo labai džiaugiuosi, bet kaip pranešėja jaučiu, jog turiu pasiaiškinti.

Kaip pirmiau pastebėjo gerb. I. J. Salafranca, visiškai tiesa, jog Parlamento Užsienio reikalų komitetas lapkričio 6 d. priėmė du dokumentus dėl Izraelio dalyvavimo Europos bendrijos programose: vienas buvo sutikimas, kitas – rezoliucija. Abiem dokumentams buvo pritarta absoliučia balsų dauguma, o rezoliucija buvo priimta vienbalsiai.

Kas rašoma šiuose dokumentuose ir kokią žinią Užsienio reikalų komitetas nori perduoti Izraelio valstybei? Buvo pritarta Izraelio valstybės dalyvavimui Bendrijos programose atsižvelgiant į tai, kad ji jau dalyvauja 7-ojoje mokslinių tyrimų programoje, kad prašoma dalyvauti tik „naujų ir technologijų“ programoje, kad šioje programoje gali dalyvauti visos kaimyninės politikos valstybės narės, taigi Izraeliui nedaroma jokia išimtis bei nekeičiamas jos politinis statusas.

Asociacijos susitarimų pagrindas – pagarba žmogaus teisėms. Todėl komiteto nariai norėjo suteikti šiam sutikimui politinės svarbos priimdami labai svarbią rezoliuciją, raginančią pripažinti laikinąją asociacijos susitarimą tarp Europos Sąjungos ir Palestinos išsivadavimo organizacijos (PLO), geriau kontroliuoti Izraelio gaminių importą iš okupuotų teritorijų pagal preferencinio importo schemą ir taikyti atitinkamas sankcijas, bei efektyviau panaudoti mokslinio bendradarbiavimo rezultatus civiliniame gyvenime. Europos Komisija turėtų parengti metinį pranešimą, suteikiantį Parlamentui teisę įvertinti situacijos atitikimą šioms sąlygoms. Trumpai tariant, rezoliucija buvo teigiama, bet tvirta. Ji priimta po ilgų derybų su įvairiomis partijomis, kurios parodė pavyzdinį pritarimą pasiektam kompromisui, už tai joms labai dėkoju.

Taigi kodėl mes bijome ir vengiame balsuoti vis atidedami šią procedūrą? Iš esmės, gerb. pirmininke, todėl, kad humanitarinė situacija Gazoje tapo nebetoleruotina. Kai Europos Parlamento delegacija, kurios nariu buvau ir aš, lankėsi Gazoje vasaros pradžioje, žmonių gyvenimo sąlygos jau kėlė nerimą; kita delegacija, apsilankiusi okupuotose teritorijose lapkričio mėn., pateikė analogiškas išvadas. Niekas nesikeičia, situacija katastrofiška, o blokada ne tik nekenkia judėjimui „Hamas“, bet tik daro jį radikalesnį.

Prieš tris dienas Louis Michel pastebėjo, kad užsitęsęs Gazos perėjimo punktų uždarymas tapo kolektyvine bausme civiliams Palestinos gyventojams, tai visiškai prieštarauja tarptautinei humanitarinei teisei; tai paties mūsų Komisijos nario žodžiai. Jungtinių Tautų Paramos ir viešųjų darbų Palestinos pabėgėliams agentūra (angl. UNRWA), dirbanti su pabėgėliais Gazoje, pateikė pagalbos prašymus, kaip ir *Oxfam*, *Amnesty International*, *Médecins sans frontières* ir kelios nevyriausybinių organizacijos, negalinčios šiuo metu naudotis net „Ereso“ perėjimo punktu.

Kaip tik šiandien sužinojau, kad PEGASE mechanizmas Gazoje visiškai neveikia; jis daugiau nebegali užtikrinti energijos tiekimo, Palestinos valdžios pareigūnai nebegauna atlyginimų ir pensijų; sustabdyti mokėjimai vargingiausiems gyventojams. UNRWA taip pat turėjo sustabdyti paramos teikimą vargingiausiems Gazos gyventojams. Tai nepriimtina, gerb. pirmininke, ir netoleruotina, todėl aš, prieš savo valią, pritariau balsavimo atidėjimui.

Šiuo metu politinis Izraelio „paaukštinimas“ labai skubotai ir miglotai diskutuojamas Tarybos lygmeniu, ir būtent dėl šios paaukštinimo galimybės, šiandien, šiuo metu visiškai neatitinkančios politinių aplinkybių regione, mes gauname šimtus piliečių elektroninių laiškų. Taryba turi užtikrinti šiuo metu vykstančių diskusijų skaidrumą ir jaustis atsakinga prieš Europos piliečius.

Parlamentui šiandien visiškai aiškiai pareiškiamo: mes norime humaniškų gyvenimo sąlygų Palestinos žmonėms ir nutraukti Palestinos blokadą. Ji visiškai nepadeda silpninti judėjimo „Hamas“, tačiau verčia netoleruotinai kentėti nekaltus žmones, kurių pusė, tarp kitko, balsavo už „Fatah“ 2006 m. rinkimuose. Šis apsisprendimas dar galioja. Mes tiesiame Izraeliui ranką, tačiau netiname paminti svarbiausių Europos Sąjungos vertybių. Dabar Izraelio eilė veikti.

Pasinaudosiu šia galimybe, atsiprašau, gerb. pirmininke, šį laiką galite atimti iš mano kitų dviejų minučių, ir pasmerksiu politinį spaudimą, šmeižto kampanijas ir kaltinimus antisemitizmu, skirtus Parlamento nariams, kurie paprasčiausia siekia taikos ir teisingumo. Noriu atiduoti duoklę visiems mūsų draugams žydams, gyvenantiems Izraelyje ar kur kitur, šiems teisingiems žmonėms, patekusiems į itin sudėtingą padėtį, tačiau taip pat norintiems taikos ir raginantiems nenusižengti tarptautinei teisei. Dirbkime kartu, kad to pasiektume. Turime nutraukti Gazos apgultį, o imtis karinių veiksmų, kaip girdėjau siūlant, būtų tikra beprotybė.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary G. Verheugenai, Parlamento nare V. De Keyser, ponios ir ponai, norėčiau iš pradžių padėkoti Parlamento narei De Keyser už puikų pranešimą. Aš kaip ir ji pastebėjau, kad dauguma Parlamento narių pasisakė už balsavimo atidėjimą dėl jos minėtų priežasčių.

Žvelgiant iš Tarybos pozicijos, Izraelio dalyvavimą Bendrijos programose reikėtų vertinti kaip ES ir Izraelio santykių perėjimą į aukštesnį lygį, todėl Taryba birželio 16 d. pasiuntė signalą 8-ajame ES ir Izraelio asociacijos tarybos posėdyje. Šis santykių perkėlimas į aukštesnį lygį atitinka Europos kaimynystės politiką.

Taryba įsitikinusi, jog tai būtų naudinga abiem pusėms, ne tik valstybei, kurią mes priartiname prie Europos Sąjungos šeimos. Europai šis žingsnis būtų naudingas ta prasme, kad mes galėtume labiau suartėti su naujais Izraelio gyventojų sluoksniais: studentais, mokslininkais, verslininkais ar techniniais darbuotojais.

Europa galėtų visiškai įrodyti daugiašalio bendradarbiavimo naudą siekiant taikos ir gerovės. Norėčiau pasakyti Parlamento narei V. De Keyser, kad šią pamoką jau išmokome Viduriniuosiuose Rytuose. Tada Europa galės pasakyti teisybę valingiau ir įtikinamiau – keldama didesnę pasitikėjimą.

Atidžiai įsiklausiau į Užsienio reikalų komiteto narės V. De Keyser išreikštus lūkesčius. Žinoma, kalbu apie jos paminėtą žinią dėl visiško mokėjimų įšaldymo, būtinybės siekti pažangos taikos su Palestinos vadovybe procese, apribojimų Gazos gyventojams ir bankui „West Bank“ atšaukimo bei ypatingos būtinybės gerinti daugelio Gazos piliečių, nukentėjusių nuo blokados, gyvenimo sąlygas.

Galite būti tikri, kad tokius lūkesčius puoselėja ir Taryba, ir, esu įsitikinęs, Komisija. Todėl 2008 m. birželio 16 d. deklaracijoje paskelbti keli labai aiškūs teiginiai: dėl šiuos santykius supančių politinių aplinkybių ir žinios, kurią Europa ketina pasiųsti Izraeliui ta proga.

Tiesa, kad Izraelis visada tai žinojo. Aš esu iš tų, kurie apgailestauja, kad į šias žinias nebuvo įsiklausyta, tačiau birželio mėn. Taryba, pasinaudodama galimybe sustiprinti Europos Ir Izraelio santykius, pabandė išsiųsti šias žinias su didesne jėga, aukštesniu lygiu ir įvairesniais kanalais. Štai ką daro Taryba.

Minėjote, jog Europa kviečia prisijungti prie tam tikrų Bendrijos programų ne tik Izraelį, bet ir kitas kaimynystės politikoje dalyvaujančias šalis.

Gerb. pirmininke, Komisijos nary G. Verheugenai, ponios ir ponai, Europos Parlamentas šiandien turi galimybę prisidėti prie regionų bendradarbiavimo proceso, pradėto Europos saugumui ir gerovei svarbiame regione.

Tikiuosi, kad atėjus laikui, atsižvelgdami į dabartinio balsavimo rezultatus, pasinaudosite pranešėjo rekomendacijomis, ir rezoliucijoje, kurią norite priimti šiuo klausimu, paremsite tas pozicijas, kurios atspindės visą laiką rodytą valstybių narių vyriausybių išmintį ir padės atkurti taiką ir stabilumą regione.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, 2006 m. gruodžio mėn. Europos Komisija pasiūlė visiškai integruoti šalis, dalyvaujančias Europos kaimynystės projekte, į tam tikrų priemonių ir Bendrijos programų įgyvendinimą. Su tokiais sritimis kaip moksliniai tyrimai ir plėtra, naujovės, konkurencingumas, vartotojų apsauga, informacinė visuomenė ir daugeliu kitų, buvo siejami didžiausi lūkesčiai.

Taryba pritarė šiam pasiūlymui kelis kartus. 2007 m. kovo mėn. ji parėmė Komisijos pasiūlymą, kad visos valstybės partnerės turėtų visada galėti dalyvauti tam tikrose Bendrijos programose.

Izraelis – pirmoji mūsų valstybė partnerė kaimynystės politikoje, šiais metais formaliai pasirašiusi protokolą dėl pamatinio susitarimo su Europos bendrija dėl bendrųjų jos dalyvavimo Bendrijos programose principų.

Komisija sveikina tokį rezultatą, nes jis pabrėžia mūsų seną ir artimą bičiulystę su Izraelio valstybe. Nuo 1995 m. Izraelis turėjo pilnateisio Mokslo tyrimų ir plėtros pagrindų programos partnerio statusą. Metams bėgant šis artimas bendradarbiavimas peraugo į daugelį bendrų aspektų, tarp kitko davusių puikių rezultatų, kuriais pats galėjau įsitikinti parėjusių metų susitikime Izraelyje.

Dėl itin stiprių Izraelio mokslininkų ir universitetų ši šalis yra itin įdomus ir vertingas partneris. Izraelis gali įnešti svarų indėlį ir naujovių srityje, o tai naudinga abiem pusėms, nes bus pasiekta glaudesnio pramonės įmonių bendradarbiavimo. Tuo tarpu Izraelio ministro pirmininko Ehudo Olmerto ir mano inicijuotas dialogas tarp ES ir Izraelio įmonių jau įsibėgėjo ir duoda rezultatų.

Be to, Izraelis jau dalyvauja Verslininkystės ir naujovių programoje, kuri yra viena iš trijų pagrindinių programų konkurencingumo ir integracijos srityje. Ši programa itin svarbi mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms. Abi pusės su šiuo bendradarbiavimu sieja daug vilčių ir lūkesčių. Todėl ES ir Izraelio asociacijos taryba parėjusiais metais pabrėžė, jog ji nori suintensyvinti santykius su Izraeliu, kurių pagrindas – bendras veiksmų planas.

Be abejonės mūsų ryšius galima paaiškinti. Viskas, kas padeda žmonėms lengviau susitikti; vienija žurnalistus, kūrėjus, tyrėjus ir verslininkus; skatina dialogą ir tarpusavio supratimą, nusipelno besąlygiškos mūsų paramos. Šie dalykai turės teigiamą poveikį ir vykstančiam dialogui dėl žmogaus teisių.

Tolesnis mūsų santykių su Izraeliu stiprinimas, ypač Europos kaimynystės politikos srityje, tarnauja strateginiams Europos Sąjungos interesams. Šiandien čia aptartas Tarybos sprendimas visiškai tinkamas šiomis aplinkybėmis ir svarbus stiprinant mūsų santykius su Izraelio valstybe. Todėl, ponios ir ponai, prašau jūsų pritarti rezoliucijos projektui ir balsuoti dėl Komisijos pasiūlymo.

Jana Hybášková, PPE-DE frakcijos vardu. – (CS) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Tarybos pirmininke, tai kas įvyko šiandien, mano manymu yra beprecedentis parlamentinės procedūros panaudojimas. Mes, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų atstovai, buvome pasiruošę visiškai palaikyti socialistų pranešimą, įskaitant papildomus pasiūlymus. Patys socialistai atsisakė balsuoti dėl savo pačių pasiūlymo. Vis dėlto pranešimui pritarė Užsienio reikalų komitetas, jis pateiktas svarstyti ir mes turime balsuoti dar šio Parlamento kadencijoje. Mūsų frakcija apsisprendusi diskutuoti ir pritarti pranešimui.

Tai, kas įvyko šiandien, griaua Europą. Europa norėjo užsitikrinti finansinės paramos grąžą, įtaką Viduriniuosiuose Rytuose bei galimybę prisidėti prie taikos proceso. O mes šiandien atmetėme priemonę, kuri būtų padėjusi mums užimti šią padėtį mainais į paaukotus pinigus. Europa taip pat atsisakė ir svarbios paramos mokslo tyrimų, plėtros, mokslo pažangos, tyrimų ir technologų, kovos su terorizmu bei žmogaus teisių užtikrinimo Viduržemio jūros regione srityse. Tikiu, kad Komisijos ir Tarybos pasiūlytas veiksmų planas dar bus svarstomas. Taip pat tikiu, kad pirmininkavimą perėmus mano šaliai Europos ir Izraelio santykiai pagerės. Tačiau tai nekeičia fakto, kad šis Parlamentas prarado savo įtaką ir šiandien tapo ta vieta, kur triumfuoja tamsios, antieuropiškai nusiteikusių jėgos, nenorinčios, kad situacija Viduriniuosiuose Rytuose pagerėtų. Manau, absurdiška priešinti Europos Parlamentą su mūsų pačių valstybėmis ir mūsų ketinimais. Todėl mes tęsime.

Hannes Swoboda, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininke, Parlamento nare J. Hybášková, leiskite ir mums tarti žodį. Jūs taip pat laikėtės nuomonės, kad mes šiandien nebalsuosime. Turėtume vadovautis faktais. Mes, kaip Socialdemokratų frakcija, komitete balsavome teigiamai, nes pritariame šiam reikalui. Komisijos pirmininkas ir jūs pati iš tiesų tai paminėjote.

Tačiau mes negyvename hermetiškai sandariame kambaryje – gyvename tam tikroje politinėje situacijoje. Įsivaizduokite, jei nepritartume niekam, ką sakėte jūs ar aš apie katastrofišką nežmonišką padėtį Gazoje ir elgtumės taip, tarsi nieko ten nevyktų? Tačiau taip nėra. Gerb. Tarybos pirmininke, jūs sakėte, kad tai indėlis į taikos procesą. Ar tikrai manote, kad esant tokiai situacijai, tai būtų indėlis į taikos procesą? Deja gali būti, kad situacija ir nepasikeis. Balsuosime dėl klausimo, kurio situacija nėra įtempta. Tačiau turime bent pasiųsti signalą.

Gerb. Tarybos pirmininke, lieka neatsakytas klausimas: kaip šį sprendimą priims žmonės? Ką manys žmonės Palestinoje ir kitose šalyse, jei būtent šiuo metu pirmiausia bus pasiekta susitarimo su Izraeliu, kai šioje šalyje taip žiauriai pažeidžiamos žmogaus teisės, ir ne tik tai daro ne tik Izraelis. Visiškai aišku, ir mūsų frakcija visada tai tvirtino, kad būtina smerkti bet kokias terorizmo apraiškas, ar tai būtų raketos, ar kitokios atakos.

Mūsų frakciją palaikė šį Žaliųjų frakcijos (Europos laisvojo aljanso) ir Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos žingsnį, nes norime pasiųsti bent vieną signalą, kad mes nepritariame situacijai Viduriniuosiuose Rytuose. Taip, bendradarbiavimas vyks. Nesijaudinkite, puikiai žinote, kad bendradarbiavimas vyks, tai ne pabaiga, o signalo išsiuntimas. Taip, norime bendradarbiauti su Izraeliu, bet norime ir taikos bei humaniško elgesio su žmonėmis šiame regione.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Komisijos nary, Jeanai Pierre Jouyet, kaip ir dera atsakingai frakcijai, mes ilgai diskutavome balsuoti ar nebalsuoti už balsavimo atidėjimą ir dėl rezoliucijos, ir dėl protokolo patvirtinimo; mūsų frakcijos nuomonės išsiskyrė. Balsai pasiskirstė maždaug per pusę su nedidele norinčiųjų balsuoti persvara; taip mano frakcija ir balsavo per balsavimą.

Šis pasiskirstymas rodo, kaip mums rūpi situacija Viduriniuosiuose Rytuose bei Izraelio ir Palestinos konfliktas. Nepažįstu nė vieno, įskaitant save, kuris apsilankęs okupuotoje teritorijoje nebūtų grįžęs persmelktas susirūpinimo, gailesčio ir pykčio dėl susidariusios situacijos.

Labiausia trikdo ir kelia nerimą tai, kad Izraelio politika po Anapolio susitarimo tik pablogėjo, sugriežtėjo ir sutvirtėjo. Nereikia būti piktavaliui, kad kiltų klausimas, ar Izraelis, ar kitos jėgos šiame regione, palaikomos Izraelio armijos, nedalyvauja inicijuojant negrįžtamus procesus okupuotose teritorijose tokiu mastu, kad dviejų valstybių susitarimas tampa neįgyvendinamas.

Todėl galiu suprasti, kad norėjome pasiųsti Izraeliui žinią atidedami balsavimą, nes nenorime sudaryti įspūdžio, jog remiame šią šalį tuo metu, kai daugiau nei milijono palestiniečių, gyvenančių Gazoje, sąlygos vis blogėja. Tikiuosi, kad per ateinančias savaites ar mėnesius įvyks tokių pokyčių, jog galėsime užtikrinčiau pritarti abiem tekstams.

David Hammerstein, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, svarbu faktai, o ne žodžiai. Faktai tūkstantį kartų vertesni už žodžius. Šiame Parlamente priėmė daugybę rezoliucijų. Taip, daugelyje iš jų buvo kritikos ir gerų ketinimų, tačiau svarbiau faktai.

Faktas, kad metai kalbų Anapolio procese, nuėjo veltui. Faktas, kad konflikto sprendimas tęsiasi. Faktas, kad situacija Gazoje blogesnė nei kada nors. Taip pat faktas, kad šiandien, kol čia kalbame, vyksta konfrontacija tarp pačių konflikto sprendėjų ir Izraelio armijos.

Noriu, kad galėčiau balsuoti už šią rezoliuciją po kelių mėnesių. Noriu, kad galėtume sustiprinti savo ryšius su Izraelio valstybe. Taip yra todėl, kad tikrieji Izraelio draugai, mylintys Izraelį, nevengia pasakyti tiesios. O tiesa ta, kad tokia okupacija, kokia yra šiandien, negali ilgiau tęstis. Taip nebepažįti būti. Turime pasiųsti žinią, kad Europos Sąjungos veiksmai pagrįsti taikos siekiu ir pagarba žmogaus teisėms. Taip galėsime judėti pirmyn. Norime glaudesnių ir geresnių santykių su Izraeliu ir palestiniečiais ir turime parodyti tai aiškiais sąlygomis ir aiškiais veiksmais, ne tik žodžiais.

Luisa Morgantini, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nebuvo lengva prašyti atidėti balsavimą, tačiau, mano nuomone, tai buvo būtina, ir, manau, šis sprendimas tikrai pakels pasitikėjimą Europos Parlamentu.

Izraelis negali būti aukščiau tarptautinių įstatymų. Norėčiau pasakyti Parlamento narei J. Hybáškovai, kad bendradarbiavimas su Izraeliu ir įvairūs projektai nenutrūko. Pristabdėme ir atidėjome santykių perkėlimą į aukštesnį lygį, o ne bendradarbiavimą, kuris vyksta toliau. Tikiuosi, kad jis vyks, nes tai svarbu; netgi aš galiu pripažinti jo naudą. Vis dėlto norėčiau pakartoti: Izraelis turi suprasti, jog privalu paisyti tarptautinių įstatymų. Ant kortos pastatyta mūsų garbė ir orumas.

Todėl norėčiau tikėtis, kad Ministrų Taryba įsiklausys į Europos Parlamento nuomonę, bus nuosekli ir pasakys Izraelio valstybei, jog mums būtini konkretūs ženklai, įrodantys, kad ši šalis nori taikos; būtina panaikinti ir atsiskaitymų per „West Bank“ blokadą, nes tai kenkia Gazos gyventojams.

Europos Sąjungos projektai sustabdyti. Pvz., nevyksta projektas PEGASE. Neleidžiama patekti prekėms į teritoriją. Rytoj algos nebus išmokėtos. Jungtinių tautų pagalbos ir atstatymo administracija (angl. UNRRA) yra priversta sustabdyti pagalbos skurdžiausioms šeimoms teikimą. Gėda, kad tai vyksta! Aš nekritikuoju Izraelio, gink Dieve! Tačiau būti Izraelio valstybės draugu reiškia ir priminti jos ir mūsų pareigas. Todėl tikiuosi, kad galėsime vėl viską pradėti, bet žinia, kurią pasiuntėme šiandien, yra svarbi. Skiriame ją Palestinos gyventojams ir tiems izraeliečiams, kurie tvirtai tiki taika ir teisingumu laikantis įstatymų.

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi galėdamas paremti Tarybos ir Komisijos pastangas stiprinti santykius su Izraelio valstybe, nes tai naudinga abiem pusėms; atidėti balsavimą, mano manymu, buvo klaida.

Tačiau aš žiūriu į Tarybos pirmininką kamuoju labai prieštarų jausmų dėl Tarybos dokumento patekimo į Izraelio dienraštį „Ha'aretz“, žr. praėjusio pirmadienio numerį. Remdamasis šiuo dokumentu, norėčiau užduoti tris klausimus.

Ar sutinkate, kad šio dokumento pavadinimas „Veiksmų strategija dėl taikos Viduriniuosiuose Rytuose“ yra žingsnis pirmyn? Jei taip, ar skatinsite Izraelį atnaujinti Jeruzalėje, Palestinos institucijų veiklą, įskaitant Palestinos išsivadavimo organizacijos centrą „Oriental House“? Baigdamas turiu paklausti, jei tai ir yra numatytoji strategija, kaip ketinate ją suderinti su santykių su naująja Izraelio vyriausybe gerinimu, kad ir kokios formos ji būtų? Laukiu atsakymų.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, pirmininko pavaduotoja, ponios ir ponai, šį kartą nesutinku, nes šiandien Parlamentas sudarė labai blogą išpūdį grąžindamas Parlamento narės V. De Keyser pranešimą komitetui. Ir jūs visi, be abejo, pritarсите, ypač taip neįtikėtina greitai surengdami diskusijas ir balsavimą. Tai verčia mane manyti, kad kairieji ketino rasti priežasčių blokuoti Izraelio dalyvavimą partnerystės programoje naujovėms ir moksliniams tyrimams įgyvendinti. Norėčiau pabrėžti, kad kalbame apie vieną iš kelių valstybių, jei ne vienintelę, kur pasiūlyti paramą reiškia ne tik išreikšti solidarumą, bet ir padėti augti bei vystytis pačios Europos įmonėms.

Kol kas niekas nepaklausė Palestinos vadovybės, kiek paramos ji gauna iš Arabų lygos ir kaip ją panaudoja: kokią dalį skiria dialogui, tarpusavio supratimui skatinti ar kutūros ir mokslo plėtrai remti. Žinant, kad pavyko mobilizuoti tiek mažai centro dešiniųjų Parlamento narių, kairieji puikiai padirbėjo: jiems pavyko atidėti balsavimą prisidengiant rūpinimusi žmogaus teisėmis. Man susidaro išpūdis, kad visa tai kenkia regiono plėtrai ir galbūt visam taikos procesui. Tai kelia pavojų šalies teisei į saugumą, kurią turėtume ginti.

PIRMININKAS: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, prieš mane kalbėję pranešėjai puikiai paaiškino šį ryt išplatinto dokumentų komplekto, raginančio atidėti balsavimą, tikslą. Tačiau norėčiau jums priminti, jog esama ir kitų šių santykių aspektų, ypač politinių, kuriuos nagrinėja Taryba plėtodama Europos Sąjungos ir Izraelio santykius.

Esama ir tokių aspektų, kurie veikia vidaus rinką. Todėl tikiu, kad visi iš esmės pritariame Izraelio ir Europos Sąjungos santykių plėtrai, kaip ir ryšiams su Palestinos vadovybe. Pranešimas turi būti aiškus ir atspindintis abiejų pusių pasišventimą. Šiandien mes negalime pasakyti, kad šie kriterijai įgyvendinti. Norėčiau jums priminti ne tik apie tragišką situaciją Gazoje, bet apie tebevykstančius neteisėtus atsiskaitymus teritorijose. Tai problema, turinti įtakos prekių pardavimui iš okupuotų teritorijų ir kitiems dalykams, kuriuos puikiai žinome.

Mano nuomone, Taryba iš esmės turi aiškiai išreikšti savo poziciją, jei Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija imsis atsakomybės kitame Tarybos posėdyje pristatyti dokumentą dėl taikos Viduriniuosiuose Rytuose perspektyvų. Tai gali būti puiki galimybė konstruktyviai plėtoti tarpusavio santykius. Todėl tikiu, kad buvo išmintinga reikalauti atidėti balsavimą su sąlyga, kad mes visi panaudosime šį laiką Palestinos, ypač Gazos, gyventojų daliai palengvinti. Noriu pridurti, kad taip pat turėtume išnaudoti šį laiką Europos ir Jungtinių Valstijų santykiams atnaujinti pasinaudodami jungtine iniciatyva dėl situacijos Viduriniuosiuose Rytuose gerinimo.

Nepamirškite, kad 2008 m. buvo paskelbti, ar bent jau turėjo būti, Palestinos Valstybės Konstitucijos metai. 2008 m. jau praeityje, o situacija vis dar siaubinga.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, jei diskusijos šiandien būtų vykusios dėl situacijos Gazos ruože, būčiau palaikęs Parlamento narės V. De Keyser ir kitų salėje esančių kolegų poziciją. Tačiau bijau, kad ši politinė sąsaja su vienos iš Europos kaimynystės politikos šalių, konkrečiai – vienos iš Viduržemio jūros regiono šalių, dalyvavimu EB programose sukūrė precedentą, kuris neaišku kuo baigsis. Nesame numatę jokių politinių sąlygų dvipusiams ryšiams tarp Europos kaimynystės politikos šalių. Pvz., Maroko atveju, mes niekada neminėjome Vakarų Sacharos ar žmogaus teisių. Taip pat ir Egiptui ar bet kuriai Viduržemio jūros regiono šaliai. Nesuprantu, kodėl šį kartą atkreipėme dėmesį į šį politinį aspektą.

Antra, mano manymu, kuo intensyviau vyksta dialogas ir bendradarbiavimas, pasitikima kita šalimi, kaip sakė gerb. J. P. Jouyet, tuo daugiau įtakos tai šaliai turime. Šiandien užtrenkėme šias duris ir nežinau, kaip galėsime jas atidaryti.

Trečia, esu įsitikinęs, kad šiandien mes iškėlėme sąlygą. Sakėme, kad tai tik atidėjimas, ir prie šio klausimo mes dar grįšime. Kaip grįšime? Kada situacija Gazos ruože bus tokia patenkinama, kad nuspręsimė grįžti prie šio klausimo? Kap sakė Parlamento narė P. Napoletano mokėjimų klausimu, kaip ir dėl daugeliu kitų klausimų, kuriais norime teigiamos Izraelio įtakos, kada būsimė pakankamai politiškai patenkinti, kad sugrįžtume prie šios puikios rezoliucijos, kurią paruošė Užsienio reikalų komitetas?

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, Europa negali stiprinti santykių su Izraelio valstybe, kol jos vyriausybė atkakliai laikosi naujojo kurso. Ji turi liautis baudusi Palestinos gyventojus: nutraukti Gazos apgultį, rodyti norą bendrauti su Palestinos lyderiais ir rasti abiem pusėms priimtina tvarų sprendimą.

Visi norime normalių santykių su Izraeliu, tačiau tokiomis aplinkybėmis tai neįmanoma. Besąlygiškai palaikau Izraelio teisę gintis, tačiau gynyba turi vykti laikantis tarptautinių įstatymų ir įsipareigojimų, kuriuos prisiima kitą šalį okupavusi valstybė.

Izraelio valstybė, kuri taip didžiuojasi savo demokratine sistema, tiek daug kartų pažeidė tarptautinius įstatymus savo elgesiu su Palestinos gyventojais, kad daugelio žmonių kantrybė pasiekė kritinę ribą. Per paskiausią oficialų vizitą į Gazą, Jeruzalę ir banką „West Bank“, pats mačiau, kaip pablogėjusios kasdienės gyvenimo sąlygos eiliniams palestiniečiams.

Ekonomika suardyta. Užregistruota 210 nelegalių gyventojų. Palestiniečių žemės ir namai nuolatos užgrobiami. Sulaikyta 11 000 palestiniečių kalinių ir 40 Palestinos leidybos tarybos narių. Areštuota daugiau nei 300 asmenų iki 18 metų amžiaus, kai kuriems iš jų vos 12. Gaza kenčia nuo apgulties ir karinės invazijos baimės; 50 proc. gyventojų yra priklausomi nuo maisto pagalbos. Sąrašas ilgėja. Ši brutali kolektyvinė bausmė ir Izraelio vykdomas žemių užgrobimas – šiurkštus tarptautinių įstatymų pažeidimas, kenkiantis taikai.

Todėl dabar ne laikas pritarti santykių stiprinimui. Iš tiesų, manau, kad balsavimą reikėtų atidėti iki rinkimų, vyksiančių Izraelyje ir Palestinoje 2009 m. pradžioje. O tuo tarpu tarptautinė bendruomenė privalo stengtis stabilizuoti situaciją ir sukurti sąlygas ramiam palestiniečių ir izraeliečių gyvenimui.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau, šių susitarimų, stiprinančių santykius su Izraeliu, tikslas – patikinti konflikto šalis, kad jos dalyvauja nuosaikiam procese, užtikrinančiame jų vidaus stabilumą ir suteikiančiame garantijų dėl bendradarbiavimo ir egzistencijos ateityje. Šiandien mes nepasinaudojame galimybe suteikti tokią garantiją. Mes ją praleidome ir, mano nuomone, tik dar labiau pakurstėme aistras.

Aš taip pat kritiškai vertinu Izraelį daugeliu klausimų, ypač dėl mokėjimų politikos. Tačiau, kai šiandien girdžiu, kad svarbiausia priežastis – situacija Gazos ruože, labai tuo stebiuosi, ypač, kai pateikiama tik pusė ar ketvirtadalis argumentų. Turime suprasti, kad jei tikėsime šiais argumentais, po trijų mėnesių bus rasta kitų, vėliau – dar kitų ir t. t., kad tik nebūtų priimtas sprendimas. Jei teisingai prisimenu, Izraelis pasitraukė iš Gazos. Ir jei teisingai prisimenu, judėjimas „Hamas“ nuvertė prezidento M. Abbaso išrinktą valdžią ir žiauriu maištu išardė vyriausybę, pažeisdamas visas teises. Jei teisingai prisimenu, situaciją Gazoje lėmė judėjimo „Hamas“ sukeltos aplinkybės. Jei teisingai prisimenu, šūviai iš Gazos kasdien prapliumpa į Izraelio miestus. Ir šiandien tai nesvarbu – vienbalsiai kaltinamas Izraelis; man neatrodo, kad tai geriausias būdas pelnyti pasitikėjimą Europos politika Jeruzalėje.

Todėl manau, jog šiandien labai suklydome. Būsime taikos jėga tik tada, jei liksime ištikimi tiesai, o ne paprasčiausia politikuosime. Aš įsitikinęs, kad tokia politika nepadės prezidentui M. Abbasui, o tik dar labiau stiprins Gazoje klestintį radikalizmą. Todėl manau, kad šiandien priėmėme klaidingą sprendimą.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, užsitęsęs konfliktui būtina apmąstyti ir išanalizuoti jo priežastis bei agresyvų elgesį ir ieškoti sprendimų. Galiu suprasti viskam pasiryžusius Palestinos raketininkus, kurie kaip žiurkės išsislapstė savo kampuose, tačiau suprantu ir izraeliečius, kurie bijo, kad jų vaikai gali niekada negrįžti iš mokyklos, nes kiekvienas palestinietis laikomas teroristu. Šis reikalas nėra tik balta arba juoda.

Ir tarp palestiniečių, ir tarp izraeliečių yra ir į kompromisus linkusių žmonių, ir užsispyrusių ekstremistų; tai aiškiai patvirtino pati Tzipi Livni. Šis vidinis pasidalijimas nėra bereikšmis; kuo jis svarbesnis, tuo galingesnis konflikto dalyvis. Mano nuomone, izraeliečiai galingesni, nes jie turi valstybę ir, be abejonės, visas teises į ją; aš tam pritariu. Todėl jie gali naudotis visais valstybės atributais.

Tai didelė atsakomybė ir pareiga imtis veiksmų, kurie gali būti pavojingi, bet leidžiantys viltis, kad ateityje šiame regione įsivyras taika. Todėl Izraelio reikalavimas nerengti raketų antpuolių, kol nebus pradėti dvišaliai projektai yra tarsi sakymas, kad būsime pasiruošę turėti vaikų, su sąlyga, kad jie taps inteligentiškais žmonėmis, įgys mokslinius laipsnius ar pradės pelningą verslą.

Netradicinės situacijos reikalauja netradicinių sprendimų, ir aš tikiuosi, kad Izraelis juos priims. Mes, Europos Sąjunga, privalome padėti juos priimti. Kitaip tariant: *sudaryti šioms šalims žemėlapi.*

Jei kalbėtume apie ES ir Izraelio ryšius, man atrodo, kad tai gera strategija, nes taip įgytume daugiau įtakos ir ilgalaikėje perspektyvoje galėtume konstruktyviau dalyvauti švelninant šį konfliktą. Pasisakau už šių santykių stiprinimą.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, būdamas pranešėju Europos kaimynystės politikos klausimais aš ilgą laiką palaikiau intensyvesnį Izraelio dalyvavimą ES programose ir institucijų veikloje, nes tai naudinga abiem pusėms, turint omeny Izraelio kaip šalies pažangą mokslo ir aplinkosaugos tyrimų srityje. Pastarosiomis savaitėmis gavau daug laiškų su prašymais balsuoti prieš ES ir Izraelio bendradarbiavimo stiprinimą. Tačiau tikiuosi, kad ES ir Izraelio valstybė natūraliai yra partnerės, nes joms rūpi tos pačios vertybės: demokratija, įstatymai, asmeninė laisvė, o ypač laisva spauda ir nepriklausomi teismo organai.

Ne visi ES strateginiai gali pasakyti tą patį. Pvz., Kinija, kuri tokia miela Parlamento pirmininkui, pamina šias vertybes, tačiau, kad kaip būtų keista, aš negirdžiu prašymų susilpninti ES ryšiu su Pekinu. Taip yra todėl, kad ir visuomenėje, ir šiuose rūmuose stiprios antisemitizmo apraiškos. Tai toks požiūris pagrįstas argumentais, aš galiu jį gerbti, net jei nesutinku. Tačiau dažnai jis pagrįstas antisemitizmu ir antiamerikonizmu, nes JAV ir Izraelis glaudžios sąjungininkės.

Praėjusią savaitę Indijoje, Mumbajuje, Džihado teroristai specialiai siekė nužudyti žydus. Tai rodo, kad vakarų valstybės turi stoti petį į petį su Izraeliu, nes ši šalis yra egzistencinės kovos su Islamo teroristais: judėjimais „Hamas“, „Hezbollah“ ir Islamo Džihadu, įrodžiusiais savo apsisprendimą sunaikinti Izraelį ir mūsų gyvenimo būdą, priešakyje.

Deja, Europos Parlamentas, dėl Tarybai primininkavimą perimsiančios Čekijos, šiandien pasielgė itin trumparegiškai nepareikšdamas savo nuomonės dėl minėto susitarimo. Tai, mano manymu, pražūtinga. Izraelio visuomenė gaus klaidingus signalus būtent per rinkimus ir kaip tik sustiprins kompromisų priešininkų pozicijas Izraelyje.

Pirmininkas. – Man miela ne Kinija, o demokratija ir žmogaus teisės Kinijoje, Izraelyje ir Palestinoje.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, kai kas verčia mus tikėti, kad Parlamentas šiandien pasielgė nesąžiningai. Turiu pasakyti, kad man tai atrodo keista, turint omeny, kiek kartų ši institucija palaikė susitarimus be jokių verkšlenimų, kai iš tiesų buvo pažeidžiamos žmogaus teisės, o vyriausybės struktūros toli gražu nesivadovavo demokratijos principais.

Panašu, jog šiandien Parlamentas pasidavė gerai organizuotai pagiežos Izraeliui kampanijai, o mes leidomės jos paveikiami. Aklas fanatizmas, kurį kai kurie rodė šiandien Izraelio atžvilgiu, yra nedovanotinas. Izraelis – demokratinė valstybė regione, kur demokratija nėra nekvepia. Ši šalis ieško dvišalių sprendimų. Jai teko patirti siaubingus išorės ir vidaus teroristų išpuolius, todėl ji turi teisę gintis.

Kai kas šiuose rūmuose taip susirūpinę savo baime ir dega tokia neapykanta Izraeliui, kad yra linkę pateisinti teroristų atakas ar judėjimo „Hamas“ išpuolius Gazoje kaltindami tik atakuojamą valstybę. Manau, tai klaida.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, pasisakiusieji už balsavimo atidėjimą šiose diskusijose daugybę kartų buvo apkaltinti antisemitizmu.

Tai visiškai nedera. Niekas iš palaikančių balsavimo atidėjimą nekaltino kitos pusės nesąžiningumu ar slaptų motyvų turėjimu, išskyrus rūpinimąsi Izraelio ir Palestinos gyventojų ateitimi.

Būtų teisinga pripažinti, kad visi mes rūpinamės žmonėmis, todėl laikomės tokios pozicijos. Ji neparemta jokia antisemitine ideologija.

Pirmininkas. – Gerb. P. De Rossa, pirmininkas visiškai supranta jūsų poziciją ir jai pritaria.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, taip buvo gauti keli laiškai, bet buvo ir Izraelio ambasados lobizmo. Ne todėl, mes priėmėme vienokį ar kitokį sprendimą. Sprendimo priežastis – tvirtas įsitikinimas, kad balsuoti šiuo metu būtų netinkama.

Daugelis kolegų I. Kasoulides, E. Brok, Z. Zaleski ir kitų išsakytų argumentų iš tiesų gerbtini. Manau, kad po šio nuomonių skirtumo, būtų tinkamas laikas grįžti prie bendros pozicijos, kuria pareikštume paramą Izraeliui, bet tuo pat metu ir palaikytume taikos procesą bei palestiniečių teisę gyventi. Tai mums svarbu.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. Komisijos pirmininke G. Verheugenai, ponios ir ponai, Taryba neturėtų komentuoti procedūrinių klausimų ar šiuos rūmuose priimtą šios srities sprendimų.

Norėčiau pasakyti gerb. H. Swobodai, jog akivaizdu, kad Taryba siekia tų pačių tikslų ir pritaria paskutinėje jūsų kalboje išsakytai nuomonei, ypač stabilizacijos klausimu. ES ir Taryba smerkia bet kokią smurtą, ypač civilių gyventojų apšaudymą raketomis – tai turi liautis. Kova su terorizmu turi vykti nuolat, o kapralo

G. Shalito likimas yra ypatingas ES rūpestis, ir ypač, jei galima taip pasakyti, Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos.

Tačiau Europos Sąjunga ir toliau rūpinsis spartėjančia ekspansija į svetimą teritoriją. Toliau tebevykstanti apgyvendinimą, įskaitant natūralią ekspansiją, būtina skubiai sustabdyti, taip pat ir Rytų Jeruzalėje. Tai prieštarauja tarptautinei teisei ir kelia pavojų Palestinos valstybės įkūrimui; būtina pašalinti kliūtis judėti okupuotose Palestinos teritorijose, nes tai svarbu ekonominei plėtrai. Humanitarinę situaciją Gazoje būtina gerinti skubiai: siekti paliaubų, atidaryti sienos perėjimo punktus, tiekti prekes bei teikti paslaugas gyventojams ir pagalbos institucijoms, ypač Jungtinių Tautų Paramos ir viešųjų darbų Palestinos pabėgėliams agentūrai (angl. UNRWA), padėti joms atlikti savo darbą; intensyviau paleidinėti palestiniečius kalinius, pirmenybę teikiant nepilnamečiams.

Mes siekiame tų pačių tikslų, trokštu tai pabrėžti taip aiškiai kaip tik įmanoma. Problema kaip geriau panaudoti spaudimą, kad pasiektume norimo rezultato: sukurti dvi valstybes saugiai egzistuojančias stabiliai taikos proceso sąlygomis, kur ES užimtų svarbią vietą. Mums reikia išsiaiškinti, ar mes tvirtai laikysimės ką tik mano paminėtų principų, kuriuos Izraelis privalo gerbti, aišku, vystant dialogą ir pasitikėjimą; ar mes, kaip mano Taryba, turime išlaikyti protingą pusiausvyrą.

Baigdamas noriu priminti, kad į šių santykių stiprinimą reikėtų žvelgti bendresniame kontekste – kaip į Viduržemio jūros valstybių sąjungos įkūrimą ir Europos kaimynystės politikos plėtrą. Nepamirškite, kad prieš šių santykių perkėlimą į aukštesnį lygį buvo sustiprinti ryšiai su Maroku, tapę galinga politine žinia mūsų kaimynams arabams pietiniame Viduržemio jūros krante; taip pat norėčiau priminti, kad mūsų derybos su Izraeliu neneigia Palestinos valdžios organų ir kad Europos Sąjunga susitiko su Palestinos vadovybe 2008 m. vasarą siekdamas sukurti darbo grupes, kad būtų sparčiau įgyvendinamas veiksmų planą, numatytas 2005 m. Norėčiau pakartoti, kad mes, kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė, esame suinteresuoti pasiekti pažangos visose srityse, įskaitant politiką, kuri yra neatskiriama mūsų santykių su Izraeliu dalis.

Toks požiūris suteikia prasmės ES ir Izraelio santykių stiprinimui, o toks politinis dialogas, mūsų nuomone, gali užtikrinti daugelio iš jūsų paminėtų principų laikymąsi, o ES turi daryti įtaką sprendžiant Izraelio ir Palestinos konfliktą.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Baigiantis diskusijoms norėčiau pateikti jums tris dalykus apmąstymui.

Pirma, diskutuojant apie mūsų bendradarbiavimą su Izraelio valstybe buvo teisingai iškeltos žmogaus teisių ir humanitarinės problemos, tačiau nereikėtų pamiršti, kad dėl Izraelio mus saisto ypatinga atsakomybė. Mūsų politiką Izraelio atžvilgiu lemia ne tik interesai, bet ir faktas, kad Izraelio valstybės egzistavimas yra glaudžiai susijęs su Europos istorija; jau vien tai užtraukia ypatingą atsakomybę.

Antras svarbus momentas, kad mūsų siekiama, ar galbūt jau pasiekta partnerystė su Izraeliu turi būti patikima. Mes reikalaujame patikimumo iš savo partnerių izraeliečių, o Izraelis gali to paties pareikalausti iš mūsų. Izraeliui pasiūlėme bendradarbiauti vykdant minėtus projektus. Jums gali būti įdomu sužinoti, kad esama svarių priežasčių, kodėl Izraelis tapo pirmąja šalimi, gavusia pasiūlymą sudaryti veiksmų planą remiantis Europos kaimynystės politika. Tai įvyko 2003 m. Aš pats tai padariau.

Paskutinis dalykas, kurį noriu pasakyti, yra tas, kad programos ir politikos, apie kurias čia kalbame, neapsiriboja tik dalyvavimu jose. Jos turi gilesnį politinį pagrindą. Jomis siekiama parodyti Izraeliui, kad bendradarbiauti su Europa naudinga, to ypač reikės pasibaigus konfliktui. Ir reikia, kad konfliktas būtų baigtas. Kitas dalykas – nors iniciatyvos ir nėra didelės, jose esama galimybių skatinti dvišalius ir trišalius projektus. Aš pats neseniai buvau Jordanijoje, Izraelyje ir Palestinoje aptarti iniciatyvos, suteikiančios mums galimybę numatyti politiką mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms trišalėje programoje. Be to, esama dvišalių mokslo tyrimų projektų. Tai reiškia, kad mes turime pagrindinę priemonę, suteikiančią galimybę įveikti sienas ir pasiekti tiksliai tai, ko norime: Bendradarbiavimo ir stabilumo šiame krizės regione.

Susilaikysiu nepadaręs galutinių išvadų apie tai, ką pasakiau. Tik prašau apsvarstyti tai prieš priimant tolesnius sprendimus.

Véronique De Keyser, *pranešėja*. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau atsakyti Komisijos pirmininko pavaduotojui G. Verheugenui. Jūs visiškai teisingai pasakėte, kad turime ypatingų išipareigojimų dėl Izraelio.

Mes esame prisiėmę kolektyvinę atsakomybę, ir tai svarbu. Dar daugiau, kaip tik todėl, kad esame atsakingi dėl Izraelio, esame ir bent jau tiek pat atsakingi dėl šiandienės palestiniečių situacijos, turite sutikti.

Gerb. J. P. Jouyet, mes siekiame tų pačių tikslų, ir jūs išvardijote daugelį svarbių problemų, kurias būtina spręsti ilgajame, vidutiniame ar trumpajame laikotarpyje. Jūs panaudojote itin svarbų žodį, kai pasakėte „situacija Gazoje, skubiai...“. Jūs panaudojote žodį „skubiai“. Mes paprašėme atidėjimo. Mes suteikiame sau laiko, kad pamatytume, ar iš tiesų problema skubiai sprendžiama. Jūs manote, ir turite teisę į savo nuomonę, kad sustiprinus Izraelio statusą bus lengviau derėtis. Trokštu, kad tai būtų tiesa, tačiau nematau jokių įrodymų; mes deramės daugiau nei metus, nuo pat Anapolio susitarimo. Kaip žinote, Parlamento priemonės labai ribotos.

Mes jomis ir naudojamesi siųsdami draugišką signalą Izraeliui „Prašome imtis veiksmų!“. Deja, vakar gerb. Tzipi Livni nedavė nė menkiausios užuominos, kad tai vyks. Aš laikiu ir tikiuosi.

Norėčiau padėkoti kolegei J. Hybášková – jūsų nebuvo, kai pradėjau kalbėti – jūs puiki partnerė, ištikima savo įsitikinimams, visi turėtų sekti jūsų pavyzdžiu; aš neleisiu Parlamento nariams, suabejojusiems, ar žmogaus teisės pakankamas pagrindas šios dienos sprendimui priimti, įtikinti mus savo teisumu. Tai nepriimtina! Dėl kaltinimų antisemitizmu ir kitos šiandien išgirstos kritikos, kurią, turiu jus įspėti, dar išgirsite – Europos Parlamentui tai nederu!

Kodėl Europos Parlamento nariai, kalbantys apie žmogaus teises, turėtų būti įtariami taktiniais žaidimais? Jei tiesa, kad esama žmogaus teisių pažeidimų, reikalas labai svarbus.

Aš pasiruošusi laikytis įsipareigojimų, prisiimtų prieš mūsų politinius partnerius užsienio reikalų srityje. Mano manymu, jų laikomasi, tačiau realiai laikas yra netinkamas. Izraeliui mes parodėme draugiškumo gestų. Aišku, ir toliau tai darysime. Tačiau ir toliau rūpinsimės palestiniečių likimu.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Gavau pasiūlymą dėl rezoliucijos⁽¹⁾ surengti diskusijas vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 103(2) straipsniu.

Balsavimas dėl Parlamento narės V. De Keyser pranešimo ir dėl pasiūlymo dėl rezoliucijos vyks kitoje mėnesinėje sesijoje.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), raštu. – (GA) – Būtų blogas ženklas, jei ES šiuo metu būtų sustiprinusi santykius su Izraeliu. Tai reikštų, kad ES ignoruoja svarbų, nuolatinį, besitęsiantį žmogaus teisių ir tarptautinės teisės pažeidimą.

Tai būtų beveik tas pats kaip sakyti, kad ES suteikia Izraeliui teisę tęsti represinius ir neteisėtus veiksmus: prievartinį gyventojų perkraustymą, neoficialius teroro aktus, Palestinos okupaciją, neteisėta sienos nustatymą ir apgyvendinimą.

Mes turėtume daryti tokį spaudimą Izraelio valstybei, kokią tik galime, kad ji turėtų įvykdyti savo pažadus kaip reikalauja tarptautiniai įstatymai ir JT rezoliucijos. Šiandien EP nariai iš visos Europos privalo pasiųsti Izraeliui svarią žinią, kad būtų aišku, jog mums jau gana.

Europos Parlamentas jau yra balsavęs įšaldyti Europos ir Izraelio asociacijos sutartį 2002 m., nes Izraelis šiurkščiai pažeidinėjo žmogaus teises. Tačiau dabar kalbama apie Izraelio dalyvavimą ES programose, skirtose konkurentiškumui ir ekonominėms naujovėms skatinti, nors Izraelis sąmoningai griaua Gazos ekonomiką ir infrastruktūrą.

Aš palaikau sprendimą atidėti balsavimą dėl ES ir Izraelio santykių stiprinimo.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Tarybos siūlymas suteikti Izraeliui išskirtines sąlygas ir dar labiau sustiprinti ir taip tvirtus ES ir Izraelio santykius, nors Europos Parlamentas ir atidėjo balsavimą šiuo klausimu, kaip bežiūrėtume yra iššūkis Europos bei kitų šalių gyventojams ir įžeidimas tūkstančiams Izraelio barbariškumo aukų.

Šis siūlymu įamžinama Izraelio rasinė segregacija ir remiama masiški tarptautinių įstatymų ir žmogaus teisės pažeidimai Palestinoje; Gazos ruožo, banko „West Bank“ ir Rytų Jeruzalės okupacija, masinis žmonių

(1) Žr. protokolą.

apgyvendinimas ir kiti gėdingi veiksmai; bei ignoruojama Izraelį smerkianti JT rezoliuciją ir 2002 m. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos ir Izraelio bendradarbiavimo sutarties iššaldymo.

Nors Izraelis tą pačią politiką palestiniečių atžvilgiu jau vykdo 60 metų, ir tautos bei JT organizacija tai smerkia, vis dėlto buvo pateiktas provokuojantis pasiūlymas nekreipti dėmesio į akivaizdžius žmogaus teisių pažeidimus.

Tai dar kartą įrodo, kad ES taiko dvigubus politikos standartus, priklausomai nuo jos interesų, o pagarba žmogaus teisėms tėra veidmainiavimas.

Marian Złotea (PPE-DE), raštu. – Patvirtinus Kaimynystės susitarimą su Izraeliu, šiai šaliai būtų suteikta teisė dalyvauti Bendrijos programose remiantis Europos kaimynystės politika, kuri skirta skatinti reformas ir stabilumą Europos Sąjungos kaimyninėse šalyse. Kadangi susitarimas įsigalioję nedelsiant, Izraelis turėtų sumokėti finansinius įnašus į ES biudžetą mainais už dalyvavimą tam tikrose Bendrijos programose. Šis susitarimas, patvirtinus abiem šalims, būtų persvarstomas kas treji metai. Parama šiam Kaimynystės susitarimui reikėtų esamos Asociacijos sutarties atnaujinimą ir būtų žingsnis glaudesnio bendradarbiavimo prekybos srityje ir pažangos priimant rezoliuciją dėl Izraelio ir Palestinos taikos proceso link.

Turint omeny, kad Europos Parlamente šiandien lankėsi Izraelio užsienio reikalų ministrė, raginusi stiprinti ES ir Izraelio santykius politiškai, ir kad veiksmų planą ką tik patvirtino aukšti pareigūnai, pritarti Kaimynystės susitarimui būtų naudinga abiem pusėms, nes tai padidintų tarpusavio supratimą ir pagreitintų taikos procesą Viduriniųjų rytų ir Viduržemio jūros regione.

16. Veiksmai siekiant sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ Europoje įgyvendinant iniciatyvą „Small Business Act“ (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas punktas – žodinis Nicole Fontaine ir Giles Chichester, kalbėsiančių PPE-DE frakcijos vardu, bei Edit Herczog, kalbėsiančios PSE frakcijos vardu, paklausimas Tarybai dėl veiksmų siekiant sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ Europoje įgyvendinant iniciatyvą „Small Business Act“ (O-0113/2008 – B6-0485/2008).

Edit Herczog, autorė. – Gerb. pirmininke, visi Parlamento nariai sveikina Komisijos, o ypač gerb. G. Verheugeno, Europos Parlamento ir Europos įmonių penkių paskutinių metų pasiekimus: siekį pakeisti požiūrį į Europos įmones, pavadintą „Think Small First“ („pradėk nuo mažo“) ir įamžintą iniciatyvoje „Small Business Act“ („Smulkiojo verslo aktas“). Turime tobulinti šį aktą.

Ekonominė krizė sustiprino poreikį priimti Smulkiojo verslo aktą kiek įmanoma greičiau. Dvidešimt trims milijonams Europos įmonių ir dviem trečdaliams Europos dirbančiųjų reikia nedviprasmiškos žinios, kad požiūrio „pradėk nuo mažo“ įteisinimas – pagrindas mūsų tolesniems darbams ir elgesiui.

Pirmasis mūsų signalas – vadinamasis poveikio MVĮ tyrimas. Reikia nedviprasmiškos žinios, todėl mums labai gaila, kad Taryba nesuteikė Smulkiojo verslo akte įamžintoms nuostatomis saistančio pobūdžio.

Mes tikrai tikimės, kad kitą savaitę Europos Vadovų Taryba sugrįš prie šio klausimo ir kad valstybių narių ministrai pirmininkai suteiks Smulkiojo verslo aktui daugiau saistančių aspektų. Tačiau mes sveikiname Tarybos sprendimą dėl prioritetinių veiksmų. Manome, kad labai svarbu pradėti nuo mažųjų įmonių turint omeny prieigą prie finansavimo, reglamento aplinkos supaprastinimą, pagalbą patekti į rinką.

Prašome Komisijos ir Tarybos veikti drauge. Reikia išsamesnio Europos atsakymo. Būtų gerai gauti atsakymus iš įvairių šalių, tačiau bijau, kad jie gali reikšti daugiau skirtumų nei sanglaudos, kurios trokštame plėtodami Europos idėją. Todėl labai svarbu, kad Komisija patobulintų metinių valstybių narių pranešimų procedūras palaikydama „Lisabonos švieslentės“ idėją ir paklaustų Tarybos, ar ji tam pasirengusi.

Europos piliečiams, verslininkams ir dirbantiesiems reikia idėjų, tačiau to nepakanka. Jiems reikia naujovių mūsų procedūrose, bet ir to nepakaks. Jiems reikia veiksmo, bet net ir to nepakaks. Mums reikia rezultatų, pasiektų, remiantis mūsų idėjomis, naujovėmis ir veiksmais. Duokite juos. Parlamentas jus palaikys.

Nicole Fontaine, autorė. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. J. P. Jouyet ir G. Verheugenai, ponios ir ponai, mūsų frakcija entuziastingai palaiko Smulkiojo verslo akto projektą, kurį praėjusį birželio mėn. mums pristatė Komisija.

Tiesa, nuo 2000 m. mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių iniciatyvos (ypač įsimintinas puikus gerb. D. Vlasto darbas dėl Mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių chartijos) būdavo šiltai sutinkamos, bet vėliau laikomos nepakankamomis ir teikiančiomis nerealių vilčių.

Šiandien reikia eiti toliau. Arši ekonominė krizė, siaučianti mūsų šalyse ir nešanti itin žiaurių padarinių MVĮ, skatina mus imtis veiksmų. Šiuo atžvilgiu Smulkiojo verslo aktas – naujo iniciatyvaus požiūrio dalis.

Per kelias savaites išnagrinėsime Parlamento narės E. Herczog pranešimą Komisijos komunikate, tačiau šiandien, pateikdami šį žodinį paklausimą, mes nusprendėme paraginti Tarybą.

Gerb. J. P. Jouyet, mes atkreipėme dėmesį į vakar patvirtintas Konkurencingumo tarybos išvadas ir norėtume sužinoti, ar Europos Vadovų Taryba gruodžio 11–12 d. iš tikrųjų persakys šias išvadas valstybėms narėms paskatindama jas įdiegti principą „pradėk nuo mažo“ jų įstatymuose.

Tikimės, kad Taryba ir toliau vadovausis pridėtuju veiksmų planu bei imsis praktinių priemonių. Todėl per šį trumpą man skirtą laiką noriu išskirti tris sritis, kuriose mums reikia tvirtos paramos.

Pirma – sisteminis poveikio vertinimas ir Europos Parlamento sekamas atgalinis ryšys dėl Smulkiojo verslo akto statuso valstybėse narėse. Antra – prieiga prie viešųjų sutarčių. Gero elgesio kodeksas neturi saistančio poveikio; turime būti kūrybingesni ir išradingesni, siūlyti atitinkamas praktines priemones, kurios atvertų MVĮ galimybes sudaryti viešąsias sutartis. Pagaliau – prieiga prie finansinių išteklių, kurie dabartinėmis sąlygomis yra dar svarbesni nei anksčiau.

Jūsų pasiūlymai protingi, gerb. J. P. Jouyet, juose turėtų atsispindėti palaikymas. Negalime švaistyti laiko. Patikinkite mus dėl Tarybos ketinimų.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. E. McMillanai ir G. Verheugenai, gerb. Parlamento nariai, kaip jūs, ponios ir ponai, pastebėjote, pirmadienį Taryba patvirtino išvadas dėl Europos smulkiojo verslo akto, kurį pasiūlė Komisija. Šis Smulkiojo verslo aktas reiškia tvirtą politinę paramą dvidešimt trims milijonams mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių. Kaip pabrėžė kolegė N. Fontaine, tai ir svarbus atsakas į šiuo metu išgyvenamą ekonominę krizę. Todėl aš, kartu su Hervé Novelli, kuris labai apgailestauja negalįs būti su mumis, galiu patikinti Parlamento nares N. Fontaine ir E. Herczog, kad Europos Vadovų Taryba užtikrins tvirtą politinę paramą Smulkiojo verslo akto tikslams.

Kaip jūs pabrėžėte, Smulkiojo verslo aktas negali išspręsti visų ekonominės krizės problemų, bet jis turi užtikrinti priemones finansų krizei ir ekonomikos nuosmukiui įveikti. Todėl pirmadienį mes patvirtinome ir veiksmų planą, įpareigojantį valstybes nars įdiegti šias neatidėliotinas priemones. Šis aktas ypatingai svarbus, ir Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija labai džiaugiasi prasmingu veiksmų planu. Kolegė N. Fontaine puikiai apžvelgė jame numatytas rekomendacijas.

Pirmiausia ir svarbiausia mes turime pažvelgti į MVĮ finansavimo problemą. Šiuo atžvilgiu privalome pagirti Europos investicijų banko sprendimą 2008–2011 m. skirti MVĮ 30 mlrd. EUR. Tačiau turime užtikrinti ir pavėluoto mokėjimo direktyvos persvarstymą, kad būtų sprendžiamos įmonių pinigų srautų problemos. Smulkiojo verslo akte ir veiksmų plane numatyta, kad su MVĮ turi būti atsiskaitoma per 30 dienų. Nežinau, ar pavyks pasiekti šio tikslo, tačiau esu įsitikinęs, kad turėtume eiti šia kryptimi. Sumažinti pavėluotus atsiskaitymus reiškia išlaisvinti MVĮ pinigų srautus, nes vieną ir keturių nemokumo atvejų Europoje lemia pernelyg vėluojantys atsiskaitymai.

Kita svarbi priemonė – pagyventi rizikos kapitalo rinką; kaip žinote, Europoje ši rinka yra per daug suvaržyta lyginant su JAV. Turime planų paleisti Europos rizikos kapitalo mechanizmą ir pripažinti rizikos kapitalo fondus tarp valstybių narių.

Trečiasis mūsų prioritetas, kaip jūs, ponios ir ponai, pastebėjote, yra supaprastinimas. MVĮ, dar labiau nei didelės įmonės, kenčia nuo biurokratinės naštos ir įvairių administracinių prievolių. Todėl turime iš tiesų įdiegti ir taikyti principą „pradėk nuo mažo“, o tai reiškia – atsižvelgti į MVĮ interesus visoje ES teisinėje bazėje.

Tikimės įdiegti vadinamąjį poveikio MVĮ tyrimą ir įvertinimą; galiu jus patikinti, kad bus ištirta ir paskelbta visai Bendrijai, kurie tekstai turi įtakos MVĮ, pageidautina, kad valstybės narės atliktų tą patį. Be to, išipareigojame neprašyti MVĮ pateikti tos pačios informacijos kelis kartus – kitaip tariant, sieksime viską padaryti iš karto.

Finansavimo ir supaprastinimo srityse yra reikšmingesnių priemonių. MVĮ privalo pasijusti bendrosios rinkos, o ypač galimybių eksportuoti, naudą. O patvirtinus Europos bendrovės statutą MVĮ turės galimybę gauti dar daugiau naudos steigdamas antrines įmones įvairiose Europos rinkose.

Atsakydama į užduotą klausimą ir į Konkurencingumo tarybos prie Europos Vadovų Tarybos reikalavimą, Taryba ir Komisija aukščiausiu lygiu įsipareigojo glaudžiau stebėti šio veiksmų plano įgyvendinimą, ypač valstybių narių reformų programų, numatytų Lisabonos procese, aplinkybėmis.

Mes iš tiesų labai džiaugiamės, kad praėjusį pirmadienį priimtas veiksmų planas gali prisidėti prie šio darbo. Taryba iš tiesų tiki, kad MVĮ politika – viena iš svarbiausių sričių kovojant su ekonomikos krize ir siekiant spartesnio Europos ekonomikos atsigavimo.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, krizės pradžioje, o krizė iš tiesų tik prasidėjo, klausimas apie Europos mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių ateitį tapo dar aktualesnis. Turime pripažinti vieną dalyką: krizė labiau paveiks mažąsias ir vidutinio dydžio įmones nei didelės dėl paprastos priežasties – nes jos neturi nuosavo kapitalo, kuris padėtų sutrumpinti nepriteklių laikotarpį.

Tai reiškia, signalas mažosioms ir vidutinio dydžio Europos įmonėms turi būti aiškus ir tvirtas. Todėl esu labai dėkingas Jeanui-Pierre Jouyet ir Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už paramą Smulkiojo verslo aktui ir kolegėms E. Herczog bei N. Fontaine už iniciatyvą aptarti šį klausimą šiandien.

Tai svarbu, todėl Europos Vadovų Taryba nekantriai laukia kitos savaitės. Europos žmonės kitą savaitę žvelgs į valstybių ar vyriausybių vadovus ir lauks atsakymo į klausimą „Kaip įveiksime krizę, kaip išsaugosime pasiektą gerovę, darbus, saugumą?“ Dvidešimt trys milijonai Europos mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių žvalgysis į Briuselį ir taip pat lauks atsakymo iš valstybių ir vyriausybių vadovų. Todėl aš toks laimingas, kad Europos Vadovų Tarybos parama bus tvirta ir aiški, kaip ką tik pasakė Jean-Pierre Jouyet. Be abejo, mes abu sutinkame, kad galėsime pasakyti daugiau nei pora žodžių šia tema. Todėl esu labai laimingas.

Iš tiesų, ši priemonė – tik pradžia. Europos Parlamentas turi suvaidinti labai svarbų vaidmenį. Žodžiai viena – svarbiausia veiksmas. Visų pirma reikia imtis priemonių šalių, regionų ir vietos lygmenyje. Turime užtikrinti, kad principai, kuriuos puoselėja Europa, būtų įgyvendinti valstybėse narėse ir visuose regionuose.

Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės – ne maldautojai, o Europos ekonomikos pagrindas. Jos galės atlikti savo funkcijas Europos ekonomikoje tik tada, jei suteiksime joms pagrindines sąlygas.

Giles Chichester, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, žinant mažųjų įmonių svarbą ekonomikai užimtumo, darbo vietų kūrimo, verslumo, gerovės, naujovių, naujų produktų ir paslaugų vystymo srityse, dabar pats metas imtis veiksmų, ir paremti jų pastangas šiuo sunkiu metu. ES lygmeniu labai mėgstama kalbėti apie MVĮ galimybes ir naudą. Iš tiesų būtų sunku rasti neigiamų aspektų. Tačiau šį klausimą spręsti ir siūlyti dėl rezoliucijos turime be retorinių pareiškimų.

Vienas iš nustatytų prioritetų – būtinybė pagerinti MVĮ prieigą prie finansavimo šaltinių. Ši problema egzistuoja ilgai. Tačiau dabar, per finansų krizę, kai visoms įmonėms sunku gauti kreditus, MVĮ dar sunkiau, nes jos atsiduria pačiame užsakymų ir mokėjimų sąrašo gale. Todėl aš tvirtai palaikau raginimą gerinti prieigą prie finansavimo bei kreditavimo šaltinių. Neaišku, kaip į tai sureaguos bankai.

Vadovaudamasis asmenine patirtimi galiu pasakyti, jog labai sunku apibrėžti paramos ir pagalbos MVĮ formas. Manau, kad geriausia pagalba – prieiga prie informacijos, šiuo klausimu turbūt daug ką pakeitė internetas.

Kitas geras dalykas – palikti įmones ramybėje ir leisti tęsti verslą. Nors pripažįstu, kad neįmanoma neturėti jokių taisyklių, palaikau ir geresnį reguliavimą, iš dalies todėl, kad įstatymų leidėjai ir vyriausybės tikrai gali tai įgyvendinti. Palaikau Komisijos ir valstybių narių raginimą imtis veiksmų.

Neena Gill, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, mažosios įmonės labai svarbios mano regione. West Midland regiono pramonė pritaris principui „pradėk nuo mažo“. Tačiau ši finansų krizė paliko daugybę mažųjų įmonių didelėje bėdoje. Kaip jau girdėjome, joms tenka spręsti pinigų srautų ir nepadengtų išsiskolinimų problemą, todėl jos negali gauti kreditų. Naujausiais nemokumo duomenimis per paskutinius tris mėnesius mano regione tarp bankrutuojančiųjų atsidūrė 500 įmonių. Todėl pritariu EIB finansavimo idėjai.

Tačiau netikiu, kad šie pasiūlymai įgys saistantį pobūdį – tik taip būtų galima padėti MVĮ sektoriui. Taigi mano klausimas Tarybai: kaip jūs ketinate pateikti šį klausimą kitą savaitę? ?Girdėjau, ką pasakė

Konkurencingumo taryba, tačiau svarbu tai, kad pasiūlytos priemonės nepadės mažosioms įmonėms patekti į rinką ar gauti finansinių išteklių, kol jos nebus privalomos.

Daugelį metų girdžiu kalbant, kad Taryba imsis mažinti įmonių administracinę naštą. Mažosios įmonės patiria dideles sąnaudas. Jei didelės įmonės vienam darbuotojui išleidžia 1 EUR, tai mažosios – iki 10 EUR.

Baigdamas norėčiau pridurti, kad nors ir labai svarbu įveikti finansų krizę, pagalbos mažosioms įmonėms reikia dabar, nes jos – ekonomikos pagrindas.

Šarūnas Birutis, ALDE frakcijos vardu. – (LT) Mažosios ir vidutinės įmonės – mūsų ekonomikos DNR, jas būtina palaikyti didinant konkurencingumo ir bei užimtumo lygį Europoje. SmulkausSmulkiojo verslo aktas – tai iniciatyva, kuriai šiandiena būtina visų politinio proceso dalyvių palaikymas. Tai svarbi parama Europos mažosioms ir vidutinėms įmonėms šiandienės finansų ir ekonomikos krizės akivaizdoje.

Turime rezoliucijos projektą, kuris atspindi Europos Parlamento susirūpinimą ir įpareigojimus Tarybai.

Turime siekti, kad SmulkausSmulkiojo verslo aktas būtų veiksmingai įgyvendintas visose valstybėse narėse. Tam reikia jį perkelti į nacionalinius veiksmų planus, teisinius dokumentus ir įdiegti šio dokumento įgyvendinimo valstybėse monitoringo sistemą.

Būtinai turime imtis papildomų priemonių, kad SmulkausSmulkiojo verslo akto neištiktų Europos SVV chartijos likimas. Turime suprasti, kad rekomendacinio pobūdžio dokumentai dažniausiai „nusėda“ valstybių narių biurokratų stalčiuose ir galiausiai siekiamas tikslas nėra pasiekiamas.

Mokesčių kreditai ir lengvatos „start-up’ams“, mikrokreditai, kreditų garantijos, rizikos kapitalas, nemokamos informacijos teikimas ir konsultacijos, verslininko įvaizdžio ir autoriteto pastovus kėlimas ir t. t.

Rezultatai pateisins priemones, tam reikia pastangų ir drąsos. Neabejoju, kad Bendrijos mastu įgyvendintas SmulkausSmulkiojo verslo aktas padės išvengti Europos ekonominio ir socialinio nuosmukio ir sušvelnins finansų krizės padarinius.

Corien Wortmann-Kool (PPE-DE). – (NL) Pirmiausia norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už pastangas padaryti teisingas išvadas iš Smulkiojo verslo akto, kad reikalai iš tiesų pajudėtų. Europos Parlamentas nedelsdamas sureagavo ir iš dalies pakeitė procedūrą. Per ekonomikos krizę, mes visi iš tiesų turime padėti MVĮ, nes jos yra šio Smulkiojo verslo akto *raison d'être*.

Turime geriau išnaudoti Europos verslininkų galimybes. Norėčiau ypač atkreipti jūsų dėmesį į moteris verslininkes: keistas paradoksas. Moterys daug geresnės verslininkės. Skaičiai rodo, kad verslininkės moterys rečiau bankrutuoja.

Tačiau moterims daug sunkiau gauti kreditą verslui pradėti. Būtinai reikia supaprastinti šį procesą. Tai reiškia, kad verslininkėms moterims turėtų būti sudarytos geresnės sąlygos pasinaudoti finansavimu ir esamais fondais.

Itin maži kreditai taip pat svarbi priemonė gerinant moterų ekonominį statusą ir nepriklausomybę, bent jau moterų iš mažumos grupių. Per šią bankų krizę, kai bankai yra mažiau linkę duoti kreditus, ši problema dar aktualesnė, ir tai – kita priežastis, kodėl svarbios Europos investicijų banko garantijos itin mažiems kreditams gauti ir verslininkėms moterims finansuoti.

Galimybės pradėti smulkų verslą moterims svarbios todėl, kad taip jos galėtų suderinti darbą ir šeimą. Ši problema rūpi ir Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijai, ir Europos demokratams. Džiaugiuosi, kad Tarybos išvadosse buvo paminėtos moterys verslininkės. Tęskite taip ir toliau.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Susidomėję laukiame teisinio pagrindo Europos mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms patvirtinimo. ES ekonomikos atgaivinimo planas atvers naujus mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių finansavimo šaltinius.

Administracinės naštos sumažinimas, profesinio mokymo finansavimas ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo įkūrimas, – tai priemonės, padėsiančios išsaugoti darbo vietas ir remti verslą. Europos investicijų bankas skirs 30 mlrd. EUR paskoloms MVĮ finansuoti. Tačiau manau, jog šios sumos neužteks.

Mano nuomone, per krizę reikėtų nedelsiant imtis šių priemonių: supaprastinti valstybinės paramos procedūras, sutrumpinti įmonės steigimo laiką iki trijų dienų, nustatyti didžiausią valstybės institucijų atsiskaitymo su MVĮ laiką (30 dienų).

Sveikinu Komisijos pasiūlymą remti elektroninių sąskaitų naudojimą; investicijos į šį projektą sudarytų apie 18 mlrd. EUR. Taip pat tampa būtinybe kurti konkurencingus branduolius, kurių pagrindą sudarytų įmonės, investuojančios į mokslo tyrimus ir kuriančios naujas technologijas.

Dominique Vlasto (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. J. P. Jouyet ir G. Verheugenai, visi žinome, kad mažosios ir vidutinio dydžio įmonės yra Europos Sąjungos stuburas, nes jos atstovauja 99 proc. Europos verslo ir jose dirba daugiau nei 70 proc. ES dirbančiųjų.

Kaip jau girdėjome, milijonai MVĮ nerimauja dėl finansų krizės, nes ji griaua namų ūkių perkamąją galią ir pasitikėjimą, taip pat – ir įmonių veiklą. Iškyla pavojus MVĮ pinigų srautams; todėl privalome remti jų pastangas ir užtikrinti efektyvesnę prieigą prie būtinojo finansavimo, kad MVĮ galėtų išlikti versle.

Tai gruodžio 1 d. Konkurencingumo tarybos išvadų, apie kurias kalbėjo gerb. J. P. Jouyet, ir Europos ekonomikos atgaivinimo plano, kurį patvirtino Europos finansų ministrai, esmė. Iškelti MVĮ poreikius į ES prioritetus būtina, todėl pritariu šiam veiksmų planui ir palaikau Europos smulkiojo verslo aktą. Jis atspindi troškimą teikti pirmenybę mažosioms įmonėms, konkrečiai – Europos MVĮ.

Vis dėlto, kaip sakė Komisijos narys, ir mes visi jam pritariame, Taryba turi paveikti Europos institucijas, kad šis principas iš tikrųjų būtų įgyvendintas; nuo žodžių turime pereiti prie darbų ir įdiegtas šias nuostatas visose Europos politikose ir programose.

Galima sakyti, jog šis veiksmų planas – nuoširdus atsakas į susidariusią situaciją. Gerb. J. P. Jouyet, norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir padėkoti Tarybai pirmininkaujantiems Prancūzijai už aktyvumą, leidusį ketinimus paversti veiksmais.

PIRMININKAUJA: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Laikinas Komisijos Pirmininkas

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, prašiau žodžio norėdamas pasveikinti Komisiją su šia iniciatyva, kuri reiškia didelį žingsnį į priekį mažinant administracinę naštą ir šalinant kitas kliūtis, su kuriomis kasdien susiduria Europos MVĮ.

Šiame plane pabrėžiamas svarbus MVĮ vaidmuo Europos ekonomikoje. Kaip jau buvo minėta, privalome nepamiršti, kad, grubiai tariant, 23 mažųjų ir vidutinių įmonių vykdo savo veiklą ES, sukuria 70 proc. darbo vietų ir apima visus veiklos sektorius.

Veiksmų plane, kaip sumažinti administracinę naštą, numatyta, kad iki 2012 m administracinė našta bus sumažinta 25 proc. Deja, turimi įstatymai vis dėlto numato tam tikrus administracinius išpareigojimus, kurie sudaro 3,5 proc. 2006 m Europos BVP. Šis ambicingas siekis yra dalis plačios verslo politikos, kurios tikslas – palengvinti MVĮ priėjimą prie kitų rinkų, gerinti jų augimo galimybes ir skatinti verslumo dvasią.

Puiki mintis padėti MVĮ plėsti savo verslą peržengiant Sąjungos ribas. Be to, bendra įmonių steigimo procedūra ES leis steigti antrines bendroves kitose ES šalyse ir pasinaudoti bendros rinkos teikiamais privalumais.

Pabaigai norėčiau pasakyti, kad didžiausia problema, su kuria šiandien susiduria MVĮ, yra finansai. Todėl teigiamai vertiname Europos investicijų banko pasiūlymą diversifikuoti MVĮ paramos priemones supaprastinant jų naudojimą ir išplečiant jų pritaikymo sritis.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Gerb. J. P. Jouyet, kai Nicole Fontaine pateikė savo klausimą, Taryba į jį jau atsakė. Toks atvejis pernelyg retas, kad reikėtų teikti jam daug dėmesio.

Tiesą sakant, prieš 48 val. Konkurencijos Taryba išanalizavo ir pritarė Komisijos liepos mėn. pasiūlytam planui, kurį Parlamente jį vis dar svarstome. Tai nepaneigiama Tarybos sėkmė pirmininkaujant Prancūzijai ir norėčiau padėkoti jums, J. P. Jouyet ir pagerbti puikų jūsų ir jūsų kolegų, ypač H. Novelli atliktą darbą.

Tarybos sėkmė ypatingai verta dėmesio todėl, kad Komisijos plane buvo numatyta, kad jūs turite pridėti veiksmų planą ir atsižvelgiant į jame numatytus principus nustatyti tikslus kitiems 3, 5 ir 10 metų.

Suprantu, kad praktiniu požiūriu, svarstydami kiekvieną įstatymą ir kiekvieną priemonę dabar turime atsižvelgti į mažąsias ir vidutines įmones. Tai įgyvendinsime Europos privačiosios bendrovės statute, Pavėluotų mokėjimų direktyvoje, sumažindami, PVM tarifus ir t. t.

Tačiau baigdamas norėčiau pasakyti, kad svarbiausia MVĮ nesuvaryti į savotišką getą, kitaip tariant, mūsų įvedamos taisyklės MVĮ neturi būti tokios savotiškos, kad galiausiai suformuotų kliūtis. Sutinku su D. Vlasto išsakytomis mintimis. Akivaizdu, kad šiandien susiklosčiusioje situacijoje, kai tokioms įmonėms taip reikia finansavimo, o gauti jį taip sudėtinga, negalime imtis priemonių MVĮ įmonių vardu, kurios pareikalautų tik dar daugiau lėšų ir kenktų verslui.

Būtent dėl to mažosios ir vidutinės įmonės yra pilnavertės. Jos turi būti tokios pat, kaip kitos įmonės, gyvybiškai svarbios Europos ekonomikai.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, pripažinti svarbų mažųjų ir vidutinių įmonių vaidmenį ir paremti jas sprendžiant problemas, kurios gali kliudyti joms augti, – toks yra svarbiausias ir garsiai skelbiamas Smulkiojo verslo akto tikslas.

Kaip žinote, smulkus verslas vaidina neabejotinai svarbų vaidmenį Europos ekonominiame klimato. Tokia neįkainojama paramą verslui ir verslumo idėjai Europoje sankcionuoja Komisijos pasiūlytas principas – „pradėk nuo mažo“.

Kas galėtų tam prieštarauti? Ką tai reiškia? 99 proc. įmonių jau jaučia šio ambicingo plano padarinius. Du svarbiausi įmonę nusakantys rodikliai, nepateikiami jos balanse, – jos reputacija ir darbuotojai.

Kodėl nusprendžiau pacituoti Henri Fordą? Kad pasakyčiau, jog kol mes stengiamės palengvinti gyvenimą MVĮ, svarbiausias įmonės komponentas yra darbuotojai, todėl Smulkiojo verslo aktas taip pat turėtų būti proga pagerinti darbuotojų padėtį. Iš tiesų, Smulkiojo verslo aktas turėtų būti gaivaus oro pliūpsnis šiose įmonėse ir turėtų paskatinti pripažinti šių įmonių padėtį, geriau atsižvelgti į jų siekius, ir jokių būdu Smulkiojo verslo aktas negali būti „nuolaidus“ darbo teisės atžvilgiu.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Per finansų krizę nepakanka vien garsių pasisakymų, reikia konkrečių veiksmų. Šiuo sunkiu momentu turime leisti mažosioms ir vidutinėms įmonėms prieiti prie finansinių išteklių, kad jos galėtų vykdyti novatorišką veiklą, technologiniu požiūriu žengtų į priekį ir taip didintų savo konkurentiškumą.

Šioje srityje būtina stiprinti itin mažų kreditų programą ir rizikos kapitalo fondą. Būtina sukurti sąlygas, skatinančias investicijas į techninę tyrimų infrastruktūrą, plėtrą ir naujoves, o tai neišvengiamai paveiks ir mažąsias bei vidutinio dydžio įmones. Todėl sutinku su ECOFIN tarybos priimtu 30 mlrd. EUR paskolų paketą mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms.

Šiuo metu rengiu pranešimą apie reglamentą dėl statybos produktų įvedimo į rinką. Labai intensyviai dirbu su mažosiomis ir vidutinio dydžio įmonėmis ir tikiu, kad sugebėsiu parengti labai gerą įstatymą.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės turi laikytis įstatymų lygiai taip pat, kaip ir kitos įmonės, nors jos ir negali pasisamdyti patarėjo teisės klausimais ar itin kompetentingų finansinių patarėjų. Taip pat mažosios ir vidutinio dydžio įmonės sukuria daugiausia darbo vietų. Todėl taip svarbu paremti šį sektorių supaprastinant jam taikomas taisykles, siūlant mokymus ir kitą pagalbą. Per krizę ypač svarbu palengvinti kreditų gavimą. Galbūt Solidarumo fondas galėtų būti šių kreditų garantu. Pritariu Europos mažųjų įmonių chartijai ir sveikinu Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją su šiuo pasiekimu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Gerb. pirmininke, norint greitai padėti itin mažoms, mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms, reikia smarkiai pakeisti politikas, taikomas siekiant sukurti palankią atmosferą ir pagerinti žmonių perkamąją galią bei darbuotojų atlyginimus.

Tačiau vien tik paskelbti priemonių ir atverti kredito linijų nepakanka. Ši pagalba turi iš tiesų pasiekti itin mažas, mažąsias ir vidutinio dydžio įmones, o ne paskęsti biurokratijos liūne. Negalime pasitenkinti parama tik kelioms vidutinio dydžio įmonėms ir pamiršti itin mažų ir mažųjų įmonių, vaidinančių gyvybiškai svarbų vaidmenį ekonomikoje ir įdarbinant darbuotojus, kurių teisės per šį procesą taip pat turi būti užtikrinamos.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, šio klausimo esmė – aptarti, kaip galima būtų pagerinti MVĮ padėtį. Jei ES iš tiesų nori padėti, o ne įsitraukti į lengvai nuspėjamą retoriką, kai ką prasmingo galima padaryti jau dabar. Kodėl gi per šiandienę pasaulinę krizę mums nepaskelbus MVĮ atostogų nuo reglamentų? ES reglamentų laikymasis kiekviename žingsnyje reikalauja tiek daug pastangų ir lėšų, kad visas ES išdirbis ir gerovė

paverčiama niekais. Išlaidos nepakeliamos. Jos sudaro milijardus eurų per metus. Per nuosmukį tokios „atostogos“ sutaupytų įmonėms milijardus eurų per metus ir leistų joms augti.

Paul Rübige (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, turiu klausimą Komisijos nariui G. Verheugenui: ar Komisija pasirengusi paruošti teisinį biudžeto pagrindimą 2009 ar 2010 m biudžetams? Antrasis klausimas: ar būtų įmanoma teikti pirmenybę tiems veiksmų planams, kurie finansų krizės sąlygomis ir dėl dabartinio paramos mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms poreikio tampa dar labiau įtikinamesni, nes būtent dabar dėl finansų krizės šis Smulkiojo verslo aktas tapo itin svarbiu? Ar manote, kad sugebėsime šioje srityje pradėti skubių veiksmų programą?

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems pasisakiusiesiems, kurie viena vertus, per šią diskusiją pritarė Smulkiojo verslo aktui, o kita vertus, reikalavo griežtos ir visiems privalomos kontrolės. Taip pat norėčiau užtikrinti tuos, kurie kalbėjo apie tai, kad finansinė pagalba būtų nukreipta mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms: Europos investicijų banko pagalba iš tiesų bus skirta šioms įmonėms.

Likusieji užtikrino, kad kalbant apie Europos Vadovų Tarybą, ministrai perduos šią informaciją valstybių ar vyriausybės vadovams, o mes, Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, sieksime kiek įmanoma griežtesnio šio akto taikymo. Darysime viską, kas įmanoma, kad Smulkiojo verslo aktas ir jame numatytas veiksmų planas sulauktų kiek įmanoma didesnės politinės paramos. Kaip minėjo J. Toubon, reikia atidžiai stebėti, kad konkrečios priemonės ir supaprastinimo metodai nepakenktų mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms. Mano nuomone, tai labai svarbu.

Taip pat lenkiu galvą prieš C. Wortmann-Kool. Norėčiau jai pasakyti, kad puikiai žinau, kokią paramą privalome teikti moterų vadovaujamosioms įmonėms, nes apie tai man primena mano žmona, kuri taip pat vadovauja mažai įmonei. Todėl esu puikiai susipažinęs su šiuo klausimu ir galiu užtikrinti, kad tiek Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, tiek ir aš pats imsime realių veiksmų, žinoma, atmetant bet kokią interesų konflikto galimybę.

Taip norėčiau nuoširdžiai padėkoti G. Verheugenui ir visiems Komisijos nariams už jų atliktą darbą – per šią kadenciją mes puikiai dirbome mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių naudai. Taip pat norėčiau padėkoti N. Fontaine už klausimą, kurį ji iškėlė, taip pat priminti, kad per šį procesą ir jam pasibaigus Europos Parlamentas atliks gana svarbų vaidmenį.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininkas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ačiū jums už bendrą nuomonę šioje diskusijoje ne tik dėl mūsų mažųjų ir vidutinio dydžio politikos tikslų, bet ir dėl jos įgyvendinimo priemonių.

Norėčiau trumpai atsakyti į iškeltus klausimus. Gerb. G. Chichester, Europos investicijų bankas jau pateikė mums teigiamą atsakymą. Iki 2011 m buvo planuojama nustatyti 15 mlrd. EUR kredito apimtį, tačiau dabartinis skaičius yra 30 mlrd., taigi kiekis jau padvigubėjo. Be to, MVĮ Europos Sąjungoje galės naudotis ir kitomis finansinėmis priemonėmis, ypač susijusiomis su struktūriniais fondais. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad visi stambiausi Europos projektai sukurti taip, kad mažosios ir vidutinio dydžio įmonės prie jų turėtų privilegijuotą priėjimą.

Kalbant apie išlaidų mažinimą, džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad Administracinės naštos mažinimo Europos Sąjungoje veiksmų programa vykdoma pagal planą. Kitas svarbus žingsnis – pasiūlymas įvesti elektronines sąskaitas, kurios mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms sutaupytų iki 18 mlrd. EUR per metus.

Didelis darbas atliktas sprendžiant pavėluotų mokėjimų problemą – Pavėluotų mokėjimų direktyvos siūlymą svarstys dar šis Parlamentas.

O kalbant apie paskutinįjį P. Rübige klausimą, Kuri vykdomoji valdžia atsisakytų Parlamento pasiūlytų pinigų? Deja, bijau, kad jūs nesiūlote pinigų, o siūlote biudžeto liniją, kurioje tėra apskritas nulis. Jei galite pasiūlyti biudžeto liniją su didžiule suma papildomų pinigų, tuomet mielai prašom, tačiau nematau, kad taip būtų tikrovėje.

Todėl manau, kad šiuo metu prasmingiau būtų optimizuoti tas programas ir projektus, iš kurių finansuojamas Smulkiojo verslo akto įgyvendinimas. Ypatingai tai taikoma Konkurentiškumo ir naujovių skatinimo programai, už kurią pats esu atsakingas, tačiau tai taip pat galioja ir pagrindiniam struktūriniam fondui, net ir Kaimo plėtros programai, taip pat Mokslinių tyrimų ir plėtros programai. Apskritai, matau dideles galimybes naudojantis šiomis programomis padėti mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms Europos Sąjungoje.

Pirmininkas. – Baigdamas norėčiau pasakyti, kad gavau vieną prašymą priimti rezoliuciją ⁽²⁾ pagal Darbo tvarkos taisyklių 108(5) straipsnį.

Diskusijos baigta.

Balsavimas vyks gruodžio 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Kalbant apie verslumo ir Europos Sąjungos ekonomikos skatinimą, labai svarbu pagerinti mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių padėtį ir pritarti Europos mažųjų įmonių chartijai. Tai itin svarbu todėl, kad mažosiose ir vidutinio dydžio įmonėse dirba daugiau nei pusė Europos Sąjungos piliečių, o jos pačios sudaro 99 proc. visų įmonių Sąjungoje. Deja, Europos mažųjų įmonių chartijos įgyvendinimas man kelia nerimą.

Pvz., Lenkijoje buvo žadama sumažinti administracinę naštą, supaprastinti nuostatas ir atsikratyti dubliuotų įstatymų. Tačiau tiesą sakant, situacija valstybės institucijose nepakito. Verslininkai ir toliau susiduria su nekompetentingais pareigūnais ir privalo atlikti nereikalingas procedūras. Be to, jie toliau kenčia nuo biurokratijos, smarkiai ribojančios verslo veiklą.

Iki šiol nesukurta nei vieno interneto vartų, kur būtų teikiamos viešosios paslaugos. Tokių interneto vartų tikslas – palengvinti įmonių registraciją, mokesčių ir muitinės deklaracijų pateikimą ir naudojimąsi statistiniais duomenimis. Visą šią veiklą galima atlikti elektroniniu būdu. Jei mūsų procedūros netaps efektyvesnės ir jei nereformuosime valstybės įstaigų, nesugebėsime įvykdyti įsipareigojimų, numatytų Europos mažųjų įmonių chartijoje. Todėl taip pat negalėsime paremti mažųjų ir vidutinių įmonių.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), raštu. – (PL) Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės yra itin svarbios Europos ekonomikos konkurentiškumui ir darbo vietoms kurti. Užtikrinamos darbo vietos daugiau nei 100 mln. žmonių, jos smarkiai prisideda prie ekonomikos augimo. Jos – pagrindinis regionų plėtros ir naujovių šaltinis, taip pat skatina lyčių lygybę.

Europos Sąjungos MVĮ vis dar pasižymi mažesniu produktyvumu ir lėtesniu augimu lyginant su JAV, kur tokios įmonės per pirmuosius septynerius savo gyvavimo metus padidina darbo vietų skaičių 60 proc., o Europoje šis skaičius yra apytiksliai 10–20 proc.

Praeitą birželio mėn. Europos Komisijos paskelbtoje Europos mažųjų įmonių chartijoje pirmą kartą buvo pristatyta išsami MVĮ politika, kuria vadovaujantis joms suteikiamos vienodos sąlygos ir siekiama pagerinti jų teisinę ir administracinę aplinką ES.

Šiomis aplinkybėmis iškyla neatidėliotinas klausimas: ar Taryba ketina formaliai paremti Europos mažųjų įmonių chartiją ir, ar valstybės narės prisiims saistančius įsipareigojimus dėl jos vykdymo?

Labai svarbu nustatyti, kokius veiksmus numato atlikti Taryba, kad MVĮ turėtų pastovų priėjimą prie finansavimo per šią finansų krizę.

Richard Seeber (PPE-DE), raštu. – (DE) Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės, kurių ES yra daugiau nei 23 mln., yra teisingai vadinamos Europos Sąjungos ekonomikos stuburu. Nepaisant svarbaus jų vaidmens, MVĮ vis dar negali visiškai pasinaudoti vidaus rinkos teikiamais privalumais dėl biurokratinių apribojimų. Smulkiojo verslo aktas – svarbus žingsnis siekiant didinti MVĮ konkurentiškumą ir sudaryti joms sąlygas išnaudoti savo galimybes. Šiuo atveju geresnio įstatymų priėmimo principo sėkmė nėra vienintelis lemiamas veiksnys. Taip pat būtina skatinti mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių sąmoningumą Europos integracijos teikiamų galimybių srityje. Mainų programa verslininkams – puikus būdas to pasiekti.

Smulkiojo verslo akte numatytos finansinės priemonės yra labai svarbios MVĮ remti. Sunkios šiandienės krizės aplinkybėmis MVĮ tiesiog privalo išsaugoti turimas darbo vietas. Viešųjų pirkimų supaprastinimas, kova su pavėluotu mokėjimu, paskolos ir naujų įmonių steigimas – efektyviausios priemonės. Smulkiojo verslo aktas saugo brandžią Europos įmonių struktūrą ir užtikrina Europos MVĮ konkurentiškumą tarptautinėse rinkose.

(2) Žr. protokolą

17. Ginklų eksportas (Elgesio kodeksas) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos pareiškimas dėl ginklų eksporto (Elgesio kodekso).

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, kaip jau minėjote, smarkiai atsiliekame nuo grafiko ir už tai norėčiau atsiprašyti Parlamento narių.

Pristatysiu šią diskusiją, tačiau, deja, turiu kitų įsipareigojimų ir, atsižvelgiant į nenumatytą vėlavimą, negaliu jų atsisakyti. Todėl prašau Tarybos Generalinio Sekretoriato užimti mano vietą per šias diskusijas ir pateikti Tarybai pirmininkaujančiai šaliai detalią jų baigties ataskaitą.

Ponios ir ponai, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad Elgesio kodekso pavertimas bendra pozicija – itin svarbus žingsnis Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai ir labai svarbu užtikrinti teisinį pamatą atsakingam valstybių narių požiūriui į ginklų eksportą bei skatinti tautų sąlyčio taškus.

Kovo 13 d. Rezoliucija rodo, kad jūsų nuomonė šiuo klausimu yra tokia pati. Pastarosiomis savaitėmis diskusijos šiuo klausimu buvo atnaujintos. Darome viską, ką galime, kad Prancūzijos pirmininkavimo kadencijos pabaigoje šioje srityje pamatytume pažangą. Bendros pozicijos priėmimas padėtų įgyvendinti sukurtą politiką, ypač siekiant išvengti eksporto, vykdomo vidaus represijos ar tarptautinės agresijos skatinimo tikslais, ir neleisti, kad toks eksportas paskatintų regionų nestabilumą.

Esame įsitikinę, kad Sąjungos iniciatyva Jungtinėse Tautose dėl prekybos ginklais sutarties taps tikėtina tuomet, kai mūsų pačių ginkluotės perdavimo kontrolės sistema taps teisiškai saistanti. Taip pat pritariame Parlamento nuomonei skubiai paversti Elgesio kodeksą teisiškai saistančia priemone.

Taip pat pritariame nuomonei dėl poreikio įtvirtinti efektyvią ginklų maklerystės kontrolę. Valstybės narės sutarė, kad įsipareigojimai, susiję su informacijos mainais ir numatyti 2003 m Tarybos pozicijoje turėtų būti realizuojami remiantis Elgesio kodekse numatytą mechanizmą.

Todėl, nors kai kurios valstybės narės dar nėra priėmę įstatymų, kuriais remiantis šie įsipareigojimai būtų perkelti į valstybės teisę, galiu jus užtikrinti, kad visos valstybės narės turi tam tikras šioje srityje galiojančias taisykles. Dabar reikia atnaujinti šias taisykles, kad jos visiškai atitiktų bendrąją Tarybos poziciją.

Bendrų reglamentų dėl eksporto kontrolės priėmimas bendros pozicijos pavidalu leis valstybėms narėms sustiprinti savo ginklų maklerystės operacijų kontrolę. Nelegalus ginklų judėjimas – kita mums nerimą kelianti problema ir ES strategija dėl smulkių ginklų aiškiai rodo, kad būtina imtis veiksmų ir sustabdyti ar bent apriboti nelegalių ginklų srautą. Tam buvo pritarta 2007 m gruodžio 6 d. Vienoje, 40 šalių, prisijungusių prie Wassenaro susitarimo režimo dėl standartinių ginklų ir dvejojo naudojimo gaminių ir technologijų eksporto kontrolės, susitikimo metu.

Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija sutinka išanalizuoti galimybę pasinaudoti kitų šalių patirtimi ir destabilizuoti smulkių ginklų judėjimą, ypač vandens keliais. Nepaisant to, kad delsiama priimti bendrą poziciją, norėčiau pabrėžti, kad Elgesio kodeksas – itin efektyvi priemonė, kuri prisidėjo prie valstybių šalių nacionalinių politikų ginklų eksporto kontrolės srityje harmonizavimo, ir dar norėčiau pridurti, kad minėtą harmonizavimą palengvino vartotojo vadovas, kuriame pateiktomis rekomendacijomis naudojosi valstybinių institucijų tarnautojai šioje srityje. Šis vadovas reguliariai atnaujinamas, todėl labai padeda harmonizuoti valstybių narių politikas šioje srityje.

Pabaigoje norėčiau pasakyti, kad visi mes stengiamės suformuoti atsakingą požiūrį į ginklų eksportą ir norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už pagalbą šiuo klausimu.

Parlamento nariai gali būti ramūs dėl Tarybos ir jai pirmininkaujančios Prancūzijos atsidavimo.

Stefano Zappalà, PPE-DE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, deja nuo 2001 m surengti teroristų išpuoliai, iš kurių naujausi vyko pastarosiomis dienomis Indijoje, ir įvairūs visame pasaulyje vykstantys konfliktai daro šį ginklų eksporto klausimą dar aktualesnį pačia plačiausia prasme, tiek atsižvelgiant į dabartinę situaciją, tiek ir galvojant apie ateitį. Pernelyg dažnai nutinka taip, kad deklaracijomis dėl principų išreikšti ketinimai galiausiai taip ir netampa konkrečiais veiksmais. Visiems akivaizdu, kad šis klausimas pakankamai delikatus ir apimantis svarbiausius pramonės ir komercijos procesus. Todėl suprantama, kodėl visoms šalims, ypač valstybėms narėms, taip sunku ratifikuoti kontrolės ir reguliavimo sistemą. Vis dėlto, šiandieniai įvykiai ir žinojimas, kad tiek vidaus teritorijoje, tiek ir už jos ribų vyksta nelegali ginklų prekyba, verčia nedelsiant imtis teisiškai efektyvių priemonių šioje srityje. Taigi jei

elgesio kodeksas bus greitai ratifikuotas, direktyvos dėl su gynyba susijusių produktų perdavimu Bendrijos teritorijoje projektas įgytų realios prasmės.

Gaila, kad Tarybos pirmininkas išėjo, tačiau atsižvelgiant į tai, ką jis pasakė, viskas atrodo yra savo vietoje. Todėl praleisiu keletą pastabų, kurias buvau parėngęs. Tiesą sakant, nematau, kad viskas klostosi puikiai. Todėl manau, kad ši vakarą Ministro išsakyti išipareigojimai, kaip ir daugelis kitų asmenų kitomis aplinkybėmis išsakytų išipareigojimų, prieš Prancūzijos pirmininkavimo Tarybai pabaigą, ypač kitą savaitę, turi virsti daug siekiančia paskata, kad visos valstybės narės ratifikuotų bent jau Elgesio kodeksą. Toks pasiekimas, o ne vien tik paskelbimas Parlamente be jokių konkrečių rezultatų, būtų labai svarbus Prancūzijai.

Pirmininkas. – Gerb. S. Zappalà, J. P. Jouyet iš tiesų turėjo išeiti. Norėčiau atsiprašyti jo vardu, nes jis turėjo spėti į traukinį. Taip nutiko todėl, kad ši diskusija neplanuotai užsitęsė. Visi žinome, kaip stropiai J. P. Jouyet vykdė savo darbą šiuos šešis mėnesius, tačiau iš tiesų nuo grafiko atsilieka būtent Parlamentas. Galite būti ramūs, kad čia dalyvaujantys Tarybos atstovai perduos visus jūsų ir kitų Parlamento narių išsakytus komentarus Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai.

Ana Maria Gomes, PSE frakcijos vardu. – (PT) Gerb. pirmininke, šiandien mūsų aptarinėjama rezoliucija rodo bendrą Parlamento nuomonę dėl to, kokia turėtų būti Europos Sąjungos valstybių narių ginklų eksporto politika. Šešios pagrindinės politinės frakcijos sutinka su teisiškai saistančiais Europos ginklų eksporto kriterijais – aštuoniais Elgesio kodekse nurodytais kriterijais.

Visi sutinka su reikalavimu Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai išspręsti trejus metus besitęsiančią problemą, kurią išspręsti gali tik Prancūzija. Visai neseniai girdėjome J. P. Jouyet sakant, kad Prancūzija sutinka su teisiškai saistančiu Elgesio kodeksu. Vakar Užsienio reikalų komitete iš Prancūzijos gynybos ministro išgirdome, kad šios šalies pasiūlymą Elgesio kodeksą paversti bendrąja pozicija pakirto sutarimo trūkumas Taryboje. Ministras nepaminėjo fakto, kad Prancūzijos siūlyme buvo minimas ginklų embargo panaikinimas Kinijai ir būtent dėl to keletas valstybių narių atmetė šį Prancūzijos siūlymą. Jei ši strategija būtų patvirtinta, tai rodytų, jog Prancūzija, kuriai būdingi Europos unifikavimo siekiai ir dinamiškumas, stengiasi pakenkti saugumo ir gynybos sričiai.

Augančios Europos integracijos užsienio politikos srityje akivaizdoje, ginklų eksporto atžvilgiu, politika „kiekvienas už save“ tiesiog nepateisinama. Sutinku, kad Elgesio kodeksas jau daugelyje sostinių vertinamas rimtai, tačiau turime padaryti galą susiklosčiusiai situacijai, kai Europos šalys, ginklų eksporto srityje paisančios žmogaus teisių, tvarios plėtros principų ir regionų stabilumo kriterijų, atsiduria nepalankioje padėtyje savo partnerių, kurie tuos pačius kriterijus taiko atrankos būdu, atžvilgiu.

Europai pirmininkaujančių šalių kadencijos baigiasi, o Europos poreikis apsiginkluoti bendrais ginklų eksporto kriterijais išlieka, kaip ir Parlamento narių bendra nuomonė dėl bendros pozicijos priėmimo.

Renate Weber, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šiais metais švenčiame dešimtąsias ES Elgesio kodekso ginklų eksporto atžvilgiu metines. Tačiau nors savo laiku tai buvo svarbus pasiekimas, dabar norime išreikšti savo nusivylimą ir kartėlį dėl to, kad nepavyko šio kodekso paversti teisiškai saistančia priemone.

Jau treji metai praėjo nuo to laiko, kai sudarėme techninį susitarimą dėl bendros pozicijos, Kiek dar metų turės praeiti, kol Europos Vadovų Taryba jį priims? Kaip mes, kaip Europos Sąjunga, galime ir toliau kelti pasitikėjimą kalbėdami apie nelegalių ginklų prekybą, jei negalime įvesti tvarkos savo pačių Parlamente?

Jei norime užkirsti kelią lengvam ginklų patekimui į Bendriją, kas skatina maklerius ieškoti silpniausių Europos grandžių, Elgesio kodeksas turi būti teisiškai saistantis. Kalbėdami apie ginklų eksportą turėtume nepamiršti ir žmonių gyvybių, kurios statomos ant kortos nestabiliuose šalyse. Mes galime būti apkaltinti skatinantys vietos konfliktus pažeidžiamose pasaulio vietose, o ne kuriantys taiką.

Teigiamai vertinu Prancūzijos gynybos ministro deklaraciją apie Prancūzijos abejonių dėl bendrosios pozicijos atsisakymą. Ar sugebės Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija įtikinti kitas valstybes nares, kurios vis dar tam prieštarauja? Galiu to tik tikėtis ir linkiu Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai per kitas dvi savaites priimti bendrąją poziciją, kuri būtų dar vienas ryškus pasiekimas per Prancūzijos kadenciją.

Raül Romeva i Rueda, Verts/ALE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, tiesa sakant, esu pasipiktinęs, nes mieliau sakyčiau entuziastingą Prancūzijos sveikinimo kalbą pagaliau patvirtinus tai, ką girdėjome esant būtinu jau devynias kadencijas, t. y. bendrosios pozicijos dėl ginklų eksporto priėmimas. Sakau, kad devynias kadencijas girdėjome tą patį, nes tai mums buvo žadama jau nuo Olandijos pirmininkavimo 2004 m.

Žinome, kad techniniu požiūriu, darbas su COARM (Elgesio kodeksas ginklų eksporto srityje) yra atliktas. Šiandien būčiau norėję išgirsti, kad reikalingi sprendimai priimti ir ministrai gali pasirašyti šį dokumentą.

Todėl liūdna girdėti, kad nepasiekėme šios stadijos, ir dar liūdniau girdėti, kad tokios situacijos priežastis yra šio sprendimo siejimas su kitu abejonių keliančiu sprendimu – ginklų embargo panaikinimas Kinijai. Šie du klausimai, minėti jau ne vieną kartą, yra atskiri ir tarpusavyje visiškai nesusiję. Man atrodo, kad jų siejimas neturi jokios naudos mūsų aptariamam klausimui, t. y. taikos kūrimui ir ginklų eksporto kontrolei.

Tobias Pflüger, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ginklai skirti žudyti. Mūsų aptarinėjamo ginklų eksporto tikslas yra žudyti kitus žmones – priešininkus. Šioje diskusijoje tai nuolat ignoruojama.

Jau dešimt metų vyksta diskusijos dėl to, ar Elgesio kodeksas yra teisiškai saistanti priemonė. Kaip ir mano kolegos, kiti Parlamento nariai, tikėjausi pagaliau išgirsti, kad pagaliau pasiekėme šį tašką. Tačiau akivaizdu, kad taip nėra. Kol kas turiu žinių, kas direktyvoje numatyta išimtis, supaprastinanti gynybai skitų produktų perdavimą ES, taigi akivaizdu, kad norime palikti spragų teisiškai saistančioje ginklų eksporto reglamentavimo priemonėje. To negalima leisti. Dvejopo naudojimo gaminius taip pat reikia įtraukti.

Norėčiau dar kartą aiškiai pareikšti, kad kalbame apie ginklus tiekiančią Europos Sąjungą – Europos Sąjunga tapo didžiausiu pasaulyje ginklų eksportuotoju ir jei šie ginklai yra tiekiami, tam tikru momentu jie bus panaudoti. O kai juos pradės naudoti, liesime krokodilo ašaras. Mums būtina priimti teisiškai saistančią Elgesio kodeksą. Tikiuosi, kad to pasiekti bus įmanoma prieš pasibaigiant Prancūzijos pirmininkavimo Tarybai kadencijai.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Prieš dešimt metų Europos Sąjunga susitarė dėl Ginklų eksporto elgesio kodekso. Labai gaila, bet jis neįgyvendinamas. Taryba, posėdžiaudama už uždarytų durų, nesugeba patvirtinti bendros pozicijos. Būtų labai svarbu sužinoti, kurios šalys ją blokuoja, taip pat leidamos sau daryti didelius pinigus iš žmonių kraujo ir ašarų.

Kovo mėn. Europos Parlamente priėmėme rezoliuciją šiuo klausimu. Tačiau kol mes kalbame, Europos Sąjungos šalyse pagaminti ginklai vis didėjančiu nelegaliu srautu plūsta į konfliktų zonas, patenka ir į nusikaltėlių rankas. Paradoksas, kad tie ginklai atsiduria ir valstybėse, kurioms ES skiria didžiulę vystomosios paramos pagalbą.

Europos Tarybos pirmininkaujančios valstybės – Prancūzija, gal pabaigs Čekija – privalo padaryti viską, kad būtų patvirtintas Ginklų eksporto elgesio kodeksas, užkirstas kelias neatsakingam ES ginklų perdavimui nusikaltėliams. Jei nepavyks, tam trukdančios šalys turi būti įvardytos.

Jan Cremers (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pasitikdami dešimtąsias Elgesio kodekso ginklų srityje metines turėjome pripažinti, kad nepadaryta jokios pažangos siekiant paversti šį kodeksą teisiškai saistančiu dokumentu. Augančio ginklų pramonės tarptautinimo aplinkybėmis, Europos Parlamentas ne vienus metus pasisakė už šio elgesio kodekso pavertimą įstatymu, galiojančiu visoms valstybėms narėms.

Europos Parlamentas šiuo metu aptarinėja direktyvos siūlymą siekiant sukurti vidaus rinką gynybos produktams. Aptarinėjant šį klausimą Europos Parlamento socialistų frakcija pasisakė už skaidrumą ir efektyvias sankcijas įsipareigojimų nesilaikymo atveju. Todėl mūsų frakcija dar kartą paminėjo Elgesio kodeksą, tačiau dėl teisinio pagrindo nebuvimo šiuo metu negalime padaryti nieko daugiau, kaip tik prašyti valstybių narių elgtis pagal Elgesio kodeksą.

Mums reikia griežtesnių taisyklių ginklų sudėtinių dalių eksportui, produktų perdavimui per jungtinę veiklą vykdančias įmones bei pakartotiniams Europos karo pramonės produktų eksportui į trečiąsias šalis. Vien per paskutinius metus Vakarų šalys pardavė ginklų, kurių pusė buvo pagaminti Europoje, besivystančioms šalims už 42 mlrd. JAV dolerių. Taip būti negali. Europos Sąjunga turėtų rodyti gerą pavyzdį šioje srityje.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Gerb. pirmininke, dešimtosios Elgesio kodekso metinės tuo pat metu yra ir proga švęsti ir paskata toliau siekti paversti jį privalomu. Tačiau pats faktas, kad praėjus dešimčiai metų po Elgesio kodekso priėmimo jis vis dar yra savanoriškas, rodo, kad susidūrėme su sudėtingu ekonominių, komercinių ir politinių interesų tinklu. Todėl nepaisant mūsų moralinio pranašumo, prašant paversti šį Kodeksą privalomu, to nepakanka. Mums reikia detalios profesinės šių interesų analizės, kad galėtume rasti būdus, kaip įtikinti ginklų gamintojus, eksportuotojus ir politikus pakeisti savo pozicijas. Todėl, kaip jau esu minėjęs, paprastų prašymų, paremtų vien morale, nepakanka.

Pirmininkas. – Baigdamas norėčiau pasakyti, kad gavau keturis prašymus priimti rezoliucijas⁽³⁾ pagal Darbo reglamento 103(2) taisyklę.

Diskusija baigta.

Balsavimas vyks gruodžio 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

18. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Toliau išgirsime vienos minutės kalbas svarbiais politiniais klausimais.

Būsiu labai griežtas ir pasibaigus minutei nutrauksiu kalbėtojus. Sąraše yra 31 Parlamento narys, tačiau daug ar bent kelių iš jų trūksta. Tai ne „prašau žodžio“ procedūra, mes turime sąrašą kalbėtojų, kurie pareiškė norą vienos minutės pasisakymui.

Dragoş Florin David (PPE-DE). – (RO) Lapkričio mėn. Europos Komisija pateikė savo 2008 m ataskaitą dėl Makedonijos Respublikos. Šioje ataskaitoje pabrėžiama pastaraisiais metais padaryta pažanga, tačiau nenurodoma konkreti data, kada galėtų prasidėti derybos dėl priėmimo į Europos Sąjungą.

Manau, kad ekonomikos, administracinių reformų ir teisminių reformų srityje padaryta pažanga bei dabartinė situacija Vakarų Balkanuose suteikia teisę Makedonijai tikėtis, kad 2009 m bus įvardyta derybų dėl stojimo į Europos Sąjungą pradžios data. Tai priklauso nuo to, ar Makedonijos Respublikos parlamentas ir vyriausybė imsis ilgalaikių ir atsakingų pastangų kuriant demokratišką aplinką, taip užtikrinant skaidrias ir demokratiška sąlygas vietos savivaldybių ir prezidento rinkimams, kurie vyks 2009 m kovo mėn.

Tuo pat metu norėčiau, kad Europos Komisija nepamirštų Makedonijos Respublikos per pastaruosius keletą metų padarytos pažangos, bei Makedonijos Respublikos parlamento ir vyriausybės priimtų išsipareigojimų. Tai pat norėčiau sudaryti vizų panaikinimo Makedonijos Respublikos piliečiams veiksmų planą...

(Pirmininkas nutraukė kalbatįjį)

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Norėčiau atkreipti dėmesį į Generalinio plėtros direktorato sankcijas Bulgarijoje, t. y. sustabdyta dviejų Bulgarijos vyriausybės agentūrų, kurioms buvo pavesta valdyti pasirengimo narystei lėšas, akreditacija ir nutrauktas išmokų mokėjimas. Bulgarijos vyriausybės pastangos turėtų būti laikomos besąlygišku ES nustatytų sąlygų laikymusi. Plataus masto įstatymų sinchronizavimas, viešųjų konkursų įstatymų pakeitimai, Baudžiamojo kodekso pakeitimai, naujo įstatymo dėl interesų konfliktų priėmimas, personalo narių keitimas ir visų valstybinių išteklių naudojimas siekiant pagerinti ES fondų valdymo ir kontrolės mechanizmą, – visa tai įrodo tikrą vyriausybės atsidavimą. Vargu, ar akreditacijos sustabdymas buvo geriausias žingsnis. Tai netgi atrodo tarsi išpėjimas prieš kitą ES plėtros etapą. ES kriterijai turi būti vienodi visoms šalims, o problemos turi būti sprendžiamos bendradarbiaujant. Bulgarijos vyriausybė vykdo griežtą politiką kovoje su...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Tibeto vyriausybė tremtyje išleido memorandumą, dokumentus ir siūlymą suteikti Tibetui faktišką autonomiją, kuriuos derybose pateikė Kinijos vyriausybei. Tai gyvas pavyzdys, jei jo kada reikėjo, kad Kinijos vyriausybė melavo ir toliau meluoja tvirtindami, kad pagrindinis Dalai Lamos ir Tibeto vyriausybės tikslas yra nepriklausomybė. Rytoj Dalai Lama bus mūsų svečias ir kreipsis į Parlamentą. Šiąnakt vidurnaktį trisdešimt penki asmenys, išreikšdami savo paramą Dalai Lamai pradės 24 valandų bado streiką. Jo Šventenybė šiandien pranešė, kad ir jis pats ketina laikytis šio pasninko. Taigi manau, kad Parlamento vadovybė turėtų paremti ir...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, Europos Parlamentas nesilaiko lygybės principų. Daugiakalbystė šiame Parlamente taip pat nėra gerbiama. Parlamento komitetų ir delegacijų posėdžių metu yra pasitaikę diskriminacijos kalbos pagrindu atvejų. Labiausiai liūdina neskelbtinos ribotos galimybės pasinaudoti vertėjo paslaugomis per posėdžius ir balsavimą aptarinėjant žodinius pakeitimus. Kol Darbo reglamente nebus numatytas draudimas pradėti posėdžius, kol neįvykdyti visi vertimo paslaugų prašymai, tokių atvejų vis pasitaikys.

⁽³⁾ Žr. protokolą

Be to, informacija apie finansines paslaugas nepateikiama tų Parlamento narių, kuriems ši informacija skirta, kalbomis. O už dėl to kylančių nesusipratimų finansinius padarinius atsakingi patys Parlamento nariai. Sąmoninga diskriminacija kalbos atžvilgiu akivaizdi ir kanale „EuroNews“. Todėl norėčiau pasiūlyti, kad kanalas „EuroNews“ būtų finansuojamas tik tų šalių, kurių kalbomis rodomos programos...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti šia proga padaryti pareiškimą ir pateikti kreipimąsi, siekdamas apsaugoti gamybą, užimtumą bei teises tekstilės ir aprangos sektoriuje.

Mano pareiškimas susijęs su didėjančiu įmonių, uždarančių ar perkeliančių savo fabrikus, skaičiumi bei su didėjančiu nedarbu ir vis intensyvėjančio darbuotojų išnaudojimo atvejais, kurie atspindi šio svarbaus sektoriaus liberalizavimą.

Kreipiuosi į Europos Parlamentą, kad jis numatytų skubias diskusijas dėl tekstilės ir aprangos sektoriaus įvairiose valstybėse narėse. Tiksliau kalbant, jos turi apimti bendros Europos Sąjungos ir Kinijos stebėjimo sistemos veikimo termino, kuris baigiasi 2008 m. gruodžio 31 d., klausimą, taip pat jų metu turi būti įvertinta, kaip buvo laikomasi ES beveik prieš metus priimtų rekomendacijų.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti Europos Parlamento siūloma pakyla ir paprašyti pritarti Lenkijos patriotinės grupės iniciatyvai gegužės 25 d., kurią buvo nušautas kapitonas W. Pileckis, pavadinti Europos didvyrių, kovojančių su totalitarizmu, diena.

Britų istorikas, profesorius Michael Foot pavadino kapitoną W. Pileckį vienu iš šešių drąsiausių Antrojo pasaulinio karo pasipriešinimo judėjimo dalyvių. Witold Pilecki, Lenkijos armijos karininkas, kuris dalyvavo Rugsėjo mėn. kampanijoje, vokiečiams okupuojant Lenkiją, surengė pasipriešinimo judėjimą Aušvice ir savo noru tapo kaliniu jame.

Išsilaisvinęs iš nacių stovyklos, jis kovėsi Lenkijos sukilime ir antrajame lenkų korpuse Italijoje, o grįždamas į komunistų valdomą Lenkiją, buvo sulaikytas Komunistų saugumo tarnybų ir įkalintas, kur buvo kankinamas, pasmerktas mirti ir 1948 m. gegužės 25 d. nušautas.

Kapitonas W. Pilecki paskyrė savo gyvenimą kovai su nusikalstamomis XX a. diktatūromis.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, praėjusį pirmadienį lankydamasis Belfaste, Pirmininkas H. -G. Pöttering entuziastingai kalbėjo apie ES paramą, kuri eufemistiškai vadinama „konfliktų transformavimo centru“, įkurtu buvusio Maze kalėjimo vietoje, kuriame iš tikrųjų buvo įkalinti aršiausi ir žiauriausi teroristai. Be to, jame per bado streiką nusižudė dešimt nuteistų IRA teroristų. Turbūt Pirmininkui nepatiko tai, kad dėl šios istorijos Airijos respublikonai, kurie mėgsta perdėti savęs gailėtis, yra pasiryžę patys atlikti bet kurio tokio centro pakeitimus ir paversti jį šventykla kai kuriems žiauriausiems šiai kartai žinomiems teroristams. Taigi ES dėl savo kvailumo pateko į spąstus, finansuodama tokį Pirmininko nepadorumą ir kvailumą...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Lapkričio 30 d., sekmadienį Rumunijoje kairiesiems pralaimėjus visuotiniuose rinkimuose, per kuriuos pirmą kartą buvo naudojama vienmandatė sistema, tai tapo istoriniu įvykiu.

Liberalų demokratų partijai atiteko didžioji dalis vietų parlamente, o kartu su kitomis centro dešiniomis partijomis, nacionaliniais liberalais ir UMDR etnine vengrų partija ji galėjo ramiai sudaryti daugumą vyriausybei, vadovaujamai ministro pirmininko, priklausančio liberalų demokratų partijai, patvirtinti.

Deja, Rumunijos socialistai pirma laiko paskelbė, kad jie laimėjo rinkimus. Tiesą sakant, ši informacija suklaidino kai kuriuos socialistų lyderius Europos Parlamente ir net vyriausybės vadovus. Taigi akivaizdu, kad šių lyderių pozicija pasikeis, turint omenyje tikruosius rinkimų Rumunijoje rezultatus.

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, delegacijos dėl santykių su Indija vardu pirmiausia norėčiau pareikšti nuoširdžią užuojautą visų asmenų, žuvusių per praėjusią savaitę vykusius baisius teroristų vykdytus žiaurumus Mumbajuje, šeimos ir draugams, ir linkiu, kad visi sužeistieji greitai pasveiktų. Taip pat užjačiu kolegas ir Europos Parlamento pareigūnus, patekusius į šiuos baisius ir šokiruojančius išpuolius. Parašiau Indijos ministrui pirmininkui ir Maharaštros vyriausiajam ministrui bei pareiškiau mūsų užuojautą.

Tokiais kaip šie koordinuoti puolimai siekiama paskleisti baimę ir nepasitikėjimą tarp piliečių ir išbandyti demokratijos išpareigojimą dėl vertybių, kurių stipriai laikomasi. Iš esmės reikėtų tvirto atsakymo iš visų

tų, kurie puoselėja demokratiją ir laikosi tarptautinės teisės. Todėl pritariu tvirtiems Pirmininko H.-G. Pöttering pareiškimams dėl paramos Indijai. Kaip Parlamentas dabar turime žodžius palikti nuošaliau ir imtis konkrečių veiksmų, kuriais būtų galima patenkinti Indijos poreikius.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad šiuo metu turėtume labiau suprasti, kad kalbėdami apie Tibetą ir Dalai Lamą, iš tikrųjų mes kalbame apie save. Prieš keletą dienų buvo pateiktas paprastas pranešimas, kad prezidentas N. Sarkozy žūliai siekė susitikti su Dalai Lama Lenkijoje. Tačiau mes net nebuvome išgirsti, mūsų pasiūlymas atmestas, nesuteikiant progos susitikti. Didesnė Europos bendruomenės dalis yra kviečiama kalbėti, priimti ir klausytis Dalai Lamos. Kodėl taip yra, gerb. pirmininke? Manau, kad atsakymas gana aiškus. Žinome, kad 80 proc. europiečių, jeigu jie būtų laikomi viena tauta, palaikytų Dalai Lamą...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

László Tórkés (Verts/ALE). – (HU) Gerb. pirmininke, 1009 m., prieš tūkstantį metų, Vengrijos karalius Šv. Steponas įsteigė Gyulafehérvár vyskupiją Transilvanijoje. Šis svarbus įvykis bažnyčios istorijoje simbolizuoja Vengrijos, kai ji atsivertė į krikščionybę, tapimą to meto Europos nare. XVI ir XVII a. Gyulafehérvár buvo nepriklausomos Transilvanijos kunigaikštystės sostinė, o regionas tapo tolerancijos ir religinės laisvės simboliu. 1918 m. Rumunijos nacionalinė asamblėja, rezidavusi Gyulafehérvár, paskelbė Transilvanijos vengrų mažumos savivaldos teisę po to, kai Transilvanija buvo prijungta prie Rumunijos. Rumunija dėl šio sprendimo vis dar yra išpareigojusi Europai. Kalbant apie Gyulafehérvár, patariu, kad vyskupijos tūkstantmetis...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Marcin Libicki (UEN). – (PL) Gruodžio 27 d. švęsime 90 – asias Wielkopolskos sukilimo metines. Po laimėjimo šiame sukilime senoji Lenkijos Wielkopolskos provincija arba Didžioji Lenkija tapo naujai kylančios Lenkijos dalimi. Brangiai sumokėta už sėkmę. Ji pareikalavo daugiau kaip 2 tūkst. žuvusiųjų ir 20 tūkst. sužeistųjų kraujo. Mes gerbiame jų atminimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Kilus kapitalizmo krizei, didėjantis darbuotojų šantažavimo atvejų, kai jiems sudaromos tokios sąlygos, kurioms esant jie netenka savo turėtų teisių, skaičius ima dar labiau augti. Tarp svarbių pavyzdžių yra ir *Peugeot/Citroen* gamybos centras Mangualde mieste ir *Renault* gamybinis padalinys Cacia, Aveiroje; jie abu yra Portugalijos automobilių pramonės dalis.

Abiem atvejais tiek vyriausybė, tiek ES skyrė žymią finansinę paramą, skirtą darbo vietoms išsaugoti, su sąlyga, kad bus sukurta daugiau vietų. Tačiau *Peugeot/Citroen* vadovybė Mangualde mieste šiuo metu nori panaikinti teises, dėl kurių buvo kovota ir kurias puoselėja darbo teisė, versdama darbuotojus sutikti su žalingomis sąlygomis, kurios kelia pavojų jų gyvybėms. *Renault* gamybinio padalinio, esančio Cacia, vadovybė nusprendė sumažinti šių metų gamybą ir yra pasirengusi neatnaujinti terminuotų sutarčių, nepaisydama savo išpareigojimo plėstis...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Ši lapkričio 27 d. žymi 89 metus po to, kai Bulgarija buvo sumažinta, pasirašius Neuilly sutartį, kuria buvo padalytos mūsų tėvynės, kurioje iki šiol gyvena žmonės, turintys bulgariškąją savimonę, teritorijos. Šios teritorijos, esančios prie dabartinių Serbijos ir Makedonijos valstybių sienų, turi būti grąžintos Bulgarijos jurisdikcijai, nes šios šalys negali būti laikomos Serbijos, Kroatijos ir Slovėnijos valstybės teisių perėmėjomis. JT ir tarptautinė bendruomenė nepripažino Serbijos Jugoslavijos teisių perėmėja, tuo tarpu buvusi Jugoslavijos Respublika Makedonija net nebuvo pripažinta konstituciniu pavadinimu. Mes, Atakos patriotai, reikalaujame, kad vakarinių teritorijų grąžinimo klausimas būtų išspręstas iki ES derybų su Serbija dėl narystės pradžios, tuo tarpu Makedonijos stojimas į ES turi vykti tik po Strumicos regiono grąžinimo į Bulgarijos valstybės sritį klausimo išsprendimo.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Norėčiau pakalbėti apie planuojamas Komisijos priemones, apie kurias perskaitau žiniasklaidoje ir apie kurias informuoja kai kurie rinkėjai. Kaip manoma, šios priemonės suteiktų finansavimą piliečiams įsigyti naujus automobilius. Tokia priemonė iš tiesų skatintų vartotojų; tai suteiktų tiesioginę pagalbą automobilių pramonei ir prieštarautų mūsų vykdomai aplinkos apsaugos politikai. Taip pat esu susirūpinusi dėl to, kas bus atsakingas už šių automobilių išmontavimą ir perdirbimą.

Todėl kviečiu Komisijos pradėti skatinti švarių transporto priemonių kūrimą ir gamybą, kaip ji darė ir anksčiau, remiantis aplinkosaugos kriterijais palaipsniui pateikiant pakaitalus, tuo pačiu metu suteikiant

piliečiams aiškią informaciją apie tai, kaip planas atgaivinti ekonomiką atitinka mūsų vykdomą aplinkosaugos ir klimato politiką.

Proinsias De Rossa (PSE). - Gerb. pirmininke, prašiau vienos minutės kalbos, nes esu susirūpinęs dėl to, kad Airijoje *Ryanair* ketina pasiūlyti kainą nacionalinėms avialinijoms *Aer Lingus*. Jeigu pasiūlymas bus sėkmingas, tai sukurtų privačią avialinijų monopoliją Airijos rinkoje.

Komisija praėjusį kartą atmetė šį pasiūlymą, o aš raginčiau Komisijos narę Neelie Kroes dar kartą jį atmesti. Mano nuomone, tai būtų grobikiškas kainos pasiūlymas, o Airijos ekonomikai nebūtų gerai, jei šios avialinijos būtų *Ryanair*, kuri neturi visiškai jokio lojalumo Airijos ekonomikai, rankose.

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti Parlamento dėmesį į išskirtinį įvykį Brodyje, Ukrainoje praėjusį liepos mėn. Buvo atidengtas paminklas, skirtas žudikiškos Waffen SS Galizien divizijos kariams pagerbti. Manau, kad tai yra neįtikėtinais gėdinga, jog XXI a., tautų susitaikymo metu grupė žmonių su atvira nacionalistine ir fašistine simpatija gali garbinti žudikišką vienetą, atsakingą už milijonų europiečių, tarp jų ir mano kraštiečių, kurie žuvo per planuotą genocidą Vakarų Ukrainoje 1943–1945 m., žūtį.

Neabejoju, kad dauguma ukrainiečių taip pat yra susirūpinę dėl šio klausimo. Manau, kad ir Ukrainos valdžia negali likti abejinga šio gėdingo mėginimo perrašyti istoriją atžvilgiu. Taip pat kreipiuosi į Parlamentą ir ES institucijas...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Anna Záborská (PPE-DE). - (SK) Gruodžio 10 d. visame pasaulyje bus minimos 60-osios Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos metinės. Jo Šventenybė Dalai Lama rytoj lankysis mūsų Parlamente. Kinija – viena iš šalių, pasirašiusių deklaraciją, tačiau pažeidinėja vyrų, moterų ir vaikų žmogaus teises.

Kaip Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pirmininkė noriu jums priminti apie vieno vaiko politiką, kuri yra aiškus totalitarinio ir nedemokratinio pobūdžio režimo Kinijoje įrodymas. Šia politika aiškiai pažeidžiamos daugybė žmogaus teisių. Paminėsiu tik keletą iš jų: mergaičių, kurios yra nepageidaujamos lyties pasirinkimo aspektu, žudymas, prekyba žmonėmis ir seksualinė vergovė, vaikų grobimai, teisinio antro ir kitų vaikų pripažinimo neigimas, palikti vaikai, smurtas prieš nėščias moteris, priverstiniai abortai, po aborto kylančios problemos ir moterų savižudybės. Demokratinis pasaulis turėtų aiškiai išreikšti abejones dėl Kinijos politikos ir stebėti...

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Rumunijoje rinkimuose laimėjo kairieji, nes surinko didžiąją dalį balsų ir didžiausią procentą sekmadienio rinkimuose. Tai faktas, kurio negalima nepaisyti ar iškraipyti.

Gruodžio 3 d. – Tarptautinė žmonių su negalia diena. Vienoje iš keturių šeimų tarp jos narių yra asmuo su negalia. Per šią ekonomikos ir finansų krizę beveik kasdien girdime apie tūkstančius atleidimo atvejų valstybėse narėse. Vyraujant šiam sudėtingam klimatui, neįgaliųjų asmenų padėtis tampa sudėtingesnė.

Kaip neįgalūs žmonės pajėgs susirasti darbą ir galės tinkamai pragyventi iš atlyginimo, kai tūkstančiai kitų žmonių be jokių negalių praranda darbus? Kviečiu Komisiją nedelsiant imtis tam tikrų priemonių, kuriomis būtų remiami asmenys su negalia.

Reikia skirti ypatingą dėmesį į nepaprastas sąlygas, kurios sukelia fizinį ar protinį nedarbingumą. Tikiuosi, kad 2009 m., naujųjų metų, daugiau investuosime į tyrimus, kuriais siekiama nustatyti...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, visos ES šalys turi priimti teisės aktus, kurie nusikaltimu laikytų moteriškų lyties organų suluošinimą (FGM). Taip pat reikia nustatyti priemones, kuriomis būtų sprendžiamas moterų ir mergaičių iš naujų migrantų bendruomenių, kurioms gresia FGM, nepriteklus.

Pritariu pastarajam Airijos, kaip vienos iš 15 ES valstybių narių, įsipareigojimui priimti nacionalinį planą dėl FGM. Numatyta, kad daugiau nei 2,5 tūkst. Airijoje gyvenančių moterų patyrė FGM kitose šalyse. Airijos plane pabrėžiamas pavojus, kurį moterims ir mergaitėms kelia FGM, ir nustatomi politikos tikslai atremti jų žalingą poveikį.

Skaičiai taip pat rodo, kad iš 9 624 moterų, dabar gyvenančių Airijoje, kurios pagal kilmę kilusios iš šalių, kuriose praktikuojamas FGM, 26,9 proc. jų patyrė tam tikrą moteriškų lyties organų suluošinimą. Teisės akto, nustatančio visišką FGM draudimą, įsigaliojimas yra lemtingas jo pašalinimui.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Tikras dialogas tarp kultūrų ir tautų yra tada, kai visi turi teisę vartoti savo gimtąją kalbą bei naudotis savo asmeninėmis ir kolektyvinėmis teisėmis. Šiandien ir rytoj Europos Parlamentas išreiškė solidarumą Tibeto tautai. Daugiau nei 500 žmonių prisijungė prie tylios demonstracijos dėl Tibeto tautos laisvės vartoti savo gimtąją kalbą, praktikuoti savo religiją ir turėti tikrą autonomiją.

ES yra tradicinių etninių mažumų, kurios negali studijuoti ar laisvai vartoti savo gimtosios kalbos ir neturi kultūrinės ar teritorinės autonomijos. Dar daugiau, yra šalių, kurios iš naujo apibrėžė kolektyvinės kaltės, primenančios Antrąjį pasaulinį karą, sąvoką, arba šalių, kurios vis dar nori laikytis komunistinių 1940 m. teisės aktų, kad užtikrintų tradicinių etninių mažumų teises.

ES veiksmai, susiję su mažumomis, gyvenančiomis Kinijos teritorijoje, gali būti veiksmingi, jeigu...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Gyvename ne tik didelių galimybių, bet ir pavojų laikais. Žmogus gali naikinti daug greičiau nei sukurti. Teroristų išpuoliai Mumbajuje, Indijoje, pareikalavę dviejų šimtų nekaltų civilių gyvybių, mums parodė, kad žmogaus gebėjimas naikinti neturi ribų. Terorizmas – naujasis karas be sienų ir be frontų, todėl ne be pagrindo kyla baimė dėl atominių ir biologinių ginklų.

Europa – skirtingų tautų ir religijų tautų gyvenimo kartu pavyzdys. Jos krikščioniškas paveldas suteikia Europai atsakomybę už pasaulio taiką ir progą tapti takaus gyvenimo kartu ir abipusės pagarbos vilties šaltiniu. Todėl Benedikto Europa per kultūrų krizę – rekomendacijų, kurias savo knygoje Europai siūlo popiežius Benediktas XVI, rinkinys. Manau, Europa ne ignoruos, o vykdys šias rekomendacijas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, perdirbimo sektoriaus Europos Sąjungoje apyvarta siekia 24 mlrd. EUR, jame dirba apie 500 tūkst. žmonių. Jį sudaro apie 60 tūkst. įmonių, o ES turi apie 50 proc. pasaulio atliekų ir perdirbimo pramonės akcijų.

Tačiau šis sektorius dabar patiria krizę dėl perdirbtų medžiagų kainų kritimo pasaulio rinkose, o atliekų įmonėms tampa ekonomiškai neperspektyvu toliau vykdyti veiklą.

Turėdama omenyje šio sektoriaus svarbą pastoviam vartojimui ir gamybai ES, norėčiau paraginti Komisiją nedelsiant įgyvendinti rekomendacijas, numatytas jos pačios sudarytos grupės ataskaitoje dėl perdirbimo, kuri buvo parengta, rengiant komunikatą „Europos pirmaujančios rinkos iniciatyva“.

Pirmininkas. – Šis klausimas baigtas.

19. Greito reagavimo į sparčiai didėjančias maisto kainas besivystančiose šalyse priemonė (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra G. Mitchello pranešimas (A6-0396/2008) Vystymosi komiteto vardu dėl greito reagavimo į sparčiai didėjančias maisto kainas besivystančiose šalyse priemonės (COM(2008)0450 – C6-0280/2008 – 2008/0149(COD)).

Gay Mitchell, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, priemonė dėl maisto atsirado kaip Komisijos pasiūlymas, susijęs su maisto kainų kilimu, kuris sukėlė riaušes keliose šalyse, panaudoti 1 mlrd. EUR likusių žemės ūkio subsidijų palengvinti padėtį besivystančiose šalyse indėliais į žemės ūkį ir skubiais saugumo tinklais. Pinigų šiuo atveju buvo tikimasi kaip tik papildomų prie dabartinių vystymosi fondų. Dabar, praėjus penkiems mėnesiams, turime savo milijardą, tačiau jis įgavo visiškai kitokią formą nei buvo numatyta iš pradžių.

Prieš dvi savaites su savo kolegomis iš Biudžeto komiteto ir Tarybos dalyvavau biudžeto suderinimo susitikime, kuriame mums pagaliau pavyko pasiekti kompromisą dėl reglamentuojamų priemonių dėl maisto finansavimo. Tą pirmadienį trišalėse derybose tarp Parlamento, Komisijos ir Tarybos buvo susitarta dėl paskutinių kliūčių.

Galutinis kompromisas dėl finansavimo atrodo taip: 1 mlrd. EUR bus paskirstytas per trejus metus, 2008–2010 m., remiantis lankstumo priemonėmis, pateikiant ataskaitą už 240 mln. EUR; perskirstymas pavadintas Nr. 4 „Išoriniai veiksmai“, skiriant dar 240 mln. EUR; neatidėliotinos pagalbos rezervo padidinimas 240 mln. EUR 2008 m.

Siekiant šio padidinimo, reikia persvarstyti tarpinstitucinį susitarimą. Ši suma yra papildoma prie kitų 100 mln. EUR, panaudotų iš dabartinio neatidėliotinos pagalbos rezervo. Kadangi neatidėliotinos pagalbos

rezervas sudaromas iš valstybių narių įnašų, finansavimo papildymas bus tik papildomas, jeigu valstybės narės nekompensuos savo įnašų, atitinkamai sumažindamos savo biudžetus.

Buvo pareikšta, kad kilo Užsienio reikalų ir kitų komitetų nepasitenkinimo triukšmas dėl jo dalinio finansavimo iš Stabilumo fondo. Užsienio reikalų komitetas gali būti nepatenkintas dėl to, bet tai turbūt buvo geriausias sprendimas, esant tokioms aplinkybėms.

Nors ir pritariu mūsų pasiektam kompromisui, specialiai paminėjau proceso ir rezultato trūkumus tiek norėdamas būti sąžiningas, tiek kaip ir anksčiau norėdamas pabrėžti absurdišką padėtį, kai valdžia visame pasaulyje gamina daugybę milijardų dolerių, kad išgelbėtų bankus, tačiau turi pasiekti jų sielas, kad 27 valstybių narių ir šios Sąjungos biudžete būtų rastas 1 mlrd. EUR vargingiausiems žmonėms pasaulyje.

Manau, kad padarėme viską, ką galėjome padaryti per šimtą dienų. Suradome pinigų, o kartu parengėme reglamentą, tačiau tai nėra tik papildomas milijardas. Šio pranešimo turinyje nurodoma, kad per COREPER susitikimą dėl kompromisinio teksto jau susitarė visos valstybės narės, jame pateikiamos svarbiausios mano pranešimo dalys ir mano kolegų iš Vystymosi komiteto pasiūlyti pakeitimai.

Reglamento taikymo trukmė ribota. Dabar jis galioja iki 2010 m. pabaigos. Juo orientuojamasi į trumpalaikės krizės įveikimą bei siekiama pakelti žemės ūkio gamybą. Juo priešinamasi finansavimo išsklaidymui, apribojant jo naudojimą tik baigtinio sąrašo aukšto prioriteto šalių atžvilgiu. Taip pat juo išplečiama galimų įgyvendinančiųjų organizacijų sritis bei užtikrinama Parlamento atskaitomybė. Reglamentą papildė du pareiškimai, kuriais užtikrinamas tinkamas jo įgyvendinimas.

Viską apsvaistęs manau, kad Taryboje, Parlamente ir Komisijoje padarėme viską, ką galėjome. Mes tą padarėme per šimtą dienų. Parlamentui pateikėme reglamento projektą. Dėl jo balsuosime rytoj. Dėl jo jau susitarta. Radome pinigų. Norėčiau padėkoti Tarybai ir Komisijai, o ypač Komisijos nariui L. Michelui, kuris tikrai siekė, kad tie pinigai būtų papildomai skirti, dėl jų bendradarbiavimo.

Taip pat norėčiau padėkoti Vystymosi komiteto sekretariatui, ypač Guido Van Heckenai ir Anne McLauchlan, taip pat Eoin Ó Seanáin ir Oliveriui O'Callaghanui, dirbantiems mano biure, kurie labai daug prisidėjo prie to. Manau, kad galiausiai tai – gerai atliktas darbas ir geriausia, ką galėjome padaryti.

Pirmininkas. – Dėkoju, gerb. G. Mitchellai, ir sveikinu jus parengus pranešimą tikrai svarbia ir puikia tema, kuri pakels Europos Parlamento reputaciją pasaulyje kaip pažangos ir solidarumo veiksnys.

Dabar kalbės Komisijos narys L. Michel. Kaip ir S. Oviir, H. Goudin ir aš pats, jis ką tik grįžo iš kitos pasaulio pusės už 14 tūkst. km, ir jis mums Komisijos vardu papasakos apie susitikimą per AKR-ES Jungtinę parlamentinę asamblėją. Kaip matau, šiandien jūs gerai atrodote, Komisijos nary.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. G. Mitchellai, ponios ir ponai, maisto krizė turėjo didžiulį poveikį besivystančioms šalims.

Manau, kad, kaip jūs jau pasakėte ir parodėte savo veiksmais, Europa turėjo moralinę pareigą greitai reaguoti, ir tai buvo dar didesnė tiesa, kai prie šios krizės prisidėjo labai rimta finansų ir ekonomikos krizė, kurios žiaurių poveikį besivystančioms šalims, deja, greitai galėsime įvertinti, nes jis puikiai galėtų apimti bent jau valstybės pagalbą vystymuisi. Kad ir kaip būtų, mes turėsime progą grįžti prie šio klausimo.

Man atrodo, kad trims mūsų institucijoms – Parlamentui, Tarybai ir Komisijai – pavyko atremti iššūkį skubiai dirbant dėl šios priemonės, kuria siekiama greitai reaguoti į sparčiai didėjančias maisto kainas besivystančiose šalyse.

Norėčiau jums padėkoti Pirmininko J. M. Barroso ir Komisijos vardu. Ypač dėkoju pranešėjui gerb. G. Mitchellui už nuostabų darbą, taip pat gerb. R. Böge ir gerb. S. Le Follui už jų įnašą atitinkamai Biudžeto komiteto bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vardu.

Kaip jūs žinote, apgailestaujame dėl atsisakymo pasinaudoti galimomis atsargomis, numatytomis antrašte Nr. 2. Tačiau mes likome realistiški, matydami perspektyvas susitarti dėl tinkamo teksto. Turiu pasakyti, kad kompromisinis tekstas, dėl kurio jūs rytoj balsuosite, yra tinkamas: viena vertus dėl to, kad jis tinkamai apima jūsų ir Tarybos pateiktus pakeitimus, kita vertus todėl, kad jame išlaikomi trys pagrindiniai mūsų pozicijos aspektai.

Pirma, 1 mlrd. EUR vertės reakcija, ir, atrodo, niekam nekilo rimtų abejonių dėl mūsų nuomonės dėl reikalavimų. Antra, visada buvo suvokiama, kad turėtų būti koncentruojamasi į labai trumpą laiko tarpą. Mes pasiūlėme dvejų metų laikotarpį, tačiau pritartume ir trejiems. Pagaliau buvo siekiama atgaivinti žemės

ūkio produkciją šalyse, kurias labiausiai paveikė kainų padidėjimas. Kitaip sakant, buvo siekiama išgelbėti pasėlius artimiausioje ateityje.

Kokie kiti žingsniai po rytojaus balsavimo ir gruodžio 16 d. Tarybos sprendimo? Manau, kad svarbiausias dalykas bus praktinis įgyvendinimas. 2009 m. sausio mėn. Komisija pateiks pasiūlymą dėl pradinio projekto finansavimo sprendimų, nes manau, kad mums tikrai reikia labai greitai pradėti veikti. Pagrindinis tikslas – 2009 m. derliaus žemės ūkio produkcijos išsaugojimas. Todėl darysime viską, kas įmanoma, kad užtikrintume, jog dauguma finansinių išpareigojimų būtų įgyvendinti 2009 m. ir turėtų įtakos indėliui į žemės ūkį, pvz., 2009 m. sezonui.

Kaip susitarta, bendras priemonės įgyvendinimo planas jums bus pateiktas artimiausioje ateityje ir bet kuriuo atveju iki 2009 m. balandžio mėn. pabaigos. Ši priemonė atsidaro dėl mūsų trijų institucijų politinės valios, o jos greitas ir efektyvus įgyvendinimas neabejotinai pareikalaus tokios pačios bendros valios.

László Surján, *Biudžeto komiteto nuomonės referentas*. – (HU) Gerb. pirmininke, Biudžeto komitetas žinojo apie Europos Sąjungos moralinę atsakomybę už šalis, patiriančias sunkumų. Tačiau nereikia apgailestauti dėl to, kad nepajėgėme rasti pinigų šiam didingam tikslui, numatytam 2 skyriuje, Komisijos nary.

Nėra tikslo dėl to apgailestauti, nes jaučiame tokią pačią atsakomybę ir už Europos ūkininkus, kuriems mėnesių mėnesius sakėme, kad pinigų tam nėra, ir kitus dalykus, ir kad ūkininkai naujosiose valstybėse narėse turės laukti 10 metų, kol jie bus traktuojami vienodai. Lėšų reikėjo ieškoti kitur, tam tinkamoje vietoje, ir kaip pranešėjas sakė, mums tikrai pavyko tą padaryti. Manau, kad padarėme gerą darbą ir galime juo didžiuotis.

Biudžeto komitetas susidūrė su dar viena problema. Mūsų neįtikino, kad, kaip teigė Komisijos narys, Komisija greitai reagavo ir kad Europos Komisijos pasiūlymas yra visais aspektais naudingas. Apgailestaujame, kad mikrokredito koncepcija nebuvo paminėta kaip pradinė medžiaga. Biudžeto komitetas mano, kad Briuselyje ar bet kurios kitos tarptautinės institucijos būstinėse labai sudėtinga nustatyti, kaip vienas ar kitas regionas ar ūkininkas, susiduriantis su sunkumais, gali rasti išeitį iš esančios padėties.

Kaip paaiškėjo, mikrokredito sistema labai sėkminga, ja remiantis padedama daugybei šalių, patiriančių sunkumus, o mes esame labai dėkingi, kad Vystymosi komitetas šiuo atžvilgiu pritarė Biudžeto komiteto rekomendacijoms. Komisijos nary, negaliu užtikrinti, bet galiu numatyti, kad jūs ir visos suinteresuotosios šalys tikriausiai būsite patenkinti rytojaus balsavimo rezultatu. Dėkoju jums už pagarbų dėmesį.

Stéphane Le Foll, *Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonės referentas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai. Pirmiausia norėčiau padėkoti gerb. G. Mitchellui ir pagirti jo darbą. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos nariui už atsidavimą ir pasakyti, kad maisto krizė nebus lengvai įveikta per dvejus ar trejus metus, ji kels rūpestį ateinančiais metais.

Norėčiau pridėti vieną mintį kaip Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto atstovas. Penkiolika metų paramos vystymuisi dalis, skirta žemės ūkiui, nuolat mažėjo. Kaip sakė J. Diouf, ji sumažėjo nuo 15 iki 4 proc. Laikas pamąstyti apie tai, kad vystymasis reiskia ir paramą žemės ūkiui, ir jeigu ši priemonė turės prasmę ateityje, tokiu atveju būtent tokią prasmę noriu jai asmeniškai suteikti.

Colm Burke, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti gerb. G. Mitchellui už pranešimą. Pritariu šios maisto priemonės vargingiausiems pasaulio ūkininkams sukūrimui, dėl kurios po ilgų derybų pagaliau buvo susitarta.

Kai kurie Tarybos nariai nenorėjo skirti nepanaudotų žemės ūkiui numatytų pinigų besivystančioms šalims remti. Turint omenyje, kad šeštadalis pasaulio gyventojų šiuo metu badauja, kai kurios Europos Vadovų Tarybos valstybės narės susilaikė (nors dauguma narių pritarė BŽŪP panaudojimui), remdamosi baime sukurti precedentą kaip menku pasiteisinimu.

Pinigų buvo rasta kitur, juos išdėstant per trejus metus nuo 2008 iki 2010 m. vietoj dvejų metų laikotarpio. Deja, šių pinigų labiausiai reikėjo prieš keletą mėnesių, kai maisto kainos sparčiai kilo. Kai kuriose iš tų valstybių maisto kainos jau nebekyla.

Kai maisto kainos pradėjo kilti, badaujančių žmonių skaičius beveik pasiekė milijardą. Šiais metais 100 mln. žmonių patyrė skurdą dėl maisto ir kuro krizės, o tas skaičius ir toliau didėja. Žmonės besivystančiose šalyse maistui išleidžia 80 proc. savo pajamų, pabrėždami priežastį, kodėl maisto kaina turi likti prieinama.

Maisto priemone bus padedama išspręsti keletą trumpalaikių problemų, suteikiant indėlių į žemės ūkį ir sustiprinant saugumo tinklus. Tačiau nauja maisto krizė neišvengiama, nebent ES valstybės narės ir kitos turtingos šalys imsis spręsti struktūrines problemas, sukėlusias maisto krizę.

Josep Borrell Fontelles, *PSE frakcijos vardu*. – (ES) Sveikinu jus, Komisijos nary. Be jūsų atsidavimo šiai problemai nebūtume pasiekę šios akivaizdžiai laimingos pabaigos. Nuolat atkakliai siekėte šio tikslo. Taip pat dėkoju ir savo kolegai pranešėjui gerb. G. Mitchellui. Jūs abu išgelbėjote Europos Sąjungą nuo visiško išjuokimo, kuris būtų kilęs, jeigu mums nebūtų pavykę rasti to milijardo po to, kai jis taip dažnai buvo žadamas daugybėje vietų visame pasaulyje.

Galbūt tai nėra visas milijardas ir jis nebus visiškai papildomas, nors didžioji jo dalis bus. Jis nebus iš žemės ūkio, kaip jūs siūlėte, Komisijos nary, ir jis visas bus skirtas ne per vienus metus, o per dvejus ar trejus. Tačiau tikrojo pasaulio trūkumai nesustabdė jūsų siekti tikslo, kurį patys nusibrėžėte kartu su, galima sakyti, Vystymosi komitetu ir Europos Parlamento socialistų frakcija.

Tai nėra didelė pinigų suma: tik 1 EUR kiekvienam nusilpusiam žmogui pasaulyje, 1 EUR alkanam žmogui. Tačiau tai gali padėti sumažinti jų skaičių ateityje, jei tik valstybės narės nesumažins papildomų lėšų, kurias jos turėjo skirti šiai neplanuotai paramai iš jų vystymosi pagalbai skirtų lėšų.

Todėl, Komisijos nary, galiu pakviesti visas valstybes nares nesumažinti papildomos sumos, numatytos šioje sumoje, jas sumažinant savo nacionaliniuose biudžetuose. Viena valstybė narė jau užsiminė, kad ji ketina taip pasielgti. Kita vertus, kitos, pvz., Ispanija tvirtai pasižadėjo taip nesielgti. Nėra jokio tikslo atimti iš vieno ir atiduoti kitam, kitaip sakant, perkelti pinigus, kai galiausiai vis tiek suteikiama ta pati suma. Esu tikras, kad jūs, Komisijos nary, būsite pirmas, kuris skųsitės, jeigu taip atsitiks.

Kyösti Virrankoski, *ALDE frakcijos vardu*. – (FI) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti G. Mitchellui už puikų pranešimą. Mano frakcija visada pritarė skubiam pagalbos maisto produktais teikimui. Liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymus dėl pagalbos 1 mlrd. EUR. Deja, tai prieštaravo tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės disciplinos principams. Tai nustebino, nes Komisija tradiciškai yra sutarties ir teisėtumo sergėtoja. Taip nebuvo iki biudžeto suderinimo etapo, kai Komisija pakeitė savo pasiūlymą, kad jį suderintų su dabartiniais teisės aktais. Tai įvyko po to, kai buvo pasiektas susitarimas.

Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija taip pat nusipelnė mūsų dėkingumo. Jai pavyko įtikinti valstybes nares priimti pagalbos maisto produktais poziciją. 760 mln. EUR iš 1 mlrd. EUR – nauja suma ir aiški Europos Parlamento pergalė.

Viena problema užtikrinama, kad pagalba pasieks savo norimą tikslą. Skeptikai teigia, kad tik dalis pagalbos pasieks savo tikslą, nes didžioji dalis liks tarpininkų rankose. Reikia įdėmiai stebėti šią problemą. Viena problema žemės ūkyje besivystančiose šalyse yra ne trąšų ar sėklų turėjimas, o išsimokslinimo ir primityvių darbo metodų, įrangos ir priemonių trūkumas. To neišspręsime per metus su milijardu eurų. Būtent todėl pagalba maisto produktais pirmiausia yra kvietimas atsikvošėti, kad vystomasis bendradarbiavimas turėtų reikšti žemės ūkio vystymąsi ir iškelti maisto produkciją savo prioritetu.

Besivystančiose šalyse žemės ūkiu dažnai užsiimama sunkiomis sąlygomis, paprastai nederlingoje žemėje, esant atšiauriam klimatui. Esant tokioms aplinkybėms, reikia ypač aukšto lygio profesionalaus išmanymo ir pažangių ūkininkavimo metodų. Dėl to reikia plėtoti profesinį mokymą. Šiuo metu ten tokio beveik iš viso nėra. Gamybos metodai turi būti pritaikyti prie skurdo keliamų apribojimų. Šuolis nuo plūgo prie naujų technologijų traktoriaus tikrai nėra tinkama išeitis. Žemės ūkio vystymas turi vykti po žingsnelį.

Marie-Hélène Aubert, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, dabar, kai mano kolegos nariai mums priminė apie šiek tiek sudėtingą šios puikios iniciatyvos eigą, tikimės, kad ji įgaus konkretesnę formą.

Komisijos nary, pati norėčiau jūsų paklausti dviejų dalykų. Pirma, sakoma, kad lėšos papildomiems fondams bus skirtos iš fondų, skirtų stabilumui siekti, kurie buvo sukurti konfliktų prevencijai ir taikai stiprinti. Man atrodo, kad šis persikirstymas yra itin problemiškas. Ar tai buvo patvirtinta? Jeigu buvo, ar numatyta kokia nors kompensacija? Manau, kad jūs taip pat neabejotinai būsite susirūpinęs dėl šios nestabilumo priemonės ilgalaikės ateities.

Antra, dabar, kai tas 1 mlrd. EUR, atrodo, jau surinktas, kokiais kanalais bus užtikrinama, kad lėšos bus greitai ir efektyviai paskirstytos daugybei įvairių ir plačiai pasiskirsčiusių veikėjų šioje srityje, taip pat šimtams šeimyninių žemės ūkio organizacijų? Kaip jūs ketinate tiesiogiai elgtis su šios srities veikėjais ir išvengti švaistymo bei nuostolių, kurie, kaip mes gerai žinome, yra susiję su daugybe įvairių tarpininkų dalyvavimu?

Wiesław Stefan Kuc, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga bando sukurti priemonę, kuria remdamasi ji galėtų pasiūlyti greitą pagalbą vargingoms ir nesivystančioms šalims, užtikrinti, kad jų gyventojai išgyvens, pakilus maisto kainoms. Šiuo atžvilgiu mes nuolat sakėme, kad tose šalyse nuolat trūksta maisto, ir tai nėra susiję tik su nevykusių derliumi ar spėjama maisto kainų augimu. Todėl tai reiškia, kad trumpalaikė reakcija ir maisto pagalba neišspręs šios problemos.

Mokymų siūlymas ir naujų gamybos metodų įdiegimas, geresnės sėklos ir trąšos, kurias metų metus teikė MŽŪO ir Pasaulio bankas, neatnešė lauktų rezultatų. Dėl to kalbant apie 1 mlrd. EUR kaip apie priemonę, kuria remiantis bus galima greitai reaguoti į maisto kainų augimą besivystančiose šalyse, ji nėra proporcinga laukiamam rezultatui, ypač kalbant apie būdą, kuriuo Sąjunga veikia.

Tą itin gerai pastebėjo ir suprato G. Mitchell, pranešėjas, tačiau, atrodo, to nesuprato konsultacinių komitetų ir Biudžetinės kontrolės pranešėjai.

PIRMININKAVO: M. ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

Konstantinos Droutsas, GUE/NGL frakcijos vardu. – (EL) Pasaulinė maisto krizė ir sparčiai augančios kainos – maisto tapimo įprasto vartojimo preke, kapitalistinės spekuliacijos tikslas, o ne išgyvenimo priemonė, rezultatas. Europos Sąjunga, skirdama minimalias lėšas ir tik truputį laiko taip nori fariziejiškai nusimesti savo atsakomybę už vadinamąjį nusikaltimą žmogiškumui. Manome, kad šios lėšos liks tarptautinių bendrovių, kontroliuojančių vystymosi programas, kišenėse. Šios problemos sprendimas reikalauja gerbti teisę į saugų maistą ir pakankamą jo kiekį, paremiant smulkius ir vidutinius ūkininkus bei pertvarkant vidaus ir regionų rinkas. Iš esmės turime imtis esminių pokyčių bendrojoje žemės ūkio politikoje, kuria šiuo metu skatinamas žemių perkėlimas ten, kur jų nedaug, nekontroliuojamas gamtos išteklių naudojimas ir maistinių pasėlių pakeitimas kitais augalais.

Hélène Goudin, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, skurdas, vargas ir badavimas – kasdienė daugiau nei dviejų milijardų žemės gyventojų, gyvenančių už mažiau nei du dolerius per dieną, dalis. Pastarieji dramatiškai kainų, ypač ryžių, kukurūzų ir kitų pagrindinių produktų kainų augimai yra neabejotinai dar viena svarbi priežastis, dėl kurios daugybė žmonių neturi pakankamai maisto. ES taip pat atkreipė dėmesį į šią problemą ir todėl siekia sukurti fondą šiai krizei įveikti.

Ponios ir ponai, turime sau užduoti klausimą, kodėl pritariame žalingai ES žemės ūkio politikai, kuri šiuo atžvilgiu yra viena didžiausių kaltininkų. Šia protekcionistine politika iš neturtingų žmonių atimama galimybė turėti pajamų ir taip išvengti bado. Nepaisant to, Parlamentas visada balsuoja už bendrą žemės ūkio politiką. Tai – tragedija, ir aš pati savęs klausiu, ar tai yra sąmoningas, ar nesąmoningas ES žingsnis.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Visi žinome, kad dėl besitęsiančios maisto krizės daugybė žmonių, ypač gyvenantys skurdžiausiose besivystančiose šalyse patiria didžiulius sunkumus. Užuoat pasiekus JT Tūkstantmečio plėtros tikslus, dar daugiau milijonų patiria skurdą.

Europos Sąjunga negali atsisakyti teikti jiems pagalbą. Tikiuosi, kad dauguma mūsų sėdinčių šioje patalpoje su tuo sutiktų. Parama šioms šalims – mūsų moralinė pareiga, solidarumo su skurdžiausiomis tautomis išraiška. Turime jiems nurodyti teisingą kelią krizei įveikti ir padėti jiems apsirūpinti atitinkamu maisto kiekiu, o svarbiausia, paremti jų žemės ūkio produkciją.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad pagalbos reikia ne tik už Sąjungos ribų. Taip pat ir Sąjungoje milijonai susiduria su aukštų maisto kainų ir maisto trūkumo problema. Todėl prašau jūsų, padėdami kitiems, pvz., Afrikoje, nepamirškime laukiančiųjų pagalbos visai šalia. Būtent todėl turime pritarti Europos Komisijos pasiūlymui padidinti lėšas, skirtas maisto tiekimo skurdžiausiems Europos žmonėms programoms. Gaila, kad kai kurios valstybės narės nepritaria šiai programai.

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, esant dabartinei krizei, Jungtinės Tautos išpėjo mus apie siaubingą padėtį, kurią patyrė 22 ypač pažeidžiamos šalys, o Pasaulio bankas mums sako, kad 850 mln. žmonių pasaulyje, jau patiriančius badą, dėl krizės papildys dar 100 mln. žmonių.

Ši padėtis pareikalavo skubios, bendros Europos Sąjungos reakcijos, todėl liepos mėn. Komisija pasiūlė priimti specialią finansavimo priemonę ūkininkams besivystančiose šalyse padėti ir bandyti sumažinti sparčiai kylančias maisto kainas.

Priemone siekiama padidinti žemės ūkio produkciją tose šalyse, kuriose kylančių kainų poveikis jaučiamas labiausiai, statant į pavojų galimybes įgyvendinti Tūkstantmečio plėtros tikslus, ir kiek galima išvengti nestabilumo ir įtampų, kuri gali kelti pavojų daugybės metų investicijomis į politines vystymosi ir taikos palaikymo sritis pasiektiems rezultatams.

Todėl pritariame pasiektam susitarimui, kuriuo įgyvendinamas pažadas papildomai skirti 1 mlrd. EUR, kuris, kaip sakiau, buvo pateiktas aukščiausiu politiniu lygiu...

(Pirmininkė nutraukė kalbantįjį)

Proinsias De Rossa (PSE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti visus, prisidėjusius prie šio pranešimo, ir šio labai svarbaus pasiekimo: pranešėją Gay Mitchellą, visas politines frakcijas, tarp jų ir savąją, ir Komisijos narį L. Michelą.

Maisto kainos ir žlunganti pasaulinė ekonomika turės siaubingą poveikį žmonėms besivystančiose šalyse. Buvo nustatyta, kad kiekvieną kartą pasaulio BVP sumažėjant 1 proc., po 40 mln. žmonių patiria skurdą. Dėl to labai svarbu, kad šis pasiūlymas kovoti su sparčiai didėjančiomis maisto kainomis būtų skubiai įgyvendinamas. Besivystantis pasaulis nėra dabartinės finansų ir ekonomikos krizės pradininkas. Jeigu nenorime pasmerkti kitos žmonių kartos didžiausiam skurdui ir badoi, turime vengti trumparegiško šykštumo paramos vystymuisi srityje. Kaip jau buvo pažymėta, 1 mlrd. EUR suma gali atrodyti didelė, tačiau ji mažavertė, lyginant ją su suma pinigų, kuriuos pumpuojame į bankus ir skatinančius paketus. Raginu kiek įmanoma greičiau įgyvendinti šį pranešimą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Europos Sąjungos Taryba turėtų nuosekliau vykdyti nacionalinę ir tarptautinę politiką, susijusią su maisto išteklių užtikrinimo žmonėms problema.

Aukštos maisto kainos turi rimtą atgarsį skurdžiausiai gyvenantiems žmonėms ir kelia pavojų tinkamai įgyvendinti Tūkstantmečio plėtros tikslus. Reglamentu siūlomos priemonės įvedimas – mažesnių išlaidų žemės ūkiui rezultatas.

Europos bendrija turi skatinti žemės ūkio gamybos augimą besivystančiose šalyse trumpalaikėje ir vidutinės trukmės perspektyvoje, kartu mažindama žalingus kylančių maisto kainų padarinius skurdžiausiems žmonėms besivystančiose šalyse.

Bendrijos pagalba nebus naudojama mokesčiams, muitams ar kitoms rinkliavoms sumokėti. Šis reglamentas kartu turi užtikrinti ir Europos ūkininkų apsaugą.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE). - (DE) Gerb. pirmininke, skirdami milijardus eksportui skatinti, sužlugdėme žemės ūkį besivystančiose šalyse ir pakenkėme maisto saugumui šiose šalyse.

Tikrai kvaila manyti, kad galime tai kompensuoti vienu milijardu! Pritariu šio vieno milijardo išmokėjimui, nesupraskite manęs klaidingai, tačiau 850 mln. badaujančių žmonių yra ne mūsų turimų aukštų maisto kainų, o mūsų pastūmėtas kainų sumažinimas iki tokio žemo lygio šiose šalyse, skatinant eksportą, rezultatas, kad žemės ūkis nebėra pelningas. Pragyvenimo ekonomika, ūkininkavimas nuosavame ūkyje ir ekonominis nepriklausomumas buvo sužlugdytas.

Logiškai mąstant, jeigu mes jiems duosime milijardą, jis nepadės, tik bus prisidedama prie žlugimo. Todėl būtina turime pasirūpinti, kaip jis bus skirtas.

Pritariu mūsų vykdomam ilgalaikiam maisto saugumo didinimui šiose šalyse. Tai reiškia, kad turime sustabdyti eksportą dempingo pagrindu šiose rinkose.

Louis Michel, Komisijos narys. - (FR) Gerb. pirmininke, remdamasis šiuo ir kitais pasisakymais, norėčiau paaiškinti vieną svarbų dalyką. 1 mlrd. EUR tikrai nėra struktūrinis sprendimas dėl maisto krizės sukeltos problemos besivystančiose šalyse.

Iš tikrųjų tai – greita reakcija kaip skubus atsakas, siekiant išgelbėti būsimus pasėlius, kitaip sakant, 2008–2009 m. derliaus pasėlius, manau, kad iš tikrųjų turėtume kalbėti apie 2009 m., 2010 m. ir galbūt 2011 m.

Taip pat norėčiau paminėti užslėptą mintį, kad kada nors ateityje šis greito atsako gebėjimas savaime galėtų tapti nuolatiniu. Tą pasakydamas, nemažai valstybių narių sukelsiu nerimą. Todėl pasakiau, kad tai – greitas ir normalus atsakas. Tai nėra struktūrinis sprendimas.

Apie struktūrinį sprendimą iš esmės užsiminė S. Le Foll, kai jis tinkamai išreiškė susirūpinimą dėl to, kad jau daugybę metų vystomosios pagalbos biudžeto dalis, skirta žemės ūkiui ir kaimo plėtrai, nuolat mažėjo. Neabejotinai pereisiu prie atsakomybės už visa tai klausimo. Manau, kad ir tikrai sąžiningai elgdamasi, tarptautinė bendruomenė tam tikra prasme susimokė dėl šio sumažinimo. Tokiu atveju neabejotinai turime dar kartą susitelkti ties šiuo klausimu. Pažanga jau yra. Jau turėjau progą jums pristatyti skaičius. Devintasis Europos vystymosi fondas: keturios šalys pasirinko žemės ūkį arba kaimo plėtrą sektoriumi, į kurį orientuosios ar susitelks, bendradarbiaudamos su Komisija. Keturios, atstovaujančios 650 mln. EUR, dešimtajame Europos vystymosi fonde, o po daugybės diskusijų, pasiūlymų ir primygtinų reikalavimų dabar pasiekėme 1,25 mlrd. EUR lygį 25 šalims. Tačiau dvidešimt penkios šalys sudaro tik trečdalį visų esančių. Todėl dar daug ką reikia nuveikti.

Manau, kad remiantis tuo, ką sakė S. Le Foll, nemažos dalies už vystymąsi atsakingų Europos Sąjungos ministrų pasiūlyta mintis, kad per penkerius metus dvišalis pagalbos vystymuisi biudžetas, skirtas žemės ūkiui, turėtų padidėti vidutiniškai 10–15 proc., yra gera. Neabejotinai reikės padiskutuoti dėl šių skaičių. Tokiu atveju ir struktūrinis sprendimas bus tikrai įmanomas. Todėl šis 1 mlrd. EUR nėra struktūrinis sprendimas ar bent jau nedidelės apimties atsakas. Jis numatomas skubiems tikslams pasiekti.

Turiu jums pasakyti, kad Europos ūkininkų padėties paminėjimas, lyginant juos su smulkiais besivystančių šalių ūkininkais, sukėlė man moralinę problemą. Pirmiausia nemanau, kad teisinga juos lyginti. Manau, kad Europos ūkių bendruomenė ar bent jau verslą turinčios šeimos susiduria su nemažai problemų, tačiau kalbant apie 1 mlrd. EUR, koks viso to pradinis taškas? Pradinis taškas buvo mintis, kad pakilus kainoms, kompensavimo mechanizmas, kuriuo siekiama kovoti su kainų kritimu ir Europos ūkininkų pajamų praradimu, nebedavė jokių rezultatų. Todėl kilo mintis bent simboliškai toms kitoms šalims skirti šias sumas, kurios buvo numatytos Europos ūkininkams, tačiau nebuvo būtinos.

Nemanau, kad šie atvejai turėtų būti lyginami. Tikrai nemanau. Žinoma, manau, kad Europos vartotojai ir piliečiai turi teisę, kad mes į tai atsižvelgtume, be to, apgailestauju, kad taip sudėtinga būtų padėti tiems Europoje, kuriems reikia pagalbos, ypač pagalbos priemonėmis, dėl kurių dabar diskutuojame, ir kurių atžvilgiu padaryta menka pažanga.

Neturėtume kurti grandies ir elgtis tam tikrų nuo mūsų priklausomų asmenų labui kitų mūsų galbūt analogiškų veiksmų kitų priklausančiųjų labui sąskaita. Šie du dalykai nėra vienodi; jie tikrai nėra vienodi. Pirmiausia mes kalbame apie skirtingo lygio skurdą, antra, manau, kad turime išlikti pastovūs.

Tai esminis klausimas, kuris iš esmės puikiai išreiškia Europos politikos pastovumo žemės ūkio atžvilgiu problemą. Problemą iškėlė J. Borrell. Suprantama, tikroji čia pat esanti problema, kurią labai įdėmiai turime stebėti ir kuri pareikalaus iš mūsų skubiai reaguoti – tiek Parlamento, kuris, žinau, taip ir elgsis, tiek Komisijos, netgi kai kurių Tarybos narių lygiu, kelia nerimą mūsų valstybėms narėms, kurios pritarė šiai formulei, taip pat ir nemažai kitų valstybių narių, kurios buvo priverstos jai pritarti, nes turėjome dėl to kautis. Nuoširdžiai dėkoju Parlamentui, nes nemanau, kad be jo tai būtų buvę įmanoma. Tam tikra prasme maniau, kad mums nepasiseks, kai buvo pateikiami vis netikresni ir intelektualiu dorumu nepasižymintys argumentai.

Žinoma, gerb. J. Borrelli, reikės būti labai budriems, kad pastebėtume, ar valstybės narės ar kai kurios iš jų pateiks ar ne kompensaciją už jų prisiimtus įsipareigojimus. Jeigu taip atsitiks, tai tiesiog reikėtų apgaule, o mes, be abejo, ir toliau turėsime dėti visas savo pastangas.

Ką tik grįžau iš Dohos. Turiu pripažinti, kad jokių būdu nesu beprotiškas optimistas dėl valstybės pagalbos vystymuisi padidinimo. Turiu pasakyti, kad kai išeini iš susitikimų, kurie truko keletą valandų – turiu pripažinti, kad esu kiek kaprizingo būdo, bet vis dėlto galiu kontroliuoti savo nervus – gali būti sudėtinga tą pakelti. Sunku pakelti nesąžiningumą, kai kalbama, jog reikalinga didesnė valstybės pagalba vystymuisi, bet kai pateikiamas atitinkamas tekstas įsipareigojimams dar kartą patvirtinti, staiga nebelieka jokio susitarimo, o žmonės susikuria įvairiausių priežasčių įsipareigojimams neprisimti ar bent jau palikdami pakankamai vietos evakuacijai, kad galėtų atsukti nugarą savo atsakomybei ir įsipareigojimams pačiu gėdingiausiu būdu. Taigi turėsime kovoti. Neapsirikime dėl to. Turėsime kaltinti, atskleisti, kviesti atsakinguosius imtis atsakomybės, o svarbiausia, netuščiažodžiauti, pripažįstu, kad nebegaliu su tuo taikytis, nes baisiausia yra tai, kad nepaprastai dosniai kalbėdami jie klastingai daro viską, ką gali, kad nereikėtų vykdyti įsipareigojimų. Todėl esu tikras, kad mes nematėme tokio elgesio pabaigos.

Gerb. K. Virrankoski, pagalba turi pasiekti numatytą tikslą, ir, atvirai kalbant, manau, kad mūsų diskutuojamu atveju ji pasieks tikslą. Nepaisant to, kažkokiu būdu turiu paprašyti pastovumo kovoje, kurią norime kartu pradėti. Kai sakome, kad pagalba turi pasiekti savo numatytą tikslą, siunčiame pačią blogiausią žinutę visuomenei, kurios mums reikia, kad ji padėtų paraginti nares padidinti savo viešąją pagalbą vystymuisi.

Turime liautis sakę bet ką, kas mums šauna į galvą šiuo klausimu. Manau, kad Komisijos skirta viešoji pagalba, kurią kontroliuojate jūs ir visos institucijos, turinčios tokią užduotį, pasiekia savo numatytą tikslą. Galime diskutuoti dėl savo procedūrų, taisyklių, dėl to, kad svarbu konsultuotis, atlikti auditus, tyrimus ir kt., ir kad tai kainuoja ir tam tikra prasme reikalauja pinigų, tačiau, kita vertus, tai neabejotinai – kaina, kuri turi būti sumokėta už tikrą kontrolę, kaina už minimalaus kokybės lygio užtikrinimą, suteikiant paslaugą.

Todėl turime žinoti, ko norime, tačiau nemanau, kad jūs galite pasakyti, jog pagalba nepasieks numatyto tikslo. Mūsų diskutuojamu atveju galiu patvirtinti, kad visa tai galima patikrinti, ir kad yra procedūros, kurias jūs ir aš daugiau ar mažiau žinome. Todėl nuoširdžiai manau, kad neturėtume per daug dėl to nerimauti.

M.-H. Aubert, manau, kad savo klausimu ar pasiūlymu jūs iš esmės išreiškėte tai, kas turbūt ir man yra vienas iš neabejotinai neigiamų bruožų, vienas iš nedaugelio tikrai neigiamų susitarimo bruožų, nes kai kalbėjome apie stabilumo priemonę, jūs puikiai matėte, kad remiantis stabilumo priemone yra paimami pinigai, kurie nebūtinai yra prieinami kitiems reikalams, ir kad iš esmės, tiesą sakant, tai yra perkėlimas.

Dar daugiau, būtent tai sustabdo mus ar bent jau mane nuo tvirtinimo, kad tai yra papildomas 1 mln. EUR, o G. Mitchell turėjo intelektualaus sąžiningumo tą pabrėžti. Nors ir esu visiškai objektyvus, vis dėlto manau, kad dėl to neturėtume mažiau džiaugtis, nes tikrai nesitikėjau, kad tiek daug pasieksime.

Taigi iš stabilumo priemonės bus perkelti 240 mln. EUR, o 2009 m. – dar 70 mln. EUR. Apskritai kalbant, galima atsvara bus 2008 m. lygis, kuris buvo lygus 135 mln. EUR. Tačiau tai tikrai nėra argumentas. Viską sulyginus, tai tikrai nėra argumentas. Jeigu šiai priemonei būtų nustatyti nauji reikalavimai, kiltų problema. Tačiau kalbant apie 2010 m., biudžeto derinimo etape Komisija buvo pakviesta pristatyti persvarstytą finansinę programą, skirtą 2010–2013 m. suplanuotų sumų tvarkingai sekai užtikrinti, išlaikant nepakeistą metinį atsargų lygį. Ši persvarstyta programa bus pristatyta metinės politikos strategijos pagrindu, o mes, savaime suprantama, ją atidžiai stebėsime.

Pereinant prie jūsų pateiktų klausimų dėl įgyvendinimo: priklausomai nuo šalies, efektyvumo kriterijaus pagrindu bus pateikta alternatyva. Kas gali bendradarbiauti? Žinoma, tarptautinės ir regioninės organizacijos, pačios šalys narės ir decentralizuotos valdžios įstaigos, NVO, taip pat valstybių narių agentūros. Be to, jeigu buvo išplėstas dalyvaujančiųjų asmenų skaičius, tai buvo padaryta pageidaujant Parlamentui. Pripažįstu, kad asmeniškai aš tam prieštaravau, tačiau tai buvo jūsų pageidavimas, ir aš tai suprantu. Vienas iš kriterijų – efektyvumo kriterijus, bet jeigu norime veikti greitai, turite žinoti, kad geriausias būdas tai padaryti pirmiausia yra darbas su organizacijomis, įkurtomis tik šiam tikslui, su kuriomis iš esmės galime sparčiai veikti, nes yra nustatytos taisyklės, skirtos bendradarbiauti su šiomis institucijomis, kurios gali greitai veikti. Tačiau galiu jus užtikrinti, kad mes aktyviai dalyvausime, siekdami šio tikslo, kaip buvo nuspręsta jūsų Parlamente ir galutiniu susitarimu.

Aš pats manau, kad Europa parodė sau galinti nepasiduoti iššūkiui, nes manau, kad kalbame apie 1 mlrd. EUR kaip apie greitą reakciją, siekiant išsaugoti pasėlius. Taip pat norėčiau jums priminti apie skirtus ir jau išleistus šimtus milijonų eurų, o mes ir toliau juos leisime mūsų skubios humanitarinės pagalbos ar pagalbos maisto produktais pagrindu. Europa ypač aktyviai dalyvavo šiose srityse. Tik noriu jums priminti – ir man labai malonu tą daryti – kad 2007 m. Europa tam skyrė 46 mlrd. EUR per metus. Dar nemačiau jokio kito donoro, kuris tiek daug skirtų pagalbai vystyti.

Gerb. K. Droustas, negaliu pritarti požiūriui, kad Europos Sąjunga nusiplauna rankas nuo šios problemos ir kad viską pasiglemžia verslininkai, ir tai man atrodo perdėta. Nesakau, kad viskas yra visiškai blogai. Pvz., akivaizdu, kad galime diskutuoti dėl trąšų ir sėklų kainų. Mes tikrai galime stengtis susidaryti objektyvų požiūrį šiuo klausimu. Tai greičiausiai nebūtų energijos švaistymas, jeigu didžiųjų tarptautinių organizacijų lygiu stengtumėmės derėtis su visomis pirmaujančiomis įmonėmis, – būtent apie tai vis labiau ir labiau galvoju – kurios iš esmės tiekia ypač produktyvias sėklas, tačiau itin aukštomis kainomis, ir tai būtų struktūrinio sprendimo dalis. Tas pats taikoma ir trąšų atžvilgiu. Yra pasiūlymų, kuriuos tikrai turėtume apsvarstyti, ypač idėją, pvz., vietoje gaminti trąšas. Yra vietų, kur būtų galima tą daryti. Taip pat galėtume sukurti tiekimo koridorius, o tai žymiai sumažintų transporto išlaidas. Neseniai susitikau su gamintojų organizacija, kad sužinočiau, ką jie rengiasi daryti, taip pat ketiname suorganizuoti susitikimą su jais ir mūsų verslo forumu, kad pamatytume, ką jie gali pasiūlyti dėl mūsų struktūrinio sprendimo strategijos. Tikrai manau, kad tai svarbu.

Gerb. H. Goudin, dažnai jums pritariu, tačiau turiu pasakyti, kad nemanau, jog protekcionistinė politika – tinkamas sprendimas šalyse, kurios susiduria su šia problema. Priešingai, manau, kad įdomu tai, kad aš jus labiau palaikyčiau dėl klausimų, dėl kurių šiuo metu intensyviai dirbame, nes manau, kad protekcionistinė politika gali viską išderinti ar bent jau nereaguoti į problemas regionų lygiu, nors tai yra ekonominis aspektas,

apie kurį dabar nekalbėsiu – ypač su Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija: kaip galime suvaldyti specifinę žemės ūkio prigimtį besivystančiose šalyse tuo pačiu būdu, – regis, mažai ką prisimename apie Europą – kuriuo Europa sureguliuo savo žemės ūkį? Europoje žemės ūkis niekada nebuvo laikomas gamybos rūšimi ar tokiu pačiu ekonominiu produktu kaip visi kiti ekonominiai produktai. Žemės ūkis visada buvo traktuojamas išskirtinai. Dar nesakysiu, kad tai yra mano galutinis pasirinkimas, tačiau kalbant apie bendrą regioninę žemės ūkio politiką, mano nuomone, būtent ji yra tyrimo objektas, kurį būtų įdomu gana greitai apsvastyti, žinoma, ne protekcionizmo, o apsaugos tikslais – tai tikrai kas kita. Aš labiau pritarčiau apsaugos koncepcijai, o ne protekcionizmui ir jo keliamam nerimui.

Baigdamas tikiuosi, kad aprėpiau kaip įmanoma daugiau, norėčiau dar kartą jums padėkoti už susitarimą ir jūsų įsipareigojimus. Be jūsų tai nebūtų buvę įmanoma. Mes ką tik įtikinamai parodėme, kad valstybėms narėms sudėtinga pasipriešinti, kai Europos Parlamentas ir Komisija sugeba dirbti harmoningai.

Gay Mitchell, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos nariui ir pirmininkui, kitiems nariams, kurie kalbėjo, už jų malonius pasisakymus apie mano įnašą šiuo pranešimu. Taip pat norėčiau padėkoti Reimeriui Bøge už darbą Biudžeto komitete, jį palengvinant, bei savo pagalbiniam pranešėjui Thijs Bermanui, kuris labai mane palaikė ir padėjo iki pat pabaigos.

Besivystančiame pasaulyje 78 iš tūkstančio vaikų miršta gimdami. Europos Sąjungoje šis skaičius lygus vidutiniškai 5 iš tūkstančio. Po Antrojo pasaulinio karo Airijoje jis siekė 45 iš tūkstančio. Besivystančiame pasaulyje jis pasiekė 78, o mes būdami užsispyrę ir įsipareigoję galime jį vėl sumažinti iki buvusio lygio Airijoje ir iki dabartinio lygio joje.

Jeigu jie atlaiko gimdymą, du milijonai šių vaikų miršta nesulaukę penkerių metų amžiaus dėl skiepų, kurie jau trisdešimt metų prieinami Vakaruose, trūkumo. Šiuo atžvilgiu bei turint omenyje, kokį badą, mokymosi galimybių bei sveikatos įstaigų trūkumą patirs šie vaikai, kai kurie šio vakaro pasisakymai byloja apie nehumaniskumą. Nariai, ieškodami pigaus populiarumo tų žmonių sąskaita, yra nedori, ir jau atėjo laikas tą labai aiškiai pasakyti.

2050 m. šios planetos gyventojų skaičius padidės nuo 6 iki 8 mlrd. Devyniasdešimt procentų tų žmonių bus gimę besivystančiame pasaulyje. Jeigu tie žmonės ir toliau gyvens dabartinėmis sąlygomis, tai bus trečiojo didelio gaisro šioje planetoje priežastis, sukelianti didžiulę migracijos bangą ir dideles problemas.

Kita vertus, jeigu investuosime į tuos žmones ir solidariai su jais dirbsime, jie bus mūsų prekybos partneriai. Tokie mums siūlomi variantai, būtent todėl manau, kad svarbu, jog mes galime reaguoti į tai tokia kaip ši priemonė.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks gruodžio 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Pritariu šiai iniciatyvai, numatančiai naują Europos Sąjungos plėtros politikos priemonę, skirtą kovoti su pagrindinėmis problemomis, susijusiomis su maisto kainų kilimu, sukelusiomis riaušes, neramumus ir nestabilumą kai kuriose šalyse, keliant pavojų daugybės metų investicijų į politiką, plėtrą ir taikos palaikymą rezultatams.

Padidėjo šimtų milijonų žmonių skurdas. Pažanga, padaryta siekiant Tūkstantmečio plėtros tikslų, buvo palaužta. Sąjunga planuoja finansuoti 10 proc. reikalingų 18 mlrd. EUR, kitaip sakant, 1,8 mlrd. EUR, o atsižvelgiant į jau galimą gauti paramą, reikia papildomo 1 mlrd. EUR paketo. Tačiau nepritariu Europos Komisijos pasiūlymui panaudoti žemės ūkiui skirtas lėšas ir tikiuosi, kad Taryba tam pasipriešins ir pasieks kompromisą dėl šio finansavimo. Politine prasme būtų siaubinga, jeigu dėl finansinių priemonių ar, dar blogiau, dėl simbolių panaudojimo Europos piliečiai suprastų, kad mūsų plėtros politika, ypač dėl problemų, susijusių su badu, būtų vykdomos bendros žemės ūkio politikos, kuri yra visiškai atskiras klausimas, sąskaita.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), raštu. – (RO) Mano nuomone, Komisijos pasiūlyme pateikiamas ribotas skaičius galimų variantų dėl to, kaip galėtų būti teikiama finansinė parama, nes jame nustatoma, kad iniciatyvos turėtų būti įgyvendinamos tik su padedant regionų ir pasaulinėms organizacijoms. Suprantu šių apribojimų motyvus, bet pritariu, kad visos suinteresuotosios šalys būtų aktyviai įtrauktos: vartotojai, gamintojai ir visa visuomenė.

Nereikia nė sakyti, kad ūkininkavimo sąlygos besivystančiose šalyse labai skiriasi. Tačiau įrenginiai turi būti pritaikyti prie specifinių vietos sąlygų, siekiant sustiprinti modernizuotas rinkas. Būtina apsaugoti smulkiuosius ūkininkus nuo galimos dominuojančios padėties plėtros rinkoje.

Tokio tipo įrengimų pritaikymas yra naudingas, suteikiantis paskatą ūkininkams besivystančiose šalyse. Tai taip pat atitinka dabartinės pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės sąlygas. Tačiau norėčiau pabrėžti sąlygas, kad lėšos būtų skirtos kaip papildomas finansavimas, svarbą ir kad tai nedaro žalos su plėtra susijusiai veiklai kitose srityse. Turime griežtai laikytis prisiimtų įsipareigojimų. Taip pat turime apsaugoti ūkininkus, ypač iš naujųjų valstybių narių, kurie dar negavo tokios paramos, kokios sulaukė ūkininkai iš kitų 15 valstybių narių.

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Daugybę metų JT, Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo ekspertai, kalbėdami apie teisę į maistą, kalbėjo pasaulio visuomenei apie galimą badą.

Tuo metu, kai turtingos Vakarų šalys degina maistą, daugiau nei 850 mln. žmonių pasaulyje badauja. Kas penkias sekundes dėl maisto trūkumo miršta jaunesnis nei 10 metų vaikas. Spartus maisto produktų kainų augimas paliečia kasdienį 2,1 mlrd. žmonių gyvenimą visame pasaulyje, daugybė jų bando pragyventi už mažiau nei 2 USD per dieną.

Didėjanti biokuro gamybos apimtis prisidėjo prie maisto produktų kainos kilimo, kuris savo ruožtu turėjo žymų poveikį žmonėms visame pasaulyje. Pasaulio rinkoje smarkiai pakilo maisto produktų kainos, nes vis didesni ariamos žemės plotai yra naudojami ricinmedžiams auginti, kurie naudojami kaip žaliava biokurui gaminti (pvz., kad būtų galima išgauti 50 l kuro, reikia 200 kg kukurūzų, iš kurių vaikas iš Zambijos ar Meksikos prasimaitintų visus metus). Be to, kai kurios šalys nukentėjo nuo sausrų ir potvynių, dėl kurių žymiai sumažėjo jų derlius.

Mano nuomone, Europos Sąjunga turėtų tvirčiau prisidėti prie JT Tūkstantmečio plėtros tikslo – iki 2015 m. perpus sumažinti bado lygį pasaulyje – siekimo.

Pritariu Europos Komisijos iniciatyvai skirti 1 mlrd. EUR maisto produktų krizei įveikti. Taip labiausiai nepasiturintiems žmonėms bus suteikta pagalba maisto produktais, kad būtų užtikrinti jų svarbiausi mitybos poreikiai, ir bus prisidedama prie besivystančių šalių pajėgumo patiems apsirūpinti maisto produktais didinimo.

Šiuo metu Europoje palyginti nedaug variklių kuro pagaminama iš valgomųjų pasėlių. Tačiau neturėtume paaukoti žmonių vartojamų maisto produktų vien tik „žaliosios energijos“ labui. Verčiau skirkime paramą moksliniam tyrimams, kuriais būtų siekiama išgauti variklių kurą iš alternatyvių šaltinių. Tai padėtų išvengti maisto produktų kainų kilimo ir užkirsti kelią badui bei globaliniam atšilimui.

Bogusław Rogalski (UEN), raštu. – (PL) Pastaruosius dvejus metus pastebimas paastrėjimas žemės ūkio produktų ir maisto kainų atžvilgiu. Šiuo pokyčius skaudžiausiai pajuto sunkiausioje ekonominėje padėtyje esančios tautos ir kariaujančios šalys.

Maždaug 2,1 mlrd. žmonių visame pasaulyje turi pragyventi už mažiau nei du dolerius per dieną, o tai reiškia, kad maistui jie išleidžia apie 50 proc. savo pajamų. Dėl didžiulių pagrindinių maisto produktų, būtent tokių grūdų kaip ryžiai, kukurūzai ir kviečiai kainų šiems žmonėms kyla didžiausias ligų ir mirties pavojus. Tai turi tiesioginį poveikį badaujančių žmonių skaičiui, kuris vien tik 2007 m. padidėjo dar 50 mln. Krizę dar labiau sustiprina neigiamas klimato kaitos poveikis ir tokių natūralių išteklių kaip vanduo ir energija trūkumas.

Kaip dalį savo paramos ir pastangų išspręsti šią didžiulę problemą, turime skirti lėšas, kuriomis būtų siekiama pagerinti priėjimą prie žemės ūkio gamybos ir paslaugų išteklių ir padidinti žemės ūkio gamybos pajėgumus, kad būtų patenkinti esminiai maisto poreikiai besivystančiose šalyse.

Be to, Europos Sąjunga turi padidinti savo išlaidas žemės ūkiui, nes iki šiol plėtros politikai skiriami 4 proc. yra neabejotinai nepakankami.

Ne mažiau svarbu vėl minimaliai sureguliuoti tarptautines rinkas, kad būtų užtikrinta bent kiek stabili pasiūla visų pasaulio vartotojų ir gamintojų labui.

Toomas Savi (ALDE), raštu. – Pritariu pačiu laiku pateiktam pranešimui dėl pasiūlymo dėl reglamento, numatančio greito reagavimo į sparčiai didėjančias maisto kainas besivystančiose šalyse priemonę. Šiais metais pasaulį sukrėtė įvairios krizės, padariusios siaubingą žalą skurdžiausiai gyvenantiems pasaulio gyventojams.

Buvo pasiūlyta paskirti milijardą eurų 2008–2009 m. padėčiai pagerinti, o tai yra gana didelė suma Europos Sąjungos biudžete. Tačiau norėčiau jums priminti, kad didžiąją dalį Europos Sąjungos humanitarinės pagalbos ir pagalbos vystymuisi skiria ne Europos Komisija, o valstybės narės. Jeigu valstybės narės įgyvendintų visus savo įsipareigojimus dėl Tūkstantmečio plėtros tikslų, Komisijai nereikėtų imtis tokių veiksmų.

Pranešėjas teisingai pabrėžė, kad bendra politika nebus efektyvesnė, jeigu nebus skirta daugiau biudžetinių lėšų, tačiau valstybės narės gana nenoriai tai daro.

Mano nuomone, valstybės narės turėtų bendrai sujungti savo lėšas, jas globojant Komisijai, kad būtų vykdoma tikrai efektyvi bendra humanitarinės pagalbos ir pagalbos vystymuisi politika.

Daniel Stroj (GUE/NGL), raštu. – (CS) Kalbant apie pranešimą dėl greito reagavimo į sparčiai didėjančias maisto kainas besivystančiose šalyse priemonės (A6-0396/2008), tikrai pritariu jo priėmimui, nes besivystančioms šalims reikia tokios pagalbos. Tačiau kartu norėčiau pabrėžti, kad pranešime tarp krizės priežasčių nėra paminėta priežastis, kuris, mano nuomone, yra daug svarbesnė nei padidėjęs mėsos suvartojimas Kinijoje ir Indijoje ar sausra Australijoje. Primenu jums, kad maisto kainos didėja ir Europos Sąjungoje, akivaizdžiai aišku, kad nuolatinis augimas priklauso nuo energijos kainų kilimo, o tai savo ruožtu tiesiogiai siejasi su didėjančiu tarptautinių energetikos bendrovių pelnu. Neoliberalizmas tapo visos ES politikos pavyzdžiu, tačiau iš tiesų tai niekur pasaulyje neišspręs pakankamo maisto kiekio problemos.

Anna Záborská (PPE-DE), raštu. – (SK) Itin aukštos pagrindinių maisto produktų kainos, kurių poveikį pajuto daugybė nuo bado kenčiančių žmonių pasaulyje, priklauso nuo kelių gerai žinomų veiksnių. Be specifinės padėties kai kuriose šalyse (tokiose kaip Kinija ir Indija) šie veiksniai apima ir klimato svyravimus pasaulyje, perėjimą nuo pasėlių auginimo žmonėms vartoti prie jų auginimo biokurui gaminti bei mažas grūdų atsargas pasaulyje.

Apie tai kalbant, manau, kad ES būtina surasti bendrą, koordinuotą ir efektyvų atsakymą. Pritariu Komisijos pasiūlymui sukurti fondą maisto krizei įveikti, ypač dabar, kai aukštesnės maisto kainos didina pagalbos maisto produktais, kurios reikia vis didesniai žmonių skaičiui, išlaidas. Nepamirškime, kad pagalbai vystymuisi naudojame ES mokesčių mokėtojų pinigus. Nei žymus maisto kainų padidėjimas besivystančiose šalyse, nei šio padidėjimo padariniai skurdžiausiems žmonėms negali pateisinti to, kad nesugebame užtikrinti efektyvaus ir skaidraus šių lėšų paskirstymo. Turint omenyje nepastovius režimus daugybėje besivystančių šalių, demokratijos pažeidimus ir korupcijos atvejus, labai norėčiau papildyti jų nacionalinius biudžetus. Labiau pritarčiau projektams ir programoms, kurias įgyvendina nevyriausybinių ar pusiau vyriausybinių organizacijų, konsorcių ar jiems atstovaujančių asociacijų. Prieš dvejus metus pateikiau pasiūlymą, kuris buvo priimtas per plenarinę sesiją, kad paramos naudojimas būtų stebimas ir įvertinamas du kartus per metus, galiausiai pasirašant Komisijai, vietos valdžios institucijoms ir paramos gavėjams.

20. Kova su mokestiniu sukčiavimu sudarant sandorius Bendrijos viduje (bendra PVM sistema) – Kova su mokestiniu sukčiavimu sudarant sandorius Bendrijos viduje – Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 8/2007 dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

– José Manuel García-Margallo y Marfilo pranešimo (A6-0448/2008) Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, iš dalies pakeičiančios direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatas dėl mokesčių vengimo, susijusio su importu ir kitais tarpvalstybiniais sandoriais (COM(2008)0147 – C6-0154/2008 – 2008/0058(CNS)),

– José Manuel García-Margallo y Marfilo pranešimo (A6-0449/2008) Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl reglamento (EB) Nr. 1798/2003 dėl kovos su mokestiniu sukčiavimu sudarant sandorius Bendrijos viduje pakeitimo (COM(2008)0147 – C6-0155/2008 – 2008/0059(CNS)), ir

– Berto Staeso pranešimas (A6-0427/2008) Biudžetinės kontrolės komiteto vardu dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 8/2007 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje (2008/2151(INI)).

José Manuel García-Margallo y Marfil, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia apgailestauju, kad su mumis nėra už šį klausimą atsakingo Komisijos nario, nors iš tikrųjų ir nesistebiu, nes dėl šio klausimo

kilo daug triukšmo, o pagrindo tam nelabai yra: ilgi retoriniai teiginiai apie kovą su sukčiavimu PVM srityje, tačiau nedaug priemonių tai kovai laimėti.

Komisijos nario mums pristatytuose komunikatuose, paskutinį kartą šių metų gruodžio 1 d., jaudinamasi dėl žalos, kurią sukelia mokestinis sukčiavimas. Jis daro poveikį pakankamumui, teisingam apmokestinimui ir iškraipo rinką didelių piniginių sumų išraiška. Sukčiavimas PVM srityje siekia nuo 60 mlrd. EUR iki 100 mlrd. EUR per metus.

Kaip galima sustabdyti sukčiavimą? Tuose komunikatuose pateiktas aiškinimas iš esmės yra teisingas, retorinis ir išpūstas. Juose teigiama, kad nacionalinės valdžios įstaigos atsakingos už kovą su sukčiavimu, tačiau tais atvejais, kai tiekėjas ir vartotojas yra ne toje pačioje šalyje, turėtų bendradarbiauti valstybės narės. Juose taip pat pabrėžiama, kad Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 8 teigiama, kad toks bendradarbiavimas neabejotinai yra nepakankamas, todėl būtina imtis veiksmų. Problema kyla tada, kai Komisijos narys pradeda mums pasakoti, kokių veiksmų reikia imtis. Jis gana pagrįstai sako, kad yra dvi strategijos: viena, kurią jis vadina ambicinga, apima didžiulę pridėtinės vertės mokesčio reformą, numatančią arba atvirkštinių mokesčių sistemą, arba atskaitomos mokesčių sumos sistemą bei atsiskaitymo įstaigą, tuo tarpu kitą strategiją Komisijos narys vadina „tradicinėmis priemonėmis“.

Iš jo pasisakymo čia birželio 24 d. supratome, kad jis jokių būdu negalvoja imtis ambicingos reformos ir ketina laikytis „tradicinių priemonių“ varianto. Tačiau vėliau apibūdindamas tradicines priemones, jis pasiūlė keturias jų, kurios iš esmės nėra blogos. Jis kalbėjo apie galutinio privalomų deklaracijų pateikimo termino sutrumpinimą, mokestinių įstaigų bendradarbiavimo stiprinimą, bendros atsakomybės nustatymą tuo atveju, kai prekių pirkėjas nenurodo, kas jas pardavė, bei PVM mokėtojų informavimo didinimą. Užbaigdamas jis pasakė, kad net šios keturios priemonės nebuvo tarp konkrečių priemonių, kurias jis galvojo siūlyti priimti. Dabar jis pateikia du pasiūlymus dėl direktyvos ir reglamento pakeitimų. Jis sako, kad pirmuoju siekiama sutrumpinti laikotarpį, per kurį PVM mokėtojai turi pateikti ataskaitą, nuo trijų mėnesių iki vieno, o antruoju siekiama nuo trijų mėnesių iki vieno mėnesio sutrumpinti laikotarpį informacijai perduoti valstybei narei, kurioje turi būti mokamas mokestis. Tai viskas, kas numatyta pasiūlyme.

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas bandė truputį pajavairinti šią tikrai banalią istoriją, ir mes pateikėme šiuos pakeitimus. Mes pritarėme pakeitimui, kuriuo palaikomos mažosios ir vidutinės įmonės, siekiant suderinti kovą su mokestiniu sukčiavimu su administracinės naštos palengvinimu mažosioms įmonėms, kurioms tai pažadėjo Parlamentas ir visa ES. Todėl sakome, kad Komisija turi skubiai, per dvejus metus pateikti mums ataskaitą apie tai, kaip buvo vykdomos šios priemonės, kaip jos paveikė administracines įmonių išlaidas ir kokios naudingos jos buvo kovojant su mokestiniu sukčiavimu.

Taip pat pabrėžiame, kad Komisija turėtų labiau įsitraukti į teisės aktų rengimo procesą. Ji turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį. Taip pat prašome jos centralizuoti duomenis, kuriuos perduoda suinteresuotosios narės, ir parengti gerosios praktikos vadovą, kad mokesčių įstaigos galėtų geriau atlikti savo funkcijas, nustatyti rodiklius, kuriais remiantis būtų matoma, kurioms sritims kyla pavojus ir kurioms ne, ir mums nurodoma, kas laikosi taisyklių ir kas ne. Pagaliau, kad būtų lengviau nustatyti sukčius, sukursime asmenų, negaliniųčių išvengti mokesčių mokėjimo, įkuriant įmones, registrą.

Gaila, kad Komisijos narys negali pateikti savo nuomonės dėl mūsų pateiktų pasiūlymų.

Bart Staes, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mokestinis sukčiavimas ir sukčiavimas PVM srityje yra baudžiamasis nusikaltimas. Jie gali būti tarnautojų nusikaltimai, bet vis dėlto jie yra nusikaltimai, kartais susiję su organizuotais nusikaltimais.

Kokio dydžio yra šios sumos, nes tai visada įdomu? Komisijos narys L. Kovács nustatė, kad 2007 m bendras mokestinis sukčiavimas sudarė nuo dviejų iki pustrčio karto didesnę sumą nei Europos biudžetas, arba nuo 200 iki 250 mlrd. EUR. Įvertinta, kad sukčiavimo PVM srityje dalis sudaro 40 mlrd. EUR. Visa tai galbūt yra nepakankamai įvertinta, Audito Rūmai įvertino, kad 2005 m. Vokietijoje nesurinktos PVM įplaukos sudarė 17 mlrd. EUR, o Jungtinėje Karalystėje 18,2 mlrd. EUR, iš viso jos sudarė tik daugiau kaip 35 mlrd. EUR negautų PVM įplaukų.

Todėl sveikintina, kad Komisija finansavo tyrimą, kad jis jau pradėtas ir toliau vykdomas ir kad jo rezultatai bus viešai paskelbti, kad galėtume matyti tikrąją šios problemos mastą.

Yra dvi esminės problemos, susijusios su politika. Pirmiausia turi būti pagerintas valstybių narių mokestinių įstaigų bendradarbiavimas, antra, tikrai turėtume siekti nustatyti trumpesnius terminus administraciniam valstybių narių organams informacijai rinkti ir ja keistis, kad procesas judėtų greičiau.

Mano pranešime daugiausia analizuojama Audito Rūmų apklausa dėl sukčiavimo PVM srityje. Audito Rūmai atliko patikrinimą septyniose valstybėse narėse: Prancūzijoje, Italijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje, Slovėnijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Šios šalys puikiai bendradarbiavo. Tačiau Vokietija visiškai atsisakė bendradarbiauti. Rugsėjo mėn. Komisija padėjo pažeidimo procedūrą prieš Vokietiją, ir turiu pasakyti, Komisijos nary, kad tam pritariu.

Audito Rūmai nustatė, kad kai kuriose valstybėse narėse visiškai nėra būtiniausių sąlygų efektyviai bendradarbiauti, siekiant kontroliuoti šio tipo sukčiavimą. Mano bendras pranešėjas pabrėžė, kad reikalingos informacijos prašymas užtrunka ilgiau nei tris mėnesius. Tai iš tikrųjų neatleistina, nes, tiesą sakant, su šiais nusikaltimais turėtų būti kovojama tuo metu, kai jie vykdomi. Tačiau šalies viduje esančios organizacijos taip pat pateko į kritikos ugnį. Ypač iš Nyderlandų ir Vokietijos norisi reikalauti daugiau. Dar daugiau, visiškai nėra pakankamai stiprių kontrolės mechanizmų.

Man lieka neaišku, kodėl valstybės narės atsisako imtis griežtos pozicijos, net jei jos žino, kad praranda milijardus įplaukų. Negaliu to suprasti. Laisvas nusikaltėlių judėjimas – gyvenimo realybė. Kovai su mokestiniu sukčiavimu susivienijusi Europa lieka didžiulė nuostabi svajonė.

Tačiau ir tai yra gera žinia. Mano valstybė narė Belgija sukūrė Europos „karuselės“ tinklą (*Eurocanet* tinklas), kuriuo užtikrinamas spontaniškas keitimasis informacija. Tačiau ir jis sugadintas, nes tik 24 valstybės narės sutiko bendradarbiauti, o trys didžiosios valstybės narės, būtent Vokietija, Italija ir Jungtinė Karalystė atsisakė bendradarbiauti.

Spalio 7 d. Ecofin Taryba sukūrė naują mechanizmą, būtent Eurofisc mechanizmą, skirtą bendradarbiavimui tarp valstybių narių, kontroliuojant sukčiavimą PVM srityje, pagerinti. Mano nuomone, šis pasiūlymas turi prasmę, bet turės pridėtinę vertę tik tuo atveju, jeigu jame dalyvaus visos valstybės narės, ir tai bus daugiau nei tiesiog tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas. Tikrai manau, kad Komisija turėtų būti įtraukta į šią naują iniciatyvą. Bet kuriuo atveju ji galėtų joje dalyvauti ir netgi atlikti koordinatoriaus vaidmenį.

Galiausiai taip pat manau, kad daug glaudžiau turėtume dirbti ir teismų srityje. Visos dabartinės teisminės kliūtys, numatytos valstybių narių teisėje, susijusios su tarpvalstybiniu baudžiamuoju persekiojimu, turėtų būti nedelsiant panaikintos. Į savo pranešimą įtraukiau sąrašą priemonių, kurių reikėtų imtis. Norėčiau sulaukti atsakymo ar reakcijos iš Komisijos ir apgailestauju, kad čia nėra Tarybos, kad ir kaip būtų, būtent Taryba turės imtis veiksmų šioje srityje.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Europos Parlamentui ir ypač dviem pranešėjams, gerb. J. M. García-Margallo y Marfil ir B. Staesui, už jų pateiktus konstruktyvius pranešimus opia kovos su sukčiavimu PVM srityje Europos Sąjungoje tema, ypač Komisijos pirmojo konkretaus pasiūlymo šioje srityje atžvilgiu.

Šiandien matome mūsų strategijos dėl kovos su sukčiavimu PVM srityje įgyvendinimo posūkio tašką. Trijuose pranešimuose, kuriuos rytoj turėtų priimti Parlamentas, pateikiama daugybė rekomendacijų, kaip sustiprinti kovą su sukčiavimu, juose atspindi jūsų nuomonę dėl daugelio priemonių.

Gruodžio 1 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame nurodomos priemonės, kurias ji pristatys ateinančiais mėnesiais, taip pat pirminę direktyvą, įtvirtinančią kai kurias iš šių priemonių. Numatytais pasiūlymais reaguojama į B. Staeso pranešime išreikštą susirūpinimą ir rekomendacijas.

Priemonės, kurias ketina priimti Komisija, gali būti suskirstytos į tris kategorijas:

Pirmoji apima priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui PVM srityje. Viena iš jų apima minimalių standartų įregistravimo ir išregistravimo iš valstybių narių duomenų bazių atžvilgiu nustatymą, siekiant padidinti jose esančios informacijos patikimumą ir palyginamumą.

Taip pat planuojama patobulinti procedūrą, kuria vadovaujantis, gaunamas elektroninis patvirtinimas dėl PVM mokėtojo numerio, atitinkamo pavadinimo ir adreso, siekiant užtikrinti didesnę teisinį tikrumą tiekėjams.

Galiausiai Komisija siūlo supaprastinti taisykles dėl sąskaitų faktūrų išrašymo ir racionalizuoti taisykles, susijusias su apmokestinimu, siekiant užtikrinti tinkamesnę jų taikymą, o tai palengvins jų kontrolę.

Antra kategorija susijusi su priemonėmis, kuriomis siekiama padidinti mokestinių įstaigų efektyvumą, atskleidžiant sukčiavimo PVM srityje atvejus. Į šią kategoriją patenka priemonė, susijusi su terminų sutrumpinimu, apie kurią kalbama dviejuose J. M. García-Margallo y Marfilo pranešimuose. Kaip Komisija pasiūlė praėjusį pirmadienį, norint sustiprinti kovą su sukčiavimu, taip pat būtina užtikrinti, kad atleidimo nuo PVM, importuojant prekes, atvejai būtų geriau stebimi, ir išplėsti informacijos, kurią valstybės narės

turės suteikti kitų valstybių narių mokestinėms įstaigoms, šioms automatiškai prisijungiant prie jų duomenų bazių, sritį.

Pagaliau, kaip jūs nurodėte, į šią kategoriją taip pat patenka Europos tinklo, vadinamojo Eurofisc, sukūrimas. Pastaruoju siekiama pagerinti valstybių narių bendradarbiavimą, kovojant su sukčiavimu PVM srityje, remiantis Eurocanet tinklo, kurį sukūrė Belgijos mokestinės įstaigos ir kuriam pritaria Komisija bei Europos kovos su sukčiavimu tarnyba, pavyzdžiu.

Į trečią kategoriją patenka priemonės, kuriomis siekiama padidinti mokestinių įstaigų pajėgumus apmokestinimo ir mokesčių surinkimo srityje. Būtent tarp jų yra priemonė, kuria išskiriami atvejai, kai tiekėjai ir pirkėjai, sudarantys tarpvalstybinius sandorius, yra bendrai atsakingi už mokesčių mokėjimą. Taip neabejotinai siekiama sustiprinti teisinį pagrindą, kuriuo reglamentuojamas mokesčių surinkimas tarpvalstybinių sandorių atvejais.

Pagaliau numatoma priemonė, kuria siekiama nustatyti bendrą valstybių narių atsakomybę, siekiant užtikrinti visas valstybinių mokesčių įplaukas.

Be to, Komisija pažymi, kad Parlamentas išreiškė besitęsiantį interesą užtikrinti Europos bendrijos finansinių interesų apsaugą, turint omenyje, kad sukčiavimas PVM daro poveikį paties Europos biudžeto lėšoms.

Džiaugiuosi, kad pritariama pasiūlymui dėl reglamento dėl bendros administracinės pagalbos, kovojant su sukčiavimu, ypač PVM srityje.

Komisija taip pat pritaria Parlamento prašymui, skirtam Tarybai, toliau tęsti derybas dėl šio pasiūlymo, kuriuo bus nustatytas detalus pagrindas, įgalinantis Komisiją ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybą valstybėms narėms suteikti operatyvinę pagalbą ir informaciją kaip dalį kovos su sukčiavimu PVM srityje.

Pranešimo projekte pateikta teigiama Parlamento nuomonė dėl terminų sutrumpinimo ir sparčios Tarybos darbo šioje srityje pažangos – geras ženklas dėl kitų toli siekiančių pasiūlymų, kuriuos Komisija priims artimiausioje ateityje.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (PL) Gerb. pirmininke, iki šiol sukčiavimo kontrolė, ypač valstybių narių provincijose, yra problema, kuri negali būti išspręsta vien tik valstybių narių lygiu. Kova su vengimu mokėti mokesčius turi apimti glaudesnę bendradarbiavimą tarp administracinių valstybių narių įstaigų, taip pat bendradarbiavimą su Komisija.

Pasiūlymai dėl direktyvos ir dėl reglamento, sudarantys projekto pagrindą, tik iš dalies atspindi 2007 m. birželio mėn. ECOFIN priimtas svarbiausias rekomendacijas. Siūlomų pakeitimų svarbiausias tikslas apima informacijos rinkimo ir keitimosi ja procedūrų paspartinimą Bendrijos viduje, sunorminant procedūras ir iki vieno mėnesio sutrumpinant laikotarpį deklaracijoms dėl sandorių Bendrijos viduje pateikti bei terminą valstybėms narėms keisti informaciją apie šiuos sandorius.

Su PVM susijusių reikalavimų suvienodinimas užtikrins efektyvų pateiktos informacijos patikrinimą. Reikalavimas valstybėms narėms priimti elektroniniu būdu pateiktas PVM įplaukas taip pat žymiai supaprastins procesą.

Siūlomos teisinės priemonės – tik pirmieji žingsniai įgyvendinant ECOFIN pasiūlymus. Vis dar neturime detalaus poveikio įvertinimo dėl naujų formalių reikalavimų paslaugų teikėjams, todėl patartina parengti specialų pranešimą šiuo klausimu, ypač apie mokesčių mokėtojų ir administracinių institucijų administracines išlaidas ir kovos su vengimu mokėti mokesčius efektyvumą.

Turėdama omenyje Audito Rūmų pateiktą pagrįstą kritiką, susijusią su efektyvaus administracinio bendradarbiavimo trūkumu šioje srityje, Europos Komisija turėtų apsvarstyti galimybę atlikti svarbesnį vaidmenį, ypač rengiant analizes ir teikiant gerus pavyzdžius.

Gabriele Stauner, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kaip jau minėjo B. Staes, per metus prarandama apie 2,25 proc. ES bendro vidaus produkto, sudarančio apie 200 mlrd. EUR, dėl vengimo mokėti pridėtinės vertės mokestį, mokesčių apėjimo ir sukčiavimo. Šiais faktais tinkamai pagrįstas B. Staeso pranešimas.

Tarp kitko, iš atsakymų į penkis rašytinius klausimus šia tema, kuriuos pateikiau Tarybai – beje, gaila, kad Taryba taip negausiai atstovaujama – ir Komisijai, paaiškėjo, kad 2005 m. nesurinkta pridėtinės vertės mokesčio suma Vokietijoje sudarė 17 mlrd. EUR, o Jungtinėje Karalystėje – 18 mlrd. EUR. Remiantis šiais

skaičiais, visiems tampa aišku, kad nacionalinė ekonomika patiria didelę žalą ir tai reikia kaip įmanoma greičiau sustabdyti.

Tačiau kaip visą tai padaryti? Remiantis Audito Rūmais, kurie daug nuveikė šia tema parengdami specialią ataskaitą, atsakymas susijęs su bendradarbiavimu tarp atsakingų valstybių narių administracinių institucijų, tačiau būtent to visiškai nepavyko padaryti pastaraisiais metais.

Europiečiai dar kartą atsidūrė padėtyje, kai yra siekiama pilno geriausių norų tikslo, tačiau diena yra giriama, nesulaukus vakaro. Šiuo atveju per anksti giriamos valstybės narės, kurios administracinėmis priemonėmis nepajėgia imtis griežtesnių žygių dėl vengimo mokėti pridėtinės vertės mokestį tarptautinių lygiu.

Todėl, pvz., atsiranda nepaaiškinamų skirtumų tarp prašymų gauti turimą informaciją kiekio ir atsakytų prašymų kiekio. Vaidrodiinį atspindį turintys skirtingi su prekyba Bendrijos viduje susiję statistikos duomenys, kuriuos pateikė Komisija, atsakydama į gegužės 6 d. raštu pateiktą klausimą, numatant, kad 2007 m. suma siekė nemažą 77 mlrd. EUR sumą, skirtumai taip pat gali būti sukčiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje parodymai. Pasinaudodami šia galimybe paklausti Komisijos, kada bus pateikti tyrimo rezultatai.

Vladimír Maňka, *PSE frakcijos vardu*. – (SK) Kolegos, išivaizduokite, kad Europos Sąjungoje nevengiama mokėti mokesčių. Jeigu taip surinktos lėšos būtų teisingai paskirstytos, kiekvienas Europos Sąjungos pilietis, tarp jų ir vaikai bei pensininkai, savo piniginėje kasmet turėtų 500 EUR didesnę sumą.

Jokia šalis viena pati negali efektyviai kovoti su vengimu mokėti mokesčius. Būtinai tarptautinis bendradarbiavimas, ypač PVM srityje, kurios atžvilgiu Bendrijos viduje sudaromų sandorių priežiūra dėl dabartinės sistemos yra labai sudėtinga. Viena išeitis, turinti ilgalaikį teigiamą poveikį, būtų PVM sistemos sukūrimas, kuria remiantis sandoriai tarp valstybių narių būtų apmokestinami tikrai ne nuliniu tarifu. Sukčiai ir kriminalinės grupuotės piktnaudžiauja prekių eksportui taikomu nuliniu tarifu, pvz., sudarydamos fiktyvius sandorius ir apgaulingai išieškvoidamos milijardus eurų iš valstybės biudžeto.

Dabartiniai ilgi terminai pateikti mokesčių deklaracijas taip pat sukuria galimybę atlikti tokius mokestinius sukčiavimus. Pranešime dėl direktyvos projekto, apie kurį dabar kalbame, kalbama apie greitesnį keitimąsi informacija, kuri yra reikalinga, kovojant su mokestiniu sukčiavimu. Tai – viena iš priežasčių, dėl ko sutrumpiname terminą pateikti mokesčių deklaraciją apie sandorius Bendrijos viduje.

1993 m. sukurta PVM sistema – tik tarpinė sistema. Manau, kad kitos kadencijos pradžioje Komisija pateiks ambicingesnes priemones dėl galutinės ir visapusės PVM reformos. Dabartinės sistemos laikinumas – viena iš priežasčių, dėl kurios savo pakeitimu, kurį patvirtino komitetas, prašiau, kad Komisija priimtų priemonių poveikį įvertintų trejais metais anksčiau nei buvo siūloma pradiname pasiūlyme dėl pakeitimo. Taip būtų išvengta padėties, kai sistema būtų įvertinama tada, kai jau nebegaliojūt.

Baigdamas norėčiau padėkoti ir pasveikinti pranešėją, parengus racionalų pranešimą. Projektu būtų greitai reaguojama į mokestinį sukčiavimą. Be to, labai gerai, kad patys verslininkai pabrėžė, kad administracinė žala bus minimali.

Miguel Portas, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (PT) Gerb. pirmininke, kai Audito Rūmai pareiškė, kad sukčiavimo PVM srityje apimtis gali būti didesnė nei visas Bendrijos biudžetas, o B. Staes pabrėžė, kad šis skaičius turėtų būti dvigubai didesnis, diskusijos dėl šių trijų pranešimų yra visiškai pagrįstos. Ypač akivaizdu, kad valstybės narės turi pritarti fizinių asmenų, kurie naudojami prieglobsčio įmonėmis, siekdami išvengti mokesčių, registro sukūrimui. Taip pat pritarti B. Staeso pasiūlymams.

Apie tai kalbant, ne vengimas mokėti PVM yra pagrindinė problema Europoje, turint omenyje vengimą mokėti mokesčius, nes yra tam tikras teisėtas apėjimas, kurį valdžia leidžia ofšoriniams finansiniams centrums. Būtent šiuose centruose plaunamos nusikalstamos pajamos, o teisėtos lėšos kriminalizuojamos. Kai iš mūsų mokesčių surinkti pinigai galiausiai yra naudojami bankams ir bankininkams gelbėti, mokesčių prieglobsčio išnykimas bus Europos drąsos išbandymas artimoje ateityje. Būtent taip būsime teisiami ir mums dar toli iki to, ko reikia, kovojant su vengimu mokėti mokesčius.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai ir svečiai, neginčijama, kad mokesčių vengimas žymiai griauja konkurenciją ir vidaus rinkos veikimą, sumažina valstybės pajamas. Aiškinamajame rašte nevisiškai įtikinamai skamba tai, kad siūlomomis priemonėmis, kuriomis tiesiog siekiama pagreitinti duomenų, susijusių su sandoriais Bendrijos viduje, rinkimą ir keitimąsi jais, nebus užkrauta pernelyg didelė našta verslo sektoriui.

Taip pat Komisijos aiškinamajame rašte kyla abejonių dėl verslo sektoriaus, susijusių su mokestinių įstaigų pajėgumu panaudoti suteiktą informaciją. Rašte nieko nekalbama apie šių abejonių išsklaidymą. Nepaisant to, priemonės, kuriomis siekiama kovoti su mokesčių vengimu, kažkur turi būti padėtos įgyvendinti. Turbūt tik praktika parodys, ar siūloma priemonė bus veiksminga, ar tiesiog taps dar viena administracine našta verslo sektoriui.

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau aptarti pranešimą ir pačią problemą sukčiavimo atžvilgiu, antra, į biudžetą nesurinktos sumos atžvilgiu ir trečia, verslo konkurencingumo sutrikdymo atžvilgiu, nes mokestiniu sukčiavimu pažeidžiami sąžiningos konkurencijos principai.

Tikrai vertinu pranešimą ir norėčiau ypač padėkoti pranešėjui B. Staesui, parengusiam puikų pranešimą. Tai vienas iš nedaugelio pranešimų, kuriame kalbama ne tik apie sumas, bet ir įvardijamos valstybės narės, kuriose kyla šių pažeidimų. Taip pat norėčiau padėkoti Audito Rūmams, kurie pabrėžė dvi pagrindines priežasčių grupes. Pirmiausia tai priežastys, susijusios su valstybėmis narėmis, kurias galėtume aiškinti kaip Tarybos pasyvumą arba valstybių narių inertiškumą, kurios itin padėtų išspręsti problemą, imdamosis, regis, tokių paprastų žingsnių kaip skubus keitimasis informacija, patikimas keitimasis informacija ir noro nustatyti ir pašalinti dabartinės padėties priežastis parodymas.

Yra ir antra problema, kuriai Komisijos narys neteikė pakankamai reikšmės: ką iš tikrųjų gali padaryti Komisija kartu su tokiais savo pavaldžiomis agentūromis kaip Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniu direktoratu ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) vietoj savo dažnų biurokratinių paaiškinimų, nes kad ir kiek pastangų dedama, iki šiol jokių rezultatų nematyti?

Louis Michel, Komisijos narys. - (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau jums padėkoti už diskusijose pateiktas pastabas ir požiūrius.

Komisija atsižvelgs į Europos Parlamento pateiktus pasiūlymus savo dabartiniuose ir būsimuose pasiūlymuose dėl teisės aktų.

Džiaugiuosi galėdamas pažymėti, kad Europos Parlamento nuomonės dėl siūlomų imtis priemonių kovai su sukčiavimu PVM srityje Europos Sąjungoje sustiprinti yra panašios į Komisijos nuomones. Ypač džiaugiuosi, kad plačiai pritariama pirmojo konkretaus Komisijos pasiūlymo pagrindiniam tikslui, būtent iki 2010 m. sausio mėn. paspartinti informacijos, susijusios su sandoriais Bendrijos viduje, rinkimą ir keitimąsi ja.

Kalbėjome apie poveikio įvertinimą. Komisija nustatė poveikį verslo išlaidoms. Pasirodo, šios išlaidos ribotos. Kad tiksliau nustatytų tikrąjį poveikį, Komisija pasirengusi parengti vertinimo ataskaitą. Preliminarūs dabartinio vertinimo rezultatai, apie kuriuos jūs kalbate, gerb. G. Stauer, paaiškės ateinančiomis savaitėmis ir bus patvirtinti, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.

Man buvo pasakyta, kad Komisija gali pritarti tik pranešimo pakeitimams Nr. 4 ir Nr. 7...

Taigi ar jūs negalite pritarti pranešimo pakeitimams Nr. 4 ir Nr. 7?

Iš tikrųjų mes galime pritarti J. M. García-Margallo y Marfilo pranešimo pakeitimams Nr. 4 ir Nr. 7.

Apgailestauju, kad viskas pakrypo šiuo keliu, kaip jūs ir pastebėjote bei žinote, bet nesu atsakingasis Komisijos narys ir todėl mažiau žinau apie šiuo reikalus, kurie man atrodo itin sudėtingi, nei apie kitus.

José Manuel García-Margallo y Marfil, pranešėjas. - (ES) Patikėkite manimi, Komisijos nary L. Michelai, vertinu tai, kad jūs esate čia su mumis ir sprendžiate klausimus, kurie, tiesą sakant, yra sudėtingi visiems.

Komisija paprašė mūsų veikti greitai, todėl mes skubiai į tai reagavome. Teisės reikalų komitetas tinkamai ir laiku pateikė savo nuomonę, o Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas vienbalsiai, tai retai pasitaiko, patvirtino pranešimą, dėl kurio šiandien diskutuojame.

Komisijos nary, iš rašto, kurį jums parengė Fiskalinių reikalų komitetas, jūs mums garsiai perskaitėte pasiūlymus, kuriuos gruodžio 1 d. priėmė Taryba. Tačiau tie pasiūlymai nėra būtent tie, apie kuriuos mes čia kalbame. Tai, dėl ko diskutuojame, yra kas kita. Nesistebiu, kad jie mums pasakė tai, ką jie planuoja daryti, nes, kaip sakiau anksčiau, tai, ką jie iš tikrųjų nuveikė, yra menkas dalykas.

Kaip pabrėžė mano kolegos nariai, tokio tempo, koku Parlamentas ėmėsi veiksmų šios tikrai svarbios srities atžvilgiu, negalima lyginti su entuziazmu Komisijoje ar Taryboje.

Labai svarbaus komiteto pirmininkas kartą pasakė, kad iš Komisijos jis tikėjosi *de l'audace, encore de l'audace et toujours de l'audace* – drąsos, daugiau drąsos ir visada drąsos. Komisijai priklauso įstatymų leidybos iniciatyvos monopolis, o šis Parlamentas to ir norėjo, tačiau šio monopolio turėjimas reiškia, kad šios iniciatyvos turi egzistuoti ir būti drąsiai, be jokios baimės pateikiamos, nesibaiminant, kad Taryba gali joms nepritarti.

Turi būti imamasi iniciatyvų, jos turi būti nagrinėjamos toliau ir už jas kovojama, o Taryba turės atsakyti Komisijai ir šiam Parlamentui, jeigu pasiūlymai nebus tinkami. Tačiau tokios praktikos nėra. Tai, apie ką kalbėjau ankstesnėje savo kalboje, buvo mažėjančių ambicijų tradicijų nuo neabejotinų pasiūlymų iki tradicinių priemonių, iki priemonių paketo, iš kurio tik dvi moderniausios buvo pasirinktos.

Esu dėkingas L. Michelui ir prašau jo perduoti atsakingajam Komisijos nariui mano padėką už tai, kad priėmė porą pakeitimų, tačiau jaučiuosi tikrai nusivylęs dėl to, apie ką mes čia kalbėjome.

Bart Staes, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, galiu tik patvirtinti tai, ką turėjo pasakyti J. M. García-Margallo y Marfil. Mano nuomone, mums pateikti abu pranešimai, tiesą sakant, trys pranešimai ir tai, kaip jie buvo patvirtinti Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto, parodo aukštą apsisprendimo lygį – apsisprendimo rimtai spręsti šį klausimą.

Kalbame apie didžiulę pinigų sumą. Tik įsivaizduokite, jeigu galėtume atgauti bent ketvirtadalį šių pinigų. Turėtume 60 mlrd. EUR sumą valstybėse narėse ir Europos Sąjungoje. Mums reikia šių pinigų. G. Verheugen, kuris šiandien yra čia, žino, kad jis turi atlikti svarbų darbą. Todėl žinome, su kuo kovojame. Mes taip pat kovojame ir su nesąžiningumu ir neteisybe. Galų gale tie, kurie nemoka mokesčių, kurie bando jų išvengti, elgiasi nesocialiai. Todėl tai reikalauja apsisprendimo šiame Parlamente.

Norėčiau pasakyti Komisijos nariui L. Michelui, kad suprantu jo atsakymą. Jis turi savo pareigas. Jis čia pakeičia kitą asmenį, ir galiu suprasti, kas jis tiesiog perskaitė atsakymą. Tai nėra problema. Aš pasiimsiu jo tekstą ir jį panagrinėsiu.

Tačiau norėčiau paprašyti Komisijos ne tik padiskutuoti su valstybėmis narėmis dėl tyrimo apie sukčiavimo mastą, kuris turėtų būti parengtas iki metų pabaigos, bet ir pateikti jį Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui bei Biudžetinės kontrolės komitetui, kad ir mes galėtume įtraukti nemažai kitų aspektų.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. gruodžio 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), raštu. – (RO) Aptariamas pranešimas labai svarbus dėl to, kas jame numatomi mechanizmai, kuriais siekiama panaikinti ar sumažinti galimybę sukčiauti biudžeto atžvilgiu, Bendrijos viduje sudarinėjant apgaulingus sandorius, kurie yra apmokestinami PVM.

Šiuo metu metiniai nuostoliai dėl fiktyvių sandorių sudarymo, tarp jų susiję su neegzistuojančiais prekyautojais, sudaro 100 mln. EUR (16 proc. realių ES pajamų).

Terminų informacijai surinkti ir ja keistis tarp valstybių narių mokesčių įstaigų sutrumpinimas gali pagerinti tokių sandorių priežiūrą.

Remiantis patvirtintu aptariamo pranešimo pakeitimu, kurį pateikė Komisija, valstybių narių mokesstinės įstaigos bus prijungtos prie bendros duomenų bazės, kurioje bus įregistruoti fizinių asmenų, besislepiančių už neegzistuojančių prekyautojų, atsakingų už apgaulingus šio tipo sandorius, duomenys.

Tai atbaidys šiuos prekyautojus nuo kitų įmonių kūrimo visoje Europos Sąjungoje, o ne tik vienoje valstybėje narėje, kaip yra dabar. Tą bus galima pasiekti, nes jie bus nustatyti tuo metu, kai duomenų bazėje bus atliekamas patikrinimas, o informacija bus nusiųsta į prekybos registrą, kuriam pateikiama paraiška, norint įregistruoti naują įmonę.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), raštu. – (PL) Kadangi dalyvauju diskusijose dėl kovos su mokesčiniu sukčiavimu, norėčiau atkreipti dėmesį į šiuos dalykus. Negautų pajamų nuostolis dėl sukčiavimo PVM srityje įvairiose valstybėse narėse yra itin didelis ir kasmet didėja. Pvz., Vokietijoje 2005 m. šis nuostolis siekė apie 17 mlrd. EUR, o Jungtinėje Karalystėje – daugiau kaip 18 mlrd. EUR per 2005–2006 mokesčius metus.

Nepaisant to, kad Europos Sąjunga ėmėsi daugybės iniciatyvų, kovodama su sukčiavimu PVM srityje, pvz., sukurdamą EUROCANET (tinklas informacija apie įmones, įtariamas sukčiaujant PVM srityje, keistis, kuriame,

deja, Vokietija, Jungtinė Karalystė ar Italija nedalyvauja), ir tokių institucijų kaip Europol, Eurojust ir OLAF darbo, šie nuostoliai kasmet žymiai didėja.

Esant šioms aplinkybėms, turėtume liautis kūrę naujas tarpvyriausybines agentūras, o vietoj to turėtume stiprinti Europos Komisijos kaip centrinio administracinio bendradarbiavimo tarp valstybių narių, susijusių su kova su sukčiavimu PVM srityje, koordinatoriaus vaidmenį. Todėl mažiausiai ginčijamas klausimas, ar turėtume sukurti naują mechanizmą, Eurofisc, kaip naują decentralizuotą tinklą, kuriame valstybės narės dalyvautų savo noru.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Pranešimas dėl kovos su mokesčių vengimu, susijusiu su sandoriais Bendrijos viduje, yra labai svarbus teisės aktas.

Mokestiniu sukčiavimu pažeidžiamas sąžiningo ir skaidraus mokesčių mokėjimo principas. Juo kenkiama pagrindui, kuriuo remdamasi veikia Sąjunga. Mažesnė pinigų suma Sąjungos biudžete reiškia, kad nepajėgiame visiškai įgyvendinti savo politikos.

Kova su mokestiniu sukčiavimu didžiąja dalimi yra valstybių narių kompetencija. Tačiau pastarosios neturėtų imtis atskirų veiksmų. Būtina koordinuoti veiklą Bendrijos lygiu ir stiprinti bendradarbiavimą tarp nacionalinių valstybių narių administracijų ir Europos Komisijos.

PVM reforma – ilgalaikis ir laiko reikalaujantis procesas. Todėl aptartame pranešime teigiama, kad reikėtų naudoti tradicines priemones. Jos apima teisės aktų, susijusių su mokesčių mokėtojų atsakomybe dėl nepateiktų ar netinkamai pateiktų svarbių dokumentų, pakeitimus. Kiti pokyčiai apimtų laikotarpio gauti informaciją ir skubiai ištaisyti netinkamus duomenis sutrumpinimą, taip pat apsigkeitimo informacija, susijusia su sandoriais Bendrijos viduje, pagreitinimą.

21. REACH įgyvendinimas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – žodžiu pateiktas klausimas Komisijai dėl pirminės medžiagų, kurioms taikomas pereinamasis laikotarpis, registracijos, kurią numato REACH reglamentas (O-0131/2008) – (B6-0490/2008).

Guido Sacconi, autorius. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, neatimsiu daug jūsų laiko, nes tai gerai žinoma tema. Kalbame apie cheminių medžiagų išankstinę registraciją, parengiamąjį etapą, faktiškai parengiamąjį etapą, įgyvendinant REACH, kuris labai svarbus. Svarbus, nes juo įmonėms suteikiama galimybė nustatyti teisę taikyti pereinamąjį režimą, kitaip sakant, sureguliuoti laiką, skirtą medžiagoms įregistruoti. Tai daugiau pastangų reikalaujanti procedūra, kuria remiantis, pirmiausia ir svarbiausia, galima suformuoti grupę įmonių, kuri dalytųsi duomenimis. Tai reiškia, kad tos pačios medžiagos gamintojai gali bendrai pateikti duomenis.

Kaip visi gerai žinome, turime informacijos apie tai, kad lyginant su pradinėmis prognozėmis, kuriomis buvo paremta REACH sistema, pirminės registracijos atvejų yra daug ir iš tikro jų yra daugiau nei buvo numatyta.

Kalbėjome apie kelis šimtus tūkstančių, tačiau medžiagų, kurių atžvilgiu atlikta pirminė registracija, skaičius jau turbūt viršijo milijoną – Komisijos narys mums tikrai pateiks tikslius skaičius. Dėl to kyla problema, nes tai taip pat kelia daugybę klausimų dėl šio staigaus padidėjimo, arba, galima sakyti, fenomeno, kuris netgi galėtų turėti teigiamą poveikį, priežasčių. Pagrindinis mums žinomas dalykas yra tai, kad šis duomenų, kurie vis dar yra preliminarinė esminė informacija, srautas buvo rimtas naujai suformuotos Europos cheminių medžiagų agentūros, esančios Helsinkyje, pajėgumų su tuo susidoroti išbandymas.

Mūsų klausimas būtų toks: norime žinoti, kaip buvo susidorota su šiomis problemomis, kokia struktūra buvo numatyta, jeigu įmonėms, kurios itin nerimavo dėl sugebėjimo viską atlikti laiku ir norėjo ilgesnio termino, būtų kilę problemų. Terminas atlikti pirminę registraciją baigėsi gruodžio 1 d. vidurnaktį. Taip pat norime žinoti, kokia yra Komisijos analizė ir pradinis šio fenomeno vertinimas, kokių problemų dėl to gali kilti per kitą šio reglamento įgyvendinimo etapą.

John Bowis, autorius. – Gerb. pirmininke, kaip ir Guido Sacconi, galiu trumpai apie tai pakalbėti. Tai turbūt didžiausias šiam Parlamentui žinomas dokumentas pastaraisiais metais. Tai vienas iš didžiausių darbų, kurių jis ėmėsi, labai svarbus žmonių sveikatai ir saugumui, nes jie liečia, naudoja ir vartoja chemines medžiagas, kurios gali būti pavojingos, todėl reikia būti itin atsargiems.

Būtent todėl mes sukūrėme REACH. Būtent todėl numatėme pirminės registracijos procesą ir vėliau autorizacijos procesą. Būtent todėl esame su nerimę girdėdami, kad skaičius didėja taip sparčiai, kad beveik palaužė šią naujai įkurtą agentūrą.

Guido Sacconi minėjo nesantis tikras dėl pirminės registracijos skaičiaus, bet manė, kad jis jau viršijo milijoną. Galiu jums pasakyti, kad gruodžio 1 d., kai procesas buvo baigtas, skaičius viršijo 2 mln. Buvo pateiktos 2 212 129 registracijos iš 65 655 įmonių. Toks yra šis mastas.

Kyla klausimas: kodėl tiek daug? Manau, atsakymas yra toks, kad daugybei įmonių buvo patarta imtis atsargumo priemonių tuo atveju, jeigu vėliau joms prireiktų pereiti daug brangesnę procedūrą.

Tada kyla klausimas: ar galėjo Komisija įsikišti rugsėjo mėn., kai pirmą kartą buvome apie tai išpėti, ir padėti? Ar Komisija mano, kad registracijos procesas dabar bus adekvatus, ir kokių veiksmų ji imsis, kad užtikrintų, jog kiti šios agentūros vykdomi procesai būtų sklandūs ir efektyvūs?

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti G. Sacconi ir kitiems autoriams, nes jų svarstomas klausimas suteikia man progą pranešti Europos Parlamentui apie iš tiesų stulbinančius pirminės registracijos procedūros, kurią numato REACH, rezultatus. Pirminė cheminių medžiagų, kurios yra leidžiamos ES rinkoje, registracija yra pirmoji REACH numatyta procedūra. Ji numato išankstinę prailgintų registracijos laikotarpių, kurie vėliau tęsis iki 2018 m., sąlygą įmonėms.

Pirminės registracijos laikotarpis, nustatytas REACH reglamente, prasidėjo 2008 m. birželio 1 d. ir tęsėsi iki 2008 m. gruodžio 1 d., kitaip sakant, šešis mėnesius. Priimdami reglamentą manėme, kad turėtume tikėtis, jog bus įregistruoti apie 200 tūkst. cheminių medžiagų. Iš tikrųjų baigiantis pirminės registracijos laikotarpiui, buvo pateiktos 2 236 625 registracijos. Vis dar nagrinėjami keli tūkstančiai kolektyvinių paraiškų, todėl šis skaičius dar gali žymiai padidėti.

Gruodžio mėn. viduryje agentūra žinos galutinį skaičių. Savaimė suprantama, mes taip pat stebėjome, kaip tai įmanoma, kad apytikriai skaičiavimai, kuriais buvo pagrįstas mūsų teisės aktas, buvo viršyti dešimt kartų. Atsakymas paprastas, kad būtent dėl tos priežasties, kodėl ir buvo sukurtas REACH: mes tiesiog nežinojome – nes niekas to tiksliai nežinojo – kiek yra tokių medžiagų.

Paašikėjo, kad visi suinteresuotieji nepakankamai įvertino tikslo mastą. Remiantis visais įmanomais valstybių narių ir pramonės duomenimis, buvo nustatyti apytikriai skaičiavimai. Savaimė aišku, pirmiausia kilo problemų, kai paašikėjo, kad hipotezė buvo neteisinga. Tai buvo gana neišvengiama. Remiantis REACH reglamentu, būtent agentūra Helsinkyje turėjo sukurti pirminės registracijos formą ir patalpinti ją savo tinklalapyje. REACH IT sistema ir atitinkama medžiagų pirminės registracijos forma įmonėms buvo pasiekiamą nuo šių metų birželio 1 d.

Įmonės informavo Komisiją, kad spalio ir lapkričio mėn. agentūros prižiūrima REACH IT sistema veikė neefektyviai, o kai kada visai neveikė.

Vėliau Komisija įdėmiai stebėjo agentūros veiklą ir kalbėjo su ja apie programinės įrangos patobulinimą ir netgi atsarginį planą. Per visą pirminės registracijos laikotarpį agentūra įtemptai siekė pagerinti IT sistemos veikimą ir padidinti jos efektyvumą. Atsižvelgdama į spartų pirminės registracijos skaičiaus augimą – kartais 100 tūkst. pirminių registracijų per dieną – agentūra ėmėsi papildomų techninių priemonių ir padidino savo pajėgumus.

Po šių pokyčių buvo pagerintas sistemos pasiekiamumas ir jos sparta. Nepaisant to, informacijos paieškos piko metu dėl itin didelio skaičiaus vienu metu pateikiamų užklausų vėlavimo nebuvo išvengta. Tikra tiesa, kad beveik pusė pirminės registracijos paraiškų buvo pateiktos paskutinėmis dviem pirminės registracijos laikotarpio savaitėmis; su tuo galima susieti kelis klausimus.

Dėl to, siekdama išvengti nesklandumų, agentūra patarė atlikti pirminę registraciją ne piko metu. Be to, įmonėms buvo patariama naudoti kolektyvinės registracijos formą, nes tai buvo greičiausias variantas. Paskutiniame pirminės registracijos etape agentūra sukūrė papildomą, greitą paslaugą telefonu, siekdama padėti spręsti kilusias problemas. Dėl šios priemonės atsakymo laikas REACH IT sistemoje nuolat greitėjo, nepaisant didelio skaičiaus pirminės registracijos paraiškų.

Galiausiai parengta alternatyvi procedūra buvo panaudota tik paskutinę pirminės registracijos dieną ir buvo tik iš dalies naudinga, nes REACH IT sistema galiausiai veikė tinkamai iki paskutinės akimirkos. Manau, kad

nepaisant kilusių sunkumų, visos suinteresuotos įmonės turėjo galimybę atlikti pirminę medžiagų registraciją, taigi pirmasis REACH įgyvendinimo etapas buvo sėkmingai užbaigtas.

Carl Schlyter, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (SV) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti Komisijos nariui už atsakymą. Turėdamas omenyje tai, kad netikėtina, kad didelis norinčiųjų atlikti pirminę registraciją skaičius buvo daug didesnis nei iš pradžių manėme, manau, kad vis tiek galime sakyti, kad daug kas pavyko. Juk nepaisant visko, kaip sakė J. Bowis, 2,2 mln. žmonių iš 65 tūkst. įmonių pavyko užsiregistruoti. Tai neabejotinai geras dalykas, kad mes žinome, kiek daug cheminių medžiagų yra naudojama. Galbūt besiregistruojantiems žmonėms tai sukelia tam tikrą nerimą ir „geriau jaustis saugiam negu apgailėstai“ jausmą, net jeigu toks pat jų naudojimas jau gali būti užregistruotas, ir t. t. Tačiau tik vėliau galėsime pasakyti, ar tai būtent tas atvejis.

Todėl ir noriu pateikti tokį klausimą. Priešingai nei cheminių medžiagų, kurių atžvilgiu buvo atlikta pirminė registracija, skaičius, tik labai nedaug cheminių medžiagų yra galimų pavojingiausių medžiagų sąraše. Šiuo metu jame yra tik 15 medžiagų, o turime 27 PBT ir 800 kitų cheminių medžiagų, kurios jau turėtų būti įtrauktos į šį sąrašą. Įsivaizduokite, jeigu šis skaičius itin sparčiai didėtų. Kaip Europos cheminių medžiagų agentūra susidoros su tuo, kai iš jos bus reikalaujama sprendimų, turint omenyje būsimas REACH procedūras ir artėjant kito termino pabaigai?

Mano nuomone, jeigu REACH reglamentas bus sėkmingas, mums reikia gerokai padidinti Europos cheminių medžiagų agentūros darbuotojų skaičių. Kitu atveju, manau, kito etapo pabaigoje, kai reikės agentūros sprendimų, jai nepavyks jų laiku priimti. Todėl tikrai manau, kad šiame etape turime pasirūpinti žymiai didesniu Europos cheminių medžiagų agentūros biudžetu.

Guido Sacconi, *autorius.* – (IT) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Komisijos nariui, nes jis pateikė labai įtikinamus atsakymus. Ypač suprantu tai, kad, kaip jis pats sakė, šis staigus pirminės registracijos skaičiaus padidėjimas akivaizdžiai atspindi svarbų šio reikalo aspektą. Kilo problemų, nes REACH veikė per daug efektyviai ir neapėmė medžiagų, kurios iš tiesų nežinomos ir netikėtai atsiranda.

Jeigu galima, norėčiau pateikti klausimą, kuris galbūt bus per ankstyvas, nes turbūt dar neįmanoma sužinoti aktualius duomenis ir šio reikalo įvertinimą. Juk mes visada manėme, kad sistema galėtų apimti apie 30 tūkst. medžiagų. Žinodami pirminių registracijų skaičių, ar galite dabar arba artimoje ateityje pasakyti medžiagų, kurios per pirmines registracijas bus įvestos į sistemą, skaičių? Šis klausimas kilo dėl to, kad žinant apie šio skaičiaus žymų padidėjimą šiuo metu, akivaizdžiai kyla klausimas, kaip bus vykdomi kiti etapai.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas.* – (DE) Gerb. pirmininke, negaliu atsakyti į klausimą, kodėl taip skiriasi apytikris skaičiavimas ir tikrasis rezultatas. Nesu nei mokslininkas, nei administracinės valdžios pareigūnas. Kaip ir jūs visi maniau, kad šie skaičiavimai yra gana tiksli. Tačiau nieko dėl to nekaltinu, nes tai buvo atvejis, kurio niekas tiksliai negalėjo žinoti. REACH nebūtų buvęs reikalingas, jeigu žinotumėme, su kuriomis medžiagomis kasdien susiduriame: būtent dėl to REACH buvo reikalingas, nes mes to nežinojome.

Šiuo atžvilgiu šis pradinis rezultatas, apie kurį šiandien kalbame, yra labai įtikinantis įrodymas, kad reikėjo įgyvendinti šį projektą – matau, kad G. Sacconi pritariamai linksi – tai puikiai įrodo, kad šis teisės aktas, kurį ypač kritikavo visuomenė, galiausiai iš tikrųjų buvo reikalingas.

Šis pradinis etapas nėra susijęs su pavojingų medžiagų sąrašo išplėtimu. Šis etapas nesusijęs ir su vienokia ar kitokia autorizacija. Pradiniame etape pirmiausia siekiama sužinoti, ką iš tikrųjų turime, taip suteikdami įmonėms galimybę turėti naudos iš tų gamintojų, kurie atliko pirminę medžiagų registraciją, užsitikrinant tų medžiagų tiekimą. Kaip numatyta reglamente, sistema bus vystoma palaipsniui, ir per šį procesą pavojingų medžiagų sąrašas greičiausiai taps ilgesnis.

Žinoma, kyla klausimas, kokių problemų pramonei sukels užsitęsęs REACH naudojimas. Remdamiesi gautų pirminių registracijų analize, labai įdėmiai tai išnagrinėsime. Tačiau dabar dar negalima pasakyti, ką iš tikrųjų reiškia šis didelis skaičius. Tam reikia truputį daugiau laiko, ir aš siūlyčiau vėl mums susitikti čia Parlamente arba komitete, kad galėčiau jus informuoti apie analizės rezultatus ir pateikti jums tikslų planą apie būsimus veiksmus.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

22. Moterų padėtis Balkanuose (trumpas pristatymas)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – trumpas Z. Gurmia pranešimo (A6-0435/2008) Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto vardu dėl moterų padėties Balkanuose pristatymas (2008/2119(INI)).

Zita Gurmai, pranešėja. – (HU) Komisijos nary, ponios ir ponai, dėkoju, kad likote čia šiuo vėlyvu metu. Džiaugiuosi šiandien galėdama jums pristatyti šį pasiūlymą. Džiaugiuosi, nes tai parodo, kad Europos Parlamentas mano, jog svarbu stebėti ir gerinti moterų padėtį Balkanuose. Esu įsitikinusi, kad tai – mūsų bendras interesas ir mūsų visų atsakomybė, nes Europos Sąjunga negali būti atsiskyrusi.

Visi žiname, kad regiono šalys ne taip jau seniai patyrė labai rimtų traumų. Jos labai stengiasi išspręsti savo problemas, dėl to jos nusipelnė žavėjimosi jomis. Tačiau, mano nuomone, joms nesiseka tinkamai įvertinti labai svarbų resursą, t. y., moteris.

Tiesa, kad moterys labai nukentėjo per karus, tačiau turime prisiminti, kad jos yra ne tik aukos, jos atlieka konstruktyvų, aktyvų, naudingą ir nepakeičiamą vaidmenį, siekiant demokratinio stabilumo ir persitvarkymo.

Niekada nepritariau tam, kad moterims būtų daromos išimties, tačiau išdrįsiu pareikšti, kad joms turėtų būti suteikiamos tokios pačios galimybės kaip ir vyrams. Ne mažiau ir ne daugiau. Šiuo atveju nėra jokio skirtumo. Moterys gali atlikti anksčiau minėtą vaidmenį tik tuo atveju, jei joms bus suteikta galimybė tai padaryti.

Kokia ta galimybė? Kadangi moterys sudaro pusę gyventojų, joms turi būti suteikta vienodos apimties sprendimų priėmimo teisė. Žinau, kad dauguma žmonių mano, jog kvotos nustatymas nėra tinkamas sprendimas, tačiau turiu pasakyti, kad, deja, efektyvesnio administracinio sprendimo iki šiol nėra.

Ekonominė moterų emancipacija – vienas iš pirmųjų siekių. Dirbančios moterys yra produktyvesnės visuomenės narės ir ne tokios pavergtos. Ir jeigu jos dirba, jos negali būti atribotos nuo teisės į vadovaujančias pareigas ekonominiame gyvenime. Taip pat sunkiai dirbančioms moterims turi būti suteikta galimybė suderinti profesinį gyvenimą su šipareigojimais šeimai.

Kad taip būtų, visuomenės požiūris turi tapti pozityvesnis moterų atžvilgiu, o neigiami stereotipai panaikinti. Šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį vaidina išsilavinimas ir žiniasklaida. Galėčiau tęsti šį ilgą sąrašą, bet dėl laiko stokos norėčiau pabrėžti du labai svarbius argumentus.

Pirma, niekada negalime pamiršti, kad aptariamą regioną sudaro kelios skirtingos šalys, kurios negali būti painiojamos ar laikomos vienodomis. Kiekviena šalis labai stengiasi kiekvienoje srityje, taigi ir siekdamos pagerinti moterų padėtį. Žinoma, kai kurios šalys yra daugiau pasiekusios šioje kovoje nei kitos. Bandžiau tai perteikti lentelėje, pridėtoje prie pranešimo.

Antra, galimybė ateityje prisijungti prie Europos Sąjungos – svarbi motyvacija šioms šalims siekti savo tikslų. Šiuo atžvilgiu joms ir mums labai svarbu pasinaudoti šiuo laikotarpiu.

Mano tikslas, rengiant šį pranešimą, buvo parodyti, kad jos eina teisingu keliu, kad gerbiu jų pastangas ir linkiu joms drąsos ateityje.

Norėčiau pasinaudoti šia galimybe padėkoti už pagalbą, kurios sulaukiau rengdama šią užduotį, iš Rudolfs Verdins ir Elvy Svennerstål iš Moterų teisių ir lyčių lygybės sekretoriato, iš Effy Tsonos ir Majella McCone iš Europos Parlamento socialistų frakcijos sekretoriato, iš mano kolegų narių, pagalbinių pranešėjų, Marie Panayotopoulou-Cassiotou, Doris Pack, Edit Bauer, Livia Járóka, Filiz Hyusmenova, Emine Bozkurt, Anni Podimata, Marusya Lyubcheva ir daugybės kitų. Ypač dėkoju Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos sekretoriatui, Žaliųjų frakcijai/Europos laisvajam aljansui ir, žinoma, liberalams už jų nenuilstamą darbą ir neišsenkamą pasirengimą nusileisti. Galiausiai, bet ne mažiau svarbu, norėčiau padėkoti savo tiesioginiams kolegoms.

Labai didžiuojusi tuo, kad pasiūlymas, kurį šiandien pristatau, atspindi platų kompromisą, o tai, manau, yra aiški, nedviprasmiška ir stipri Europos Parlamento siunčiama žinia. Tikiuosi, kad paskaičius tarp eilučių taps aišku, kad aš siekiu suteikti pranešimui teigiamą, padrąsinantį toną. Dėkoju jums už dėmesį. Ypač malonu, kad Komisijos narys G. Verheugen, kuris buvo už plėtrą atsakingas Komisijos narys tuo metu, kai prisijungėme prie ES, yra čia su mumis.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Z. Gurmai, buvau atsakingas už plėtrą, bet tai buvo prieš ketverius metus. Nepaisant to, vis dar prisimenu dalį žinių iš tų laikų. Tikrai džiaugiuosi galėdamas šįvakar su jumis kalbėti šia tema. Visada ja labai domėjausi ir domiuosi šiandien.

Jūsų pranešimas atitinka Komisijos išvadas: nuomonės niekuo nesiskiria. Tikra tiesa, kad moterų teisių ir moterų bei vyrų lygybės klausimą laikome visiškai nepakeičiama politinių kriterijų, kurie yra būtinos sąlygos, pradedant ir užbaigiant derybas dėl stojimo, dalimi.

Iš savo patirties galiu pasakyti, Olli Rehn, kuri tai daro dabar, patvirtintų, kad derybos dėl plėtros, iš tikro visas plėtros procesas, paprasčiausia viltis, kad stojimo derybos gali prasidėti, žymiai ir reguliariai pagerina socialinę nuskriaustų asmenų grupių padėtį. Aptariamų šalių vyriausybės ir parlamentai žino, ko Europa iš jų tikisi. Mano nuomone, nėra stipresnio katalizatoriaus spartiems socialiniams pokyčiams šalyse kandidatėse ar galimose šalyse kandidatėse nei perspektyva sugebėti tapti Europos Sąjungos nare ir taip atitikti tam tikrus standartus, kuriuos esame nustatę Europoje.

Jūsų parengti pranešimai, jūsų ir mūsų analizė apibūdina tikrai bauginančią problemą. Moterys mūsų šiandien aptariamose šalyse paprastai yra neatstovaujamos tiek darbo rinkoje, tiek politiniame gyvenime. Plačiai paplitęs smurtas namuose. Ypač neramina moterų padėtis kaimuose. Mergaitės ir moterys, priklausančios nacionalinei etninei mažumai, ypač romų moterys, kaip ir neigalios moterys yra labai diskriminuojamos, ir, deja, tikrai per dažnai moterys ir mergaitės yra prekybos žmonėmis aukos.

Todėl Komisijai nereikia nė sakyti, kad būtina, bendradarbiaujant su šalimis kandidatėmis ir galimomis šalimis kandidatėmis, sukurti programas šioms sąlygoms pagerinti. Nereikia to detalizuoti. Yra daugybė programų, kuriomis remdamosi šalių kandidačių vyriausybės ir institucijos pajėgtų tinkamai spręsti problemas. Tačiau yra ir projektų bei programų, grindžiamų savitarpio pagalbos principu, kuriomis remiamos nevyriausybinių organizacijų ir kitos socialinės grupės.

Galiu jus užtikrinti, gerb. Z. Gurmai, kad Komisija ir toliau darys viską, ką gali, kad prisidėtų prie moterų teisių stiprinimo Balkanų šalyse. Kaip jau sakiau, tai neabejotinai apima paramą moterų organizacijoms ir nevyriausybiniams organizacijoms. Manau, kad tikėtina ir rimta šių šalių stojimo perspektyva – stipriausias įmanomas stimulas paraginti jas daryti tai, kas iš tikrųjų būtina.

Tačiau nesuklyskime. Visi čia esantys žino, kad tokie socialiniai procesai užtrunka. Jeigu galėčiau vėl grįžti prie savo patirties, negalime pasitenkinti tuo, kad kažkas yra numatyta teisyne. Negalime pasitenkinti tuo, kad yra parengti puikūs, popieriuje gerai atrodantys veiklos planai. Turiu jų begalę, bet jie jokių būdu nereiškia, kad kažkas iš tikrųjų vyks. Tokiu atveju realus darbas yra tik pradžia. Esu labai dėkingas, kad Europos Parlamentas taip susidomėjo šia veikla.

Pirmininkė. – Šis klausimas baigiamas.

Balsavimas vyks rytoj, 2008 m. gruodžio 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), raštu. – Socialinė plėtra lyčių lygybės atžvilgiu Balkanuose, deja, yra žinoma kaip nedaranti pažangos šioje srityje. Nors kai kurioms Balkanų šalims buvo suteiktas kandidatės į ES narystės statusas, moterų padėtis kelia vis didesnę susirūpinimą ir, vargu, ar gerėja.

Norėdama išlaikyti atitinkamą moterų padėtį Balkanų visuomenėse, ES turi labiau įsitraukti į lėtą demokratijos procesą, kuris yra būdingas daugeliui šalių regione, ir skatinti teisiškai privalomų dokumentų moterų teisių ir laisvių atžvilgiu puoselėjimą. Dar daugiau, pozityvi diskriminacija turėtų būti regiono vyriausybių naudojama koncepcija, taikoma taip pat kaip ir ES valstybėse narėse.

Nepaisant to, kad būtų atkurta stabili nekonfliktinė aplinka, būtina skatinti lygios visuomenės, ginančios moterų padėtį, plėtrą, siekiant išvengti patriarchalinių institucijų, kurios buvo būdingos praeityje, atsikūrimo. Moterų dalyvavimas sprendimų priėmimo procese būtinas, siekiant esminių pokyčių jų statuso visuomenėje atžvilgiu, kuris turės konkrečią naudą būsimam tobulėjimui.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – Lygios moterų ir vyrų galimybės – svarbi Kopenhagos kriterijų dalis. Balkanų šalys turi daug ką nuveikti šioje srityje. Šalys kandidatės turėtų stengtis suvienodinti savo teisės aktus antidiskriminacijos ir lyčių lygybės srityje su tais, kurie numatyti Bendrijos teisyne.

Klausimai, į kuriuos reikėtų atkreipti ypatingą dėmesį Balkanuose, apima: sveikatos priežiūros sistemos tobulinimą, moterų atstovavimo valdžioje didinimą, moterų gynimą nuo smurto namuose, seksualinių nusikaltimų pašalinimą ir griežtesnių antidiskriminacinių strategijų įgyvendinimą.

Šios problemos tikrai egzistuoja ir ES valstybėse narėse. Mes turėtume nuolat siekti didesnės moterų ir vyrų lygybės.

Tačiau šalys kandidatės ypač turi skirti dėmesį šioms problemoms ištaisyti dar prieš tai, kol galės prisijungti prie Europos Sąjungos.

Livia Járóka (PPE-DE), raštu. – Diskriminavimo problemos, su kuriomis susiduria romų bendruomenės, visoje Europoje lieka neišspręstos. Tiek senosiose, tiek naujosiose valstybėse narėse integracijos politika paprastai yra silpna, pavienė ir įgyvendinama pavieniais atvejais. Balkanuose romų moterys diskriminuojamos ne tik dėl savo lyties, bet ir dėl priklausymo etninei grupei. Dėl jų išskyrimo iš visos visuomenės romų moterys patiria diskriminaciją, o tai turi įtakos jų teisei į sveikatos priežiūrą, kokybišką išsilavinimą, būstą ir darbą.

Itin svarbu, kad šalys kandidatės ir galimos šalys kandidatės Balkanuose užtikrintų visų formų diskriminacijos ir išankstinio nusistatymo prieš romų moteris panaikinimą, ir sukurti efektyvią antidiskriminacinę strategiją, kuri būtų įgyvendinama visais lygiais (šalies ir vietos).

Akivaizdu, kad Europos Sąjungos plėtros procesas, remiantis Kopenhagos kriterijais, gali žymiai pakeisti romų padėtį Balkanuose. Dėl to svarbu, kad Europos Komisija sukurtų efektyvią priežiūros sistemą, kad būtų įvertintos realios pastangos mažumų ir moterų teisių Balkanuose atžvilgiu, o tai parodytų, ar visiškai atitinkami politiniai stojimo kriterijai.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Pranešime dėl moterų padėties Balkanuose kalbama apie vieną aktualiausių šių dienų temų: moterų vietą šiuolaikinėje visuomenėje. Skamba daugybė pavojaus varpų dėl moterų padėties Balkanuose, vykstant stabilios demokratijos sukūrimo procesui. Šis pranešimas yra ne tik visa apimantis, jame kalbama ir apie tokius tiesiogiai susijusius svarbius klausimus kaip moterų darbo rinkoje, kova su stereotipais, moterų sveikata, moterų dalyvavimas, priimant sprendimus, smurtas prieš moteris ir prekyba žmonėmis. Šių temų aktualumas dar akivaizdesnis kai kuriose šalyse, kuriose pastaraisiais 20 metų buvo didelių pokyčių.

Neramina tai, kad labai sudėtinga įvertinti tikrąją padėtį šiose šalyse. Tiek tyčia, tiek ne, tačiau moterys yra diskriminuojamos. Vienas iš pavyzdžių – neoficiali moterų darbo rinka. Kai kuriose šalyse toks dalykas yra laikomas norma. Su dar didesne problema susiduria moterys, kurios yra nukreiptos ar įtrauktos į tokią veiklą, kuria prieštaraujama žmogaus orumui, pvz., prostitucija, arba kurios tampa prekybos žmonėmis aukomis. Rūpestį kelia ir tai, kad daugybė moterų yra smurto namuose aukos. Žvelgiant iš kitos pusės, moterys turi labiau pakeisti savo požiūrį, kad galėtų užimti tokią vietą visuomenėje, kokios nusipelnė.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Kaip EP narė iš šalies, esančios kaimynystėje su Vakarų Balkanais, pritariu šalių kandidačių ar galimų šalių kandidačių padarytai pažangai, apie kurią kalbama pranešime. Tačiau mums reikia specialių politinių priemonių socialinei ir ekonominei diskriminacijai ir nesaugumui, išlikusiam regione, panaikinti.

Konfliktai regione iš visų atminties ištrynė moterų įvaizdį. Be to, jie sąlygojo stereotipų, dėl kurių moters vaidmuo visuomenėje ypač sumažėjo, jį nustelbė galingi vyrai, atsiradimą ir sustiprėjimą.

Pradinis šių stereotipų panaikinimo taškas – pradinis išsilavinimo lygis. Šviečiamąją medžiagą mokyklose turėtų būti puoselėjamas teigiamas moters, turinčios vienodas teises su vyrais, įvaizdis.

Mūsų pareiga – paremti šias programas tiek politiškai, tiek finansiškai. Tai reiškia, kad pasiekti rezultatai turėtų būti įdėmiai stebimi derybose.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) ES turi įdėmiau stebėti moterų padėtį Balkanuose, ypač ES šalyse kandidatėse.

Taip pat reikėtų skatinti sudaryti rengimosi stojimui fondus, kurių pagrindu būtų remiamos Balkanų šalys, kovojančios su prekyba žmonėmis ir prostitucija, ypač apimančia vaikus, taip pat suteikiamos atitinkamos sveikatos priežiūros paslaugos, kuriomis galėtų pasinaudoti bet kuri moteris, neatsižvelgiant į jos rasę, religiją ar socialinę padėtį. Galiausiai, bet ne mažiau svarbu, šių fondų pagrindu galėtų būti sukurtas prieglobstis ar pagalbos centrai moterims, patiriančioms smurtą namuose.

Taip pat norėčiau pabrėžti paramos teikimo NVO, kovojančioms už moterų teises Balkanuose, kurią įgyvendintų tiek vyriausybės Balkanų regione, tiek NVO ES valstybėse narėse, svarbą.

Kviečiu daryti spaudimą Balkanų valstybių valdžioms skubiai imtis priemonių kovoti ir užkirsti kelią prekybai žmonėmis, prostitucijai, tarp jų ir nepilnamečių bei vaikų pornografijai, turint omenyje, kad Balkanai yra ir tranzitinis regionas, ir šaltinis prekybai žmonėmis.

Negalime pro pirštus žiūrėti į kompetentingų institucijų Balkanuose poreikį imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama užtikrinti vienodą užmokestį moterims ir vyrams bei šviesti žmones apie stereotipus.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Praėjusią savaitę minėjome Tarptautinę dieną, skirtą smurtui prieš moteris pašalinti. Europos Komisija pabrėžė žiaurios kovos su aktualia problema svarbą. Europos Parlamentas taip pat turi kreiptis į šalis kandidates, kad šios imtųsi aktyvių veiksmų dėl tinkamo dabartinės teisinės sistemos taikymo ir laikymosi. Kadangi teisė negali būti tik popieriuje, ji turi būti taikoma ir realybėje, kad būtų pagerinta moterų, kurios kasdien yra kankinamos ir net nesuvokia, kad tai nėra priimtina, padėtis. Būtent todėl pritariu tyrinėtojiui, kad reikia imtis veiksmų, kad būtų pakeisti stereotipiniai mąstymo būdai šiose šalyse.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į kitą esminį šio pranešimo aspektą. Turėdama omenyje regiono specifiką ir ypač karinius konfliktus, kuriuos pastarąjį dešimtmetį stebėjo visa Europa, norėčiau pabrėžti tai, kad konflikto vietose vyrai ir moterys, mergaitės ir berniukai karą pajaučia skirtingai. Tai tiesa, kad moterys ir vaikai dažniausiai tampa šių konfliktų aukomis, tačiau moterims turi būti suteikta tokia pati galimybė ir tokia pati proga, kad ji irgi galėtų kovoti, aktyviai dalyvauti socialiniame ir politiniame gyvenime, valdyti ir stabilizuoti visuomenę.

23. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

24. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.55 val.)